A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

TELUGU MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

BY

VIDYĀSĀGARA VIDYĀVĀCASPATI

P. P. SUBRAHMANYA SASTRI

B.A. (Oxon), M.A. (Madras)

Curator, Government Oriental Manuscripts Library and Professor of Sanskrit and Comparative Philology, Presidency College, Madras

(Prepared under the orders of the Government of Madras)

VOLUME VIII—Yakṣagānams and Daṇḍakams

(Nos. 1834—2040)

MADRAS.

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT

GOVERNMENT PRESS.

1940

INTRODUCTION.

The eighth volume of the Descriptive Catalogue of Telugu Manuscripts is prepared on the same plan as that of the first seven volumes. The numbering and pagination of this volume are in continuation of the seventh volume and it contains descriptive notices of Yakṣagānams and Daṇḍakams. Among the four types of Telugu poetic composition, namely, Āśu, Madhura, Citra and Vistāra, Yakṣagānams are classed under the Madhura type. This class of literature is a sort of indigenous drama which was produced mostly for the entertainment of the masses, in popular style, language and sentiment and was traditionally handed down from mouth to mouth. These pieces were committed to writing only during recent times.

It appears probable that Kuravañjis had their origin in the dances, characteristic of the hill tribes. Some of the sacred places of pilgrimage being situated in the midst of forests and on hill tops, people from towns and villages temporarily came into contact with the hill tribes, on festival occasions. The native tribes of these places took these opportunities to present their dances and music and receive gifts from the pilgrims. The people acquired these gradually or imitated them after they returned home. This was done, of course, in a civilized fashion and the poets supplied the subject matter for this type of dance with refined music.

As time advanced, the villagers began to act the roles of Yakṣas and Gandharvas with music and thus the name Yakṣagānam came into vogue. Poet Śrīnātha (1370—1450 A.D.) states that these were sung by the Devadāsis at festival times and that the Devadāsis dressed themselves suitable to the role they were playing. At a later time, these developed into the regular village dramas, the most famous actors of this type being the Brahmins of Kūcipūḍi, Guntur district. They were called Kūcipūḍi Bhāgavatulu.

In earlier days, the prominent themes were about Lakṣmi and Narasimha, and Parvati and Siva, all as foresters and the story of Kṛṣṇa bringing Pārijāta from Heaven for Bhāma (Satyabhāma). Later on portions of Rāmāyaṇa, Mahābhārata and Bhāgavata were reduced to Yakṣagānams and enacted.

The Daṇḍakam is a sort of continuous (daṇḍa) short poetic composition with a Sanskritic metre. One is reminded of the Śyāmalā Daṇḍaka in Sanskrit attributed to Kālidāsa. This type of composition is mainly devotional, more useful for recitation for oneself, in the presence of the images of God than to be read or exhibited for others. The Daṇḍaka praising Hanuman is the most popular in the Telugu country and the Daṇḍakas on Rāmā and Kṛṣṇa are also noteworthy. This composition has also been employed by Telugu poets in the Purāṇas and Prabhandas from 11th century onwards.

Attention is drawn below to some of the important works among Yakṣagānams and Daṇḍakams published in this volume :—

Kirātārjunīyamu (D. No. 1849), Kṛṣṇavilāsamu (D. No. 1863), Gurunambicarita (D. No. 1870), Prabhāvatipradyumnamu (D. No. 1910), and Mṛtyuñjayavilāsamu (D. No. 1921) are famous for their chaste and idiomatic language. The stories in these are very attractive.

Kuravañji (D. No. 1852), by Sannidhānamu Jagannātha Kavi is noteworthy for the popular style in which it is composed.

Naukācaritra (D. No. 1896) is written by the famous South Indian musician and devotee Tyāgarāju.

Of the Daṇḍakams the following are historically noteworthy :—Bṛhannāyakadaṇḍakamu (D. No. 1992), Vidyāvatīdaṇḍakamu (D. No. 2014), Siddheśvara Daṇḍakamu (D. No. 2029), and Devīdaṇḍakamu (D. No. 1985).

P. P. SUBRAHMANYA SASTRI,
Curator, Government Oriental Manuscripts Library.

MADRAS,
10*th September* 1940.

CONTENTS.

Daṇḍakas.

AUTHOR INDEX.

GENERAL INDEX

TO THE

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF MANUSCRIPTS.

VOLUME VIII.

[NOTE.—The names in *Italics* are those of the works described in this volume.]

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

VOLUME VIII.

YAKSAGĀNAMS.

No. 1834. అక్కమహాదేవి చరిత్ర.

AKKAMAHĀDĒVI CARITRA.

Substance, paper. Size, 12⅜×7⅜ inches. Pages, 36. Lines, 28 on a page. Characte Telugu. Condition, slightly worm eaten. Appearance, old. Mode of writi..g, fair but not free from .iistakes.

Begins on fol. 399*a*. The other works herein are—Pāṇḍuranga-māhātmyamu 1*a*, Sītārāmāñjanēyasamvādamu 104*a*, Mairāvaṇa Caritra 162*a*, Rāmastavarājamu 208*a*, Bhānumadvijayamu 281*a*, Ātmānandarasamañjari 328*a*, Viracōḍavva Caritra (Yakṣagānamu) 364*a*, Gurunambi caritra 418*a*, Vēnkaṭēśvaramāhātmyamu 435*a*, Vēnkatācalamāhātmyamu 467*a*.

Complete.

Describes the story of Akkamahādēvi, a devotee of Śiva. The name of the author is Bālapāpāmba, for details see extracts given below.

Beginning :

క. శ్రీకర మహిమల నలరెడు నా కాశీవిశ్వనాథు నంఘ్రియుగంబుల్
ఏకమనస్సునఁ దలఁచెద మాకునభీష్టార్థములను మమతనొసంగఁ.

వ. అని కృతికి నధిపతియగు విశ్వపతిని గవీశ్వరుఁ డేమని స్తుతియింపు చున్నాఁడు.

* * * *

తే. వ్యాసు వాల్మీకిఁ గవిఁగాళిదాసుఁ బొగడి-భాసురంబుగ శ్రీహర్షుఁ బ్రస్తుతించి
వాసిమీఱంగ ధీజనావళిని వినుతి-చేసి కృతిఁగూర్తుఁ గవి మనోల్లాసమెసఁగ.

వ. అని యప్పరమేశ్వరునకు షష్ఠ్యంతంబులు (చెప్పెనఁట) యెటువలెను.

అర్ధచంద్రికలు.

కమలజుఁ గొట్టిన ప్రమథేశునకుఁన్
చన్నునఁబల్కిన చిన్మయునకును
పార్వతినేలిన పరమేశునకుఁన్॥

వ. అంకితంబుగా నా రచియింపంబూనిన యక్కమహాదేవి బోధోల్లాలాసంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

* * * *

ద్విపద.

ఆరూఢ నామాయ యరుగుచున్నెడను-శ్రీయుతంబైనట్టి శ్రీగిరి గలదు
ఆశ్రైలమునకు దక్షిణ భాగమందు - భాసురకళలచేఁ బ్రజ్వరిల్లుచును
వనరుచుండెడు ఘనవశి యనుపురము - జనులెల్ల సంతోష సహితులైపొగడ
మమకారుఁ డను రాజు మహియేలుచుండె - అమితవైభవముల నలరియావేళ
మోహినియను జగన్మోహిని నపుడు - వాహినిగాను వివాహంబులాడె
నాయిరువురకును నతివమాయాఖ్య - పాయక పుత్రియై పరగజన్మించె॥

* * * *

వ. అనిపలికిన వృషభేశ్వరుండు మహాప్రసాదంబని దండప్రణామంబుచేసి యేనూటదెబ్బండ్రు ప్రమథులతోఁగూడి ధరాతలంబునకు వచ్చి కళ్యాణకటకంబునందు భక్తిసంయుక్తుండై జంగమారాధనంబు సలుపుచుండె నంత నెటువలెను.

జంపె.

ధరణిదేవికిని నూతన కిరీటంబనఁగ
మెఱయు నడుతడియనెడు పురమొకటి గలదు.

* * * *

క. ఇటువలె నలరెడు పురమునఁ బహుతరముగ విమలుఁ డవనిపతి డానగుచున్
గుటిలాలకయగు(ను?) సుందరి దిటముగఁ బెండ్లాడియుండె ధీరుండగుచున్.

* * * *

జంపె.

అల సదాశివు పత్నియౌ మహాదేవియని
తిలకించు సుత మహాదేవి పేరిడిరి॥

* * * *

జోల పాట.

ఘనవజ్ర మాణిక్యఖచిత మయలీలఁ
దనరు నుయ్యాలలోఁ దనయనిడి చాలఁ

బనిఁబూసి శ్రీగౌరిభామవని లోల
తనమునను బాడెదరు తరుణులూగి జోల (జోజో)

జోజో జగత్సాక్షి జో సుజనరక్షి
రాజశేఖరు సుజన రంజితావేక్షి (జోజో)

పరమేశ్వరునితోడఁ బ్రతినగావించి
ధరణిలోపల మాయ తనువు ధరియించి
గురుఁడు అల్లమ చిక్కకున్నఁ జింతించి
తిరిగి యంబిక మ్రోలఁ దిగి యేతెంచి (జోజో)

ఉన్న యత్తటి గౌరి హృదయమునఁ జింత
తిన్నగాఁ దీర్తునని త్రిపురారియంత
సన్నుతాంగిరో నీదు సాత్వికమంత
పన్ని వసుధకు నసువు పణఁతి యనునంత (జోజో)

అనిన శ్రీకంఠునకు నతి భక్తితోను
వినుతి సేయుచు మ్రొక్కి విశదంబుగాను
అనిపె నిన్నపుడు సురలతివేడ్కతోను
జనువొందఁ బుష్పవర్షము గురియఁగాను (జోజో)

ఈరీతితో వచ్చి హితవు మదినుంచి
వీరత్వమున విమలవిభునకు జనించి
సార దయతో మమ్ము సరగ రక్షించి
గారవించితి నానె కరుణచేమించి (జోజో)

End :

మంగ(ళహారతు)ళార్తులు.

పసిఁడిపళ్లెరములోఁ బంచదళపద్మమునఁ
బంచరత్న ప్రభలు భాసిల్లఁగా
విశదముగఁ బాడెదరు విశ్వాశ్వనంబుచే
శశవదన మహాదేవి సరసి చెలఁగి జయమంగళం సదా శుభమంగళం ౧.

ప్రభునిఁబట్టెదననుచుఁ బంతమున శివుకరుణఁ
బ్రభమించ వసుధలోపల జనించి
విభవంబుతో జైనవిభుని నగరముఁజొచ్చి
సభ సమ్మతింప నాసమయమునను జయ ॥౨॥

వాని భ్రమయించి నిర్వాణవృత్తిని ఘోర
కాననంబుల ఘన కానలందు

సానువులయందు నాసరసుఁడల్లమవిభునిఁ
బూని వెదకినయట్టి పూఁబోఁణికి జయ ॥౩॥

వెదకుచుండెడువేళ వీరుఁ డల్లమగురుఁడు
మదిలోనఁ దెలిసిపుడు మమతతోను
సదమలాకృతితోడ సరగఁ బ్రత్యక్షమై
యుదయార్క భావమునసుండియపుడు జయ ॥౪॥

మోదమున శాంభవీముద్రోపదేశంబు
ఆదిగా నీ కొసఁగినటుల యిఁకను
మేదినీ జనజనులాదిగాఁ బొగడఁగను
నీదయను మమ్మేలు నీరజాక్షి జయ ॥౫॥

* * * *

జంపె.

అనిన శ్రీగౌరితోననియె భూతేశుండు
వినుమ నీదు సాత్త్విక వివరమంతయును॥
అక్కమహాదేవివై యవనిలో జనియించి
చక్కఁగాఁ బ్రభువుచే సంతసంబొదవన్॥
ఉపదేశమంది శానుత్సాహంలీలచే
నిపుడు శ్రీగిరినున్న దింతిరోయనినన్॥
అంత శ్రీగౌరి పరమానందమున మొదటి
పంతంబుమాని సంభ్రమవృత్తినుండెన్॥

ఏకతాళము.

* * * *

ధనము పుత్ర శ్రీ విభవము
నొసరఁగ భోజన కొసఁగెను బ్రభువున్॥

ద్విపద.

అని యిట్లు శ్రీకాళికాధీశువేర - నెనయంగఁ గుంభకోణేశ్వరువేర
మమ్మేలు శ్రీశైల మల్లేశువేర - సమ్మతిఁగూడలి సంగయ్యవేర
అక్కర శ్రీ పాపమాంబాతనూజ - అక్కమల్లాంబ ఆత్మాబ్జాంతరముల
దేదీప్యమానదీధితులచే మెఱుఁగు - ఆదిగురుం డల్లమాధీశువేర
నందివాహను మహానందీశువేర - నందంబుగాఁ గాళహస్తీశువేరఁ
బరమధార్మికుఁడైన బసవన్నవేర
స్థిరతరంబుగను సుస్థిరతఁబొసంగి - కరుణించు శ్రీభద్రకాళీశువేర
శంకితంబుగను మహాదేవిచరిత - పొంకమై రచనాభిపూర్ణమైయొప్పు॥

Colophon :—

ద్విపద.

శ్రీమన్మహాకారు శ్రీజనాధారు - సామవేదోద్ధారు సన్నుతాచారు
పరగు పరబ్రహ్మ భవ్యవంశమున - వరబలోన్నతశాలి వసుమతియందు
వీరశైవాచారు విలసితాకారు - మేరుధీరుఁడు జంగమేశుండు పుట్టె
నతనికి సతియగు సతివ పాపాంబ - శ్రుతిభచే శ్రీవిశ్వపతి వరంబునను
వరవీరభోజుండు వంశమేమనిన - మతి దక్షిణామూర్తి మహనీయకీర్తి
సిద్ధవిద్యలకెల్ల సిద్ధుఁడైనట్టి - సిద్ధప్పయన సత్యశీలుండు ఘనుఁడు
మల్లమ్మ కనకమ్మ మగువనాగమ్మ - . . రుద్రమ్మ సతుల నల్వురిని
సరవితోఁగాంచె నాసప్తసంతాన - మరుదంద లోకహితార్థంబుగాను
ముదముతోడుత నందు ముఖ్యశీలుండు - ... అష్టయోగాది విద్యాప్రవీణ . .
ప్రతుఁడు వీరవసంత వసుమతీశునకు - సకియ కామాక్షమ్మ సకియగర్భమున
అమహేశ్వరికరుణ పాపమకరుణ - శామించి యొసఁగిన ఘనవరంబునను
ప్రథమపుత్రిక బాలపాపాంబయనఁగ - నధికతేజంబుల నపుడుద్భవించ
సంగీతసాహిత్య సరసలక్షణల - రంగుమించినయట్టి రమణి దానగుచు
అలభద్రకాళి నా ఆత్మలోపలను - బలికించురీతి నేఁబలికెదనసుచు
నవనిలో యక్షగానావలికెల్ల - ధవళిమించిన శిరోరత్నమోయనఁగ
మంగళప్రదమగు మహదేవిచరిత - యింగితజ్ఞానియై యీకృతిఁజేసె
యీకృతి చదివిన నీకృతివిన్న - నీకృతి వ్రాసిన నిష్టార్థసిద్ధు
లౌనఁగు నల్లమరాయఁ డోగిమహాదేవి - యసమాతుకరుణచే నవనిలోవెలయు
నెందాఁక ద్రిజగంబు లెందాఁక శేషుఁ-డెందాఁక హరిహరు లెందాఁకనజుఁడు
ఎందాఁకశోమార్కు లెందాఁకసిరులు - అందాఁక నీకథ యవనిలో సుజను
లాచరింప బుధజనావళుల్ పొగడ - నాచంద్రతారార్కమై యొప్పఁగాత.

(వి-వి.) —

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైధిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

అక్కమహాదేవి యని పేర్వోలసిన శివభక్తురాలి కథ యిందు వర్ణితమయ్యెను. గ్రంథకర్త బాల పాపాంబ. ఉదాహృత గ్రంథభాగములబట్టి విశేషవిషయము తెలుఁగ నగును.

ఇందీ గ్రంథాంతరములు గలవు.—

1a పాండురంగ మాహాత్మ్యము, 104a సీతారామాంజనేయ సంవాదము, 162a మైరావణ చరిత్ర, 208a రామస్తవరాజము, 28 భానుమద్విజయము

328*a* ఆత్మానందరసమంజరి, 364*a* వీరచోడవ్వ చరిత్ర (యక్షగానము), 418 గురునంబి చరిత్ర, 435 వేంకటేశ్వర మాహాత్మ్యము, 467*a* వేంకటాచల మాహాత్మ్యము.

No. 1835. అక్కమహాదేవి చరిత్ర.

AKKAMAHĀDĒVI CARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 68. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured and worm eaten. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above. The first five pages contain a discussion about Vīraśaiva religion and the last four pages contain a list of Gotras among Vaiśyas.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు. పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమం దీవ్రాఁతగలదు.—

"రాక్షసనామ సం॥ నిజాశ్వీజ శు॥ 13 గురువారంవరకు శిలుని కథను మాజేటి సర్వేశలింగం స్వదస్తూరిని వ్రాసినారు."

గ్రంథారంభమున 5 వ పుటలో వీర్శైవ మతవిషయ చర్చ గలదు. గ్రంథాంతమున 4 వ పుటలో వైశ్యగోత్రముల పట్టిక కలదు.

No. 1836. అలమేలుమంగా విలాసము

AḶAMĒLUMANGĀ VILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 49. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good and fairly free from mistakes.

Complete.

The story relating the marriage of Vēnkaṭācalapati and Alamēlumangādevi is herein described. It is dedicated to God Vēnkaṭēśvara worshipped at Kāmagiri (?). The name of the author is not known. But it is stated that it was written at the instance of the minister of Mūḷḷagiri, a Brahmin belonging to Ārvēlaniyogi sect, who honoured the author, with a house, hundred Varahas, an estate for maintainance etc.

Beginning:

శా. శ్రీలక్ష్మిన్ నిజవక్షమందు నిడి కుక్షిన్ సర్వలోకంబులన్
లీలామాత్రముతోడనుంచి సుమశ్శ్రేణిపినద్ధోజ్జ్వల
న్మాలాలంకృతుఁడై నితాంత మలమేల్మంగా కరాంభోజమున్
గేలంబట్టిన వేంకటాద్రిపతి సత్కీర్తిన్ మముం బ్రోవుతన్.

అని కృతి కధిపతియైన వేంకటాచలపతి నేమని కొనియాడుచున్నాఁడు.

శ్రీరాగం - అటతాళము.

నమామి శేషాద్రివాసం, సన్మందహాసం, నమామి శేషాద్రివాసం, నవమణి నీల భాసం సరసవిలాసం.

* * *

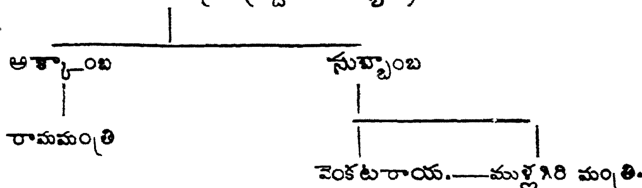
శ్రీమదంభోదగాత్రం దారుణదురితస్తోమతిమిరమిత్రం తామరసాభనేత్రం కామ గిరీశమిత్రం పరమపవిత్రం నమామి శేషాద్రివాసం.

* * *

వ. చిరంతనేదానీంతన కవిప్రవరప్రసాదంబున కమనీయశృంగార రసనివాసంబగు నలమేల్మంగా విలాసంబను యక్షగానంబు రచియింపఁబూనియున్న సమయంబున.

ద్విపద - కేదారగౌళ.

ధరణి శ్రీకరము శాత్రవభయంకరము - వరశుభాకరము మెల్పాగొండపురము
దళవాయి యనిపించి తాల్మివహించి - ఖలులనెల్లజయించి ఘనతనుగాంచి
తనరిన మేటి భూతలమున కోటి - జనులైన నితనికి సాటిరాదనుచు
మాటిమాటికి సర్వమంత్రులుఁబొగడ - దీటులేక చెలఁగు దీనరక్షకుఁడు
సారిదినాపస్తంబ సూత్రశోభితుఁడు - గురుభరద్వాజస గోత్రసంభూతుఁ
డార్వేలకుల కలశాంబురాశికిని - శర్వంకరుఁడు సౌజన్యశోభితుఁడు
భవ్యభండీ వంశపావనుఁడనఘుఁ - డవ్యయవైభవుం డలఘు మానముఁడు
రాజాధిరాజ హృద్రంజనకరుఁడు - తేజమంత్రీంద్రుఁ డిత్తెఱఁగున వెలసె
నతని కిద్దఱుసతు లతిభాగ్యవతులు - పతిభక్తిమతులు నిర్భరకారతులు.

భూరిదేవద్విజ పూజాపరుండు-సూరిమందారుండు సుజనైక వినుతుఁ
డనఘుకాశ్రిత సుబ్బాంగ నారమణుఁ డనుపమ శ్రీనివాసామాత్యజనకుఁ

డమలదయా సాంద్రుఁడనిశనిస్తంద్రు-డమితవాక్య ఫణీంద్రుఁ డార్య సమ్మతుఁడు
శ్రీధీరుఁడగు మూళ్లగరిమంత్రి చంద్రు-డరుదుగా నొకనాఁడు హర్షముప్పొంగ
నను గారవించి మన్నన నూరడించి-కనికరంబునమించి ఘనతవహించి
చవదళిహిత భవ్యభావశబ్దార్థ-వివిధక్రియా సమన్విత దివ్యయక్ష-
గానంబు లక్ష్మీ ముఖాబ్జభాస్కరుని-కానంద మయమూర్తి కమలకీర్తికిని
వెంకటశైల నివేశుఁడౌహరికి-నంకితంబుగఁ జేయు మనియానతిచ్చె.

వ. ఇట్లు జాంబూనదాంబరాశేషమణి భూషణ తాంబూల ప్రదానంబులనాదరించుటయు నేనును సంతత తంతన్యమాన సంతోష వివశస్వాంతుండనై నా యొనర్పం బూనిన యలమేల్మంగా విలాసంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన ;

End

ద్విపద - ఎఱుకుల కాంభోజి.

ఇదిశైలనందనీహృదయారవింద-మదసమన్విత దివ్యమధుకరసదృశుఁ
డైమహామహిమతో నలరు కామాద్రి-రామేశ్వరునకు హర్ష ప్రదంబగుచు
వల్లీసహాయ సుబ్రహ్మణ్యదేవ-ఫుల్లపదాంభోజ భూషణంబగుచు
దీనమందారుఁడైదేవ గంధర్వ-భూమి నుతాముఖాంబు జమిత్రుఁడైన
రామచంద్రునకుల లామంబునగుచు. ?
మౌని జన స్వాంత మహనీయకమల-భానుఁడైయలమేలు మంగా సమేతు
డైన లక్ష్మీ వెంకటాచలపతికి-నర్పితంబగుచు గోపాంగనానికర
దర్పకతుల్యుఁడై తనరుగోపాల-కృష్ణమూర్తికిని సత్కీర్తి దంబగుచు
విష్ణుభక్తివహించి విశ్వంబులోన-వెలయుచు సతతంబు వినువారికెల్ల
గజతురంగాం దోళికామహీరాజ్య-విజయ సామ్రాజ్యాది విజయదంబగుచు
సకల విద్వత్కవి సందోహములకు-నకలంక రుచిరమోదా స్పదంబగుచు
పరసత నార్వేల సంతతిజలధి-సురుచిరచంద్రుఁడై శుభభరద్వాజ
గోత్రపవిత్రుఁడై గురుబుధవినుతి-పాత్రుఁడై విలసదాపస్తంబ సూత్ర
భవ్యుఁడై సర్వసంభావ్యుఁడై సతత-దివ్యబద్దీవంశ తిలకుఁడై మంత్రి
జనశిఖామణికి నిశ్చల కృపానిధికి-ననఘగు ణాంబుధి కలతేజమంత్రి
కతివయై తగిన సుబ్బాంబికామణికి-నతిశయాన్విత పుత్త్రుఁడై కళావతికి
సౌందర్యవతికి నిశ్చలదయామతికి-నందంబు గలుగు సుబ్బాంగనామణికి
హృదయేశుఁడై సర్వహితకరమతికి-సదమల సద్గుణసందోహనిధికి
ఘనకృపాంబుధికి భాగ్యసమానఖనికి-ననుపమ శ్రీనివాసామాత్యమణికి
జనకుఁడై వేంకటశైల నాథాంఘ్రి వనజాత భక్తి సంపన్నుఁడై నిత్య
భోగదేవేంద్రుఁడై పుణ్యచరిత్రు-డైగర్వ రహితుఁడై యాశ్రితకవిత
వాత్సల్యమున నన్నుఁబాలించి మహిత-వత్సరగ్రాసంబు వాసంబునూఱు

వరహాలు జోడు నేల్వాలుఁదురంగంబు-కరమర్థి నొసఁగి నిష్కల్మషవృత్తి
ప్రేమతో మన్నించి పేర్కొనునట్టి శ్రీమూళ్ళగిరిమంత్రి శేఖరునకును

* * * *

లాలితరీతి లీలాపాకనవర-సాలంకృతి ప్రభావాన్వితంబగుచు
వరరాగ తాళాదివర్ణితంబగుచు-మహితమౌ నలమేలుమంగా విలాస
మను యక్షగానంబు హరిహర ప్రముఖ-ఘనతర దేవతాకలితమై వెలయు
నాచక్రవాళ దేవావనియందు-నా చంద్రతారార్కమైయుండుఁగాక !

(వి-వి.)—

సమగ్రము ప్రాఁతమంచిది. తప్పులంతగాలేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

అలమేలుమంగా విలాసమను పేరఁ బరగు నీ యక్షగానమునఁ దిరుమల వేంకటాచల పతి యలమేలుమంగాదేవిని బెండిలాడుకథ వర్ణిత మయినది. గ్రంథకర్త పేరిందుఁ గానరాదు. కామగిరియందు వెలసిన వేంకటేశ్వరస్వామి కది సమర్పితము. ఆర్వేల నియోగిబ్రాహ్మణుఁడగు మూళ్ళగిరిమంత్రి యేతత్కృతి ప్రేరకుఁడు. ఆతఁడే తత్కృతి కర్తను వస్త్రాశనమును, గృహమును, నూటుకవరహాలు, జోడు నేల్వాలు మొదలగునవిచ్చి సత్కరించెనట.

No. 1837. అష్టపది.

AṢṬAPADI.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 34. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Complete.

This is a Telugu rendering of a portion of the work Gitagovinda, beginning with “ సావిరహే తవ దీనా, ” written by Jayadēva in Sanskrit. The name of the author is not known.

Beginning :

శ్రీమత్సమస్త సద్గుణ నయవినయ వివేక వితరణ విచక్షణదక్షాః గూఢార్థ నిర్ణయ నిస్పందేహ నిరాఘాట నిరవద్యగద్యపద్యరచనానువచనాః తర్క వేదాంత మీమాంసావ్యాకరణ భాట్టప్రాభాకర సాంఖ్య యోగాది శాస్త్రపారీణాః సంగీత సాహిత్యాది కలాప్రవీణాః సర్వేసభాజనాః యుష్మాకాన్ స్తుత్వా వందనం కృత్వా ఉపమోత్ప్రేక్షాద్యలంకార సంగీత తాళాను బంధం జయదేవకవి రచిత ప్రబంధం సమస్తరసభావ నామూలకందం సకల జనానందం నానావిధ రాగబృందం నానావిధ రాగా... ....దం గీత గోవిందం భరత శాస్త్రానుసారేణాభినయం సర్వజన చిత్తరంజనం అహంకరోమి.

అన్వయం.—సమస్తమయిన సభాజనాలకున్ను నమస్కరించి విప్రలంభశృంగారములున్ను పుష్పోత్ప్రేక్షాద్యలంకారములున్ను నిర్వేదాది భావములున్ను కలిగినటువంటి గీతగోవిందమందు 'సావిరహేతవదీనా' అనే అష్టపది భరతశాస్త్రాను సారిగాను నే నేర్చినట్టు అభినయిస్తున్నాను. వినచూడనవధరించవలెను.

శ్లో. యమునాతీరవానీరనికుంజేమందమాస్థితమ్
ప్రాహప్రేమభరోద్భ్రాంతం మాధవం రాధికాసఖీ.

అన్వయం చెప్పేది. పద్యం.

ఉ. సారస గంధబంధురయ చందన (?) సద్యమునాతరంగిణీ
తీరమునందు నెన్న(దగు దివ్యమనోహరమల్లికాదివా
నీర నికుంజమధ్యమున నిల్చివసించినకృష్ణదేవునిం
జేరియరాధికాతరుణి చెప్పను దద్విరహానులాపముల్.

కాంభోదిరాగము—ఆదితాళము.

యమునానదీ తీరమునా । ఇర్లైన వానీరమున
నుమనోబాణునిc గన్నతండ్రిని జూచిపలికెచానా !

చూర్ణిక.

యమునానదీ తీరమధ్యే । వానీరద్రుమమంటపే రాధా వియోగజనిత తాపభరేణ ఖిన్నభావం శ్రీ కృష్ణదేవం రాధికాసఖీ చమత్కారేణ బభాషే.

నిందతిచందన మిందుకిరణమను
విందతి ఖేదమధీరం ॥ వ్యాళనిలయమిళనేన
గరళమివ కలయతి మలయ సమీరం
సావిరహేతవదీనా ॥ కృష్ణా !
మాధవ మనసిజ విశిఖభయాదవ
భావనయా త్వయి లీనా

అన్వయం చెప్పేది.

ఉ. గందముదిట్టి వెన్నెలలc గాదని తాపముcబొంది చల్లగా
విందు విషాగ్ని కాకవలె నెంచుచు సున్నదటుంచు రాధతా
డెందములోన మన్మథ దృఢీకృతవేదనకోడి దీనతం
బొందెర నీకు మాధవుcడ పొంకముగాcజెలి నేలి కావరా !

దరువు, శంకరాభరణం, త్రిపుట.

రాధనీ విరహాన గుంది పరాకు దీనతనొంది మదనుని
బాధకోర్వcగ లేక నీయందె భావమునిచెక్

సారెగందము దిట్టుc గాదను చంద్రికలనూ, ధైర్యము
జారివేదనcబొందుచున్నది వోరి కృష్ణా !
సారె పాములతోనుగూడిన చందనాటవిమీదcజల్లని
మారుతము విసమనుచుc గళవళమందిచూచెక్.

End :

విల

గీతము విడిచి యడవిలోన-భూమి పయిని బడి పొరలుచు
కామినిరో నీవిరహాన హారాధాయని-ప్రేమతోపలుమారు దలcచునే ;
శ్రీకృష్ణునితో
కాముని కేళిలోనైనయవే
4 దశాలు
మనసిరభసాద భణతి కవిజయదేవే, విరహవిలసితేన విభావే హరిరుదయతుసు కృతేన.

పద్యం.

క. శ్రీ జయదేవ కవీంద్రుఁడు
తాcజెప్పెను శౌరివిరహాత్త్వము పఠియిం
చేజనుల సుకృతఫలమున
తేజంబుగ మదినిగృష్ణదేవుcడు వెలయున్

వరాళి అటతాళం.

శ్రీ జయదేవుcడు చెప్పిన గీతము
నేజనులయినc బఠించిననూ,
రాజసమున మది రంజిల్లcగదివ్య
తేజముతాcగృష్ణదేవుcడు వెలయుక్
జ్ఞానానందమయుండౌ గోపాలుని ధ్యానము చేసినను,
తాను జేయు: సుకృతము లెల్లఫలియించు
మానసమున వైభవానందములు మించు
శ్రీజయదేవభణితమితిగీతం - శ్రీరమణీశ విరహసముపేతం
యేచపఠంతి సుకృతఫలసక్తాః కేశవదర్శన విభవనియుక్తాః

చూర్ణిక.

హేసకల సజ్జనాః యూయంశ్రుణుత, శ్రీ కృష్ణ విరహవిలసితభావేన సఖీవాక్య రూపేణ శ్రీ జయదేవ మహాకవిభణిత లలితగీతం నిరంతరపఠన యోగ్య కావ్య నాటకాలంకార సహిత విప్రబంధశృంగార రసప్రబంధ విఖ్యాతమిదం యేపఠంతినరాః తేషాం మనోరథ ఫలావాప్తిర్భవతి. యః పూర్వకృత సుకృతేన భక్తి పారవశ్యా త్పఠనసమయే సంభ్రమ భ్రమత్వతః (?) మానసే సర్వాంతర్యామీ శ్రీవాసుదేవహరి ర్విరతాత్.

ఏల

గోపాలుని విరహలీలా-రూపమైన యీ గీతము
దీపింపగా జయదేవుడు, శృంగారములచే-శ్రీపతి ప్రియముండఁ జెప్పెను
ఈకృతి మనసు ఉప్పొంగ-వ్రాకుచ్చినవారికి పూ
ర్వకృత విశేష ఫలమున దివ్యతేజుండై-శ్రీకృష్ణుండు వరము లిచ్చును.

సమగ్రము—వ్రాంతమంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు నల్పముగాఁగలవు.

జయదేవకవి సంస్కృత భాషలో రచియించిన గీత గోవింద కావ్యమందు 'సావిరహేతవదీనా' అని యుపక్రమముగల యష్టపది కెవరో నాట్యోపయోగముకై చేసిన తెలుఁగు పరివర్తనమిది. ఇందు, శ్లోకము, పద్యము, సంస్కృత గద్యము, చూర్ణిక, తెలుఁగు దర్వులు, ఏలలు, ఇత్యాది విధమున పై యష్టపది వివరింపఁబడినది. కర్త పే రెఱుఁగరాదు.

No. 1838. ఉషా పరిణయము.

UṢĀ PARIṆAYAMŪ.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 94. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good, but full of mistakes.

Complete.

The marriage of Uṣā and Aniruddha is described in the form of Yakṣagāna. The name of the author is Vaviripāṭi Nṛsimharāju.

Date of transcription: Friday the 4th day of the bright fortnight of the lunar month Māgha in the Year Sarvadhāri.

Name of the Scribe–Sarvēśalingam.

Beginning :

ఉ. ముందుగణాధి దేవునకు మ్రొక్కి త్రిమూర్తులఁ గొల్చి వాణికిన్
వందనముల్ ఘటించి గిరివల్లభు పుత్రి భజించి యబ్ధిరా
ణ్ణందనఁ బ్రస్తుతించి కవినాథుల భారత కావ్యకర్తలన్
డెందమునన్ దలంచి గురుదేవునిఁ బ్రార్థన చేసి వేడుకన్.

క. పరమదయ మూర్తి గావున-పరమేశు కృపాకటాక్ష...కర్తన్
స్మరనందన వారా యుష పరిణయ మును యక్షగాన ఫణితి నొనర్తున్.

వ అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పం బూనిన భారత కథాసారంబగు నుషాపరిణయంబునకుఁ గథాక్రమంబెట్టిదనిన

జంపె.

సకలజన శుభకరము సారవిభవాకరము
సుకవిజన బంధురము శోణాద్రి పురము.

End :

వ. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుండు గౌరీనాథ బాణులన్ వీడ్కొని తనబంధు మిత్రాను జోషా కన్యా నిరుద్ధ పరివృతుండై నిజపురంనకుం జనుదేర నాపుర జనంబు లుషాకన్యకం జూచి రేమనుచున్నారు.

Colophone :

అని జగదేక మహాశక్తి పేర - ఘనముక్తి శుకశౌనకాధీశు పేర

* * *

అంభోజ భవహరిహరాదులపేర - శంభుని సతియై (న) శ్రీ గౌరిపేర
అంకితంబుగ శారదాంబిక పేర - పంకేరు హాసన ప్రాప్త సౌభాగ్య
శాశ్వతైశ్వర్యుండా శామలాంగుండు - లాలిత సాహిత్య లక్షణామాత్య
విలసిత ధూర్తకవి వేదండహరుడు - అకలంకగాన విద్యాప్రవీణుండు
సకల భాషాకవి సద్గుణార్యుండు - సుకృతశాలుండును సుజన సమ్మతుడు

విరిపాటి నరసింహ ధరణికాంతుండు - శ్రీ విశ్వనాథయ కవితంబు
మెఱయ
నవరసాలంకార నయమార్గతతుల - ప్రాచుర్య......ఉషాపరిణయకావ్య
మాచంద్రతారార్కమై యొప్పుగాత॥

(౧.వి.)—

సమగ్రము. వ్రాతమంచిది. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఉషానిరుద్ధుల వివాహకథను యక్షగాన రూపముగా విరిపాటి నృసింహ రాజు రచించెను.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాతగలదు :—

“ సర్వధారినామ సంవత్సర మాఘ శు 4 శుక్రవారం సర్కారుపులిచేరిలో శ్రీమతు సదాశివ భక్తుని కొమారుడు బసవప్ప వ్రాసుకున్న ప్రతిజూచి మాజేటి సర్వేశలింగం ఉషాకన్య చరిత్ర సంపూర్ణంగా వ్రాసెను ”

No. 1839. ఎఱుకుల వేష కథ.

ERUKULA VĒṢA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1⅜ inches. Pages, 37. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, not good and full of mistakes.

Begins on fol. 31 (a). The other works herein are:—Rukmiṇi vēṣa katha 1 a, Jalakrīḍa 8 b, Savatula Kāyyamu 18 a.

Incomplete.

It appears to be a portion of Bhāgavata yakṣagāna and describes the story of Rukmiṇi and Satyabhāma enquiring a Korava woman (who professes to prophesy events) whether their desires will be fulfilled. The name of the author is not known.

Beginning :

వచ్చె నెఱుకత చెలువ లడిగిన - ముచ్చటలు తాఁజెప్పఁగా
అచ్చుమగుకుడిసంద్దితోరపు - కుచ్చు చేవడి నూగగా॥
నిగనిగల నునుపాయుచెక్కుల - నీడ లిరుదెస గ్రమ్మగా
చిగిచనుంగవ మీది పతకపు - బిళ్ల వలె దళ మెరయగా॥
వచ్చెనెరుకత కొరిత! మురిపెపు - వంక పచ్చని బొట్టుతో
అచ్చగా శ్రీ కాకుళప్పని - యతివముచ్చట దెలుపుచూ॥
వన్నె మీఅంగనుదుట చందురు - వంక పచ్చని బొట్టుతో
సన్నుతింపగ మిళుకు మిళుకను - జాతిసొమ్ములు బెట్టుకో॥ వచ్చె॥

* * *

ఎరుకతతా వచ్చెను అవ్వోయవ్వ యెఱుకత తా వచ్చెనూ!—

End :

ఎల్లవారలకు యెఱుక చెప్పినాను - చద్దియూరుగాయ చలిమిళ్లు పచ్చళ్లు
కజ్జికాయలుమంచి కర్జూరఫలములు - ఇరవుగ దెచ్చితె యిచ్చితె పలుమారు
బొజ్జ పెంచ్చుకొని పేలేవు గోరిసింగ!

తే॥ సజ్జపై నిద్దురించిన సంజ్ఞ దెలిసి, కాళ్లగజ్జల చప్పుళ్లుగలుగునింక
మెల్ల నేలేచి వచ్చితి మేలమునను-నీవు యెప్పుడు దిగివచ్చినావు సింగ!

(వి-వి)—

అసమగ్రము. తుదిపట్టు కొంచెము తక్కువ. వ్రాఁత మంచిది గాదు. తప్పులు హెచ్చు శైథిల్యము గ్రంథపాతములు కొలఁదిగఁగలవు.

రుక్మిణీ సత్యభామలు తమ మనోరథములు సమకూడునో లేదో యని యెఱుకత నెఱుకయడుగు కథ కలదు. ఇది భాగవత యక్షగానైకదేశమనఁదగును. కర్తపేరుఁగ రాదు.

ఇందీ క్రింది గ్రంథాంతరములుగలవు :—

1 a రుక్మిణి వేషకథ, 8 b జలక్రీడ, 18 a సవతులకయ్యము,

No. 1840. ఎఱుకులవేష కథ.

ERUKULAVĒṢA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 35. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and slightly worm eaten. Appearance, old. Mode of writing, is not good and is full of mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి)—

అసమగ్రము. తుదిపట్టు కొంచెము కొఱఁత. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమం దైదుపత్రములపై పాటలుగలవు.

No. 1841. ఎఱుకులవేష కథ.

ERUKULAVĒṢA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1⅜ inches. Pages, 26. Lines, 5 on a page Character, Telugu. Condition, much injured and worm eaten. Appearance very old. Mode of writing, fair, but full of mistakes,

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వముఁ వోలె.

No. 1842. ఏకాంతసేవ.

ĒKĀNTASĒVA.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1½ inches. Pages, 9. Lines, 6 on a page, Character, Telugu. Condition injured and worm eaten. Appearance, old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Begins on fol. 14 (a). The other works herein are Gollavēsa katha 1a, Samudramathanamu 8a.

Complete.

The Conversation betwen Sri kṛṣṇa and his eight queens, is herein described. The work is dedicated to Veṇugōpālaswāmi worshipped at Cocanada. The name of the author is not known.

Beginning :

సుమ్మ కాంభోజిరాగము—ఆటతాళము.

సుందరాంగినీ కెమ్మోవి - విందూచేసి చానూ బంతూ
లందనియ్యావె యీ వేళానూ - ఓ మోహనాంగి
కుందనంపూ గొలుసు లిచ్చేనే॥
మందె మేలాము చేసేవూ - మామగారున్నారిచ్చోట
కందువా మాటలాడాకూరా - గోపాలదేవా
వందనాము చేసెదతోరా॥
శ్రీ రుక్మిణీదేవి చిత్తమలర హరితో
జేరియున్న యట్టి సమయమిది
తూరూపుదిశను సుధాకరి నెక్కియ
పారసూరలు గొలువ పాకశాసననీశ
పదిలమై యుండుమీ - వేగినదనుక
పదిలమై యుండుమీ॥

వ. తూరుపు దిగ్భాగాధీశ ఐరావతారూఢ శచీసమేత దేవేంద్రా జహో హోయీ కాకినాడపట్టణమందు శ్రీ వేణుగోపాలస్వామివారు రుక్మిణీ సమేతముగా పవ్వళించియున్నారు. నీస్థలమందు జాగ్రత జాగ్రత ఓహో హోయీ.

End:

మంగళహారతి.

వేణుగోపాలతే మంగళం - జయ విశ్వంభరతె మంగళం॥
అంగజజనకవి హంగతురంగర - థాంగధరాయతె మంగళం॥
రం గలరంగ జె లంగెడునవమోహ -నాంగ శుభాయతె మంగళం॥ వేణు॥

* * *

End :

శ్లో. బాలికాతాళికా తాళలీలాలయ - స్సంగసందర్శిత భ్రూలతావిభ్రమః,
గోపికాగీత దత్తావధానస్స్వయం - సంజగౌ వేణునా దేవకీనందనః.
కృష్ణా మురారే !
రావే కోమలి మందయాన సకియా రాకేందుబింబాననా
నీవాక్యంబులు నమ్మివస్తి నిపుడుగ్ నీరేజపత్రేక్షణా !

ఈ వేళఁ నను(గూడి సత్యవతి మా యిష్టంబులం జేర్చినఁ
భావం బొక్కటిగా దలంతు నెప్పుడుఁ భామా మనోహారిణీ!

దరువు.

కోపమేటికి నీదు రాకకు గోరియుండెడిదానరా! ఏ
పాపమతు లిట్లు చేసిరో వగబాటులేల కృపానిధీ
రూపవంతుడ కాకినాడను రూఢిగా నెలకొంటివో
మా పయిని దయయుంచి యేలుకో మదనమోహనరాయడా!

సీ. మగువలక్షణ! నీదు మాటలు వినగోరి వచ్చినాఁడను నాదు వాంఛ దీర్చ
శ్రీకృష్ణ! యీవేళ చిన్నారిపదములు సేవించి ధన్యతఁ జెందియుంటి
కరుణించి వేగ నీ కౌఁగిటఁ జేర్చిన కోరికదీరునే కోమలాంగి
మదనమోహనరాయ మందిరంబున కేఁగి పవడించవయ్య యీ పాన్పుమీఁద
చెలియ రతికేళిఁ దేలితిఁ జెన్నుమీఱ-కువలయంబున నీతోడఁ గూడియుండు
కరుణయుంచుము మామీఁదఁ గాకినాడ-వేణుగోపాల జరగు మీ వెలఁదికడకు.

శ్లో. పారిజాతం సముద్ధృత్య రాధా వయో-రూపయామాస భాసాగుణై రంగజే
సీతసీ తేవ తే యామునీయేత తే-సంజగౌ వేణునా దేవకీనందనః.

శ్రీ కృష్ణ సత్యభామా సంవాదం.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

శ్రీకృష్ణుని పవ్వళింపుసేవ, శ్రీ కృష్ణాష్టమహిషీ సంవాదము ఇందుఁ గలవు. కాకినాడలో వెలసిన వేణుగోపాలస్వామి పేర నిది రచితమయ్యెను. ఏకాంతసేవ తర్వాత నిందు శ్లోకములు, సీసపద్యములు, దరువులు అష్టమహిషీ సంవాదవుఁ బట్టునఁ గలవు. కర్తపే రెఱుఁగరాదు.

ఇందీ గ్రంథాంతరములు గలవు.

1*a* గొల్లవేషకథ, 8*a* సముద్ర మథనము.

No. 1843. కన్యకా పురాణము.

KANYAKĀ PURĀṆAMU.

Substance, paper. Size, 14⅝ × 9½ inches. Pages, 67. Lines, 39 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured and worm eaten. Appearance, very old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Begins on fol. 31*a*. The other works herein are—Jangama-Kālañānamu. 1*a*, Ēganṭivari vacanamulu 13*a*, Rāma-stavarājamu 17*a*,

Complete in three āśvāsas.

The story is the same as described under No. 316 ante and R. No. 1855. The name of the author is Iṭikala Timmayya, son of Cennama seṭṭy and Lakṣmāmba. Date of transcription—Wednesday the first day of the bright fortnight of the lunar month Śrāvaṇa in the year Pramōdūta.

Name of the Scribe.—Govindappa of Kāvērisamudramu.

Beginning :

క. శ్రీశైల వంశభూషణుఁ-డాశ్రితజన లోకవినుతుఁ డతులితమహిమో
ల్లాసియగు కృష్ణమాహ్వయ-దేశికుఁడీల మాకునిచ్చు దివ్యవరంబుల్.

* * * *

త్రిపుట.

పరులవశమై మెలగుకామినిఁ బ్రాణపదముగ రొమ్మునందిడి
మరులుగొల్పిన శ్రీజనార్దను మదిఁదలంతున్.

* * * *

అటతాళము.

అక్కటకు వెలఁబోని ఫణిమణు-లసురతలల చేరులు
చక్కఁదాల్చిన హరుని నగరే-శ్వరునిఁగొలుతున్.

* * * *

వ. అని బృందారకవందితచరణారవింద యగు వింధ్యవాసిని నేమని వినుతింపుచున్నాఁడన.

జంపె.

కరివైరి నిజవామ కరసీమ నెలకొన్న
కరివైరి దళశోభిశాకారిఁ దలఁతున్.

* * * *

వ. అని కన్యకాపరమేశ్వరి నేమని వర్ణింపుచున్నాఁడు.

అటతాళము.

క్షీరసాగరమందు వెడలిన సిరియనంగ
ముదమునఁ
జేరి వైశ్యకులాబ్ధిఁబొడమిన చెలువఁదలఁతున్.

* * * *

వ. అని గురుకరుణాసముద్రుండగు రామభద్రునకు షష్ఠ్యంతములు చెప్పెనటు యెటువలెను.

కురుచ జంపె.

సురరాజపాలునకుఁ బరమశీలునకున్
దశరథకుమారునకు నసమశూరునకున్.

* * * *

వ. అంకితంబుగా నా యొనర్పంబూనిన కన్యకాపురాణంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

End :

వ. ఇటువలె (పెనుగొండపురమునందు) సకలజనానందంబై పొలుపొందుచున్న యద్దివ్యమంటప గర్భగృహ మధ్యసింహాసనంబునందు గంగానదీప్రాంత్యంబులనుండి తెచ్చిన లింగంబు శాస్త్రోక్తంబుగాఁ బ్రాణప్రతిష్ఠగావించి తదనంతరంబున నక్కన్యకాపరమేశ్వరికిఁ బ్రతిరూపంబుగా సువర్ణవిగ్రహంబు నిలిపి షోడశోపచారంబు లొనరి గో భూ హిరణ్యాది షోడశ మహాదానంబులు భూసురాగ్రేసరుల కొసంగి నిత్యమహోత్సవంబులు నేయుచు సుఖస్థితినుండి రంత సంతోషాతిశయంబున రాజరాజనరేంద్రుం డమిత బల సమేతంబుగా నేతెంచి యనేక సన్మానంబులు గావించి యష్టాదశ పట్టణంబులకు విరూపాక్షు నభిషిక్తుంజేసి వస్త్రమాల్యాభరణ కర్పూర తాంబూలంబు లందరికిఁ బొందుగా నొసంగి తన నిజపట్టణంబునకుం జనియెనని సాలంకాయన యతివరేణ్యుండు వైశ్యమునులకుం జెప్పె నివ్విధంబున.

Colophon :

ద్విపద.

అని జానకీమనోహరుని పేరఁ-గనకాంబరుని పేరఁ గమలాక్షు పేర

*　　*　　*　　*

అంకితంబుగ సంతతానందముగను-గొంకకీగతిఁ జంద్రకులగోత్రజుండు
రమణీయగుణవార్ధి రాజమాన్యుండు-కొమరొప్ప నిటికెల గురువయాధిపుఁడు
నాతని ప్రియపుత్రుఁ డమితపుణ్యుండు-గోత్రామరశ్రేణి కృపగలవాఁడు
చతురుండు చెన్నమసెట్టి యాఘనుని-సతియగు లక్ష్మాంబ జలజాతనేత్ర
అమ్మహాసాధ్వి గర్భాంబుధియందు-జన్మించె సంపూర్ణ జలజారికరణి
సమ్మతి శ్రీరామ చంద్రు సత్కృపను-దిమ్మనాహ్వయుఁడన ధీరమానసుఁడు
ధరణి శ్రీవిష్ణు దాసానుదాసుండు-సరససుభాషణ శాంతచిత్తంబు [(లు)
లలరుచున్న నసంగ నాఖ్యులనంగఁ-గలితసత్పుత్రులు గల (ఘన) యశోధనుఁడు
గురువయాగ్రజుఁడు శ్రీ గురుసేవపరుఁడు-గురుతరవాణిజ్య కులసంభవులను
రక్షించు కన్యకా రమణిచారిత్ర-యక్షగానముఁ జెసె నెనయంగ సకల
బాంధవజనవిప్ర పాదసేవకుఁడు-ఆంధ్రకవిశ్రేష్ఠు లాశీర్వదింపఁ
బొందుగాఁ జెప్పెను బొగడొందఁగాను-అందులో పలఁ దృతీయాశ్వాస మయ్యె.

*　　*　　*　　*

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది, తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు

The story is the same as described under No. 316 ante and R. No. 1855. The name of the author is Iṭikala Timmayya, son of Cennama seṭṭy and Lakṣmāmba. Date of transcription—Wednesday the first day of the bright fortnight of the lunar month Śrāvaṇa in the year Pramōdūta.

Name of the Scribe.—Govindappa of Kāvērisamudramu.

Beginning :

క. శ్రీశైల వంశభూషణుఁ-డాశ్రితజన లోకవినుతుఁ డతులితమహిమో
ల్లాసియగు కృష్ణమాహ్వయ-దేశికుఁడిల మాకునిచ్చు దివ్యవరంబుల్.

* * * *

త్రిపుట.

పరులవశమై మెలఁగుకామినిఁ బ్రాణపదముగ రొమ్మునందిడి
మరులుగొల్పిన శ్రీజనార్దను మదిఁదలంతుఁగా.

* * * *

అటతాళము.

అక్కజముగ వెలఁబోని ఫణిమణు-లనురతలల పేరులు
చక్కఁదాల్చిన హరుని నగరే-శ్వరునిఁగొలుతుఁగా.

* * * *

వ. అని బృందారకవందితచరణారవింద యగు వింధ్యవాసిని నేమని వినుతింపు
చున్నాఁడన.

జంపె.

కరివైరి నిజవామ కరసీమ నెలకొన్న
కరివైరి దళశోభితాకారిఁ దలఁతుఁగా.

* * * *

వ. అని కన్యకాపరమేశ్వరి నేమని వర్ణింపుచున్నాఁడు.

అటతాళము.

క్షీరసాగరమందు వెడలిన సిరియనంగ
ముదమునఁ
జేరి వైశ్యకులాబ్ధిఁబొడమిన చెలువఁదలఁతుఁగా.

* * * *

వ. అని గురుకరుణాసముద్రుండగు రామభద్రునకు షష్ఠ్యంతములు చెప్పెనటు
లెటువలెను.

కుఱుచ జంపె.

సురరాజపాలునకుఁ బరమశీలునకుఁగా
దశరథకుమారునకు నసమశూరునకుఁగా.

* * * *

వ. అంకితంబుగా నా యొనర్పంబూనిన కన్యకాపురాణంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టులనిన.

End :

వ. ఇట్లువలె (పెనుగొండపురమునందు) సకలజనానందంబై పొలుపొందుచున్న యద్దివ్యమంటప గర్భగృహ మధ్యసింహాసనంబునందు గంగానదీప్రాంత్యంబులనుండి తెచ్చిన లింగంబు శాస్త్రోక్తంబుగాఁ బ్రాణప్రతిష్ఠగావించి తదనంతరంబున నక్కన్యకాపరమేశ్వరికిఁ బ్రతిరూపంబుగా సువర్ణవిగ్రహంబు నిలిపి షోడశోపచారంబు లొనరి గో భూ హిరణ్యాది షోడశ మహాదానంబులు భూసురాగ్రేసరుల కొసంగి నిత్యమహోత్సవంబులు సేయుచు సుఖస్థితినుండి రంత సంతోషాతిశయంబున రాజరాజనరేంద్రుం డమిత బల సమేతంబుగా నేతెంచి యనేక సన్మానంబులు గావించి యష్టాదశ పట్టణంబులకు విరూపాక్షు నభిషిక్తుం జేసి వస్త్రమాల్యాభరణ కర్పూర తాంబూలంబు లందరికిఁ బొందుగా నొసంగి తన నిజపట్టణంబునకుం జనియెనని సాలంకాయన యతివరేణ్యుండు వైశ్యులకుం జెప్పె నివ్విధంబున.

Colophon :

ద్విపద.

అని జానకీమనోహరుని పేరఁ-గనకాంబరుని పేరఁ గమలాక్షు పేర

* * * *

అంకితంబుగసంతతానందముగను-గొంకకీగతిఁ జంద్రకులగోత్రజుండు
రమణీయగుణవార్ధి రాజమాన్యుండు-కొమరొప్ప నిటికెల గురువయాధిపుఁడు
నాతని ప్రియపుత్రుఁ డమితపుణ్యుండు-గోత్రామరశ్రేణి కృపగలవాఁడు
చతురుండు చెన్నమసెట్టి యాఘనుని-సతియగు లక్ష్మాంబ జలజాతనేత్ర
అమ్మహాసాధ్వి గర్భాంబుధియందు-జన్మించె సంపూర్ణ జలజారికరణి
సమ్మతి శ్రీరామ చంద్రు సత్కృపను-దిమ్మనాహ్వయుఁడన ధీరమానసుఁడు
ధరణి శ్రీవిష్ణు దాసానుదాసుండు-సరససుభాషణ శాంతచిత్తంబు [(లు)
లలరుచున్నసంగ నాఖ్యులనంగఁ-గలితసత్పుత్రులు గల (ఘన) యశోధనుఁడు
గురువయాగ్రజుఁడు శ్రీ గురు సేవపరుఁడు-గురుతరవాణిజ్య కులసంభవులను
రక్షించు కన్యకా రమణిచారిత్ర-యక్షగానముఁ జెప్పె నైనయంగ సకల
బాంధవజనవిప్ర పాదసేవకుఁడు-ఆంధ్రకవిశ్రేష్ఠు లాశీర్వదింపఁ
బొందుగాఁ జెప్పెను బొగడొందఁగాను-అందులోపలఁ దృతీయాశ్వాస మయ్యె.

* * * *

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది, తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు

పద్యకావ్యముగానున్న కన్యకాపురాణపు కథయే మూఁడాశ్వాసముల యక్షగానముగా రచింపఁబడినది. చెన్నమసెట్టికి లక్ష్మాంబకుఁ గుమారుఁడయిన యిటికల తిమ్మయ్య దీనికిఁ గర్త. ఈతఁడు వైశ్యుఁడు. కవినిగూర్చి విశేషము లుదాహృత గ్రంథభాగమునఁ జూచునది.

గ్రంథాంతమం దీ వ్రాఁత గలదు.

"ప్రమోదూతనామ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ ప్రథమా బుధవారం సరికి కావేరి పముద్రము గోవిందప్ప వ్రాసిన కన్యకచరిత్ర సంపూర్ణము."

ఇందీ గ్రంథాంతరములు గలవు.

1*a* జంగమ కాలజ్ఞానము, 13*a* ఏగంటివారి వచనములు, 17*a* రామస్తవరాజము.

No. 1844. కపోత వాక్యము.

KAPŌTA VĀKYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1½ inches. Pages, 59. Lines, 6 on a page Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Complete.

This story which is instructive of high morals is taken from Bhārata-Śāntiparva. It is stated to have been first narrated to Sugrīva by Srī Rāma when Vibhīṣaṇa sought protection of Sri Rāma. The story runs as follows.—Once a hunter saw a couple of birds while hunting in a forest and caught the female one. The male bird finding the hunter suffering from extreme hunger, lit fire and put an end to its life by throwing itself into the fire, in order to become food to the hunter. The hunter was very much moved at this and let free the female bird which also died along with its husband. Thereupon the hunter took to the vow of Mahāprasthāna—marching unto death and put an end to his life.

The author is Balabhadradasi, son of Mailāmba and Sōmayya. He dedicated the work to Chennakēśavaśvāmi worshipped at Kappara.

Beginning :

శ్రీతరుణియును దాను శేషుని శయ్యమీఁద
నెప్పుడు, క్షీరసాగరమందు గల నరసింహుఁదలఁతున్.
గరుడవాహనమెక్కి దిక్కుల ఘనతమించి
తానొక, తరుణివాహనమైన శ్రీధరునిఁదలఁతున్.

ధరణిసిరియును తరుణులిద్దఱు దప్పకెపుడూ
నిరుగడ, నెఱుకపాటుగ మ్రోయు నాతని ప్రేమదలంతుఁగా.
అత్తనంటిన దోష మనిజనులాడుకొనఁగా
తెలిసిటు లత్తపై పవళించునాతని నాత్మఁదలంతుఁగా.
భావజగురుడన్ని మాయల బరగి భువిని
మెలగిన, వాసుదేవునికప్పర శ్రీదేవుఁదలంతుఁగా.

ద్విపద.

ఇట్టి శ్రీహరిపాద మాత్మలోపలను-బట్టిసేవింతునా భక్తవత్సలుని
సోమయబసువని సొబగుమీఱఁగను-ప్రేమతో బలభద్రు పేరొప్పఁబెట్టి
కరుణతో మన్నించి గౌరవంబెసగ-వరమిచ్చె నొక మహావాక్య మూహించి

* * * *

అదిపతివ్రతలకు నది పట్టుకొమ్మ-యది పంచమశ్రుతియై జగతిఁబరగుఁ
బక్షులుచేసిన పరోపకార-యక్షగానంబన నెల్లవారెఱుఁగఁ
గప్పగ చెన్నొందు కథ తనపేరఁ-జెప్పుచున్నాఁ డిట్టి చరితమంతయును
దప్పొప్పులెఱుఁగను దనదుమీకరుణఁ-జెప్పుచున్నా డీకథ చేకొనివినుఁడీ.

క. రఘుపతిపంపున నప్పుడు-అగచరులా యబ్ధిగట్టి యార్చిన భీతిన్
బొగలెగసిపోయి మింటికి-నగములలఘువుడిగి మేను నాఁటకయుండెన్.

* * * *

వ. అని యిట్లు రఘుపతిని అభయమడిగిన విభీషణుని వాక్యంబులు విని డెబ్బది
రెండు కపిసేనలుఁ గోపించి యాకాశంబుచూచిన నప్పు డెటులవలెనుండెను.

* * * *

వ. అని సుగ్రీవుండు మఱియేమనుచున్నాఁడు.

జంపె.

* * * *

చనద యీతనిఁగావ మనుజేశ వలదనిన-నినకులాధిపుఁడనియె వనచరునితోటి.

ద్విపద.

* * * *

పక్షులు సహితంబు పగవానిఁగాచె-రక్షింతు నేవాని రక్షింపుమనెను.

* * * *

ఆటతాళము.

ఖగములకుఁ బగ గలిగె నెటులవలెఁగానలోన । పగతుఁడు
నొగిలె నెటువలెఁగాచెఁ బక్షులు తగవు మెఱయ॥
అనతిమ్మని భానునందనుఁడడుగ రాముఁ । డీ కథ ।
వీనులకు వినవింపుగా వినుపింపఁ దొణఁగెన్॥

End:

ద్వి. పక్షుల కెఱుకుకుఁ బరమపదంబు
నాక్షణంబున నొసఁగి యరిగెనాస్వామి
యదిగాన నీకథ యగచరేశ్వరుఁడ చదివి నముదముతోఁ జదువంగవిన్న

* * * *

* * ధర్మంబుగలదు చేరు పుణ్యంబులు చెడఁబాతకములు

అని రాఘవుండిట్టులా నీతిచ్చినను విని కవులందరు విస్మయంబంది

* * * *

హనుమంతుతోఁగూడి యావిభీషణునిఁ గొనివచ్చి రాముని కొలువుతో పలికి.

* * * *

అనిన సంతోషించి యారామవిభుఁడు । వనధిబంధించి రావణు సంహరించి

ద్వి. యని మిషాదులు పొగడ నా విభీషణునినకులేశుఁడు లంక యేలంగఁబనిచి
తనదేవితోఁగూడి దశరథాత్మజుఁడుఎనయఁ బుష్పక మెక్కి—యెల్ల వానరులు
తనుఁజేరి కొలువంగఁ దనపురంబునకు-మను జేశుఁడేతెంచె మహిమతోడుత్తను.

* * * *

విరాళిపదము. * * *

సంతోషము శ్రీహరిదలపఁగఁ బంతములాడుచుఁ బచరించి
శంతుజనకుఁడగు కర్పరనిలయుని-—వింతగఁబాడుఁడినేమేల.

Colophon :

ద్వి. అని కథాస్తంభంబు నఖిలలోకముల వినుతికెక్కిన జగద్విఖ్యాతు పేర

* * * *

బలియదానవ వంశభంజనుఁడగుచుఁ జెలువందు కప్పర చెన్నునిపేర
హరిదాస దాసానుసరణ నియమించు మరువన్నెజాతిని మహివెలయువాఁడు
సుమతి సోమయ్యకు శుభగుణవతికి......మయలాంబికకును బట్టినైనట్టి
ధరవెలయు బలభద్రదాసి శ్రీహరికిఁ బురణింపఁ జెప్పఁగపోతవాక్యంబు
వెలఁగి రఘుపతి మున్ను చెప్పినఫలము గలుగు నీ కథవిన్న ఘనులందరికి(ని).

(వి-వి.)—

సమగ్రము-వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

కిరాతుఁ డొక్కఁడు వేఁటకేఁగి కపోతదంపతులఁలో నొకదానిఁ బట్టుటఁ, రెండవది యాకలిచేఁ జావనున్నబోయ కాహారమగుట కగ్గిరగిల్చియందుఁ జొచ్చు

టయు, నది చూచి బోయమనసు కరఁగి, రెండవదాని వల నుంచి విడుచుటయు నది కూడఁ దనపతితో సహగమనముచేయుటయు, బోయ విరక్తుఁడై మహాప్రస్థానము జరపి తనువును వీడుటయు నను ప్రశస్త నీతికథ కిది మంచియక్షగాన రచనము. శరణాగతుఁడ యిన విభీషణుఁడు రక్షణార్హుఁడని శ్రీరాముడు సుగ్రీవునకుఁ దెలుపుచు నీ కథను జెప్పు నట్టి రచనమున్నది. అసలీకథ భారత శాంతిపర్వముననున్నది. మరువన్నె (మరవణ్)? జాతివాఁడును, వెన్నెలాంబకు సోమయ్యకుఁ గొమారుఁడును నగు బలభద్రదాసియే తద్గ్రంథకర్త. కప్పుర చెన్న కేశవస్వామికిది సమర్పితము.

గ్రంథాంతమందిట్లు వ్రాఁతగలదు :—

విరోధినామ సం॥ మాఘ శు 15 ఆదివారం కపోత వాక్యం మద్ది తాతయ్యగారి ప్రతిచూచి వ్రాసినది.

No. 1845. కపోత వాక్యము.

KAPŌTAVĀKYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 9⅜ × 1½ inches. Pages, 75. **Lines,** 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of **writing, not** good and not free from **mistakes.**

Complete.

Same work as the above.

Name of the scribe, Tirumalarāju Govindarāju. Date of transcription. Sunday the 5th day of the bright fortnight of the month of kārtika in the year Virodhi.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతము లులేవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమం దిట్లు వ్రాఁతగలదు.—

యల్లమంద కోటీశ్వరా నీవేకలవు. విరోధినామ సంవత్సర కార్తిక శు 5 భానువారం వరకు తిరుమలరాజు గోవిందరాజు కబోదివాక్యం సంపూర్ణం వ్రాసెను.

No. 1846. క్యము.

KAPŌTAVĀKYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅜ × 1¼ inches. **Pages,** 45. **Lines,** 5 and 6 **on a** page. Character, Telugu. Condition, injured and wormeaten **Appearance very** old. Mode of **writing,** good but not free from **mistakes.**

Complete.

Same work as the **above.**

(ఏ-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వలె.

కడపటి మూఁడాఁకులలో చిత్తూరు గంగాధరకవి భల్లాణ చరిత్ర భాగమును, ధ్యాన శ్లోక మంత్రాదులును గలవు.

No. 1847. కాళింగమర్దనము.

KĀḶINGAMARDANAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 21. Lines, 26 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Sāraṅgadhara nāṭakamu 1a and 114a Nalanātakamu 136a Vyavasāyaśāstramu 187a. Kṛṣṇavēṣakatha 200a. Gollaveṣakatha 234a. Samudramathanamu 263a. Dādinīveṣakatha 270a. Egantivārivacanamulu 274a.

Complete.

The puranic story of Lord Kṛṣṇa killing the serpant Kālinga is described herein, in the form of Yakṣagāna. The author, Venkaṭāpati has dedicated this work to God Pārthasārathy worshipped in Triplīcaṇe, (Madras).

Beginning.—

శ్రీసతినింగొల్చి శంకరుని భజియించి వారి జాసను మదిని వర్ణన చేసి
గణపతిఁ బూజించి ఘనులయిన యామానివ్యాసాది సత్కవుల వరుసఁ దలఁచి
ముందుగా సరస్వతిని మదిలోన నూహించి అందముగ శృంగార మమరఁజేసి
భూసురపాదాబ్జ భృంగమై తనరెడి వాసనగల కాళిదాసు దలచి
కృష్ణ చరితంబు వేడ్కల చెలువుమీర పరగఁ జెప్పెద జగములఁ బ్రాదిమీర
తప్పు గలిగెనేని తగిన నేర్పరులెల్ల నొప్పుమీరఁగ దిద్దుఁడి యొనరవలయు.

ఏకతాళం.

భావముతోఁ దగునే విని నమ్మతపు తావిని మదిని శ్రీదేవి నుతింతుఁగా
అతులితమగు మునితతులను బ్రోచిన చతురుని గౌరీపతిని భజింతుఁగా.
విశాక్షిని మృదుపల్లవపాణిని రాణిని జక్కని వాణి నుతింతుఁగా.

*   *   *   *

వ. అనికృతి రచనాపరుండగు శ్రీపార్థసారథిని యేమని కొనియాడుచున్నాఁడు.

ఝంపె.

యదుకులంబునఁ బుట్టి యతుల మన్నించుటకు
సదయుఁడై శ్రీపార్థసారథై వెలసెగా.
బృందావనంబునను బొందుగా నెలకొన్న చందనార్చిత పార్థసారథై వెలసెగా.

*　　　*　　　*　　　*

వ. అని యంకితంబుగా నాయొనర్చంబూనిన మహాప్రబంధంబయిన కాళింగమర్ద నంబను యక్షగానంబునకు కథాక్రమం బెటువలెనుండెను.

అని రుక్మిణీ మనోహరుని పేర ఘనుఁడైన యదువంశ గాంభీర్యు పేర
దేవకీ వసుదేవ తనయుని పేర గోవులఁ బ్రోచిన గోపాలు పేర
నగధరు పేరఁ బన్నగతల్ప పేర నిగముగోచరు పేర నిఖిలాత్ము పేర
అజగర భోగపర్యంకుని పేర గజరాజ రక్షణకర చక్రుపేర
ఇల తిర్వలిక్కేణి నెలమి వేడుకల చెలుగు వేడుక పార్థసారథి పేర
అంకితలబుగఁ దత్త్వమాద్యం తనియతి పంకజాక్షుని పాదపద్మ సేవకుడు
సన్నుతిమీరంగ సరసులౌగన్కొ? వన్నెకెక్కిన నరసింహ వరశాసనుండు
ఘనులయిన వైష్ణవుల కృపదాసుఁడనగ దినకరతేజుడా వెంకటపతి వరేణ్యుడు
చాలుగా శ్రీపార్థసారథి కరుణలాలిత శబ్దార్థరమణమై నొప్ప
పరగంగ సరసాలంకార? సరణికాళింగ హరిచరిత్రంబు

*　　　*　　　*　　　*

విరచించె నీ కథవిఖ్యాతి వెలయు ధరణిలోనా చంద్రతారార్కముగను.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులమయము. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

తిరువల్లికేణిలో వెలసిన పార్థసారథిస్వామి పేర వెంకటపతియను నతడీ కాళింగ మర్దన యక్షగానమును రచియించెను.

ఇందే గ్రంథాంతరములుగలవు.—

1 a, 114 a, సారంగధరనాటకము, 136 a, నల నాటకము, 187 a, వ్యవసాయ శాస్త్రము (ప్రశ్నోత్తరములు) 200 a, కృష్ణలేష కథ, 234 a, గొల్లవేష కథ 263 a, సముద్రమథము, 270 దాది నీ వేషకథ, 274 a, ఏగంటివారి పచనములు.

No. 1848. కాళింగ మర్దనము.

KĀLINGA MARDANAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅝ × 1¼ inches. Pages, 46 Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Begins on fol. 45 (a). The other works herein are.—Kṛṣṇavēṣakatha 1 (a), Rādhāvēṣakatha 30 (a), Pārijātāpaharanamu 35 (a).

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు. పూర్వము వోలె.

ఇందు గ్రంథాంతరములు గలవు:—

1a కృష్ణ వేష కథ, 30a రాధా వేషకథ, 35a పారిజాతాపహరణము.

No. 1849. కిరాతార్జునీయము.

KIRĀTĀRJUNĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1⅛ inches. Pages, 59. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearnce, old. Mode of writing, good and fairly free from mistakes.

Begins on fol. 71(a). The other works herein are.—Śāradākuravañji 1 (a), Śāradakuravañji (Kanarese) 11 (a), Śāradākuravañji 13 (a), Kannadakuravañji 23 (a), Pārijātāpaharaṇamu (Yakṣagānamu) 27 (a), Subhadrāvivāhamu (Yakṣagānamu) 57 (a).

Complete.

Describes Arjuna's fight with God Śiva in the guise of a hunter. The name of the author is Sambayya. For details regarding the author see extracts below.

End :

క. ఇటువలె నన్నలు దమ్ములు-పటురయమున హితులు మతులు బాంధవవితతుల్
నిటలాక్షుని హరికరుణను-చెటులతవర్ధిల్లిరపుడు స్థిరకాలమునన్
అనిలోక భక్తమందారుని పేర-వినతి కెక్కిన లోకవిఖ్యాతు పేర
నందివాహను పేర నగచాపు పేర-నిందుశేఖరు పేర నీశుని పేర
కరిచర్మధరు పేర గౌరీశు పేర . . . .

సకలజీవాత్మక శంభునిపేర-అంకితంబుగను శాస్త్రాగమ ప్రౌఢ
శంకరవరభక్త చరణసేవకుఁడు-గాటమా మోహన కవియైన బొమ్మ
లాట సిద్దయ్యకు నాత్మసంభవుఁడు-యల్లమ్మ సత్పుత్త్రుఁడెల్ల విద్యలకు
బల్లిదుఁడు సిద్దయ్య బలునితమ్ముండు-ప్రతిలేని యట్టి సాంబయ్య రచింప
నతులితంబగు, కిరాతార్జునీయంబు-కథయక్షగానంబుగాఁగవులెల్ల
పృథివినచ్చెరువని పొగడుచునుండ-నీచతురబ్ధిపరీత భూస్థలిని
నాచంద్రతార్కమై యొప్పఁగాత !

Beginning:

ఉ॥ శ్రీనగజాత జాహ్నవియుఁ జీటికిమాటికి వాదుసేయఁగా
మానక యిద్దఱంఘ్రులకు మక్కువ మ్రొక్కుచు నల్క దీర్చి యా
మేనక పుత్త్రిసంగమున మేటిగ గంగను మౌళినుంచి స
న్మానమొనర్చు శంభుఁడొగి మాకు నొసంగు నభీప్సితార్థముల్.

* * * *

ఆటతాళం.

నిత్యనిర్మల మోహనాంగా నిమషంగా-సంతత సత్యశౌచానందరంగా శంభులింగా
దళితదానవమదవిభంగా ధవళితాంగా-లోచన జలజరిపు పావకపతంగా శంభు
లింగా !

* * * *

గీ. అనుచు శంభుని పదములనర్థిఁదలఁచి-యొనయ యలేపాక్షి వీరభద్రునికి మ్రొక్కి
పాకశాసనుఁ గొనియాడి భక్తిమీఱ-రామచంద్రుని వినుతించి రాజసమున

* * * *

తలపేర్లు పులిచార్లుగల చీరమొలజార
తలవంక నెలవంకగల శంభునకును

వ. అంకితంబుగా నా పొకింపం బూనిన కిరాతార్జునీయంబునకుఁ గథాప్రారంభం బెటువలెను,

త్రిపుట

పాపసంఘము కెల్ల మారము పక్షిమృగసంకుల విహారము
తాపసావలి జీవనం బా ద్వైతవనము,

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు కొలఁదిగా గలవు.

అర్జునుఁడు కిరాతరూపధారియగు శివునితోఁ బోరాడి పాశుపతాస్త్రమును బడయు కథ యక్షగానముగా బొమ్మలాట సాంబయ్యచే రచింపఁబడెను. ఇది మంచి రచనము గల యక్షగానము. గ్రంథకర్తనుగూర్చి ఉదాహృతగ్రంథభాగమున విశేషములు చూడవది.

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి :—

1a, శారదాకురవంజి, 11a శారదాకురవంజి (కన్నడము), 13 a శారదా కురవంజి, 23a కన్నడ కురవంజియు, 27a, పారిజాతాపహరణము (యక్షగానము), 57 సుభద్రా వివాహము (యక్షగానము).

No. 1850. కిరాతార్జునీయము.

KIRĀTĀRJUNĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 10½ × 1¾ inches. Pages, 20. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁతమంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు చాలహెచ్చు.

పూర్వము వోలె.

No. 1851. కిరాతార్జునీయము.

KIRĀTĀRJUNĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size; 8⅝ × 1 inches. Pages 102. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, badly injured. Appearance, old. Mode of writing, good, but full of mistakes.

Begins on fol. 27 (a). The other work herein is Sugrīvavijayamu 1 (a).

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు హెచ్చు.

పూర్వము వ్రా. ప్ర. 11-5-24. (7).
ఇందలి గ్రంథాంతరము.
1a సుగ్రీవ విజయము.

No. 1852. కురవంజి.

KURAVAÑJI.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1½ inches. Pages, 234. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Complete.

Deals with some of the principles of Advaita philosophy written in easy yakṣagāna (song) form, fit for stage. It enables the ordinary people to understand high philosophical topics.

The author is Sannidhānamu Jagannātha Kavi, a Velanāṭi Brahmin, who was a disciple of Śankarācarya of Śṛngeri Mutt.

Beginning :

శా. శ్రీ విఘ్నేశ్వరు పాదపద్మములు (సం) సేవించి నాయాత్మలో
భావింతుంబరమేష్ఠి నచ్యుతుని సద్బాలేందుమౌళిం దగన్
(శ్రీవాగ్వాణి రమన్ ?) హిమాచల సుతన్ శ్రీలొందమేలున్నతుల్
గావింతున్ మదిలోని కోర్కెలొసఁగన్ గావ్యార్థ మీడేర్పఁగన్॥

*　　*　　*　　*

వ. అని యభీష్ట ప్రార్థనంబుచేసి మదీయవంశావతారం బభివర్ణించెద॥

ఉ॥ శ్రీ రఘునాథమూర్తి కృపచే వెలయన్ సిరిగాంచి కీర్తి వి
స్తారతమీఱ సంతతము సాధుజనావనశీలుఁ డెలంగి శృం
గారకళా ప్రబంధకవిగాయక పండితుఁడైన ధర్మసం
చారుఁడు సన్నిధానకుల చంద్రుఁడు బాలకవీంద్రుఁ డెన్నఁగన్॥

క॥ ఆతనివర్గంబున వి-ఖ్యాతులు నలుగురు జనించి కడుముద మొప్పన్
ధాతసములైరి తెలియఁగ-నాతత శ్రీ జగ్గకవిని నలవేపొగడన్॥

సీ. గుఱుతుగాఁ గాశ్యపగోత్ర పవిత్రుండు-వెలనాటికులమున వెలయు జగ్గ
కవిసుందరాంబ సద్గర్భ సంభూతులౌ-నలుగురు పుత్రులానంద మొప్ప
నందు నమ్మయకును నదివీగు పేరమ్మ-పుత్రద్వయము నొకపుత్రిఁగాంచె
జగ్గయ్య కనుజుతాజయ సుందరప్పయు-గురులింగమును మహాగుణయుతుండు
నందు జ్యేష్ఠుండు గురు కృపనలరి పరమ-భక్తతతిపాద పద్మముల్ భజనచేసి
జీవయొరుకల కురవంజి చెప్పఁబూని-సావధానతచిత్తుఁడై సంతసమున॥

చ. గురువరపాదుకల్దిదినిగూరిమితోమతఁ బూజ వేయుచున్
హరిహరబ్రహ్మశక్తులను నాత్మఁదలంచి నమస్కరింపుచున్
పరమపవిత్రమై వెలఁగు భక్తగణంబుల సన్నుతింపుచున్
మరిమరి రాజయోగ నిజమర్మములే వివరింతు నేర్పడన్॥

వ. శ్రీమద్వేద వేదాంత రహస్య ప్రవీణానంద పరిపూర్ణ పరిశ్రాంత శ్రీమచ్ఛంకరాచార్య కరుణాకటాక్షవీక్షణాలబ్ధ వరప్రసాద మానసోచిత నియమంబున బుధులసేవ యొనర్చి యథాశక్తి ప్రకారంబున జీవోత్పత్తియును, జీవ ప్రవర్తనయును, జీవన్ముక్తి గోరుటయును, తత్కార్యార్థియై గురుధ్యానంబు సేయుటయును, నిత్యనిరంజన నిరావలంబమైన గురుకృపావిశేషంబువలన సుకర్మయెఱుకుల వేషధారియగుటయును, తదనంతరంబున జీవేశ్వరులు పంచాశద్వర్ణబిందు సంయుక్త చక్రావృతనిర్ణయ ప్రవర్తనయును, తత్త్వమస్యాది వాక్యార్థ సంబోధనయును, మూలప్రకృతి యెరుకుపురుష (వేష ?) ధారియగుటయును, సింగిసింగఁడు జగద్విధికొఱకు వాదప్రతివాదంబులు సల్పుటయును, ద్వంద్వ జీవభావంబును, ద్వంద్వ కర్మపురుషత్వంబును, ఇహపరలోక సంప్రాప్తియును, వివేక కైవల్యముక్తి ప్రాపంబును, సగుణ నిర్గుణభేద నిర్ణయ ప్రమాణ పూర్వకంబైన యెఱుకుల కురవంజియను యక్షగానంబను, మహాప్రబంధంబునందు రాగజ్ఞానయజ్ఞాన బ్రహ్మజ్ఞానంబులఁ బ్రవర్తిల్లునట్టి కథాక్రమం బెట్టిదనిన॥

తే॥ కర్మమెడలించ నేరని కారణమున దుర్మదాంధత దుష్క్రియాల్ దునుముకొఱకు
బుధుల సద్గోష్ఠి నేయంగ బుద్ధిఁదలఁచి జీవసతివచ్చె సంతోషభావమలర॥

End :

వ. ఈలాగున సమ్మతింపం జేసి॥

ఏలపదము.

నీవు నేనుఁగూడి భావనకొలఁది జీవులకొసఁగుచుఁ జెలఁగుచుందామే॥ నీవు॥
సావధానుల ముక్తి సరణినొందించి కేవల బ్రహ్మము కీలుఁదెల్పుదమే॥ నీవు॥

* * * *

కర్మజీవులకెల్లఁ గామ్యములిచ్చి మర్మ వెట్టుచు వారి మసలఁజేయుదమే॥ నీవు॥ [నీవు॥
సరససన్నిధి రాజు జగ్గ కవి నెప్పుడు పరమసాయుజ్యమునఁ బ్రబలఁజేయుదమే॥

Colophon:

గద్య॥ ఇది శ్రీమద్వేద వేదాంత రహస్య ప్రణవగృహాంతరాళ నిలయ పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య సర్వతంత్ర స్వతంత్ర శృంగభేరీ సింహాసనస్థిత శ్రీమచ్ఛంకరాచార్యవర్య పాదారవింద మకరంద పానమిళింద మానస సన్నిధిరాజు వంశ పారావార రాకాశశాంక అమ్మయ సుపుత్ర జగన్నాథ నామధేయ ప్రణీతంబైన యెఱుకల కురవంజియను యక్షగాన మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును నేకాశ్వాసము॥

క. ఇది విన్న వ్రాసిచదివిన సదనుల సుజ్ఞానతత్వ సాధనులగుచున్
ముదమున నిహసుఖములచేఁ బదపడి పరమందు ముక్తిప్రాప్తులు గారే॥

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

కురవంజియని పేరుగల యీ యక్షగాన మద్వైత వేదాంత ప్రతిపాదకము. ఇందలి విషయానుక్రమణి యుదాహృత గ్రంథభాగమునఁ జూడనగును. ప్రౌఢమయిన వేదాంత విషయము సర్వసులభమగుటకై యిట్లుకొఱవవారి యాటపాటల రూపమున దృశ్యముగా రచింపఁబడినది. కొఱవలలోఁ గొందఱకు ఎఱుక చెప్పుట జీవిక. ఇట్టి యక్షగానములందు 'ఎఱుక' చెప్పువారును పాత్రలుగానుందురు. సింగి, సింగఁడనను కొఱవవారు కథానాయికా నాయకులు. ఈ యక్షగానమును సన్నిధానము జగన్నాథ కవి రచించెను. ఆతఁడు శృంగేరి మఠాధీశ్వరులగు శంకరాచార్యులవారి శిష్యుడు-వెలనాటి బ్రాహ్మణుఁడు. గ్రంథమున గ్రంథకర్త యింటిపేరు సన్నిధానమువారని, సన్నిధి రాజు వారని కూడఁ గలదు. ఉదాహృత పద్యములఁ బట్టి గ్రంథకర్తనుగూర్చి విశేషము తెలియఁగనగును.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు.

"నందన సం॥ భాద్రపద శు 15 ఆదివారంనాటికి. ఈ కురవంజి మాజేటి సర్వేశలింగం ఈ చంద్రశేఖరుడు దస్తూరిలను వ్రాసినది".

No. 1853. కురవంజి.

KURAVAÑJI.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{5}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 141. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly worn eaten. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

Name of the scribe, Parangi Bāpayya.

Date of transcription, Thursday the 15th day of the bright fortnight in the month of Mārgasira in the year Nandana.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథ పాతములు లేవు.
పూర్వము వో॰ వె. 13-9-35.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు.

నందననామ సంవత్సర మార్గశిర శు 15 గురువారం రోజుకు శుభద్ర కాశీస మేత ఉప్మాంగల రామలింగార్పణంగా పరంగి బాపయ్య యెరుకల కురవంజి సంపూర్ణంగా వ్రాసి సమర్పించెను,

No. 1854. కురవంజి.

KURAVAÑJI.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1½ inches. Pages, 10. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Complete.

In this small work, Goddess Saraswati assumes the Character of a soothsayer, goes to Kuṇḍina nagaram, foretells certain events to Rukmini, who gives her rich presents, meets her husband, also a soothsayer, who comes in search of her, and takes leave of Rukmini.

The name of the auṭhor is ṅot known.

Beginning :

నాగేంద్రభూషణు నమరంగదలంచి కమలగర్భునిఁ జాలఁగాంత నుతించి
విమలభాషాదేవి వేడ్కఁగొనియాడి

* * * * *

చన్న సత్కవులను సన్నుతిచేసి కొరవంజిచెప్పెదఁ గొమరొప్పఁగాను.

వ. ఇట్లు కుండినపురాధీశ్వరుండయిన గోపాలకృష్ణునికి అంకితంబుగా నా యొనర్పంబూనిన కథాక్రమం బెట్టిదనిన,

End :

వ. అప్పుడు వధూవరులు తమరు భాషించువిధం బెటువలెనుండెను,

ఏ వేషోసింగి యిందేల వచ్చినావో
తోడ రుక్మిణమ్మ పిల్వనంపవస్తిరా !
కాపురమ్ముకొల్ల వుచ్చి గాడుమీఆవచ్చినావు
అప్పదుడ్డుకేను యెఱుకచెప్పవస్తిరా !
ఇంతజాగులెల యింత తాళకోవె
పంతమునాతోడ బలికేవుయేమిటో
నీరుకోడి కాలుకొంటు నెమిలిపిట్ట గిజ్జిగాడు
గోరింకవైదికంటె గువ్వవరిగపిట్టలు
తెల్లకొంగ నల్లచిలక తెలుపులేని పక్షులెల్ల
కల్లగాదుపట్టితెస్తి కౌజు పొట్టిపిట్టలు
పరువైనపావురాలు పాలపిట్టయేత్రింత
వరుసవేఁటలాడితెస్తి వన్నెవన్నెపిట్టలు

ఇట్లు జాతీయంపుఁబలుకుల సంతోషంపుట్టించి విహరించుచున్న సమయంబున రుక్మిణీదేవి చిత్తంబురంజిల్లి వధూవరులకు కట్టువర్గంబులు కనకమణిభూషణంబులు నొసంగి

సంతుష్టులంజేసిన సంతసిల్లి పరిపూర్ణమనోరథులయిన దేవదేవియయిన రుక్మిణీదేవి నమస్కరించి నిజనివాసంబులకుం జనిరను కథంగల కురవంజి సంపూర్ణం.

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులుగలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

సరస్వతీదేవి యెఱుకతరూపుగాని శ్రీకృష్ణదేవుని భార్యయగు రుక్మిణీదేవికి యెఱుకచెప్పుట యిందలి కథ—కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

No. 1855. కురవంజి.

KURAVAÑJI.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 21. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Begins on fol. 5*a*. The other works herein are:—Śaraṇāgatadvipada 1*a*. Viṣṇubhaktacaritramu 16*a*.

Complete.

The philosophical instructions bearing on Viśiṣṭādvaita, given to the wife of the king of Śrīperumbūdūr by Sri Rāmānuja, who is an incarnation of Ādiśēṣa, in the guise of a soothsayer form the theme of this work.

The name of the author is Panihāram Yembārayya.

Beginning :

శ్రీపతియైన యాశ్రిత పారిజాతుఁ
డాపద్విమోచనుం డఖిలాంతరాత్ము
డానందమయుఁడు బ్రహ్మాత్మస్వరూపి
జ్ఞానశక్త్యాదికజ్ఞాతృసంబంధి
సత్యసంకల్పుడౌ సర్వేశ్వరుండు
నిత్యముక్తులఁగూడి నిత్యానుభవము.
తిరుమేనునిడుకొని తిరుగానుండి
అరసిశేషునిఁబిలిచి యాత్మలదిద్ద
పుడమిలోఁబూదూరఁ బుట్టఁబొమ్మనిన
నొడఁబడియుడయవరొప్పివేంచేసి
అలము క్తజీవుల కట్ల కైంకర్య
కలనకుసంప్రాప్తి కలిగినవిషయ
భోగులై లీలావిభూతిలోఁ బ్రకృతి
లాగంగ నుజ్ఞానలవమింతలేక

పక్షముల్ విడిగిన పక్షులరీతి
అక్షరజ్ఞాన శక్త్యాదులుపోలఁగి
పలవించుచున్నట్టి బద్ధులఁజూచి
కళమీఱ శ్రీ భాష్యకారులంతటను
కారుణ్యమున నెఱుకగలిగినపురుష
కారరూపముదాల్చి కలయ నారాజు
పాలముల్లో నాతని పాలఁతికి నెఱుక
గఱపనే తెంచిన క్రమమెట్టిదనిన.

మాలవి. అటతాళం.

కొదవయింపకలేని గుణములు కోటిసూర్యప్రకాశమై
మదనగురువేషములునైకొని మర్మములు గనిపించుచున్
వచ్చె నెఱుకతవాం !
వచ్చె నెరుకత వారివారికి వచనభూషణలొలుకుచున్
మెచ్చుగలిగిన యాత్మలాభము మేలుఫలముగనందుచున్
వచ్చె నెఱుకతవాం !
తిరుగాఁదిరుముడియు నేల్వయు దీప్తిమెఱయు నుత్తరీయమున్
తోరముగ సప్తకాంచల మరగు దారయు దోవతికట్టుతో.

End :

వరవరద్వయమను వరముని వెంట
కురవంజియను కృతికుమతులకొఱకు
పెరియద్వయంబుతోఁ బ్రియమొప్పఁబూని
అర్యత్వమునను మాయాచార్యయాజ్ఞ
వలనొప్ప పణిహారవంశాబ్ధివిధుఁడు
ఆదిపద్మాధినాయకు కటాక్షమున
వర్ధిల్లుదురు భక్తవరులు మోదమున.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యముగలదు గ్రంథపాతము లెడనెడగలవు.

ఆదిశేషుఁడు భూమిపై శ్రీ పెరుంబూదూర భాష్యకారులుగా నవతరించి యెఱుకు వేషమున నాయూరిరాజు భార్యకు నెఱుక చెప్పుతెఱఁగున నాధ్యాత్మిక తత్త్వోపదేశ ముచేయుట యీ యక్షగాన కథావస్తువు. విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతబోధ మిందులో నెరుకచెప్పుట. ఎఱుకువారు కథాప్రయోక్తలుగానుండు యక్షగాన రచనములకు "కురవంజి" యనిపేరు. వి తద్గ్రంథకర్త పణిహారం యెంబారయ్య.

గ్రంథాంతమం దీవ్రాఁతగలదు.

"రుధిరోద్గారినామ సంవత్సరం మార్గశిర నెల 10 వ తేది దశమీ శుక్రవారంనాడు శోభా వెంకట రెడ్డి కుమారుడు తన స్వహస్త లిఖితంగ వ్రాసి కుమారుడు రంగశాయి నాయడికి వ్రాసియిచ్చిన కురవంజి శాతుమొర సంపూర్ణం."

ఇందు గ్రంథాంతరములు గలవు.

1*a* శరణాగతి ద్విపద, 16*a* విష్ణుభక్త చరిత్రము.

No. 1856. కురవంజి.

KURAVAÑJI.

Substance, palm-leaf. Size, 10 × 1¼ inches. Pages, 42. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Complete.

Describes the story of the marriage of God Śiva with Pārvati, daughter of Himavanta. The name of the author is Gurusiddhalingamu.

Beginning :

క. శ్రీశైల నాథు ప్రేమను - నాశైల జ్యేష్ఠపుత్త్రినభినుతి చేసి౯
భాసిల్లి ప్రమథవర్యుల - వాసిగవినుతింతు భక్తివాంఛాప్రౌఢి౯.

క. సిరిగిరి భ్రమరయు కరుణను - చరమూర్తి౯ హరికంద సద్గురుకృపచే
వరసిద్ధలింగమింపుగఁ - గురవంజి రచించె సభలఁ గొనియాడంగ౯.

క. సోమేశ్వరునవకవులను - భీమన్నను శేషనాథుఁ బ్రియమునఁదలఁతు౯
సామజదైత్యవిభంజను - వామాంగముగల్గు నార్యవరు లబ్ధముగా౯.

End :

అనియిట్లు భ్రమరాంబికా మనోనాథుఁ
గొనియాడుచున్నది గౌరిక లలర
హరిత కందాహ్వయుండగు సిద్ధలింగ
గురుకర జనితుఁడౌ గురుసిద్ధలింగ
మతిభక్తి (?) శ్రీగిరి కురవంజి
హితవుగా రచియించె నీప్సితార్థములఁ
కరుణించు శ్రీ మల్లికార్జునస్వామి
కురవంజి వ్రాసినఁ గూర్మిఁ జదివిన
హరుభక్తివిన్నను నంబికానాథు
స్థిరతరైశ్వర్యంబు చెన్నొందుచునుచు

నాయురారోగ్యంబులాభివృద్ధియును
దానిచ్చి యాచంద్రస్థాయిగాఁజూచు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు గ్రంథపార ములు లేవు.

శ్రీ మహాదేవుడు హిమవంతుని పుత్త్రియగు పార్వతిని వివాహమాడు కథ కురవంజి యక్ష గానరూపమున రచింపఁబడినది. గ్రంథకర్తపేరు గురుసిద్ధలింగము.

No. 1857. కురవంజి.

KURAVAÑJI.

Substance, palm-leaf. Size. 15¾ × 1¼ inches. Pages, 9. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 21*a*. The other works herein are :—Pātalu, etc. (Songs) 1*a*. Rāmēśvaralingadaṇḍakamu 19*a*. Sāmudrikalakṣaṇa, etc. 25*b*. Hanumaddandakamu 29*a*.

Complete.

An allegory, written on the lines of Prabōdha candrōdaya in Sanskrit, describing in the form of yakṣagāna, the marriage of ఓంకార (bridegroom) with మనశ్శాంత mind (bride) as narrated by a soothsayer. Some of the topics relating to Yōga and Vēdanta are herein dealt with.

The author is Kōvuri Gangadharakavi, son of Pāpamāmbā and Pullamarāju.

Beginning ;

ఓంకార మహాత్మ్యంబునకు అద్వైత బాహ్యంబైన ముక్తికాంతా మనోవిభుండైన వేదాంతంబునకు కురవంజి కథాక్రమంబెట్టిదనిన:—అవ్వోయవ్వ యెఱుకసాని వచ్చె నటు రొంటువలెను.

రంగుమీఱఁగ నాత్మ రంజిల్లుచుండ - పొంగుచువచ్చెను పోలుపొందుమదని
పంచభూతంబులు బంధించికట్టి - పంచవింశతి తత్త్వభావంబులనిన
ప్రాణావసానంబు పరగంగఁగూర్చి - వీణ చేఁబట్టుక వెలఁదితావచ్చె
స్థిరమనుపుటికను శిరమునసునిచి - కరయుచేఁబట్టియు గ్రమమొప్పుచుండ
సమము మనోవాయు సంయోగమగుచు - అమనస్కమనుచును నాపుట్టిదించి
హృదయపద్మంబున నొప్పుతోనునిచి - కదలకకూర్చుండి ఘనముగాఁజెప్పె.

వ. ఇట్లు యెఱుకలసాని మనశ్శాంతకు ఎఱుకచెప్పే సమయంబున దేవతాప్రార్థ నంబు చేసెనటు రొంటువలెను,

శ్రీ వేంకటాధీశ చిత్తంబులోన - భావించి మ్రొక్కెద భక్తితో నిపుడు
కంచివరదరాజ కనకాద్రివాస - పంచరాముల నేను ప్రస్తుతించెదను
శ్రీశైలమల్లేశ శివపారిజాత - శ్రీశైలభ్రమరాంబ చెలువంపు బొమ్మ
అన్నపూర్ణా నిన్ను నాత్మలోఁదలఁతు - వన్నెమీఱంగ నాత్మ వెన్ను నిఁదలఁతు

*　*　*　*

మాచెర్ల చెన్నుని మదిలోనఁదలఁతు - కాచి రక్షించు మీ కంబుకంధరుడ
కారెమపూఁడిలో క్రమముతో నున్న - కోరి చెన్నుని నిన్ను గుఱుతుగాఁదలఁతు

*　*　*　*

ఎలమందకోటప్ప యీశ్వరా నిన్ను

*　*　*　*

పరగఁగోగులపాటి పట్టణవాస - కరుణచేయుము మమ్ముఁ గాలకంఠేశ

*　*　*　*

కలికావతారమై క్రమ మొప్పినావు - నీకువందనమయ్యా నీరజాక్షుండ
మాకువాకున నిల్చిమమ్మురక్షించు.

వ. ఊర్ధ్వమూల మధశ్శాఖమనే యుపనిషద్భగవద్వాక్యములు అర్జునునకు జెప్పె దేదే మాయవ్వ కర్మబద్ధుండైన జీవుండు బహురూపంబుల నానాజంతు గర్భంబుల శుక్ల శోణితంబులచేత నండంబై యటుమీదట పిండంబౌను తదనంతరంబు కరచరణంబు లేర్పడును.

End :

వ. శేంకారానికి మన్మథకాంతకు వివాహంబు చేసే క్రమంబెట్టిదనిన :

ద్వి. జోడుమేళంబులు కూడి మ్రోయంగ - యిడపింగళానాడి యెలమిశోభనము
పాటలుపాడెటి పణతులుగలరు - పాటుగా నీమముల్ పరగనేత్రములు
తనువుపుఁదిటిలోన తవనరుగులుధి - మననున సద్గురుమాటనేసలును
మూలమంత్రమనేటి ముగుదనుగూర్చి - వాలాయమున తెర వరుసతోఁబట్టి
హంగుచుతలబ్రాలు పోసిరచ్చటను

*　*　*　*

శుభశోభనంబాయె శుభముహూర్తమున - అభిమతముగ మేము యెఱుక చెప్పితిమి.

Colophon :

ద్వి. సరసోక్తిగా యజుశ్శాఖాన్వయుండు - గురుతుగా హరిత సగోత్రోద్భవుండు
వరనమై కోనూరి వంశంబునందు - గాంభీర్యనిరతుండు గంగరాజునకు
పుణ్యపుత్రుఁడు పుల్లమరాజుగలఁడు - అతనికిఁగులసతి యగుపాపమాంబ
అయింతి గర్భంబునందుదయించి - గంగాధరుండును కవినామచంద్రుడు
స్థిరబుద్ధితో భక్తిశ్రేష్ఠునిగాను - మీఱంగఁజేసిన దినరక్షకుఁడు

బుధులు రాజులు కవిశ్రేష్ఠులుమెచ్చ - బాగుగా నోంకార ప్రణవనాదంబు
శ్రీకరంబుగ మోక్షసిద్ధినిజేయు - నీకథయెవ్వరు వివేకమునను
చదివినభక్తియు సాధించవచ్చు - క్రమమొప్పదేవునిఁ గనుఁగొనవచ్చు
చదివివ్రాసిన సత్పురుషులాకు - ముదముతో పరమాత్మ మోక్షంబులిచ్చు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

వేదాంత విషయకమైన యీ యక్షగానమం దోంకారమునకు మనశ్శాంతకు వివాహము జరుగుటయను కల్పనాకథ ఎఱుకత యొఱుక సెప్పునట్టు రచింపఁబడినది. ఇందు యోగవేదాంత విషయములు కొన్ని వివరింపఁబడినవి. సంస్కృతమునఁగల ప్రబోధ చంద్రోదయాది నాటకముల పద్ధతి కిదియనుకరణ మనవచ్చును. గ్రంథకర్తయగు కోసూరి గంగాధర కవి పాపమాంబా పుల్లమ రాజుల కొడుకు. విశేషముల కుదాహృత గ్రంథభాగముఁ జూచునది.

ఇందే గ్రంథాంతరములు గలవు.

1*a* పాటలు మొదలగు చిల్లర, 19*a* రామేశలింగదండకము, 25*b* సాముద్రిక లక్షణము మొదలగు చిల్లర, 29*a* హనుమద్దండకము.

No. 1858. కురవంజి.

KURAVANJI.

Substance, palm-leaf. Size, 13½ × 1½ inches. Pages, 15. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 1 *a*. The other works herein are ;—Guruśiṣya Samvādamu, etc., 8 *a*.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

8*a* గురుశిష్య సంవాదము, పాటలు వగైరా చిల్లర.

No. 1859. కృష్ణజననము.

KṚṢṆAJANANAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 7. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Incomplete.

About the birth of Sri Kṛsna. The name of the author is not known.

Beginning :

వలనొప్పదేవకి వనిత లెన్నంగ - నెలదప్పినంతలో నెలఁతుకమేలు
చిన్నెలు పొడసూపెఁ జెలియవేవిళ్లు - అన్నంబు ముట్టదు అతివ ప్రియమయిన

End :

మంత్రసానిని బిలువవలె, నమ్మాలార,
మంత్రసానిని బిలువలె నమ్మా !
ఎన్నడూ నేనెఱుగనే అమ్మా, నో
వెన్ని విధములు దిరుగునే,
నిన్న వేళనుంచి నిద్దురయినా పట్టనియ్యదు
కన్నవిన్నవారు యేమనుకొన్న నేమిక సిగ్గుబోచదు.
పక్కబిగ బట్టరే, దేవళ్లకయినా
మ్రొక్కిమీఁదులు గట్టరే
అక్కరో ఇక నొప్పులధికము ఒక్క నిమిషము తాళజాలను,
గ్రక్కునను గరుణించి యిప్పుడు కక్కసములాడక వేగమె,
మంత్రసానిని బిలువక, స్వతంత్రమేటికి చేసెదరుమీ
మంత్ర తంత్రము పనిగొనదు నడుమంతరము యేమింత లేటికి,
మంత్రసానిని బిలువరమ్మా.
మెుగవాడు గల్గెనమ్మా మోహనాంగికి
జగము లెల్లను నేలు శంఖచక్రములున్నవి.
బోటిరో పాటిగాఁజూచి బొడ్డుగోయ్యాగే
నేటిగాను వేగమున కాలి నీళ్లు చల్లారే
అంగములు చక్కఁగఁజేసి అంగిలొత్తరే, వేగమున
ఆముదాన వేళ్లు గుడుపరే
రంగైనట్టి నిమ్మపండ్ల రసమునుంచారే
. . . . వుపాన్ని నీళ్లుపోసేటంతలోనే పొత్తేళ్లపరవలె (క?)
కట్టారే బాలెంతకు వాసెన ఘట్టిగా వోశమ్మ, నుదట,
బెట్టారె యిద్దరికి చుక్కబొట్టు వోకొమ్మా !

ఇక్కడికిసరి.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పుల కుప్ప. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

శ్రీకృష్ణుని జననము పట్టిదియేదో యక్షగానములోనిది గాదగును. కర్తపేరెఱుఁగరాదు.

No. 1860. కృష్ణవేషకథ.

KṚṢṆAVĒSAKATHA.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 57. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and wormeaten. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 1849 ante.

Complete.

This forms a portion of Bhāgavata Yakṣagāna and describes the story of Kṛṣṇa's search for his eight queens, his union with Radha and such other love episodes.

Beginning :

వ. హాహాహావోరీ మాధవా - యెవరయ్యా స్వామీ॥

వోరీ మాధవా.

గీ. శ్రీకైవల్య ఫలముల - నేకముగా నొసగి కరుణనేలి జగములఁ
ప్రాకటముగ రక్షించెడి - లోకారాధ్యుండ నన్నెఱుగవా సుగుణా.

వ. హాహాహావోరి మాధవా, విన్నావటరా వోరీమాధవా॥
విన్నాను, కొన్నాను, తిన్నాను, మీరుయెవరయ్యా స్వామీ॥
వోరీనన్నెరుగ వటరావోరీ మాధవా॥
నేనుయెరుగను గదవయ్యా॥
అయితే తెలియ జెప్పుతునాను వినరావోరీ మాధవా.

సీ. బ్రహ్మాదిసురలసం ప్రార్థనగైకొని - వసుదేవసుతుడనై వసుధవెలసి
నందనుండని మిగులనానంద మొందగా - పోషింప బాల్యా విశేషణమున
పూతనచనుబాలు పుక్కిటనటుబీల్చి - కుటిలాత్ము శకటుని కూలదన్ని
మత్తులై పెనగొన్న మద్దుల బడగూల్చి - కంసాదిబలుల దోర్గర్వమణచి
బలుడు మొదలైన యాదవబలములతోడ - ప్రబలియుందును ద్వారకాపట్టణమున
కూర్మిసతి మాకు రుక్మిణీకోమలాంగి - వరుస నాపేరు గోపాలవల్లభుండు.

*   *   *

End :

హో రాధా, నేనుపోయి వత్తునటవే – హోకృష్ణా.

ఆది. యేమిశేతు తాళజాల చెన్నకృష్ణా – యెంతగా వేగింతునోయి చెన్నకృష్ణా
ఆలాగేకూడి యుందామే వోరాధా – అతివేగ వచ్చెదనే వోరాధా
వేగముగ రాగదోయి వీరరాఘవా – వేగింపలేనోయి చెన్నకృష్ణా
పోయివత్తునటవే పూబోణీ – పోయివేగ రావోయి చెన్నకృష్ణా.

అటతాళం. సింహాసనంబులు యెక్కుడనున్నవి చెన్నకృష్ణా
యిన్నివిధంబులు యిప్పుడె బోయిరావోయి చిన్నికృష్ణా.
రామారాఘవ రాజీవలోచన – కామితవరదా కరివరదా.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది భాగవత యక్షగానములోని భాగమై యుండును. ఇందు కృష్ణుఁడు తన కష్టభార్యల నన్వేషించుట, రాధంగలయుట మున్నగు కథ గలదు. వెకలి శృంగారముతో నిది పరమ పామర రంజకముగా నున్నది.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకై కాళింగమర్దనము చూచునది.

No. 1861. కృష్ణవేషకథ.

KRSNAVESAKATHA.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 30. Lines, 27 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 200a of the MS. described under No. 1847 ante.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు కాళింగమర్దనము చూచునది.

No. 1862. కృష్ణవేశకథ.

KṚṢṆAVĒṢAKATHA.

Substance, paper. Size, 13¼ × 8 inches. Pages, 12. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, not old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol 1*a*. The other works herein are: Āndhradīpika 12*a*, Dēśīyapadanighaṇṭuvu 23*a*, Vaidyanighaṇṭuvu 48*a*, Śivayōgasāramu 108*a*, Caudappaśatakamu 120*a*, Vemanapadyamulu 129*a*, Vijayavilāsa (com.) 141*a*.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు. పూర్వమువోలె.

ఇందలి గ్రంథాంతరములివి :—

12*a* ఆంధ్రదీపిక, 23*a* దేశీయపద నిఘంటువు, 48*a* వైద్య నిఘంటువు, 108*a* శివయోగసారము, 120*a* చౌడప్ప శతకము, 129*a* వేమన పద్యములు, 141*a* విజయవిలాస వ్యాఖ్యానము.

No. 1863. కృష్ణవిలాసము.

KṚṢṆAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14¾ × 2 inches. Pages, 36. Lines 10 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

The wonderful deeds of Sri Kṛṣṇa as described in the tenth Skandha of Bhāgavatapurāṇa form the subject of this Yakṣagāna. Compositions, such as ēlalu, daruvulu, tribhangulu, ardhacandrikālu, gobbiḷḷu, etc., which are peculiar to Āndhradēśa, are introduced in this. The name of the author is Vennamudda Ganapati Peddakavi.

Beginning :

శా. శ్రీరామా నిను నెంతు నేనుమదిలో సీతామనోనాయకా
ఘోరాకారమదారిదైత్య హరణా కోట్యర్కతేజోమయా
నీరేజాసన సేవితాంఘ్రి కమలా నీవాఁడ నన్నేలుమీ
కారుణ్యాకర రాఘవాన్వయమణీ కాకుత్థ్సవంశాగ్రణీ !

వ. ఇట్లు కృతీశ్వరుండైన రామస్వామిని నుతియించి హరిహరబ్రహ్మాదుల నేమని కొనియాడుచున్నాఁడు.

త్రిపుట.

సిరికిఁజెప్పక కరికి మకరిని నరికి వేగమె దరికినీడ్చి
కరికి నభయంబొసగు నరహరికి శరణు
మంటి రథమట గుంటివిల్లట జంటనాలుక యల్లెత్రాడట
కంటిమంటల మరునిఁగెలిచిన ఘనునిఁగొలుతు.

*   *   *   *

వ. ఇటువలె సకల దేవతాప్రార్థనంబును సుకవులకు వందనంబు నాచరించి శ్రీమన్మహాభాగవతంబునందు శ్రీ కృష్ణలీలలు వర్ణనసేయందలంచియున్నాఁడు.

సీ. నిగమగోచరుఁడైన నీలాద్రినిలయుండు - విప్రవేషముదాల్చి వేడ్కతోను
ఒకచేతఁబెత్తము నుత్తరీయంబును - ముసిముసి నగవుతో మోదమునను
మధ్యాహ్నవేళ నామందిరంబునవచ్చి - దాహంబుదెమ్మంచుఁ దరువులిడుచు
మాధవుచరితలు మంచివాఁడవు నీవు - రచియింపుమిఁకఁజాల రమ్యమాను
వినుము మాపల్కులన్నియు వీనులలర - కనుము మోక్షంబు శ్రీహరికథలవలన
మనుము సుజ్ఞానివై చాల మక్కుఁదలఁచి - మననురంజిల్ల నిట్లనె మాధవుండు.

క. నడవడికలిగిన యప్పుడె - పడయఁగవలె విష్ణుభక్తి పదిలుఁడవైతే
విడువకు కృష్ణునిచరితలు - కడువేడుక వెన్నముద్ద గణపతిపెద్దా !

*   *   *   *

వ. ఆ సమయంబున వ్రేఁతలు పాలున్నేతుల వసంతంబులాడిరట యెటువలెను.

త్రిభంగులు.

పసుపులందము మేనఁబూసి, మంచి - పాలునేతులు చల్లఁబోసి,
బిసరుహాక్షులు గుములుగూడి, దొడ్డ - బిడ్డనుచు వసంతంబులాడి
గోపకాంతలు వగలనేర్చి, శౌరి రూపరేఖలు మదినిజేర్చి
మాపురేపును ముద్దుబాలా, మన - చూపులకు వింతాయెఁజాలా.

వ. అని యిటువలె వసంతంబులాడి 'యలాల నేరేళ్లు' పాడిరట యెటువలెను.

అలాలా నేరేళ్లలాలా - పల్లవి.

చెలువకృష్ణుండనుచుఁ జెప్పరేమీరు అలాలా నేరేడలాలా
కలిపేల్పుమనధారకుఁ గలిగెనే నేఁడు
సిరివరునివలెనితఁడు చెలంగుచున్నాఁడు అలాలా నేరేడలాలా
తరుణి యశోదకు తనయుఁడైనాఁడు

గుఱ్ఱానివలె నితఁడుగునియుచున్నాఁడు అల్లో నేరేడలో
మింటఁబువ్వులవాన మెఱఁతగురిసేనే
వింటిరే భేరీలు వేడ్క మొరసేనే ఉల్లో నేరేడల్లో

* * * *

పొంగుచును జేజేలు పొగడుచున్నారు
పొంగళ్లుపెట్టుదము పురుడెపుడుదీయ అల్లో నేరేడల్లో

వ. మఱిన్ని వెన్నెలాటపాడిరట యెటువలెను.

నూకలమ్మను గొల్వగానె వెన్నెలాలో
అక్కలమ్మకు సారెఁబోయా వెన్నెలాలో, ఇపుడు
లెక్కలేని కదుపులాయె వెన్నెలాలో
కుందులమ్మపుణ్యాన వెన్నెలాలో, మన
నందునికి కొడుకుగల్గె వెన్నెలాలో
పొంగళ్లుపెట్టుదము వెన్నెలాలో, మంచి
బోనాముముద్దలంది వెన్నెలాలో,
జాతరాలు సేయవలె వెన్నెలాలో, ఈ
జాతులాన నడవడిని వెన్నెలాలో,

* * * *

అర్ధ చంద్రికలు.

చరులన్ జూచుచు గిరులన్ మేపున్ - కోనలుగడచుచుఁ గానల మేపున్
వేవేయనుచును వేలలుపాడున్ - సంగడిగొల్లం గొంగడులాడుచున్
తేనెలుఫలములు దెమ్మనిపిలుచున్ - జాడలఁబోవుచు నీడలనిలుచున్.

* * * *

గొబ్బి పాట.

గొబ్బిళ్లో కొమ్మలారరారె ముద్దుగుమ్మలారరారె
ఇంతులారరారెమరుని దంతులారరారె గొ॥
అతివలారరారె పసని ప్రతిమలారరారె !
జాణలారరారె చిగురుబోణులారరారె !
ఆశలెల్లఁదీరను ఆకేశవునిఁబాడరె
గబ్బివయసు చెలులురారె గొబ్బిళ్ళాడమీరు.

End :

అంత రామకృష్ణులు యాదవులు తముఁగొలువ మథురాపురంబు ప్రవేశించి రాజమార్గంబున వచ్చునపుడు పురాంగనలు వారల రూపరేఖావిలాసంబులు నూచి మేడలమీదనుండి యామెఱుంగుబోణులేమనుచున్నారు.

సీ. వీఁడటే పూతనవిషము చన్నులపాలు - బాళితోఁద్రావిన బాలకుండు
వీఁడటేబలుబండి విఱ్ఱవీఁగుచుఁగాలఁ - దురుసునఁదన్నిన దుండగీఁడు
వీఁడటే సుడిగాలి విధమెల్లఁదాఁదెల్సి - పట్టుక పెడవైచి పాఱవైచె
వీఁడటే మున్నవేళ వేగమెఁగొండెత్తి - జేజేలదొరకేవి చిదిమివైచె
వీఁడు యమునఁగాళింగుని వెడలనడిచె - వీఁడు దొంగితెనింటింటు వెన్నలెల్ల
వీఁడు కార్చిచ్చుగబళించి వేగమ్రింగె - వీని మహిమలు వివరింపవింతలమ్మ !

నుతిన్నే మనుచున్నాఁడు.

సీ. ఇతఁడటే నీటిలోనీఁదుచు బెళుకుచుఁ - జమవులుదెచ్చిన సాహసుండు
ఇతఁడటే తరిగొండయెత్తి వీపునవాని - జవ్వంబు (?) పుట్టించు పుణ్యమూర్తి
ఇతఁడటే కొమ్మునవిలయెత్తి రక్కసుఁ - దునిమి కింకలువెట్టుదుండగీఁడు
ఇతఁడటే......యింపుతోఁ గంభాన - వెడలికికిలించిన వేషధారి
గబ్బిరాజులు చెలరేగ నబ్బులణఁచె - నంపకోలను మున్నీటినాచినాఁడు
ఇతఁడు వ్రేఁతలకెల్లను నింటిమగఁడు - ఇతఁడు బుద్ధుఁడుకలికని యెంచఁదగును.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తుదిపట్టుకొంచెము తక్కువే పో ! వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతము లంతగా లేవు.

కృష్ణవిలాసమని పేరుగల యీ యక్షగానమున భాగవత దశమస్కంధమునఁగల్గు కృష్ణలీలలు వర్ణితములైనవి. ఇందు ఏలలు, దరువులు, త్రిభంగులు, అర్ధ చంద్రికలు, అల్లో నేరేళ్లు, గొబ్బిళ్లు, వెన్నెల పదములు, మొదలగు ఆంధ్రదేశ రచనలు కొన్ని గలవు. గ్రంథకర్త వెన్నముద్ద గణపతి పెద్ద కవి.

No. 1864. గంగాగౌరీవిలాసము.

GANGĀGAURĪVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 12¼ × 7½ inches. Pages, 19. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 275*a*. The manuscript contains also fragments of a large number of miscellaneous works.

Incomplete.

The marriage of God Śiva with Ganga and Gauri, and their amorous sports are described in this. The name of the author is Pedakemparaya.

Beginning :

శా. శ్రీ గౌరీపతి చంద్రశేఖరసతీ చిత్తాబ్జరోలంబ స
న్నాగాధీశ్వర హారమారమథనా నాకేశసంసేవితా

యోగీంద్రార్చిత పాదపద్మయుగళా యోషామయార్ధాంగ

. . . . . హిరియకెంపన్నృపతిన్ రక్షించు సోమేశ్వరా.

క. . . . . ద - గంగాగౌరీవిలాసకథ మృదువచనా

నారంబులుద్దిజన న - ట్లారజముగఁ గవులుపొగడ నతులప్రౌఢిన్.

క. సుకవులకు సారమైబహు - కుకవుల కెదశూలమై యకుంఠితధారై

చకితచకిత వాద్యములై - వికసించును బెద్దకెంప విభుసత్కృతిల్.

క. గంగాగౌరీవిలాసము - సంగతిఁబడపద్యములకు సరసతమీఱన్

రంగద్భావణములు వెలఁ - గంగా పెదకెంప రాయఘనుఁడొనరించెన్.

క. తనప్రాణేశుని వెదకుచు - వనితామణిగంగ వచ్చువైఖరియేలా

గననెల్లనాఁడు నేఁడనఁ - గనుఁగొనవలె సకలజనులు కాంక్షరహించన్.

అటతాళం - అర్ధరేకు.

శంకరునిఁజూపరె నవమీనాం కునిఁజూపరె॥ ౧॥

ఈశునిఁజూపరె నాప్రాణేశునిఁజూపరె॥ ౨॥

* * * *

End:

క. అంగజుకేళినిమది యు - ప్పొంగఁగరతినేలి సోలిబోటిరహిల్లన్

బంగారు గిండిఁబట్టుక - ముంగిటికిని వెడలెఁజాలముర వెంబలరన్.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

శివుఁడు గంగాగౌరుల వివాహమాడుట, వారితో వినోదించుట! వారి సవతి తన పుఁడగవు ననురీతిని శృంగారప్రధానముగా నీయక్షగానముగలదు. కర్త పెద కెంప రాయఁడు.

ఇందు చిల్లరవిషయము లనేకములు గలవు. ఈ పుస్తకమునకు 'చిల్లర కావ్యముల పుస్తకము' అని పేరు.

No. 1865. గరుడాచలవిలాసము.

GARUDĀCALAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 7¾ × 7¾ inches. Pages, 43. Lines, 16 on a page. Character, Telugu. Condition, Slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but full mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are : Ramacandraśatakamu 49*a*, Mannārukṛṣṇaśatakamu 65*a*, Gēyamulu 87*a*, Gōvyāghra caritra 114*b*. Nṛsimhadaṇḍakamu 124*a*.

Complete.

A very popular but not of a high standard of yakṣagāna describing the marriage of God Nṛsimha worshipped at Ahobila, with a girl belonging to the Cencu tribe. The author is Obayamantrī of Nandavaramu.

Beginning :

క. శ్రీ గరుడాచలదేవుం - డాగమవేద్యుండు దురితహరుఁడు నృసింహుం
డా గజవరదుండనిశము - బాగుగమముఁ బ్రోచు సత్కృపామతితోడన్.

వ. మఱిన్ని దేవతా సార్వభౌము నేమనికొనియాడుచున్నాఁడు.

ఆటతాళము.

పటుల జగదాధారవరహరిభవవిదూరా
యగణిత భవవిదూరా ! నరహరి
చటులదైత్యవిదార గరుడాచలవిహారా !

* * * *

వ. అని యిట్లు దేవతాప్రార్థనంబుచేసి కవీశ్వరుండు కృతికధీశ్వరుండైన గరుడాచలేశ్వరునకు షష్ఠ్యంతంబులు రచించెనట యెటువలెను.

జంపె.

సురరాజసంస్తుతికి సురుచిరాసమమతికి
కరుణారసోన్నతికి గరుడాద్రిపతికిన్.

* * * *

వ. అంకితంబుగానా యొనర్పంబూనిన గరుడాచల విలాసంబను యక్షగానంబునకుఁగథా క్రమంబెట్టిదనిన.

జంపె.

రథగజాశ్వపదాతి। రమణీయసంకులము
పృథులపుణ్యస్థలము పెదయహోబలము.

* * * *

నలువొందునట నాదినారాయణుండు

* * * *

బలువిడియుక్కుగంబంబున వెడలి - చలమున హేమకస్యపుఁజీరియచటఁ
జెలరేఁగి నవనారసింహరూపమున - మెలఁగుచు లక్ష్మీసమేతుఁడైతాను
వేదాచలంబుపై విహరింతుననుచు - నాఁడటఁదలపోయనతిముదంబునను
ఖరిచారకులుఘను సంభ్రమలీలబెగడఁ - గరమర్థివిడుదులుగావించిరెలమి.

End :

అటతాళము.

చెంచుబలగము నేలివారిలోఁ జెలియతానూ ।
మెలఁగుచుఁ చెంచుయోబళపతియనంగఁ బ్రసిద్ధికెక్కెన్ ॥
ధరణిలోఁ దనునమ్మికొలిచిన దాసులకునూ ।
వరములుఁ కరుణతోనొసఁగుచును విశ్వాకారుఁడగుచూ ॥
సత్యమూర్తియనంగ గరుడాచలమునందూ
బాయక నిత్యనిరుపమ వైభవంబులనెగడుచుండెన్ ॥

Colophon :

ద్వి. అనుచు నా సకలలోకాధీశు పేర
వనజభవామరవందితు పేర
. . . .
సన్నుతిమీఱంగ సరసులౌననఁగ
వన్నెకెక్కిన నందవర శాస నుండు
చెన్నమాంబాగర్భసింధు చంద్రుండు
ఉన్నతకీర్తియనుజ్జ్వలగుణుఁడు
దినకరతేజుఁడాది నవహోబ
ఘనుఁడయోబయమంత్రి కవివరేణ్యుండు
గరుడేశ్వరుని పాదకమలంబులకును
బరమభక్తిని సమర్పణముగాఁ జేసి
విరచించెనీ కథవిఖ్యాతి వెలయ
ధరణిలో నాచంద్రతారార్కముగను ॥

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది, తప్పులుచాలఁగలవు. అక్కడక్కడ గ్రంథపాతములునుగలవు. వ్రాఁత కాగిదమున కొక ప్రక్కనేకలదు. పాఠభేదములు పెక్కులు బంతులనడుమఁ జేర్పఁబడినవి.

అహోబలస్వామియగు నృసింహదేవుఁ డొకచెంచుకన్నియను గరుడాచలమునఁ బెండ్లాడుకథ యిందుగలదు. ఈ యక్షగానము మిక్కిలి ప్రచారముగలది. గ్రంథకర్త నందవరపు—ఓబయమంత్రి—దీన ప్రతి భేదములు చాల పాఠభేధములుగలవి.

ఇందే గ్రంథాంతరములుగలవు. 49*a* రామచంద్రశతకము, 65*a* మన్నారుకృష్ణశతకము, 87*a* గేయములు, 114*b* గోవ్యాఘ్రచరిత్ర, 124*a* నృసింహదండకము,

No. 1866. గరుడాచలవిలాసము.

GARUDĀCALAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11⅝ × 1⅝ inches. Pages, 55. Lines, 6 on a page Character, Telugu. Condition, Slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above, but contains different readings.

Date of transcription.—Thursday, the new moon day of the month Bhādrapada in the year Sarvajit.

Name of the Scribe, Parangi Bāvayya.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్నది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వ వర్ణితము కాని రెండిటికిని పాఠభేదము లున్నవి.

సర్వజిన్నామ సం॥ భాద్రపద బహుళామావాస్య గురువారంనాడు పరంగిబావయ్య వ్రతి లేఖనము ముగించినట్లు గ్రంథాంతమందు గలదు.

No. 1867. గరుడాచలవిలాసము.

GARUDĀCALAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1⅛ inches. Pages, 38. Lines, 5 on a page Character, Telugu. Condition, Slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Same work as the above.

Date of transcription—Thursday, the fourth day of the first half of the lunar month of jyestha in the year Saumya.

(వి-వి.)—

సమగ్రము వ్రాంత చక్కనిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

సౌమ్యనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శుద్ధ చతుర్థి గురువారమునాటి కిది వ్రాయబడెను.

No. 1868. గరుడాచలవిలాసము.

GARUDĀCALAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13 × 1¼ inches. Pages, 12. Lines, 6 on a page Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Begins on fol. 9(a). The other works herein are—Vēmanapadyamulu 1(a) Ramakirtana 13(a).

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాతమంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వముసరి.

ఇందలి గ్రంథాంతరములు.

1a వేమన పద్యములు, 13 a రామకీర్తన.

No. 1869. గరుడాచలవిలాసము

GARUDĀCALAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 36. Lines, 5 on a page Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వముసరి.

No. 1870. గురునంబిచరిత్ర.

GURUNAMBI CARITRA.

Substance, paper. Size, 11¾ × 8 inches. Pages, 36. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing good and fairly free from mistakes.

Begins on fol. 301(a). The other works herein are—Daśāvatāra-caritra 1(a). Mollarāmāyanamu 63 (a). Bālabhāgavatamu 126 (a). Balarāmacaritra (Prabandharājasirōbhūṣaṇamu, 173 (b). Sāmba-vilāsamu 229(a). Sārangadhara caritra 255(a). Guruparampara 280(a) Lingadhāranacarōa 319 (a). Sugrivavijayamu 325 (a).

Complete.

Describes the story of Sundaramūrtinayanar also known as Udavanambi and Paramanāci two great devotees of śiva. Regali Nimmanātha, son of Parvatalinga is the author.

Beginning :

క. ధవళగిరిసన్నివాసుని - ధవళోరగభూషితాంగు ధవళాంశుధరున్
ధవళభసిత త్రిపుండ్రుని - ధవళాంగునిఁ జూచి కల్కి దైవముఁ గొలుతున్.

వ. అట్టిదేవు కారుణ్యంబున రాచవీటి పట్టణంబు నభివర్ణించెద నెట్టువలెను ;

జంపె.

సారమగు తనువేడు, సజ్జనుల మదివేడు
కారుణ్యనిధుజోడు, శ్రీ రాచవీడు.
భవసరంబులకీడు భజియింపనొనగూడు
శివభక్తతతిజోడు శ్రీ రాచవీడు.
ఆగమంబులజోడు ఆఘములను నుఱుమాడు
శ్రీగిరికి నైదోడు శ్రీ రాచవీడు.

* * * *

వ. ఇట్టిదేవుని కారుణ్యంబున రాచవీటి పట్టణంబున కధీశ్వరుండయిన వీరభద్రేశ్వరుం గీర్తించెద నెట్టువలెను,

జంపె.

కరుణాసముద్రయస్ఖలితవిజయోన్నిద్ర
స్థిరతరమహారౌద్ర శ్రీ వీరభద్రా !
మాఱట శ్రీరుద్రమహిమాదిశాచ్ఛిద్ర
శ్రీరస్తు శతరుద్ర శ్రీ వీరభద్ర !

. . . శ్రీ వీరేశునకును—అంకితంబుగా నాయొనర్పంబూసిన వడయనంబెన్న చరిత్రయను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టువలెను ;

సీ. శ్రీరజతాచల సింహాసనస్థుండు – గౌరీవివాహ సంకల్పితంబు
చేసిన హర్యజ జీమూతవాహన – ప్రముఖాదులతుల సంభ్రమముతోడ
పదునాల్గులోకముల్ ముదమందఁ బార్వతీ – పరమేశ్వరుల పెండ్లి ప్రకటితముగ
వేదోక్తిఁ గావించి విశ్వేశుఁ బెండ్లికు – మారుఁ జేసిన ముఖమంటపమున
నిల్వుటద్దంబు కెదురుగా నిల్చునంత – పార్వతీశుల ప్రతిబింబ భావములకుఁ
బ్రాణమొసఁగియు సుందరప్రమథులనుచుఁ – గూర్చి పేరిడి సేవ గైకొనుచునుండె.

* * * *

త్రిపుట

సుందరుండొక రుద్రకన్యకఁ జూచి శృంగారంపు వనతరు
బృందమధ్యమునందుఁ బొందిన చందమెఱిఁగి,

దేవదేవుఁడనియె నత్తిరునావఖూరనుపురము సేనను
భూవిభుఁడుపాలించు మర్త్యంబునను వేడ్కన్
పాళినచటను మీరు మానవులై జనించి సుఖించుఁడని శశి
పాళిసుందరి సుందరులకా మహిమదెలిపెన్.

* * * *

ఎఱుకల జంపె.

ఆఱునెలలు మళ్లీనేని యూరిలోకి వచ్చెజడా
యూరియింటికరుగ నాకొమారు వడుగుసేయ
యత్న పెట్టినారు చూడు పాపకర్ములెల్ల రాజ
రత్నమా పరామరించు రమణమా మొఱాలకించు
మనఁగనంతలోనె బాప లల్ల వచ్చి రాజసముఖ
మనకరోషమునను గినికి యతనిఁదిట్టి కొట్టబోవ.

* * * *

పాళికేళులు.

తాళములు మద్దెలలు ఢక్కయుఁడాంబురల్ వాయింపఁగా
తాళమాన మొకింత దప్పక వాలుగంటి నటింపగా,
ధిమికిధిమికిటా. ధిమికిధిమికిత ధిన్నతోంగణ దివిజులంబరపదమునం
నమరిచూడఁగఁ బరమనాంబా రాడెనతులిత ముదమునా !
ధిమికిధిమికిటా.
వనితచక్కఁదనాల కుప్పనివరులు పురజను లెంచఁగా
కనినఋణమే తీరదనుచును జనులు తను నుతియించఁగా
ధిమికిధిమికిటా !

* * * *

జంపె.

అవనము చెంతగల కావేరియుదకమున
శైవవైద్యబ్రాహ్మణ స్త్రీ యొక్కతయును,—
నొడయనంబెన్న నాయొడయనంబెన్న నా
కొడుకనంబెన్న యెక్కడ దాగియున్నా—

* * *

ఆటల కుమార నిను నేటిపాల్ నేసి యే
నాటికిని మఱతునని బోటి వెతపడఁగా.

కని నంబి సతిదుఃఖమునకు వివరము దెలిసి
కొనెను బరిచారకులఁ బిలిచి ప్రశ్న సేసె.—

*　　*　　*　　*

వ. అంత నాకావేరీ తీరంబునసున్న పుణ్యాంగనలు ధవళంబుఁ బాడిరట
యెట్టులనిన.—

ధవళం.

జయజయా జ్ఞాన సంపన్నా - జయజయా నిన్ను బుధు లెన్నా
జయము నీపదములు గన్నా - జయమహాసు వోడయనం బెన్నా.

*　　*　　*　　*

జంపె.

పరసతుల వరియింప నరకమని మొఱపెట్టు
దారయుశాస్త్రియు సెల్లఁ దుంగలోఁ ద్రోక్కి
పరనారి చంటిలోఁ బరమేశుఁ బరికించి
పరమజారుఁడు నంబి పరమపద మేఁగెన్.
శిశుహత్య చేసి మును చిఱుతొండ భక్తుండు
పశుపతినిగూడెఁ దన పట్టణముతోడన్
కోటండు తండ్రి తలగొట్టి కైలాసము క
వాటములు దెఱవ శశిజాటులోఁ గలసెన్.

*　　*　　*　　*

End :

ద్విపద.

పరమనాంచారియుఁబైనమైవచ్చి - నరపతి వెంట నే నంబెన్నఁగలనె
శ్రీరాయఁడునన సంఖ్యాతమాహేశ్వ - రారాధనముల నిహముమఱచియుండి
కనిదక్షయజ్ఞాప హారునిపేర - మునుకొని విశ్వేశ్వ ముఖమూర్తిపేర
వలనగు కళ్యాణ వాసునిపేర - వినుతింప శ్రీరాచవీటినివాస
మునభద్రకాళికా కాంతునిపేర - నంకితంబుగసదా కాకైకపర్తి
శంకరపిడుపర్తి సద్గురుమూర్తి - కరజాతుఁడగు చండి కలికేశుపేర
పరకవీశ్వరుఁడు పర్వతలింగసుతుఁడు - నిరుపమ రెగళిగ నిమ్మనాథుండు
వరనురాద్భుత గురునంబి చరిత్ర - యక్షగానము చేసె ననుపమప్రీతి
వసుధ నాచంద్ర తారార్కముగను - నిదివిన్నఁ జదివిన నీప్సితార్థములు
సదమలమతులకు సమకూర్చు శివుఁడు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

సుందరమూర్తినాయనారని, ఉడయనంబి యని పేర్లుగల ద్రవిడశివభక్తుని చరిత్ర మిందు వర్ణింపఁబడినది. పార్వతీపరమేశ్వరుల ప్రతిబింబములే సుందరమూర్తి పరమనాచి యనువారుగా జన్మించుట, సుందరమూర్తి, పరమనాచి వీర్ల యను రాగవిలాసములు, తిరునావలూరి వాల్మీకేశ్వరుఁడు వారికిఁ గుంటెనతనము చేయుట, తుదకు వారికి శివలోకప్రాప్తి యనుకథా విషయమిందుఁ గలదు. పర్వతలింగము పుత్రుఁడగు రగళిగ నిమ్మనాథుఁడు చుండి కలికేశ్వరస్వామి కంకితముగా దీని రచించెను. ఇందు గొన్ని దేశిరచనలు గలవు. ఉదాహృత గ్రంథ భాగమున వాని తీరుచూడఁ దగును.

ఇంది గ్రంథాంతరములు గలవు.

1*a* దశావతార చరిత్ర, **63*a*** మొల్లరామాయణము, **126*a*** బాలభాగవతము, **173*b*** బలరామ చరిత్ర (ప్రబంధరాజ శిరోభూషణము), **229*a*** సాంబవిలాసనము, **255*a*** సారంగధర చరిత్ర (ద్విపద), **280** గురుపరంపర, **319** లింగధారణచర్చ, **325*a*** సుగ్రీవ విజయము.

No. 1871. గురునంబిచరిత్ర.

GURUNAMBICARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅜ inches. Pages, 33. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

Date of transcription :—Wednesday the twelfth day in the second half of the lunar month Mārgasira in the year Vibhava. Name of the scribe—Lingayya, son of Ayyagāri Rājappa.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

"విభవనామ సం॥ మార్గశిర్ష బ ౧౨ బు॥ సాయంత్రం వర్కు వడియనంబెన్న చరిత్ర యక్షగానం పుస్తకం అయ్యగారి రాజప్ప కుమారుడు లింగయ్య వ్రాశి గుమ్మడి పెద్దయ్యకు ఇచ్చెను."

No. 1872. గురునంబిచరిత్ర.

GURUNAMBICARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1 inches. Pages, 59. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

Date of transcription :—Saturday the third day in the first half of the lunar month Vaiśākha in the year Bhāva. Name of the scribe—Mājēṭi Sarvēśalingam.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోర.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

"భావనామ సంవ్వత్సర వైశాఖ శు॥ 3 స్థిరవారాన యీ వడియనంబి చరిత్ర యక్షగానం సంపూర్ణంగా మాజేటి సర్వేశలింగం వ్రాశెను."

No. 1873. గొల్లవేషకథ.

GOLLAVĒṢAKATHA.

Substance, paper. Size, 11¾ × 8½ inches. Pages, 44. Lines, 27 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Begins on fol. 234*a* of the MS. described under No. 1861 ante.

Complete.

Works entitled గొల్లవేషము కథ, భామవేషము కథ, భామకలాపము etc., are all varieties of poetic composition known as Yakṣagāna. Of the ten kinds of dramatic composition in Sanskrit. "Vīthi" is similar to the Telugu Yakṣagāna. It usually begins with the entrance of a shepherd girl in a street with a pot of butter-milk. Then a Brahmin (of the nature of a clown) meets herland begins to converse with her in a humourous manner,

enquiring her caste, manners, etc. Towards the end a ruffian called Konḍa (supposed to be one who collects customs duty) stops the girl, insists her to pay the duty, and talks all sorts of vulgar, while she tries in a clever way to evade him. Finally the mother-in-law of the girl appears on the scene and takes away her daughter-in-law. The immodest and vulgar talks of Sunkari Konḍa only show the mean character of the persons in charge of the collection of customs in those days. The author Bhārati Rāmarāju has dedicated this work to Sri Hari worshipped at Potladurti.

Beginning :

క. గజవదను నేకదంతుని
త్రిజగన్నుతుఁబరమపురుషుఁ ద్రిపురారి సుతున్
భుజగేంద్ర హారు. గణపతి
విజితేంద్రునిఁ (బ్రియు) ? గొల్తు సకల విద్యలకెల్లన్.

క. శ్రీపొట్లదుర్తి హరికరు
ణాపూర్ణ కటాక్షలీల నవరసభణితిన్
భూపతులు మెచ్చఁ జెప్పెద
వేపూనియు గొల్లభామవేష మనంగన్.

(ఆటతాళం॥ సారంగా రాగంవల్లనె యీ గొల్ల కలాపం యావత్తూ వినకలి చేస్తూన్నారు. కొందరు ప్రత్యేకంగా రాగములు పాడుతారు.)

గొల్లభామ వచ్చెనూ
చల్లో యని - గొల్లభామ వచ్చెనూ
గొల్లభామ వచ్చె - పల్లవపాణిరే
పల్లెవాడనుంచి - చల్లలమ్ముకొనుచు (గొల్ల)
ముంగివెన్నెలచీర - చెంగులు జారగ
రంగుల రవిక చ - నుంగవ మెఱయఁగ. (గొల్ల)

* * * *

End :

వ. ఆయత్తా యిట్లాగంతా నన్ను చికాకుజేసి, క్యాకబరన్నాడే, లంజ, కొత్త, నిన్ను గాడిదెలుగొట్ట, నిన్ను గుర్రాలు కుక్కలు మొత్త అనక క్యాకబరన్నాడే.

ఆద. కొండాడెందుండి వచ్చెనే కోడాల నేడు (కొండా)
నాబుద్ధు పిచ్చికొని కొడుకే మాటలన్నాడే
నీ కొంగు బట్టినాడట వేకొమ్ము నా కొడుకూ (కొండా)

నీ పిడత పగలకొడుతు వాంటితోడుమా నీకొడుకు
వాడు పొయ్యేవాడుగాడో చల్లపోయరాదటే (కొండా)

ద్విపద. అనిసుంకరిని దూరి నాగోపజరశ - తనకోడలికి బుద్ధి తగజెప్పుకొనుచు
నెమ్మితో తోడ్కొని నిజపురికేగె - సమ్మదంబుగనుండె సమ్మతులుగలిగి.

Colophon :

అనిరమాపతిపేర నఖిలేశుపేర - స్థిరదయా గురుపేర శ్రీపోట్లదుర్తి
హరిపేర జన్మ సౌఖ్యంబందుకొఅకుఁ - బ్రవిమలమతిని భారతిరామరాజు
కవి రచియించె సత్కవుల సమ్మతిని - విరివొందునీగొల్ల వేషంబుకథయు
ధరణిలో నాచంద్ర తారార్కముగను.

ఆది తాళం

దధిమథనా - మధుసూదనా ॥ కృష్ణా
దధిమథనా యం - బుధిశయనా ॥ కృష్ణా

* * * *

హార్త్రిహర్త్రి - స్ఫూర్తిమూర్తి ము
మూర్త్రికీర్తి శ్రీ - బోట్లదుర్తి హరి (దధిమథనా)
రామరాఘవ - రాజీవలోచన
కామితఫలదా - కరివరదా.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

గొల్లవేషము కథ, భామవేషము కథ, భామ కలాపము: అని పేరులుగల గేయ రచనములిట్టివి యక్షగాన భేదములలోఁ జేరినవే యనవచ్చును. సంస్కృతమున దశరూపకములలోనిదగు వీథి ఇట్టిదే. ఇందు బ్రాహ్మణ వీథిలో నొక గొల్ల పడుచు చల్ల కడవఁదాల్చి చల్లనమ్ముకొనుచుఁ బోవుచుండుటయు, నొక బ్రాహ్మణుఁడు (ఈతఁడు విదూషకప్రాయుఁడు) ఆమె కులజాత్యాచార వ్యవహారాదులఁ బ్రశ్నించుటు, యామె బదులు చెప్పుట, గా పెక్కు వింతవింతల ప్రసంగములుంగలవు. ఇందు తుదిని కొండఁడని పేరు గల ధూర్తుఁడు త్రోవ నడ్డగించి చల్ల యమ్మకపు సుంకము చెమ్మని యా గొల్ల పడుచును నిర్బంధించుచు బందుబూతు ప్రసంగముల జరపుట, ఆమె చతురముగా దప్పించుకొనఁజూచుటయు, ఆమె యత్తగారంతటవచ్చి కోడలిని దోడుకొనిపోవుటయునను తీరునఁ గథముగియును. ఇందు సుంకరికొండని రోఁత సంభాషణము, గ్రంథమున నా కాలమునాటి సుంకరుల ధౌర్త్యమును దెలుపును. ఏతద్గ్రంథకర్త భారతి రామరాజు, పోట్లదుర్తి శ్రీహరి కిది సమర్పితము.

ఇది 'యానాము' అను గ్రామమున లభించిన పుస్తకమని గ్రంథారంభమునఁ గలదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు కృష్ణవేష కథ చూచునది.

No. 1874. గొల్లవేష కథ.

GOLLAVĒṢA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1½ inches. Pages, 96. Lines, 5 on a page Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and fairly free from mistakes.

Begins on fol. 1 (a). The other work herein is—Gollavēsakatha (a different work) 49 (a).

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లంతగాలేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

ఇందలి గ్రంథాంతరము.

49 (a) గొల్లవేష కథ (వేఱురచన).

No. 1875. గొల్లవేష కథ.

GOLLAVĒṢA KATHA.

Substance, paper. Size, 11¾ × 8½ inches. Pages, 12. Lines, 27 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good, but full of mistakes.

Begins on fol. 256 (a) of the Ms: described under No. 1861 ante.

Incomplete. A small portion is wanting at the end.

Similar to the work described under No. 1873 ante. But the story of Sunkari Koṇḍa is not found in this. The name of the author is not known.

Beginning:

ద్విపద. శ్రీకరంబైనటి క్షితిమండలమున - పెక్కువ సంపదల్ విలసిల్లి యెల్ల
జనులకు సుఖములు సాగియే కాల - భోగముల్ చెందియే పాదలుచుండు దమ
హరిమాయనగరంబు అళకాపురంబు - సుర రాజునీడు భాసురపతిప్రోలు
మొదలైన దేవతా ముఖ్యవాసమునా - కుదరక కరుణించుచూడను సుమీ
పాడిపంటల తల్లి భాగ్యములవల్లి - వేడుకవిలసిల్లి చెదచల్లి వల్లి
రేపల్లె మాపల్లె ప్రేలు నందుండు - దీపింప పంద్రెండు స్థిరమైన గొల్ల
కులములుగలవవి కూర్తి వినుపింతూ.

End :

శ్లో. స్వర్గాధి నాథస్య సురాగ్ర జస్య కపర్దినో యక్షపతేర్మురారేః
తేషాంచ యోషాజన సంతతీనాం త్రికంయథా దుర్లభమాశు నూత్నం.

టీక. స్వర్గాధి నాథస్య। స్వర్గస్యా అధినాథః స్వర్గాధి నాథః। తస్య స్వర్గాధి నాథస్య। స్వర్గాధి నాథయోః। స్వర్గాధి నాథానాం। స్వర్గాధి నాథశబ్దః। అకారాంతః పుల్లింగో షష్ఠ్యేకవచనాంతః। స్వర్గాస్వర్గానకు అధినాథస్య ప్రభువైనటువంటి। దేవేంద్రుని యొక్క.

* * * *

యేషాంచ వీరలయొక్క యోషాజనసంతతీనాం స్త్రీజనసమూహానకు నూత్నం నజ్జన సమ్మంధమైనటువంటి త్రికంచమూయొక్క చల్లయథా నిరంతరమున్నూ ఆశు శీఘ్రంగా నున్న దుర్లభం లభించేది ప్రయాసంగదవయ్యా.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తాటియాకులు కొంతకొంతగా నున్నట్టున్నది. వ్రాత మంచిది. తప్పులు చాలఁ గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది నెం 1873 రున వర్ణితమైన గ్రంథమును బోలినదే. రెండు రచనములు వేఱువేఱు తెలుఁగులవి. ఇందు తుదిని సుంకరి కొండనికథ గానరాదు. దీని కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు కృష్ణవేష కథ చూచునది.

No. 1876. గొల్లవేష కథ.

GOLLAVĒṢA KATHA

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 28. Lines, 4 on a page, Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing fair, but full of mistakes.

Begins on fol. 49 (a). The other work herein is Gollovēsakatha (different work).

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వవర్ణిత ప్రతికిది మాతృక (1873).
1 (a) గొల్లవేష కథ (వేరొకరచనము).

No. 1877. గొల్లవేష కథ.

GOLLAVĒṢA KATHA

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1¼ inches. Pages, 15. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and worm eaten. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Begins on fol. 1 (a). The other works herein are ;—Samudramathanamu 8 (a). Sri Kṛṣṇunipavvaḷimpusēva 14 (a) Grāmadēvatadaṇdakamu 25 (a). Rajarajesvaripadyamulu 28 (b).

Incomplete.

Similar to the work described under No. 1873 ante. But the vulgar conversation of Sunkari konda is not found in this. Tammaya of Āereyapura is the author.

Beginning :

ఉ. అంజలిచేసి మ్రొక్కెద మదంబకు దివ్య సరోజమాలికా
పుంజసుగంధ గంధకచ పుష్పరస భ్రమరీ కదంబకున్
రంజిత కంఠహార నవరత్న విడంబిత వజ్రకింకిణీ
మంజల మేఘలావలయ మధ్యనితంబకు శారదాంబకున్.

దరువు. గొల్లభామ వచ్చెను । పల్లవపాణి । గొల్లభామ వచ్చెను॥
గొల్లభామ వచ్చె । ముల్లోకములవా
రెల్ల మెచ్చచల్ల । చల్లోయనుచూను గొల్లభా॥

*　　　*　　　*　　　*

పోలిక నాత్రేయ । పురిగోపాలుని
కేళికిదాకన్ను । గీటుచూ నీవేళ గొల్లభామ॥

క. జనులార సరసవిద్వ - జ్జనులార సమస్తసభలఁ జాతురిమెఱయన్
వినరయ్య గొల్ల కథగాఁ- దనరెడు నాత్రేయపురపు తమ్మయకవితన్.

*　　　*　　　*　　　*

End:

ద్విపద　　*　　　*　　　*　　　*

మొదవెఱ్ఱగొల్లలు ముష్టి గొల్లలును - పెదవీటి గొల్లలు పెయ్య గొల్లలును
కోటికోటులు మందగొల్లలు పాక - నాటిగొల్లలును పూనాటి గొల్లలును
అలిగంచు గొల్లలు నాల గొల్లలును - ఇలపూడి సజ్జగౌడీ జాతులైన
గొల్లల పండ్రెండు కులములలోన - కొల్లగా మే మెఱ్ఱ గొల్లలమయ్య
రాజులెల్లను మెచ్చరాణింతుమయ్య - మాజాతి కొక్కనీమంబున్నదయ్య
రవిజూచియును మ్రొక్కరాదదిగాక - రవికయుదొడగంగ రాదెప్పుడైన
చుక్కబొట్టెప్పుడుంచుట లేదు నుదుట - ముక్కుకు వగమీఱ ముక్కఱలేదు
తల్లెరుగమ్మలేర్పడబెట్టరాదు - అడ్డగట్టును లేదు ఆడుగుఱ్ఱమును

ఎద్దెలపై యెద్దునెక్కఁగరాదు - పరికింప హనుమంత బసవ శంకరము
సరస సింహతలాట జయనామములును - బిరుదులు గలవయ్య వేశ్వరమాకు
వరుసతో నీరీతి వర్తింతుమయ్య.

* * * *

End:

సీ. సకలామయసమూహసంహారచక్రవి - స్తరపరాక్రమము యాత్రక్రగుణము
శుభ్రాభ్రహిమశశిస్ఫురిత తేజః పుంజ - కౌముదీ సంపూర్ణ కాంతిపరము
ఘనసార జాత విక స్వర పుష్పాగ్ర - ఘుమఘుమ పరిమళ ఘూర్ణితంబు
జీవనాధార సంజీవనద్రవ్యాప-థక్రియ దేహసుందరరసంబు
షడ్రసోపేతమగు వస్తుసాగరంబు - బహుసుధాసార రుచికర పానకంబు
నయినయీచల్లయిది దేవతార్పితంబు - అనుభవింపుడిజనులుమీకగునుశుభము.

* * * *

ఆ. ఉదయకాలమందు నొక మునిశోషాన - శాపదగ్ధుఁడైన జాడదేడ
సౌరిదిప్రొద్దు పొడుపుసూర్యునిఁ గనుఁగొని-మ్రొక్కు వేయరాదె ముద్దుగుమ్మ.

తే. పాలలోపల శశిపుట్టెఁ బాలలోనఁ - బంకజారాతి పుట్టె కల్పద్రుమంబు
పుట్టెసుధపుట్టెఁగా ప్రొద్దు ప్రొద్దులేచి - వినవెపాల్కడవకు మ్రొక్కు వేయవమ్మ.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁతతిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

నె 1873, 1875 రుల వర్ణితమగు గ్రంథమువంటిదేయిది. కాని సుంకరికొండని రోఁత సంవాదమిందు లేదు. ఆత్రేయపురపు తమ్మయ దీనికర్త.

ఇందీ గ్రంథాంతరము గలదు.

8 (a) సముద్రమథనము. 14 (a) శ్రీకృష్ణునిపవ్వళింపుసేవ, 25 (a) గ్రామదేవతా దండకము, 28 (b) రాజరాజేశ్వరీ పద్యములు.

No. 1878. గొల్లవేషకథ.

GOLLAVĒṢAKATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅜ × 1⅜ inches. Pages, 27. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. **Mode of writing, bad and full of mistakes.**

Begins on fol. 1 (a). The other works herein Samudramathanamu 15 (a), Gēyamulu 43 (a).

Complete.

Similar to the work described under No. 1873 ante but the mode of composition is different. In the mode of composition it resembles the work described under No. 1877 ante. The name of the author is not known.

Beginning :

గొల్లవారము గొల్లవారము గొల్లవారమయా ఓబాపనయ్యా.

క. వారము వొకనాటిది శని - వారము మనునాడు జేయు నాటంవారం
వారము మతిగలశేతుము - వారముగా మయ్య్య గొల్లవారము ధాత్రిన్.

దరువు. గొల్లభామ వచ్చెనూ - పాలోయని గొల్లభామ వచ్చెనూ
గొల్లభామవచ్చె ముల్లోకములవా - రెల్ల మెచ్చగొల్ల చల్లోయనుచూను.

* * * *

పొగడాగా నాత్రేయపురిగోపాలుని - మాటికిదాకన్ను గీటుచు యీవేళ్ల.

End :

ముజ్జగంబులు గొల్లలయా బాపనయ్యా.

తే. ముజ్జగంబులు బొజ్జలో గలిగియున్న - యిజ్జగము లేలుచున్నట్టి యీశ్వరుండు
యదుకులంబున జన్మించినందుచేత - జగతిపైనున్న జనులెల్ల గొల్లలధిప.

* * * *

క. గొల్లలు ధర్మగుణజ్ఞులు - గొల్లలు పుణ్యాత్ములవని గోపాలకులున్
గొల్లలె యెక్కువధీరులు - గొల్లలకును సాటియెవరు కోరిసుతింపన్.

(టి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంతమంచిదిగాదు. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది నె 1873-75 రుల వర్ణితమయిన గ్రంథమును బోలినదే. ఆ కథయె, కాని రచనము వేఱు. నె 1877 రున వర్ణితమయినదానితో దీనికిఁ గొంత రచనాసామ్యము గలదు. గ్రంథకర్తపే రిందుఁ గానరాదు.

గ్రంథాదిని "ఇది యేడిదభాగవతము" అనియు, గ్రంథాంతమున, "విరోధి నామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బహుళ షష్ఠీ సోమవారమునాటికి జదువబడినదనియు" వ్రాంత గలదు.

పైఁ జెప్పఁబడిన 'యేడిద' గోదావరీ మండలమునఁగల గ్రామమయియుండును. విశద్ ఈ గ్రంథకర్త యాయూరివాడు గాఁదగును.

ఇందీ గ్రంథాంతరములు గలవు.

15a సముద్రమథనము, 43a గేయములు.

No. 1879. గొల్లవేషకథ.

GOLLAVĒṢAKATHA.

Substance, paper. Size, 16⅜ × 1½ inches. Pages, 26. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and worm eaten. Appearance, old. Mode of writing, good, but full of mistakes.

Begins on fol. 1 (*a*). The other work herein is Samudramathanakatha 15(*a*).

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతచక్కనిది. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములులేవు.

ఇది నె 1878 రున వర్ణితమైనదే. కాని అక్కడక్కడ కొంతకొంత భేదము గానవచ్చుచున్నది. ఇదియు 'ఏడిద భాగవతము' అనియే పేర్కొనఁబడినది.

'దుగ్గిరాల రంగసాని కూఁతురు శ్యామలాంబ తాడిపత్రి చలమయ్యయొద్ద నీగ్రంథము చదివి పార్థివసంవత్సర పుష్య బహుళైకాదశీ శుక్రవారమునాటికి ముగించినట్లు చివర వ్రాఁతగలదు.

ఇందీ గ్రంథాంతరముగలదు. 15(a) సముద్రమథన కథ.

No. 1880. చిక దేవరాజ విలాసము.

CIKADĒVARĀJAVILĀSĀMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14⅞ × 1⅜ inches. Pages, 66. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Incomplete.

Deals with the life of Cikadēvarāya, King of Mysore, who ruled also over Srirangapaṭṭana. It contains also a few historical details. The name of the author is not known.

Beginning :

శా. శ్రీరంగైక విహారి శౌరి భువనక్షేమం కరప్రాభవో

దారస్ఫారకృపాకటాక్షములచేతన్ విశ్వవిశ్వంభరా

ధారంధర్యకళావిశేష విలసద్వ్యాహార్గళుండైన మై
సూరి శ్రీచికదేవరాయలకు నిచ్చుఁ శాశ్వతైశ్వర్యముల్.

*   *   *   *

వ. శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర ప్రౌఢప్రతాపతపన శ్రీ వీరచికదేవ మహారాయ మహామండలాఖండలు పేర షష్ఠ్యంతంబులు రచియించెనట యెటువలెను.

క. శ్రీమంతున కవిరతనత - సామంతున కఖిలవినుత జనవనజవనీ
హేమంతున కత్యద్భుత - ధీమంతున కనుపమాన ధృతిమంతునకున్.

*   *   *   *

వ. అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనిన శ్రీచికదేవరాయ విలాసాభిధానంబును శృంగారరసప్రధానంబుననగు యక్షగానంబునకుఁ గథాప్రారంభం బెట్టిదనిన.

End:

సీ. కురువిరాటవరాటకరహాటనృపజూట - తటకిరీటములపైఁ దాఁకితాఁకి
చోళనేపాళపాంచాలభూపాలవి - స్ఫాలఫాలములపై ప్రాలిప్రాలి
అంగగౌళకళింగవంగబంగాళరా - డుత్తమాంగములపై నురికియురికి
కుకురనాశకిరూశకోసలక్ష్మాధీశ - మాంసలాంసములపై మలసిమలసి

యెవ్వని భుజాల జయలక్ష్మి యొనసియుండు
నతఁడు పొగడొందు నెందును నసమసమర
విస్ఫురన్మదాంధసింధుర విఘటితారి
రణజయవిహారి! చికదేవరాయ శౌరి.

మ. అనిలోకత్రితయంబునం గలుగువా రాకారరేఖాకళా
ఘనకీర్తి | శ్రీభాగ్యవిశేషములు వర్ణించ శ్రీరంగప
ట్టణసామ్రాజ్య ధురంధరుండవయి వేడ్కన్ ధాత్రిఁ బాలింపుచున్
మనుమీ శ్రీచికదేవరాయనృపచంద్రా! సాంద్రతేజోనిధీ!

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత బాగుగా నున్నది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము చాలఁ గలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది శ్రీరంగపట్టణము నేలిన మైసూరి చికదేవరాయని ప్రశంసాత్మకముగా నెవరో రచించినది. ఇందుఁ గొన్ని చరిత్రాంశము లెఱుఁగనగును. కర్తపేరిందుఁ గానరాదు.

No. 1881. జలక్రీడ.

JALAKRĪDA.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 11. Lines, 5 on a page, Character, Telugu. Condition, much injured and worm eaten. Appearance very old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Begins on fol. 9 (b). The other works herein are Rukmiṇīvēṣakatha 1(a) Savatulakayyamu 15(a).

Complete.

Describes the Bhāgavata story of Sri Kriṣṇa taking away the cloths of Gopis when they were bathing. The name of the author is not known. Some of the stanzas of Bammera Pōtana's Bhagavata are included in this.

Beginning :

క. మామా వలువలుమ్ముట్టకు - మామా కొనిపోకుపోకు మన్నింపదయన్
మా మానమేలకొనిరాదు - మా మానసహరణమేల మానర కృష్ణా.

* * * *

దరువు. అవుకృష్ణా చీరెలుగొని మమ్ము - ఆరడి బెట్టితివి కాను
మ, మ్మారడి బెట్టితివి కాను.
కూరిమి నాపైఁ గలయింతులే మిము - ఆరడియనుమ . . . రే॥
కూరిమి నెప్పుడు దొరకుదువోయని - కోరి భజింతుము కృష్ణయ్యా.
కోరిభజించినవారికి శుభములు - కొంగుమల్లెగాదటా రే॥
చిన్ననాఁటనుండి వలయించెద మిము - జిక్కించుకొంటిమి కృష్ణయ్యా॥
మిము॥

కన్నెలార మీ కౌఁగిటఁజేర్చిన - ఘనతాకు దొక్కవగలదా॥ మీ॥
వాలాయముగ నిన్నె కోరిన వనితలముర - శ్రీ కృష్ణయ్య॥ మేము॥
మేలుగవ్రవధూకేశుడనై మిమ్మే మేలుదునిఖగతులారా॥ మి॥
మానము హరియించెద మిము బట్టక - మానము మదనగోపాలా॥ మిము॥
మానకపోతే మరిమేలాయెను - మానవతులజేసె దాను॥ మిము మానవతు॥
అపురా కృష్ణా.

End :

మ. వ్రతముల్సేయుచు నొక్కమాటయిన నెవ్వాని న్విచారించినన్
వ్రతభంగంబులు మానునట్టివర దున్ వామాక్షులీక్షించి సం
గతచేలాప్లవనంబు నేఁడు వ్రతభంగంబంచు శంకించి ఫా
లతటీన్యస్తకరాబ్జలై సరసలీలన్ మ్రొక్కిరట్లిందరున్.

తే. ఎలమి మేఘుడు మొదుగుయేతెంచినప్డూడె - చిరతరంబుగ నడియేరు లడ్డమటచె
సలలితంబుగ గజమని పలికితీవు - సింహమని తెలిసివచ్చెనె చిగురుబోణి.

Colophon :

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిదే కాని తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాత ములు లేవు.

శ్రీ భాగవతమందలి గోపికావస్త్రాపహరణకథ ననుసరించి రచితమయిన యక్ష గానరచన మిది. కర్త పేరెఱుఁగరాదు. బమ్మెర పోతరాజుగారి భాగవతములోని పద్యములిందుఁ గొన్ని చేరినది.

ఇందీ గ్రంథాంతరములు గలవు :—

1a రుక్మిణీవేషకథ. **15a** సవతుల కయ్యము.

No. 1882. జలక్రీడ.

JALAKRĪDA.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{4} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 13. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Begins on fol. 8*b*. The other works herein are Rukminīvēśakatha 1*a*. Savatulakayyamu 18*a*. Erukalavēśakatha 31*a*.

Complete.

Same work as the above. The work has been dedicated to God Vīrarāghavaswami worshipped at Trivellore.

Beginning :

వీడుగో వీడుగో నమ్మలారా, మా చిన్ని కృష్ణుఁడు
వీడుగో వీడుగో నమ్మలారా !

ద్విపద.

జయదీనమందార జగదేకవీర
నయగుణసముదార నందకుమార
యేమయ్య నీకిది యేము మ్రొక్కెదము
మా మనవాలించి మా కోకలిమ్ము
వట్టి నీరాడేటి వనితల చీర
లట్టె కొంపోవ న్యాయముగాదు నీకు

పరులెవ్వరైన నీ పనికిఁ జొచ్చినను

*   *   *   *

పసులిబువంటివి భావ్యంబుగాదు - మా వలువలు నూకు మగుడ నిమ్మసిని

End :

అందమైన సందిటి దండలందుకోవె చెలుంతకారి
కుందనంపు బొమ్మా నీ వెందుఁబోయేవే
కందువాతో నిన్నుఁ జూచి కరగింది నా మనాను
అందమైనా సందిటి దండ లందె వుంచరా !
ఊరిపేరు తిరువళ్లూరు ఉవిదరో వినావే నా
పేరు వీరరాఘవుఁడు ప్రేమతో వినవే !

(వి-వి.)—

సమగ్రము వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

శ్రీ కృష్ణుఁడు జలక్రీడలాడ గోపికల వస్త్రముల హరించు కథ యిందు వర్ణితము. ఏతద్రచయిత తిరువళ్లూరి ప్రాంతపువాఁడు కావచ్చును. తిరువళ్లూరి వీరరాఘవస్వామి పేర నిందలి రచనములు గలవు.

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి :—

1a రుక్మిణీవేషకథ. 18a సవతుల కయ్యము, 31a ఎఱుకులవేషకథ.

No. 1883. జ్ఞానకురవంజి.

JNĀNAKURAVANJI.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 11. Lines, 7 and 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and worm eaten. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Incomplete.

A small portion in the beginning is wanting. Deals with the Advaita philosophy supposed to have been related by a gipsy. Sannidhiraju Jagannāthakavi a disciple of Śaṅkarācārya of Sṛngerimutt, is the author.

Beginning :

చోడిగాడు వచ్చేను సొంపువెంపు హెచ్చేను
చోడిగాడు వచ్చె నిదుగో నాడకాడ జాడదెలియ

నాడి పాడుకొంటు వెఱ్ఱి కోడిగములు వాడవాడ
నాడెమగును నెఱుక జెప్పు చేడె విడనాడె నింక
నేడు పువ్వుబోడితోడ వేడుకలర క్రీడలాడ॥ బో॥
వెక్కిరించు వక్క మొగము తక్కు చెక్కు ద్వక్కు నిక్కి
నిక్కి చూచు చెల్ల దిక్కు లొక్కసారె వలపు
చిక్కటిల్లు మిక్కుటంపు డొక్క లెదర పిక్కలదర
చొక్కముగను ద్రొక్కు చిందు తక్కులాడి నెక్కడనుచు॥ బోడిగాడు॥

End :

భ్రమలఁ జెందినందువల్లను జన్మానకు వచ్చును గనుక పుణ్యపాపసంయుక్తులం జేసి మానవకోటిని మనము ఇద్దఱము పడినూత్నుండవలెనే సింగి! ఎవరి భావనల కొలందిని వారిని మునుపు చెప్పిన క్రమంబున మోక్షకర్మాలు రెంటినిన్ని త్రిప్పవలెనే సింగి

ఏల

నీవూ నేనూ గూడీ భావనా కొలఁదీ
కేవల బ్రహ్మాన గీలు కొల్పుదమూ॥ నీవు॥
సారెసారెకు బా రీ సరసాసంగములా
తీగాగా జగమూలా ద్రిప్పుచుందామే
జ్ఞానమార్గుల కెల్లా ధ్యానామూ లొసగే
మానకా మోక్షార్థ మహిమ దెల్పుదమూ॥ నీవు॥
మానవాగణములనూ మమత నొందించీ
పూని భ్రాంతులలోనఁ బొరలఁ జేయుదమూ॥ నీవూ నేనూ గూడి॥

Colophon :

శ్రీమద్వైత వేదాంత రహస్య ప్రణవగుహాంతరాళనిలయ పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్య సర్వతంత్ర స్వతంత్ర శృంగ భేరీ సింహాసనస్థిత శ్రీమచ్ఛంకరాచార్య పాదార విందమకరంద పానమిళిందాయమానమానస సన్నిధి రాజవంశపారావార రాకాశశాంక తిమ్మయ సుపుత్రి జగన్నాథనామధేయ ప్రణీతంబైన జ్ఞానయోగులకల కురవంజియను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబు నేకాశ్వాసము సంపూర్ణము.

గ్రంథాంతరమం దిట్లు గలదు :—

'శ్రీమద్గురు వక్కలగడ్డ వీరేశలింగేభ్యోనమః బహుధాన్యనామ సం॥ మాఘ శు 10 సు॥ మెంతు తాతయ్య జీవయోగులకథ సంపూర్ణంగా వ్రాసెను.'

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

అద్వైత వేదాంతమును ఎఱుకతయెఱుకరూపముగా నిందు వివరింపఁబడెను. శృంగేరీ మఠాధీశ్వరులయిన శంకరాచార్యులవారి శిష్యుఁడగు సన్నిధిరాజు జగన్నాథకవి దీనికిఁ గర్త. గ్రంథమునఁ దొలిభాగమిందు లేదు.

No. 1884. జ్ఞానకురవంజి.

JNĀNAKURAVANJI.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 55. Lines, 6, 7 & 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and worm eaten. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as that described under No. 1852 ante. Date of transcription, Friday the 8th day in the second half of the Lunar month Phālguna in the year Bahudhānya.

Name of the scribe—Mendu Tatayya.

(వి-వి.)

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె 1852.

గ్రంథాంతమం దీ వ్రాఁతగలదు :—

"బహుధాన్య నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బ 8 శు॥ వరకు ప్రతినున్న క్రమానను మెండు తాతయ్య వ్రాసెను. ఎరుకల కురవంజి వ్రాసెను. పూజారి జగ్గయ్యగారు చెప్పిన జ్ఞానయెరుకల కురవంజి సంపూర్ణము."

No. 1886. త్రిపురసంహారము.

TRIPURASAMHĀRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¼ inches. Pages, 3. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing fair and fairly free from mistakes.

Begins on fol. 71*a*. The other work herein is Pāṭalu (songs), etc., 1*a*.

Incomplete.

The story of the destruction of the three cities by God Siva is described herein. The name of the author is not known.

Beginning:

శ్రీశైలలింగ మీచరితా కథామృతము జీవనము బహు జన్మపావనంబు
సంగీత సాహిత్య సకల విద్యలగురువు గణనాయకుని మదిఁగనిభజింతు
కావ్య ఛందంబులు గణపద్ధతులు తెలియ వ్యాసాదిమునులకెల్లాను
మ్రొక్కేను కాళిదాసాది కవుల కెల్లాను
త్రిపుర సంహారంబు తెనుఁగునరచియింతు వినయముగ జనులకు విన్నవింతు.

End:

పురహరుండేఁడని పురుషోత్తముఁడు పిల్చి జయభేరి వేయించె జగతి మెఱయ
తలఁచిన కార్యంబు తత్క్షణమునాయెనాయె తేరు మరలింపుమని తెలియఁబలికె
కైలాసగిరి త్రోవకై చనిరి సురలెల్ల గూలాలూ పాడూచూ నడచిరీ
రాతిరి శివుని జోలాలూ పాడూదామునిరీ !

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

శివుని త్రిపుర సంహార కథ యిందు వర్ణితము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

1 (a) పాటలు వగైరాలు.

No. 1886. దాదినీవేష కథ.

DĀDINĪVEṢA KATHA.

Substance, paper. Size, 11¾×8¼ inches. Pages, 5. Lines, 25 on a page Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good, but too full of mistakes.

Begins on fol. 270 (b) of the MS. described under No. 1847 ante.

Complete.

The story in this runs as follows,—At the instigation of the King of Magadha, a thief known as 'Pagalucukka' kidnaps the daughter of King Bhoja of Ujini (Ugjain). On the way the King of Māḷva, who had been out for a hunting happens to see this, rescues and restores her to her father, Bhoja. Thereupon King Bhoja who was very much pleased, gives his daugther to the King of Māḷava in marriage.

It is not clean how this work came to be known as దాదినీ వేషకథ.

Beginning:

క. శ్రీ వారణ వక్త్ర పద శ్రీ వర్ణపదలమ్ము లాత్మ సేవించెద కా
శ్రీ వర్ణ గాత్రుడనుదగు శ్రీ వర్ణుఁదలంత శీఘ్రసిద్ధి యొసంగన్.

వ. అని నుతియించి రాజకంఠీరవుండనందగు నాంభోజ రాజ కుమారియగు నీలావతి విజయంబను నాటకంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన—

ద్వి. శ్రీకర మగధ దేశేశ్వరుడైన యా కీర్తితుని చెంతకటు రొయొక్కనాఁడు
పౌరోహితుండొచ్చి ప్రకటించిపలికి ఓ రాజచంద్ర నీ కుర్విలోపలను
సకల రాజ్యంబులు జంభారివిభవ మకలంకముగ గలదైనను వినుము
ఇట్టి నీ సంపదకెనయైన లేమ పుట్టియున్నది విన్ము భోజరాజునకు
ఆలేమనీ యింతియై యుండెనేని చాలభాసిల్లు నీ సంపద లెల్ల
అని తెల్పిచనినయ్య వనీశ్వరుండు మనమున హర్షించి మమతరెట్టించి
పిన్న పెద్దలనంపి ప్రియమొప్ప వెళ్ల నన్నరనాయకుండటుగూడదనిన

*　　　*　　　*　　　*

దర్వు. అట తాళం.

దర్వు. బాలనమ్మా, నె బాలనమ్మా బాలనపకీర్తి పాలైతినమ్మా
దొడ్డరాజు బిడ్డానైతి చెడ్డదొంగాచై చిక్కితి
మానధనమూ గలిగీనపుడే, మానవతికి బట్టినట్టి
వీడు దెచ్చుటెరుగాలేక, ఆడుకుందూరెల్లా వారూ
హీనుచేత జిక్కినపుడే యొక్కువాలు చెప్పనేమీ
బంతికాడై కర్ణాకరుడూ ప్రాప్తమయ్యే దేమిసేతు
రాజరాజైనా భోజారాజునకు తలవంపులాయె
పరమూపావనుడై అల్లంపాటి మదన యాజూనే బాలనమ్మా !

End:

దండును మరలించి తోడ్కొని వుజిని, మాంకాళి పట్టణమందలి జార
శంకలు మాని యజ్జన నాయకుండు, మాళవపతిని సన్మానించినాఁడు
జాలి మాన్పితివయ్య సద్బాంధవుడవు కనుక నా పుత్రికను గైకొమ్ము ఇత్తు
ననుచెంద మొప్ప వివాహంబుచేసె సురలు కిన్నరులు భూసురులు గీర్తింప
పరమాత్ముఁ డర్లమపాటీశు కరుణ వెలయుదు రీకథవిన్నఁజదివిన
కలిమియు బలిమియొక్కటి . . . తలఁపగా నాచంద్ర తారార్కముగను.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పుల కుప్ప. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఉజినీ (ఉజ్జయినీ) మహాకాళీ పట్టణమేలెడు భోజరాజు కూతును, పగలుచుక్క యనః దొంగ మగధ రాజు ప్రేరణమున దొంగతనముగా ఎత్తుకొని వచ్చుచుండగా త్రోవ

లో వేఁట వెడలిన మాళవ రాజు చూచి దొంగను తొలగించి యామెను ఉజ్జయినీ మహాకాళీ పట్టణమునకుఁ జేర్చుటయు తన్నగరాధీశ్వరుఁడగు భోజరాజు ముదితుఁడై తనకూతు నా మాళవ రాజున కిచ్చి పెండ్లి చేయుటయు నిందలి కథ. దీనికి దాదినీవేష కథయని పేరేల వచ్చెనో తెలియదు. పగటి భాగవతాలాడువారీ వేషము వేయుదురు. అర్ధమహాటీశ్వరుని కంకితముగా నిందలి దర్వులు ద్విపదలు గలవు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు నె 1847 రు చూచునది.

No. 1887. దారుకావన క్రీడ.

DĀRUKĀVANAKRĪDA.

Substance, palm-leaf. Size, $8\frac{1}{2} \times 1$ inches. Pages, 50. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

The amorous sports of God Śiva in the forest Dāru are described in this. The author is Pālanki Pinakabōdi. For details regarding the author see extracts below.

Beginning:

శ్రీసుధాంశుధారు సుప్రకాశు రొంపిచెర్ల శంక
రేశు దురితనాశు గగనకేశుఁ గొలిచెదా !
కొండయందుఁబుట్టి పైఁడి కొఁడవిల్తుఁ జెట్టవట్టి
కొండఁగాపురంబునున్న కొమ్మఁగొల్చెదా ?
విద్దెలెల్ల నేర్చి చాల బుద్ధిమంతుఁడైన శివుని
పెద్ద కొడుకు నేకదంతుఁ బ్రేమఁబొగడెదా !
దక్షసంహారకారు దైవతాధ్యక్షునుజన
రక్షురాచవీటి వీరభద్రు నెన్నెదా !
సుకవివరుల వినుతి చేసి కువిజనుల గేలిచేసి
యొక్కనువల నేరచింప నూహసేయుచు
మక్కలంబు నేర్పరింతు మహిని గులజులయినవారు
సత్కులంబు శైవమనుచు సన్నుతింపఁగా !
శైవకులపయోధి పూర్ణచంద్రుఁడనఁగ వెలసి శ్రీ
లా విలాసమందు బాలంకయనఁగనూ
అతని కులవధూటి పర్వతమ్మ గర్భమునను వెలయ
సుతులు ఆఱుగురు విఖ్యాసుర యశోనిధుల్

వారిలోన నతుల ధర్మవర్తనుండు మానఘనుఁడు
చారుకీర్తి యన్న దానచక్రవర్తనకా
రాజసమున వెలసె నీధరాజనంబు లెల్లఁ బొగడ
రాజధరుని కృపను గుజ్జము గణేశుఁడూ
అతనిభార్య సోమమాంబ అన్నపూర్ణ యనగమించి
సుతులమమ్ముఁగనెనువి బుధనుతుల ముప్వురిక్
అన్నమాంబ కీర్తి సంపన్నుడైన పెదకపోది
యన్ననైతి నేను రాచన్న గారికి
పేరు పినకపోదియం(డు పెద్దలెల్ల నన్నుఁజూచి
పేరుకలావిద్యలందుఁ బెద్దయంమయూ
శంకరేశ్వరుని వర(ప్రసాదమునఁగవిత్వమేను
శంకలేక పూనినాఁడ సరసు లౌననక్
మారసంహరుండు తొల్లి దారు వనములోన మునుల
చామముఖులతో రమించు జార విద్యలక్
తేటగనేనే సువాలపాటుగా రచించువాడ
పాటలాగంథు లెల్లఁ (బౌఢిఁ బాడఁగా
హరుఁడు వాక్కునాఁడు తారకా చలంబునందు తనకు
నర్హమైన రత్న సింహాసనంబునా

End:

ఈ సువాల నిత్యమును బఠించువారికెల్లఁ గృత్తి
వాసుఁ డిచ్చు నడిగినట్టి కాంధితార్థముల్
దారువనము (కీడలనఁ గ దనరనుండు నీసువాల
పూరితముగ నా చంద్ర తారకమ్ముగా
జయతుజయతు పార్వతీశ జయతుజయతు స్వ(ప్రకాశ
జయతుజయతు రొంపిచెర్ల శంకరేశ్వరా !
జయతు జయతు సద్విచార జయతుజయతు దురితదూర
జయతుజయతు రొంపిచర్ల శంకరేశ్వరా !
జయతు గానలోల జయతు జయతు స్వ(ప్రతాప జయతు
జయతుజయతు రొంపిచెర్ల శంకరేశ్వరా !

(వి-వి.)—

సమ(గము. (వాఁత తిన్ననిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము (గంథపాతము లేవు.

శివుఁడు దారువనమున జరపిన శృంగార విహారము లిందు వర్ణింపఁబడినది. పాలంకి పినకళోదియను కవి దీని రచించెను. అతని వంశవృత్తాంత ముదాహృత గ్రంథభాగమునఁ జూడనగును. కవి యీ రచనమును 'సువల' యని పేర్కొనెను. ఇది గేయ రచనమగుటచే యక్షగానములఁ జేర్పఁబడినది.

No. 1888. నంజరాజయశోభూషణము.

NANJARĀJAYAŚŌBHŪṢAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1½ inches. Pages, 53. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Complete.

This is a Telugu rendering of the model drama contained in the Sanskrit work called Nañjarāja Yaśōbhuṣana, on poetics, written by Narasimhaśāstri (who had the title of Ahinava Kālidāsa) in honour of Nanjarāja, King of Mysore. The name of the author is not known.

Beginning:

శ్రీరంగపట్నం ప్రభుత్వంచేసిన నంజరాజు చరిత్ర, శ్రీరంగపట్నం అని ఒకపట్నం. అనాదియమై కావేరీతీరమందు ఉండెను. ఆ పట్నమందు అనేక దినములనుంచి బహు భాగ్యవంతుడున్ను భగవద్ . . . డున్ను అయిన నంజరాజు అనేరాజు ప్రభుత్వం చేస్తూ ఉండెను. ఆ పట్నమందు ఆదిరంగస్వామి అనే శ్రీరంగనాథస్వామి స్వయం వ్యక్తమై ఉండును. ఆ స్వామియందు నిండా భక్తికలిగి సకల ఉత్సవాలు . . . . ఆ విద్వాంసులలో సకల శాస్త్రాలు చదువుకున్న బ్రాహ్మణుడు శివరామ శాస్త్రులు అని పేరు గలిగి ఉండును. ఆయన కుమారుడు నవీన కాళిదాసు అని పేరుగల్గిన నరసింహ శాస్త్రులు: నేను మీ విషయంగా ప్రబంధ నిర్మాణం చేస్తానని ప్రభువుతో మంవలించినాఁడు. ఆ తర్వాత ఆ ప్రభువు బహుసంతోషపడి సకల బహుమానం చేసి తాంబూలం చేతికి ఇచ్చి ప్రబంధ నిర్మాణం చెయ్యమన్నాఁడు. ఆ శాస్త్రుల్లు ప్రబంధంచేసి ఆ ప్రబంధాన్కి నంజరాజ యశోభూషణం అని నామంచేసెను.

End:

నీకు ఇంకా యేమి ప్రియంచేతును అని చెప్పినాఁడు. రాజున్ను జ్యోతిర్మయేశ్వరుడియొక్క అనుగ్రహంచేత మూడు లోకాలయందున్న పూజ్యురాలు అయిన యీ స్త్రీ నాచేత పొందబడెను. దీనికంటె నాకు ఏమి యిష్టార్థము ఉన్నది అని చెప్పినాడు. ఈ కథాంతమందు సకల బ్రాహ్మలు ఆశీర్వాదంచేసి బహుమతిపొంది తమతమ దేశాలకు పోయినారు. రాజున్ను అనేక బ్రాహ్మణాశీర్వాదంవల్ల సుఖంగా ప్రభుత్వం చేస్తూ, అనేక దినములు మైసూరు అనే పట్నంలో ఉన్నాడు. సకల దేశాలయం

దున్న ధర్మాలుచేస్తూ, ఉన్నవాడు ఆయెను. ఈ రాజు ప్రభుత్వం చేస్తూ, ఉండే టప్పుడు నిత్యా ఒక గజదానమున్ను పది గోదానములున్ను విద్వాంసులకు ఇస్తూ వచ్చినవాఁడాయెను. గజదానానికి వేయి వరహాలు దక్షిణ, ఒక గోదానానికి నూట పదహారు వరహాలు దక్షిణ, ఈ ప్రకారంబు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

మైసూరి ప్రభువగు నంజరాజు పేర, అభినవ కాళిదాస బిరుదాంకితుఁడగు నరసింహ శాస్త్రి రచియించిన నంజరాజ యశోభూషణమను సంస్కృతాలంకార శాస్త్ర గ్రంథమందలి నాటకోదాహరణమున కిది యాంధ్రవచనానువాదము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు. వ్యవహార భాషలో నీరచనము గలదు.

No. 1889. నలచరిత్రము.

NALACARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 176. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, not old. Mode of writing, good, but full of mistakes.

Complete.

The story of King Nala is described in this, beginning from his marriage with Damayanti, the loss of his kingdom in a game of dice with his cousin Puṣkara to his getting back the kingdom after undergoing many troubles. The name of the author is not known.

Beginning :

క. శ్రీమించు బిల్వపురమునఁ - బ్రేమతో భక్తులను నేలి ప్రియమలరంగా
నేమఱక వరములొసఁగెడు - కామేశుని దలఁచి నేను కథ రచియింతున్.

క. గజవదను నేకదంతునిఁ - ద్రిజగన్నుతుఁ బరమపురుషుఁ ద్రిపురారిసుతున్
భుజగేంద్రహారు గణపతి - విజితేంద్రియుఁ గొలుతు సకల విద్యలకెల్లన్.

* * * *

చ. కలకల నవ్వుమోము తెలిగన్నులు కన్నులఁజూచినంత నే
తొలఁగును పాపపుంజములు తోడనె కల్గు సమస్త సంపదల్
ఇలనినునంటిదైవమిఁక నెన్నఁగలేదు రమామనోహరా
విలసిత భావ వయ్యపురి వేంకటనాయక శైలనాయకా!

ద్వి. శ్రీకరంబుగ సదాశివునిఁ బూజించి
కోకిలాంబను మదిఁగోరి నుతించి
హేరంబదేవు మహేశు వీరేశు
తోరంబు షణ్ముఖు స్తోత్రంబుచేసి
సాకల్యగుణయగు శారదఁగొలిచి

* * * *

వ. అని యీ విధంబున నుతియించి నేనేర్చు తెలుంగునఁ గావించు నీ నల నాట కంబునకుఁ గథాక్రమం బెటువలెను.

ద్వి. శ్రీసుధాకరకుల శీలధర్మజుఁడు
అనుయోధనునిచే నవని తానోడి
లలనతోఁ బర్ణశాలను నేవురుండ

End :

దరువు.

వచ్చేవిభవము నూడరే, రాజేంద్రుడంత
వచ్చే విభవముఝూడరే
వచ్చేవిభవముచూడు, వరుసతోడుత నేడు
మచ్చికతోనుకడు, ముచ్చటగాను జూడు ॥ వచ్చే ॥
పన్నగపుష్కరునిగూడి పగడసాలలాడివేగ
నెన్నగతన రాజ్యమును దా నేలుకొంటకువేడ్క॥
మురల దీవనలువడసి సుందరముగఁజూడ
అరుదుగ రాజేంద్రుడట్టి పూర్ణచంద్రునివలెను వచ్చె.

ద్వి. అంతఁ బుష్కరుఁడు తానంతయుఁదెలిసి
చింతచే మదిలోన శీఘ్రంబుగాను
నలరాజు ముందుగా నరుదెంచివేగ
కళవళముసుబొంది కడుభీతినొంది
కావవే నను రాజ కంఠీరవేంద్ర
నీవె గతియనుచును నిదెవచ్చెనాను
నావల్ల వచ్చినట ? నరనాథకాదు
భూవల్లభామీకు బొందెనితెల్పు
శరణసొచ్చితి దేవశీఘ్రంబుగాను
కరుణతో ననుఁబ్రోవు కారుణ్యమూర్తి.

వ. శరణుశరణయ్యా రాజా నేనుచేసిన తప్పులెల్లా వొప్పుగాగైకొని నన్ను రక్షించి మీ రాజ్యం మీరే యేలుకోరయ్యా మహారాజా.

హాహా హోరి రారా కేతినాయడా యీ పుష్కర రాజుకు సకలభౌమతులూ చేసి అంపిరారాహోరి ఆసమయంబున,

ద్వి. అప్పుడు రాజేంద్రుఁ డానందమంది
ఒప్పుతో దమయంతి యువిదనుగూడి
సురలెల్లఁ బొగడగా సుస్థిరంబుగను
అరయగా నపు డెంతొ ఆనందమంద
పట్టముమీరగా సంతోషముగను
పట్టముగట్టుక పరగంగ వేడ్క
దానంబులును చాలఁ దనరఁగా వేడ్క
మనమున పుష్పాంగి మతివొప్పుచుండె.

వ. ఆడదనంబున రాజుకుపురజనులు శోభనం బాడిరటు యెటువలెను.

శోభనమే సరసునకు సురుచిరాకారునకు
శోభనమే దమయంతీ - సుందరీ రమణునకు
సుందరాకారునకు కందర్పతేజునకు
కరుణానిధేయునకు శోభనమే !
మంగళమే జయమంగళమే.

* * * *

మంగళమే జయమంగళం నిత్య
మంగళమే శుభమంగళం.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులమయము. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

నలమహారాజు కథయిందు వర్ణింపఁబడినది. నలదమయంతీ వివాహాదిగా నలుఁడు పుష్కరునికి రాజ్యమోడిపోయి యడవులపాలై యిడుమలఁబడి తుదకు మరల రాజ్యమును దమయంతిని బడయుటదాఁక నీకథ కలదు. దీని రచనము మిక్కిలి నీరసమును తప్పులమయమునుగానున్నది. కర్త పేరు లేదు. బిల్వపురమున వెలసిన కోకిలాంబా కామేశ్వరదేవులిందు స్తుతింపఁబడిరి.

No. 1890. నల నాటకము.

NALANĀTAKAMU.

Substance, paper. Size, 11¾ × 8½ inches. Pages, 100. Lines, 26 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 136*a* of the MS. described under No. 1847 ante.

Complete.

Describes the story of King Nala beginning from the loss of his kingdom in a game of dice with his cousin Puṣkara, to the end, i.e., his regaining the kingdom after many troubles. The name of the auhtor is not known.

క. శ్రీమించు బిల్వపురమున - ప్రేమతో భక్తులను నేలి ప్రియమలరంగా
వేమరకవరము లొసఁగెడి - కామేశునిఁదలఁచి నేను కథ రచియింతున్.

*   *   *   *

చ. కలకల నవ్వు మోము తెలిగన్నులు కన్నులఁ జూచినంతనే
తొలఁగును పాపపుంజములు తోడనె కల్గు సమస్త సంపదల్
ఇల నినువంటి దైవమిఁక నెన్నఁగ లేదు రమామనోహరా
విలసితభావ ! వయ్యపురి వెంకటనాయక శైలనాయకా !

*   *   *   *

కురుచ జంపె - నాట రాగము.

జయపార్వతి తనూజ, జయభక్తకృతపూజ
జయసుధాకరతేజ జయవిఘ్నరాజా ! జయజయా,
జయసదాజితకామ, జయదేవతాస్తోమ
జయవినాయకనామ జయగుణోద్దామ !
జయశైల జారమణ, జయమునిస్తుతచరణ,
జయబిల్వపురిధురీణ జయభుజగభరణా
జయమదనమదభంగ జయవృషభతురంగ
జయగౌరి హృద్భృంగ జయకోమలాంగా
శ్రీ వెలయ మిము భజనసేయు జనులకునెల్ల
నీవు దిక్కుగదమ్మ నిఖిలజగదంబా !
భూవలయమున నిన్నుఁ బొగడనేరనినన్ను
ప్రోవుదయ శ్రీబిల్వపురికోకిలాంబా ! జయజయా !

వ. అని యీ విధంబు ననుతియించి నా నేర్చు తెలుంగున నేఁ గావించు నళ నాటకంబునకుఁగథా క్రమం బెటువలెను ;

*   *   *   *

వ. హో వినరయ్య సభాస్థాన సంపన్నులయినటువంటి విద్వాంసులు భట్లు గాయకులు ఘటియాచకులు ఇతిహాసులు పురాణికులు కలిగినటువంటి మహానుభావు లెల్లావినే

టుట్టుగా ఈ నళచరిత్రంబు నాటకంబుగా నానేర్చుపాటి వినిపిస్తున్నాను. తప్పులెల్లా ఒప్పుగా గైకొని చూడ నవధరించరయ్యా సభా—ఆసమయంబున నళమహారాజు నాస్థానంబునకు పిన్న పెద్దయయిన కేతినాయండు వచ్చేమార్గం జెటువలెను.

End:

ద్విపద. అప్పుడు రాజేంద్రుడానందమంది ఒప్పుతో దమయంతి యువిదనుగూడి
సురవెల్లబోగడగా సుస్థిరంబుగను అరయగానపుడెంతొ యానందమొంద
చట్టుమూరగా సంతోషముగను పట్టముగట్టుక పరగంగవేడ్క
దానంబులను జేయదనరగావేడ్క మనసునసుప్పొంగిమతియొప్పుచుండె

వ. ఆతదనంతరంబున పురజనులు రాజుకు శోభనంబాడిరట యటువలెను.

శోభనమెసరసునకు సురచిరాకారునకు
శోభనమెదమయంతీ సుందరీరమణునకు
సుందరాకారునకు కందర్పతేజునకు
కరుణావిధేయునకు శోభనమే.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతము లేవు.

నల మహారాజు కలిప్రేరణచే పుష్కరునితో జూదమాడి సర్వస్వమును గోల్పోయి దమయంతితో నరణ్యమున కరుగుట మొదలుగా నల మహారాజు మరల దమయంతీ సహితుడై రాజ్యమును బడయుట దాకగల కథయిందు వర్ణితమయినది. గ్రంథ కర్త పేరిందు గానరాదు. బిల్వపురిని వెలసిన కోకిలాంబయందు స్తుతింపబడినది.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు నె 1847 రు చూచునది.

No. 1891. నిజలింగ చిక్కయ్య కథ.

NIJALINGA CIKKAVYA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, $9\frac{3}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 102. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as that described under R. No. 279.

Date of transcription—Monday the Second day in the first half of the lunar month Māgha in the year Vijaya.

Name of the Scribe,—Parangi Bāpayya.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది ఆర్. నె 279 దున ప్రతిలేఖము.

గ్రంథాంతమున నిట్లు వ్రాయఁబడినది.

"శ్రీ విజయనామ సం॥ మాఘ శు 2 విదియా సోమవారం రోజుకు శ్రీ భద్రకాళి సమేతం ఉపాంగల రామలింగార్పణంగా కురంగి బాపయ్య నిజలింగ చిక్కయ్య కథ యక్షగానం సంపూర్ణంగా వ్రాశి సమర్పించెను."

No. 1892. నిజలింగ చిక్కయ్య కథ.

NIJALINGA CIKKAYYA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1¼ inches. Pages, 101. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

Date of transcription—Thursday the Seventh day of the second half of the lunar month Magha in the year Frājotpatti.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము కొంతగలదు. గ్రంథపాతములును గలవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు.

"ప్రజోత్పత్తి నామ సంవత్సర మాఖ బ 7 గు॥ చదువుల లింగయ్య ప్రతిక్రమాన నిజలింగ కథ సంపూర్ణంగా వ్రాసినాను."

No. 1893. నిజలింగ చిక్కయ్య కథ.

NIJALINGA CIKKAYYA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅜ × 1⅜ inches, Pages, 26. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత బాగుగానున్నది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వలె.

గ్రంథాంతమందిట్లు గలదు.

“ నందన సం॥ ఆని నెల 11 తేది శుక్రవారం వరకు ఱొంపిచెట్టి రాచవేటయ్య వ్రాసిన నిజలింగ చిక్కయ్య చరిత్ర. ”

No. 1894. నిజలింగ చిక్కయ్య కథ.

NIJALINGA CIKKAYYA KATHA.

Substance paper. Size, 12⅝ × 7⅞ inches. Pages, 43. Lines, 18 on a page. Character, Telugu. Condition, most injured. Appearance, new. Mode of writing, good.

Begins on fol. 157 (*a*). The other works herein are.—Hariścandropākhyānamu 1*a*. Padminipariṇayamu 133 *a*. Uttararāmāyanamu 181 *a*.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము వ్రాఁత మంచిది. పాఠభేదములు జంతుల నడుమ నిటికింపఁబడినవి. గ్రంథ పాతములు లేవు. శైథిల్యము లేదు. ఈ ప్రతి 1841 సం॥ మూఁడు ప్రతుల పాఠ భేదములతో వ్రాయింపఁబడినదట. గ్రంథారంభమున రెండు పత్రములందు బ్రవున్ దొరగారింగ్లీషున కథా సంగ్రహము వ్రాసిరి.

పూర్వము వలె.

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి.

1 అ-హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, 133-అ పద్మినీపరిణయము, 181-అ ఉత్తర రామాయణము.

No. 1895. నిజలింగ చిక్కయ్య కథ.

NIJALIṄGA CIKKAYYA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅜ × 1½ inches. Pages, 31. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing bad and full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

వ్రాఁత మంచిదిగాను తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు. పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁత గలదు :—

“ చిత్రభానునామ సంవత్సర ఆషాఢ శు 5 ఆ॥ బద్ల సూకనగారి ప్రతిని వ్రాసిన చిక్కయ్య కథా. మాదేటి రాముడు వ్రాసిన పొస్తకం ”

తుదను రెండు పుటలలో చాటు శ్లోకములు గొన్నియును, 6 పుటలలో భవాని శంకర వచనములు కొన్నియును గలవు.

No. 1896. నౌకా చరిత్రము.

NAUKĀ CARITRAM.

Substance, paper. Size, $8\frac{3}{8} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Pages, 48. Lines, 13 on a page. Character, Telugu. Condition, most injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 185 of the Ms. described under No. 1520 ante.

Complete.

The story described in this runs as follows:—

Once Sri Kṛṣṇa along with Gopis was floating in a pleasure boat in the waters of the River Yamuna, and while Sri Krisṇa was playing, on his flute, the Gopis were listening at the divine music completely for getting there own selves. At that time the water began to enter into the boat through a hole at the bottom. Then the Gopis stopped the water, by removing all their garments and putting them in to the whole and made a complete surrender of themselves to Sri Kṛṣṇa. Pleased at the devotion of the Gopis, Sri Kṛṣṇa warded off the danger.

The famous Tyagaraju of Kakarla is the author.

Beginning:

నాట రాగము.

క. శ్రీగణనాథ పరాత్పర వాగీశ సురేశవంద్య వరగుణసాంద్రా
వేగమె నినుఁగొల్చెదనను బాగుగఁ బాలింపవయ్య పార్వతి తనయా !

* * * *

క. మ్రొక్కెద దేశికవరునకు మ్రొక్కెద ధర్మార్థ కామ మోక్ష ప్రదకున్
మ్రొక్కెదఁబదముల కనిశము మ్రొక్కెద శ్రీరామకృష్ణ మోదాఖ్యునికిన్.

క. ఇలసత్కృతులకు మొక్కెడఁ దెలియక పద్యములు కృష్ణదేవునిపై నే
లలితముగా రచియించిన పలుకులఁదప్పొప్పులున్నఁ బాటించరయా!

క. కాకర్లాంబుధిచంద్రుఁడు శ్రీకరుఁడగు త్యాగరాజ చిత్తనివేశా!
నాకాచరిత మొనర్చెద శ్రీకాంతా చిత్తగింపు శ్రీరఘురామా!

క. ధరలో హరికృతి నౌకా చరితంబును విన్నవారు సన్మార్గముచేఁ
జిరజీవులై చెలంగుచు వరనుత ధనములను బడసివర్ధిల్లుదురో!

ఎరుకల కాంభోది రాగము.

శా. లోకానుగ్రహకారియై మురరమాలోలుండు నందాత్మజుం
డాకాంతామణులన్ రమింపమదిలో నాహ్లాద సంయుక్తుఁడై
పాకారిప్రముఖుల్ మునీంద్రగణముల్ బ్రహ్మేశ్వరుల్ మెచ్చఁగా
నౌకాక్రీడనసల్పె గోపికలతో నారాయణుండత్తఱిన్.

శా. చిత్రంబేమని విన్నవింతు వినరే చిన్మాత్రుఁడౌ కృష్ణుచా
రిత్రం బెల్లవినంగ నిందు సుఖముల్ రేపల్లెలోఁ దోచఁగాఁ
బుత్రాహారములచేత నిర్మలమతులై బ్రహ్మజ్ఞులీ రీతిగా
బుత్రాగారధనంబులన్ మఱచిరే పుణ్యాత్మకా గోపికల్.

పంతువరాళి రాగము.

వ. ఆ సమయంబునఁ బరమాత్ముఁడైన కృష్ణదేవుండు గోపికలయందుఁ బ్రేమగల
వాఁడై వేణుగానంబు సేయుచున్నాఁడు.

* * * *

వ. అంతట గోపికామణులు శ్రీకృష్ణదేవునిఁదోడ్కొని ఆటపాటలతో వేంచేసే
మార్గంబెటువలెను.

దర్వు: సురటి, ఆది.

శృంగారించుకొని వెడలిరి, శ్రీకృష్ణునితోను
అంగరంగ వైభోగముతో గో
పాంగనామణులు ఎంతో సొగసుగ. శృంగారించి॥
నవ్వుచు కులుకుచు నొకతా, కొప్పున
పువ్వులు ముడుచుచు నొకతా
దువ్వుచు కురులను నొకతా, కృష్ణుని
రవ్వసేయుచు నొకతా, వేడ్కగ. శృంగారించుకో॥

దర్బా-పున్నాగ, ఆది.

గంధము పుయ్యరుగా, పన్నీరు, గందము పుయ్యరుగా,

అందమైన యదునందను నుతునిపై, కుందరదన లిరవందగ పరిమళ గందముపుయ్యరుగా॥

తిలకము దిద్దరుగా, కస్తూరి, తిలకము దిద్దరుగా,

కలకలమను ముఖ కళగని సొక్కుచు, పలుకులనమృతము లొలికేస్వామికి, తిలకము॥

చేలము గట్టరుగా, బంగరు, చేలము గట్టరుగా,

మాలిమితో గోపాల బాలురతో, ఆలమేపిన విశాలనయనునికి, చేలము॥

హారతు లెత్తరుగా, ముత్యాల హారతు లెత్తరుగా,

నారీమణులకు లారము యౌవన (?) వారక మొసగేవారి జాతునికి, హారతు॥

పూజలు సేయరుగా, మనసార, పూజలు,

జాజులు మరి విరజాజులు దవనము, రాజితముగ త్యాగరాజ నుతునిపై, పూజలు సేయరుగా॥

End:

వ. అంతట గోపికామణులు అత్యంత కుతూహలముచే కృష్ణదేవునిఁ దోడ్కొని విడిదిలోనుంచి మంగళం పాడేచెటుకలెను.

సురటిరాగం.

మాకులముల కికవరములిచ్చిన నీకు మంగళం జయమంగళం,

మాకులం బ్రోచిన మదనజనక నీకు మంగళం జయ॥

మదగజ గమనమానిత సద్గుణా, నీకు మంగళం,

మదనమోహన రహిత మంజుళరూప మతి నీకు మంగళం,

మనసిజ వైరి మానస సదనా నీకు మంగళం,

మనవిని విని మమ్మేలుకొన్న నీకు మంగళం.

మా మనసుల నేలకొన్న కృష్ణా నీకు మంగళం,

మా మనోహరపాలిత త్యాగరాజా మంగళం జయమంగళం.

త్యాగరాజ కృతాంపుణ్యాం కథాం సాధు మనోహరామ్,

యేశృణ్వన్తి నరాలోకే తేషాం కృష్ణః ప్రసీదతు.

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులుగలవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

నౌకా చరిత్రమని పేరుగ యీ మనోహర యక్షగానమునందలి కథా సారమిది ! గోపికలు శ్రీ కృష్ణునితో యమునానదిపై నౌకా విహారము సల్పుట, శ్రీ కృష్ణుని మురళీ గానమున గోపికలానంద పరవశలగుట, ఓడలో రంధ్రమేర్పడి లోనికి నీరువచ్చుట, కృష్ణోద్బోధమున గోపికలు తమ రవికలను చీరలను, ఆ రంధ్రమునఁ జొప్పించి నీరు నిలు

షుటు, శ్రీ కృష్ణునికి గోపికలాత్మార్పణము చేసికొనుట, ఆపదఁబాయుట, శ్రీ కృష్ణుని మం గళముపాడుట, ఏతద్గ్రంథకర్త సుప్రఖ్యాతుఁడగు కాకర్ల త్యాగరాజు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు, నై 1520 రు చూచునది.

No. 1897. పద్మినీ పరిణయము.

PADMINĪ PARIṆAYAMU.

Substance, paper. Size, 12⅝ × 7⅞ inches. Pages, 48. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Begins on fol. 133(a) of the Ms. described under No. 1894 ante.

Complete.

The story of Sri Ranganathaswāmi marrying Padminidēvi, daughter of Rāyacauhattamallu is given in this. Vēnkaṭapaṭi Kavi iṣ the author.

Beginning:

ఉ. శ్రీ కుచదేశ కుంకుమ విచిత్రతరోపమ చిత్రితాంబు భే
లాకలిత ప్రమోదకలితేక్షణ నీరచరాంక పత్రకుల్
శ్రీకరనక్రకుండల విశేషములొందు కపోల పాళికల్
లోకము లెన్నఁగల్గు హరి లో భజియించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

వ. అనికృతి కర్తయగు రంగభర్త నేమని కీర్తింపుచున్నాఁడను.

ఆటతాళం.

రజనిచరకులరోధ తిమిరశరజనిరోధ, జయజయ,

* * * *

భయవిరాజునకు సురపద సార్వభౌమునకు
రయవదరి ధామునకు రంగధామునకు,

వ. సమర్పణంబుగా నా యొనర్పంబూనిన పద్మినీ పరిణయంబను యక్షగానం బునకు నిధాన ప్రధానంబగు కథావిధంబెటువలెను.

End:

జంపె.

పసిడిచే నిర్మింపఁబడిన తండులము లి
వసుధకున్నూటి యరువదికలము లొసఁగెన్.
అసమాన రత్న దివ్యాంబరాభరణములు
లీసమొప్పఁ బెక్కు వాహనములు నొసంగెన్.
సతతంబు నారతులు సలుపు నృత్యంబాడ
వితత కూపాంగనలి వేవేల నొసఁగెన్.

వ. మఱియుం దక్కిన యుచితంబులు సలిపి రమణీయమణిమయగోపుర ప్రాకార మంటపంబు లనేకంబులుగట్టించి సకల భోగోత్సవంబు లెసంగ సమకట్టించి జగజ్జనకుండగు రంగవిభునకు లోకైక జననియగు పద్మినీ పద్మలోచనకుం దనకలుగు సంపదలుసమర్పించి రాయచౌహత్తమల్లుండనెడి రాజవల్లభుండు పరమవిజ్ఞానానంద సంపదం జెంది భక్తిపరత నొంది తత్పాద తాత్పర్యుండైయుండెనప్పుడు మఱి నెట్టువలెను

క. గురుభక్తిఁ బద్మినీసతి చరితము జను లెవ్వరైనఁ జదివిన వినినన్,
సరసగతి వ్రాసినను శ్రీ హరికరుణ భీష్టములు మహత్త్వము గాదున్.

ద్విపద. అని భక్తజన రక్షణాధారు పేర ననుపమ ధర్మ దయాధారు పేర
నతుల కౌస్తుభ రత్నహారుని పేర నతిలోక కీర్తి విహారుని పేర
నందనీ కృతవచో నాథుని పేర నందక చక్రసనాథుని పేర
నీరజ మిత్రాబ్జ నేత్రుని పేర నీరంధ్ర సౌవర్ణ నేత్రుని పేర

* * * *

దారిద్ర్యహర రంగధాముని పేర
నంకితంబుగ సమస్తార్య కైంకర్య సంకలితాది కేశవనాథపాద
పంకేజపూజనా భవ్యమానసుఁడు పంకమారస్థైర్య భట్టరాచార్య
మానితాలంబి రామాయణనంబి సూను వెంకటనంబి సుకృతి నందనుఁడు
పరమవైష్ణవ పాదపద్మ సేవకుఁడు సరస వెంకటపతి సత్కవీశ్వరుఁడు
ప్రచురోక్తిఁ జెప్పిన పద్మినీ పరిణయ చరిత్రమనియెడి యక్షగానంబు
చారుసుధారసా సారంబురీతి నారవితారాబ్జమై యొప్పుఁ గాత!

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులుగలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

రాయచౌహత్తమల్లుఁడను రాజుకుమార్తను పద్మినీదేవిని శ్రీ రంగనాథస్వామి కల్యాణమాడుట యిందలి కథ. ఏ తద్గ్రంథకర్త వేంకటపతి కవి. విశేషములకు దాహృత గ్రంథభాగములఁజూచునది.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు నెం. 1894 రు చూచునది.

No. 1898. పవళింపుసేవ.

PAVALIMPUSĒVA.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1½ inches. Pages, 9. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Begins on fol. 14 (*a*) of the Ms. described under No. 1877 ante.

Complete.

The last item of worship is to make the God and his wife to go to bed. The work under notice contains songs sung on such occasions. The songs are meant for the worship of Venugopālaswāmi at Cocanada. The name of the author is not known.

Beginning:

గుమ్మ కాంభోది రాగము—ఆటతాళము.

మందారాంగి నీ కెమ్మోవి, విందుచేసి చనుబంతు
లందనియ్యవే యీ వేళనూ, ఓ మోహనాంగి !
కుందనంపుగోలును లిచ్చేనే,
మందెమేళము చేసేవూ, మామగారున్నారిచ్చోటు,
కందువా మాటాలాడాకురా, గోపాలదేవా,
వందనము చేసేద పోరా !

* * * *

ఆరూఢు దిగ్భాగాధీశ, ఐరావతారూఢ శచీ
సమేత దేవేంద్రా ఓహోహోహాయి, కాకినాడ
పట్టణమందు శ్రీవేణుగోపాలస్వామివారు
రుక్మిణీసమేతంగా పవ్వళించియున్నారు, నీ స్థ
లమందు జాగ్రత ! జాగ్రత ! ఓహోహాయి !

End:

నందివాహనారూఢ ! పార్వతీసమేత, సాంబశివా ఓహోహోహాయి కాకినాడ పట్టణమందు శ్రీవేణుగోపాలస్వామివారు లక్ష్మణా సమేతంగా పవ్వళించియున్నారు. నీ స్థలమందు జాగ్రత, జాగ్రత, ఓహో హోహాయి ! రుక్మిణీ జాంబవతీ సత్యభామా కాళిందీ మిత్రవిందా సుదంతా భద్రా లక్షణాసమేత శ్రీవేణుగోపాలాయనమః.

తర్వాత మూడు పుటలలో వేణుగోపాలస్వామివారిమీది లాలిపాటలున్నవి.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పులులేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

దేవాలయములలో పవళింపుసేవ, అని రాత్రివేళ, స్వామిని అమ్మవారిని, పెజ్జపైఁ బరుండఁబెట్టి జరపు నుత్సవమునఁ బాడఁబడు పాటలు, కగ్రా లిందుఁగలవు. కాకినాడలో వెలసిన వేణుగోపాలస్వామివారి సేవకై యిది రచితము. కర్తపేరు తెలియరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు నె 1877 రు చూడనది.

No. 1899. పారిజాత ప్రబంధము.

PĀRIJĀTA PRABANDHAMU.

Substance, paper. Size, 11⅜ × 6⅞ inches. Pages, 112. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, injured, and worm eaten. Appearance, old. Mode of writing, good, but full of mistakes.

Complete.

Same work as that described under R. No. 550 ; where it is named as " Āṭabhāgavatam". This is one of the popular yakṣagānas usually staged in villages.

Beginning :

కీర్తన. అంబుజాసపురాణి హరిరాణి, కొలువగా అబావో భ్రమరాంబావో !
తుంబూరు నారదాదులు హెచ్చిపాడేరు అంబావో !

తే. సరస నరుకూరు ముత్తధీవరుని గాళె మాంబతనయుండ విశ్వకర్మాన్వయుండ
నమితయశుఁడను నారాయణాఖ్యకవిని నేరచించుకథాక్రమంబెట్టిదనిన,

వ ఇట్లు పారిజాత ప్రబంధంబను యక్షగానంబునకుఁ కథాక్రమం బెట్టిదనిన,

End :

ద్వి. అనియిట్టులీకథ నాద్యంతముగను జనమేజయునకు వైశంపాయనుండు
వినిపించెనయ్య కోవిదజనాధార ఘనవెలుగోటి బంగరుయాచన్నకృతి
తనయకుమారేచ ధరణీతలేంద్ర వినవయ్య యిది జగద్వినుతప్రభావ
మిదిపుణ్యచారిత్ర మిది బుధస్తోత్ర మిది జన్మసాఫల్య మెవ్వారువిన్న
జదివిన వ్రాసిన జనులకునెల్ల ముదమునాయువ భీష్టమును సమకూడి
ధరణిలో నాచంద్ర తారార్కముగను పరమకళ్యాణులై ప్రబలియుండుదురు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. ప్రాఁత తిన్ననివి. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము మిక్కిలి హెచ్చు. అందుచే గ్రంథపాతము లేర్పడినవి. గ్రంథారంభము తొమ్మిది పుటల తర్వాత నున్నది. తొలి తొమ్మిది పుటల గ్రంథము తర్వాతఁ జేర్చవలసినది.

ఇది ఆర్ నె 560 రున వర్ణితము.—ఈ ప్రతిలోనిది 'ఆట భాగవత'మని పేర్కొనఁబడినది. ఇది గ్రామములలోఁ బ్రదర్శింపఁబడు యక్షగానములలోఁ బ్రధానమయినది.

No. 1900. పారిజాత కథ.

PĀRIJĀTA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1¼ inches. Pages 10. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured and worm eaten. Appearance, very old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Similar to the work described under No. 1899.

Beginning:

ద్విపద. . . . . రమునఁ
బూని తెల్లని కాంచ పుష్పనాళంబు మసలిగాదలి రేకు మానిపైఁబెట్టి
పొసగించి నిండుసోపునఁబడకుండ బిసముతో నాడను బిగియించికట్టి
మొగలి పుష్పాడిమందు ముసివ్రేల్లఁబట్టి మొగినాళమునఁబోసి మొదలుతాటించి
కలువతీగె సలాకుగాఁ గఘటించి మలయుచు వెలిబొడ్డు మల్లెపూగుండ్లు
వేసిరంజకమతి వేగాననూఱి వాసికెక్కిన మరువంపు పూనిప్పు
జేసివాదరలోనఁజెక్కి తుపాకి మోనుగా నెత్తి రొమ్మునతండు . .
గాలువేనుక యొక కనుమూసికరుణ మాలియు నొక కనుమాత్రంబె దెరచి
జోకఁ బాపమటంచుఁ జూడక చెలఁగి రాకేందుముఖి మిఠారంపుపాలిండ్లు
సందుకాకీయనూటి చక్కఁగాఁజూచి కందువతోరఁజకము తళుక్కనఁగ
వెసడమీయన వేసినందు . . . . .
కుసుమ కోమలికుల్కు గుబ్బలనడుమఁ దాఁకినవోయని ధరణిమూర్ఛిల్లె.

End:

ద్వి. వలనొప్పఁగాను దేవతలసన్నిధికిఁ గొలఁదిమీఱంగ సద్గురులసన్నిధికి
ధరణిలోరిక్త హస్తములవచ్చుటకుఁ బరువడిశాస్త్ర సమ్మతిగాదు గనుక
గరిమతో నింద్రలోకమునకుఁబోయి సరసిజేక్షణ పారిజాత పుష్పంబు
స్థిరమొప్పఁగానుక దెచ్చితిననుచుఁ గరమొప్పనొసఁగె శ్రీకాంతుఁడంతటను
భావంబులో సత్యభామను దలఁచి యీపూవిరిగొనిపో యియింతికియ్య
నీయింతిచూచి సహింపదీమాట న్యాయంబటంచును
మానసమునందలంచి యెడయకరుక్మిణియింతికినియ్య
తొడమీఁదనిడుకొని సంతోషంబుమీర.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. 18 నుంచి 20 దాక సంఖ్యలుగల యీ యాకులకు వెనుక ముందుల నుండవలసిన యాకులు పోయియుండును వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు గలవు శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది నెం 1899 రున వర్ణితమయిన గ్రంథమును బోలినదే. కాని యిది యల్ప భాగమాత్రమే. ఇందును నరుకూరి మురారి ప్రస్తుతికలదు.

No: 1901. పారిజాత కథ.

PĀRIJĀTA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1⅛ inches. Pages, 58. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode writing, fair, but full of mistakes.

Complete.

Similar to the work described above.

Nandavaramu Singana who lived at Bukkapaṭṭana, is the author. The work has been dedicated to God Kṛṣṇa worshipped at Kambham.

Beginning:

క. తిరుమల రంగాచార్యుల తిరువడిఘుటు దలఁచి కృష్ణదేవునికరుణన్
ధరబుక్క పట్టణంబున శ్కం (?) గారముగ (?) పారిజాత కథ నెంపొందన్.

గీ. చంద్రకాంత శిలామయ జగతిమీఁద పరుసతోడుత నుద్యానవనము చెంత
బలసియింతులుచుట్టును గొలువుసేయఁ గెలనఁగూర్చుండె గోపాలకృష్ణుడపుడు.

సీ. వసుదేవదేవకీ వరగర్భజలధికిఁ బున్నమ చంద్రుఁడై యున్నవాడు
లాలించి పదహారువేల గోపస్త్రీలఁ జెలఁగుచు రతికేళి సలుపువాఁడు
చాణూరమల్లుల సమయించి కంసవి దారుఁడై కోర్కులఁ దనరువాఁడు
సురయక్షకిన్నర వరమానిజనులు నుతించ లోకములు రక్షించువాఁడు
దేవతాసార్వభౌముఁడు దివిజనుతుఁడు సౌరిదిఁ జల్లనిచూపులఁజూచువాఁడు
భక్తజనములపాలికల్పకమితఁడు కృష్ణదేవుండు మమ్ము రక్షించుఁగాత!

వ. ఆ ద్వారకాపురం బెటువలెనంటేను,

* * * *

సీ. కలుమారుచెలులనేఁ బంపి వేసారితి రాకయున్నాఁడు పరాకుచేసి
కమ్మకస్తురిపువ్వు కానుకలంపినా అవియైనఁదన కేల నంట డాయె
సారెసారెకువాని దూరివేసారితిఁ జెవిఁజేర్పఁ డేమాటఁ జిత్తగించి
మక్కువవానికి మ్రొక్కి వేసారితి కొంతైనదయయుంచి కూడఁడాయె
వానికిని నేనదగులని వలచియుంటి తానునిచ్చిన బాసలు తప్పిమఱచె
నెందరెందఱు రతికేళి యిందుముఖులు రాఁడు గోపాలకృష్ణుఁడు రాపుఁజేసి.

* * * *

ఘంటా రాగం—పదం జంపె.

గగనముగమునసుండి దిగివచ్చెన్, వచ్చి మగువ రుక్మిణినేలమెచ్చెన్, మెచ్చి
తగుపారిజాతమేలిచ్చెన్, ఇచ్చి జగడముల తలిసి మచ్చరమేలబెంచెన్
ఇకనేటిమాటలోయమ్మా అల్లి, వగమీరు కృష్ణునిది వలపతీమమ్మా.

* * * *

జంపె తాళం.

విరహవేదనచేత మరుగుసాచ్చినవారి తతిమికోలవులఁజూడఁదగునయ్య నీకు!
చందమామా! ఓ చందమామా! (పల్లవి.)
ఓ చందమామయ్య! నీ చందములుమాని నాచెంతఁ జేర్పవలె నాప్రాణవిభుని,
చందమామ!

* * * *

End:

కీర్తింపఁగంథము కృష్ణునిపేర నంకితఁబుగఁజేసె హరిపాదయుగళ
పంకజభక్తుఁ డొఖళమంత్రిసుతుఁడు నందవారాఖ్యుండు నారాయణుండు
ఆందమా బుక్కపట్టణవిహారుండు అతనినందనుఁడు సింగన కవీశ్వరుడు
చతురతనాచంద్ర తారార్కముగను.

శోభనపాటలు.

అర్జునకు వేదము లతివేడుక నిచ్చు సుజనస్తుతునకును,శోభనమే,

స— * * * * *

పురుషోత్తమునకు బుక్కపట్నమువారి సురుచిరాగమునకు శోభనమే.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

అబద్దాలు చాలవున్నవి ప్రతిచూచి దిద్దుకోవలసినది. కోపం శాయవద్దు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతతిన్ననిది. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది పూర్వ వర్ణితములగు గ్రంథములను బోలినదే. అదే కథ ; రచనము వేఱు, బుక్కపట్టణ వాస్తవ్యుఁడగు నందవరము సింగన దీనికిఁ గర్త. కంభము కృష్ణదేవున కిది సమర్పితము.

No. 1902. పారిజాత కథ.

PĀRIJĀTA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 80. Lines, 4 and 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as that described under No. 1901 ante.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు కొలఁదిగాఁగలవు.

ఇది పై 1901 రున వర్ణితమయిన గ్రంథమే. దానికిది మాతృక.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

“ విరోధికృతునామ సంవత్సరం భాద్రపద శుద్ధ అష్టమి మంగళవారమురు బుక్కపట్టణం పారిజాతం వ్రాసి నిరవరినది. ఈ పుస్తకం కలవాయి కాళహస్తి భక్తుని కొమారుడు పాపయ్యది ”

No. 1903. పారిజాతము.

PĀṚIJĀTAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{3}{4} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 22. Lines, 7, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and slightly worm eaten Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Incomplete.

The same story of the seizure of the pārijāta tree contained in the poetical work "Pārijātāpaharaña" of Mukkutimmana, is herein written in the form of Yakaṣagāna. The name of the author is not known.

Beginning :

శ్రీ గౌరిపుత్రు నంచితను పార్త్రు వాగీశనుతు మేరు వాకౌరదారు (?)

* * * *

అనియిట్లు గణనాథు నతిరమ్యముగను పూజించి కీర్తించి పొందుగా నేడు
నా జన్మమిలఁ బావనంబు గానాదు భావంబులో గనపారిజాతంబు
యక్షగానము చేతునని సంతపిల్ల.

* * * *

ఆదౌ దేవకి దేవిగర్భ జననం గోపీ గృహేవర్ధనం
మాయాపూతన జీవితాపహరణం గోవర్ధనోద్ధారణమ్ !
కంసచ్ఛేదనకౌరవాదిహరణం కుంతీసుతాపాలనం
ఏ తద్భాగవతం పురాణకథితం శ్రీకృష్ణ లీలామృతమ్ ॥

* * * *

కాంభోజి రాగం, త్రిపుట.

ఎన్నాడు వానికి ఏలలాయైతినో వెన్నెలారో, వాడు
నన్నెదదలచడు నేనేమి చేతును వెన్నెలారో !
చాలాగా నమ్మితాచక్కని చెలిమికి వెన్నెలారో, నా
మేలును నింతైన మనను నుంచడాయె వెన్నెలారో
వలపునిల్పరాదు వశముగాదు ఇంక వెన్నెలారో.

* * * *

పదం.

మనవి నొక్కటి చెప్పనే రామచిలుకా, నా
మనవి గైకొనవే వో రామ చిలుకా !
కజ్జరం గొట్టేనే వో రామ చిలుకా, వాని
బుజ్జగించి తోడితేవె రామ చిలుకా !

ఆహారము నైపదాయె రామచిలుకా, నా
హారములు నీ కిచ్చేనే వో రామచిలుకా !
మందులిమారి రుక్మిణియె రామచిలుకా, దాని
మందులు తనకెక్కెనయ్యో రామచిలుకా !

* * * *

End :

. . కుసుమంబు రుక్మిణి కొప్పుననుంచి - రసికత గాంచియు రావు ప్రాణేశ
యేగతి వేగింతు నెట్లోర్తు ననుచు - కౌగిలి నెంత కట్టిడినయిన
దిగనాడ నొల్లదు దిక్కునీవనుమి - ధనమిచ్చు పుచ్చుకోఁ దగవుగాకనుమి
చనవిచ్చి తప్పిన సతులోర్వఁ గలరె - అని విన్నపము నేయ నంపించెనపుడు

ఉ. శ్రీమతు బుద్ధిమంతునకుఁ జిల్కలరాజుకు వన్నెకానికిన్
కాముని రూపవంతునకుఁ గౌఁగటనుంచిన యొప్పెకానికిన్
నామది ప్రాణనాథ నిను నమ్మితిఁ గైకొని విన్నవించుమా
ప్రేమకటాక్ష ముంచుమని వేగమే జాబులు చిత్తగింపుమా !

చ. కిలకలపల్కు చిల్కకును గేరెడు మన్మథుచేతి ముల్కికిన్
నిలుకడలేని గాలికిని నిగ్గులవెన్నెలగుండె జాలికిన్
నళినదళాక్షి తాళఁగలనా పతికివ్విథమెల్లఁ జెప్పుమా
చిలుకలతాళి యిచ్చెదను శ్రీ జగదీశునిఁ దోడితేఁగదే !

వ. అప్పుడు మాధవితోను అన్ని వృత్తరాలు తెలియఁజెప్పి కృష్ణరాయుని వద్దికి సత్యభామ చింతిస్తుండెను.

మ. మాసిన చీరగట్టుకొని—

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము. గ్రంథపాతములు గలవు.

ముక్కు తిమ్మనకవి పారిజాతాపహరణ ప్రబంధములోని కథయే యక్షగాన రూపమునుగలదు. రచయిత పేరెఱుఁగరాదు. ఇది నెం 1901 రున వర్ణితమగు గ్రంథమును బోలినది.

గ్రంథాంతమున రెండాకులమీద నీక్రిందఁ
జూపఁబడిన యారంభ భాగములుగల పాటలున్నవి :—

I. మంత్రములా నెల్లా మూలాము రామమంత్రము

II. పాహిరామ ప్రభో ! పాహిరామ ప్రభో

III. అశ్లనయ్యా భద్రగిరి విజయరామా, అనివారితాామ మామీద నీ ప్రేమా !

IV. చిన్ని ముద్దులగోపాల కృష్ణా ! చేరారాగదరా ! నన్ను గన్నతండ్రి దృష్టి తాకేనయ్యా నావద్దనే వుండుమీ గోపాలా

No. 1904. పారిజాతము.

PĀRIJĀTAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $9\frac{1}{4} \times 1$ inches. Pages, 160. Lines, 4, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured, Appearance, very old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Incomplete.

Similar to the work described under No. 1903 ante. Some of the verses and prose passages appear in both the works, taken perhaps from a common source.

Beginning:

సకల సురగణ యక్షకిన్నర సేవితాపద పంకజా
నిఖిలమునిగణ వనసరోరుహ నిలయ ఆగమగోచరా !
శరన శరణు అహల్యాపావన శరణు దశరథ నందనా
శరణు తాటకి ప్రాణహరణా శరణు సీతావల్లభా ! శర॥

తరణివంశపయోధిసోమ దనుజకుంజర కేసరీ
కరుణాసాగర ఆదిదేవా కామితాఫలదాయకా !
త్రిజగకంటక దనుజసంహర దేవతాభయవారణా
భుజగకంకణ వినుత సింహగిరి విజయ శ్రీరఘునాయకా !

వ. అంతట రుక్మిణీ సత్యభామా జాంబవతీ మిత్రవిందా కాళింది లక్షణా భద్రలు వీరు యెనమండ్రు పట్టపు దేవులు చెలికత్తెలతో యెవ్వరెవ్వరి పేళ్లు చెప్పుచున్న విధం బెఱుపవలెను.

End:

ద్వి. అనుచు ఆలోచించి అజుండును హరుడు అప్పుడు గారాబుహర్షంబుగాను
మదనునివల్లను మట్టుగునసుచు చిత్తజుగొలిచెను శీఘ్రంబుగాను
ఈవార్తలెల్లను నెఱుఁగఁగాఁజెప్పి పంపిరి మదనుని భాగుగానపుడు
తన బలంబులు వెంటఁ దగులుచురాగ అతివేగమునవచ్చి

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము. కడు హెచ్చు. చాలప్రాఁత ప్రతి. ఆకులుచాల చినిఁగిపోయినవి. గ్రంథపాతములు చాలఁ గలవు.

ఇది నెం 1903 రున వర్ణితమగు గ్రంథము వంటిదే. రెండింటను గొన్ని గద్యపద్యములు సరిపోవును. అవి రెండిఁటను వేరు గ్రంథములనుండి గైకొనఁబడి యుండవచ్చును. ఆసమగ్రము చాల శిథిలము నగుటచే నింతకంటె దీని దెలియదగిన విషయము లేదు.

No. 1905. పారిజాతాపహారణము.

PĀRIJĀTĀPAHARANAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1⅛ inches. Pages, 46. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not bad, but full of mistakes.

Begins on fol. 27 (a) of the Ms. described under No. 1849 ante.

Incomplete.

This is a Yakṣagana based on the poetic work, Pārijātāpaharaṇa of Mukku Timmanna. The name of the author is not known.

సీ. శ్రీమించు బంగారు చేలగట్టిన మేటి శేషాచలంబుపైఁ జెలఁగుజాణ
సంగతి నలమేలుమంగ నేలెడుసామి యురమునఁబూఁ బోఁడి నుంచువేల్పు
చేరుడు బియ్యాలఁ జిత్తముంచినవాఁడు నడుగుమ్రొక్కులచేత నలరు తండ్రి
విరిదామరలఁ బోలు వెడఁదకన్నులవాఁడు జలజ మందర్శనోజ్జ్వలము రేఁడు.

గీ. వితతసురపతి ముఖ్యసద్విబుధమకుట ! రాజ నవరత్న దీపవిరాజితాంఘ్రి
వేంకటేశుండు సిరులింటవెలయఁ జేసి యించువేడుక-మమ్ము రక్షించుఁగాత !

వ. అని కృతిరచనాపరుండు కృతినాయకుండైన వేంకటనాయకు నేమని కొని యాడుచున్నాఁడు.

త్రిపుట.

మేలువాఁడయి చూడఁగల యలమేలుమంగను నేలుసామిని
వాలుప్రేమను జట్టుగుడు సౌవాలువాని ॥

* * * *

జంపె.

మ్రొక్కినంతనె యింద్ర ముఖ్యులౌ దేవతల-నిక్కింపుఁ బూజలను నీపైన శిరమూ
మగువ దెంచఁగలేక మిగుల నసడ్డతో - తగదనక వామ పాదంబుతో ద్రోచె ॥

భూమిలోఁ గలదెశా పురుషులింతులపట్లు - తాము నేరము సేయఁ దాళకోఁగలరే
అలుకగలిగిన చెలులకరిదియే యుచితచూ - మరియు వ్యాపారంబు మఱచియుండు
[దురే
దానపదహతిచేత మేనఁబుల కలుసిండ - దానవారాతి యంతమునితోఁ
[బలికె.

యకతాళి.

తరుణిరోభవదీయ దాసునినన్నును - సరసిజసమమృదు చరణంబునను
త్రోసిన నాకు సంతోసమెరాైనను - ఓసతి నాతనువునఁగలవులకల్
తాకిన నొచ్చుగదాయని పలికెద - తేకువ కోపము దీరదెమదిని.

యాలపదాలు.

మారుసేసి మారూదేసి - చేరిమ్రోసి నేరాడాసి
కీరావారమేమి సేతురా ! ఓకంసవైరి - వారమేలు ఎట్లు దాతురా !
నిదురారాదుగదరా వాదు - లెదురాగాదుపదరానాదు
ముదురా వెన్న విల్లుచేరఁగా, ఓకంసవైరి - ఉదుట వయసు హొయలు
[మీఁఆఁగ్గా.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత యొకమాదిరిగానున్నదిగాని తప్పులు మెండు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

ముక్కు తిమ్మన పారిజాతాపహరణ ప్రబంధ రచనము పద్ధతినే యీ యక్షగానము గలదు. అందలి రచనావిధానము లిందుఁ జూపబడినవి. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతములకు నె 1849 రు చూచునది.

No. 1906. పారిజాతద్విపద.

PĀRIJĀTADVIPADA.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{3}{4} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 2. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, bad and not free from mistakes.

Begins on fol. 31(*a*). The other works herein are :—Bhāmāvēṣakatha 1 (*a*). Radhavēsakatha 10 (*a*). Hindustani songs 32 (*a*). **Murkhapañca-kamu 33**(*a*). Bhadrādrirāmacurnika 35 (*a*).

Incomplete.

This incomplete work appears to be a portion of a complete Yakṣa gāna bearing on the puranic story of the seizure of the Parijāta tree by Sri Kṛṣṇa from the pleasure garden of Indhra. The other two works beginning on fol. 1 (a) and 10 (a) are also perhaps, portions of the same work.

Beginning:

ద్విపద. శ్రీ గోపికాధీశ జితదానవేశ నాగేంద్రశయన యో నాగేంద్రవినుత
నాగారి మర్దన నాగేంద్రగమన నాగోష్ప్రముక్కుడఁ బంకజనేత్ర
పరగంగ సురపతి పట్టణంబరయఁ గరమొప్పవీక్షింపఁ గడుఁజిత్రమయ్యె

* * * *

అట్టి నాకంబున కమరవల్లభుఁడు మట్టుగా నాస్థాన మంటపంబునను

* * * *

సలలిత సామ్రాజ్య సకలవైభవము లలరుచుఁ గొలువుకూటంబుననంత
అమరేంద్ర యెఱుఁగవాయాది కాలమునఁ బ్రమదంబుతో నేను బదిరూపులందు
భువిని జతుర్యుగంబులను జొల్పొంద నవతారములఁ జెందునంచునే నాది

* * * *

End:

ఇలఁగాఁచితిఁ దలంప నిపుడు కృష్ణావతారమై వేడ్కతో ద్వారకయందు
ధీరతతో వసుదేవనందనుఁడ నైపుట్టి వ్రేపల్లెయందు నింపొంద
గోపబాలురఁ గూడుకొని ప్రేమతోడ నందుపయింట నానందంబు మీఱఁ
బొందుగా నీడేరి పాలుపందనందు యదుకులోత్తముఁడనై యేలినయట్టి
సుదతులు పెక్కండ్రు సుందరీమణులు అమీఁదటనుగల రష్టభామినులు
అమాని నీమణులందఱియందుఁ బరగ రుక్మిణి సత్యభామల మిగుల
వరుస మన్నన చేసి వర్తింపుచుందు నరయఁగా నారదుఁడతి వేగమునను
నరుదెంచి పారిజాతము భక్తినొసఁగ నారయ రుక్మిణికది యిచ్చియంత
వారిజాక్షికినిచ్చు వంతుకుసత్య భామకిచ్చెదనని పారిజాతంబు
నేమించుకొని వస్తినే నిందువేగ॥

(వి-వి.)—

వ్రాఁత మంచిదిగాదు తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పారిజాతాపహరణ కథాంశముగల యీ ద్విపదరచనా భాగమేదేని యక్షగాన ములోనిదిగావచ్చును. ఈ సంపుటమందే 1 (a), 10 (a) పుటలలో ఆరంభములు గల భామావేష కథ, రాధావేష కథ, యను గ్రంథములకిది సంబంధించినదియేని కావచ్చును.

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి :—

1 (a) భామావేశ కథ, 10 (a), రాధావేష కథ, 32 (a), హిందుస్తాని పాటలు, 33 (a), మూర్ఖ పంచకము, 35 (a) భద్రాది రామచూర్ణిక.

No. 1907. పార్థసారథి విజయము.

PĀRTHASĀRATHI VIJAYAMU.

Substance, paper. Size, 11¾ × 7¼ inches. Pages, 606. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, very good and fairly free from mistakes.

Complete.

Based on the Bhāgavata of Bammera Pōtana. The story of the tenth Skandha is herein written in the form of Yakṣagāna. The author is Kuppaṇakavi, son of Narasamāmba and Vēnkatēśvaraya, and a disciple of Kastūriranga. He was a devotee of God Narasimha worshipped at Triplicane (Madras). He has dedicated this work to Vēnkaṭacalapati who ruled at Cōlapuram.

C.P. Brown states at the end of the work that it was transcribed in the year 1840, A.D.

Beginning:

శా. శ్రీలక్ష్మీవదనారవిందము నిజశ్రీదివ్యసౌందర్యని
ర్వేల స్ఫూర్తిని ముద్దుగుల్క జగతీవిఖ్యాత మిత్రాకృతిన్
జాలన్ రంజిలు పార్థసారథి యశశ్శ్రీభాగ్య సద్వైభవ
శ్రీలన్ సానుజు వేంకటాచలవిభున్ జెల్వొందఁగాఁ బ్రోవుతన్॥

* * * *

మంగళం॥ . . . . .

క్షీరవపుష్కరిణీ। ఘనకేళీలోలునికి మారజనకునికి। మంగళం॥
స్థిరభాస్కరవిమాన। దివ్యమందిరునికి మరువనివానికి। మంగళం॥
శ్రీనృసింహాకృతికి। శ్రీరుక్మిణీపతికి మానితధృతికిని। మంగళం॥
కాయజగురునికి। కంససంహారునికి మాయాపురవరునికి। మంగళం॥

* * * *

ద్విపద. . . . .

అందమైనట్టి మహాభాగవతము నందలి తనరు కృష్ణావతారక
థితమై ఘనభద్ర కరమైనదివ్య కథలెల్ల దశమమౌ స్కంధంబుగాన
వి తెనిఁగింప నే నాత్మ నూహించి ప్రవిమలధీయుక్తిఁ బరగుచున్నంత—

* * * *

శ్రీవిలసితగుణ శ్రీఘనబంధురుఁడు శ్రీ వేంకటాచల క్షితి పాలవర్యుఁ
డనువాఁడొక్కనాఁడనుజులుఁ బుత్ర జనములు మిత్రులు సత్కవీంద్రులును
హిత నిజాశ్రిత పురోహిత బంధువితతు లతిశయంబుగను జెన్నలరఁ గొల్వుఁడి
నను నరసింహార్చనాసమున్నతుని ఘనసత్కవిత్వలక్షణ విచక్షణునిఁ
గనూత్రిరంగ సత్కవి శిష్యభూప కన్నుత్యుఁ గుప్పన కవిని రప్పించి
పలికెనిట్లని భవద్భవ్యసాహిత్య కలనాచమత్కృతి గాంచికాంచియును
మఱిమఱివినఁగ నెమ్మది నాసపొడమె నరసి రామాయణ యక్షగానంబు
నచలితంబుగ మదీయాంకితంబుగను రచియించితివొసంగి తారవితారకముగఁ
గావుననీవంటి కవివరాగ్రణిని నీవంటిమిత్రుని నే నెందుఁగానఁ
బరికింప శ్రీమహాభాగవతంబు హరికతి ప్రియమగు నందుననఁ జూడ
నలదశమస్కంధ మతిచిత్రమదియు నలినలోచనుని కృష్ణావతారైక
చిరతర లీలావిశేష సంపదల భరితమై యెందును బ్రతిలేకయుండుఁ
గాన నమ్మహనీయ కథయెల్లయక్షగానప్రబంధంబుగా సంఘటించి
జననుతంబుగఁ బార్థసారథివిజయ మనుపేరఁ దనర మదంకితంబుగను
నొసఁగుమటంచు సమున్నతరత్న లసితభూషణములు లాలితవస్తు
లతులితాంబర చతురంత యానాదు లతిదయ మీఱ నెయ్యముననొసంగి
మన్నన చేయ నమ్మహనీయుఁగాంచి పన్నుగా నిట్లనిపల్కితి నెలమి

* * * *

గొనకొన్న యాత్రేయ గోత్రంబునందు జనియించు నీదు వంశజుల వైభవము
లభినుతించెద . . . . .

* * * *

వారలలోఁ జాలవన్నియకెక్కు భూరితేజమున దామోదరాధీశుఁ
డాతఁడు చోళపు రావనుండగుచు ఖ్యాతిగామీఱెఁ దత్కారణంబునను
బొగడొందగను జోళపురమువారనుచు నెగడిరి ధరలోన నీవారలెల్ల
నట్టి శ్రీదామోదరాధిపమణికిఁ బుట్టె శ్రీహరిదాస భూపాలమౌళి
యామహాత్మునికిఁ గామాక్షిమాంబికకు దామోదరేంద్రుండు తనయుఁడై పొడమె
నతఁడు పార్వతమ్మ నలర వరించెఁ బ్రతిలేక యతనికి రామకృష్ణేంద్రుఁ
డెనలేని ధృతివన్నె కెక్కు శీలమున ననఘుఁడౌ తిరువేంకటాధిపమౌళి
దినపతిద్యుతివాసుదేవాఖ్యనృపతి ఘనుఁడు కృష్ణేంద్రుండు కలిగిరెంతయును
వారలలో వైభవంబుచేఁ బ్రబలె వీరుఁడైనట్టి తిర్వేంకటేంద్రుండు

* * * *

అలరునా తిరువేంకటాధీశమణికి నలువొందునట్టి శ్రీనల్లమాంబికకు
నీవుజన్మించితెన్నికమీఱఁగాను నినుసన్నుతింపఁగా నెవ్వరిశక్య

మనుమాండ్రు శ్రీలక్ష్మమాంబికామణికి ననఘగోపాల నారాయణచంద్రు
లెనలేని రామానుజేంద్రుడును గలిగి రాయనుజులు ముప్పూరతిభక్తి సేవ
సేయంగ గీర్తి రంజిల్ల వర్ధిల్లె దటువంటినీకు నీయనుజన్మలకును
బటుయశోవిజయ లాభంబులు గోరి ఘనభాగవత యక్షగాన ప్రబంధ
మనుపుగావించి త్వదంకితంబుగను దనివొందనిశ్చైదం దగనాలకించి

* * * *

నరసుతుండైనమా నరసింహుకరుణ మెఱయగ వర్ధిల్లుమీశాశ్వతముగ॥

వ. అని . . . .

త్రిపుట . . . .

కులశైలాధిక గురుతరధృతికిన్ సలలితవేంకటాచల నరపతికిన్॥

వ. అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధిగా నే రచియింపంబూనిన పార్థసారథి విజయం
బను యక్షగాన ప్రబంధంబునకు గథా సంవిధాన మెట్టులనెనుండుడును.

End:

ద్వి. అనిశుకుండిరీతి నభిమన్యుతనయుం గనివివరించిన క్రమమెల్ల సూతుం
డామునీంద్రులతోడ నంతయుం బల్కె వేమఱువారెల్ల వినిముదంబంది

* * * *

మరిమరియును భక్తి మదిందలకొత్త హరికథల్వేడ్కగా నాలించుచుండి

Colophon:

రని వేంకటేశ దయాన్వితు పేర జననుతాప్రతిమానచర్యుని పేర

* * * *

శ్రీవిలసితదయాసేవధి పేర శ్రీవేంకటాచలక్షితిపతి పేర
నరసింహ సత్కారుణాధురీణుండు సరసకస్తురిరంగ సత్కవిశిష్యుం
డవిరళకవితామహత్వశోభితుండు నవనినాలూరి వంశాబ్ధిచంద్రుండు
గురుసుత శాస్యప గోత్రపావనుండు సురుచిరాపస్తంబ సూత్రసంభవుండు
శ్రీవేంకటేశ్వరక్షితి దేవసుతుండు పావనినరసమాంబానందనుండు
వరబుధాశీర్వచోవైభవోన్నతుండు పరమపుణ్యుండు కుప్పనకవీంద్రుండు
లలితమైసాహితీ లక్షణలక్ష్య కలితమైరచియింపంగా మహోన్నతిగ
జననుతంబగు పార్థసారథివిజయ మనుభాగవత దివ్యయక్షగానంబు
ధరలోనరవిచంద్ర తారకంబుగను వరుసగానైనలేక వర్ధిల్లుంగాత॥

వ. అనుటయు.

* * * *

మాలిని . . . . .

లలితనిజచరిత్రా లక్ష్మమాంబాసుపుత్రా॥

గద్య. ఇది . . . . కుప్పన కవిరాజ ప్రణీతంబైన పార్థసారథి విజయంబను మహాభాగవత యక్షగాన ప్రబంధంబునందుఁ బ్రద్యుమ్న సంభవంబును . . . . . . ఆనుకథలం బ్రథితంబగు దశమస్కంధంబున నుత్తరభాగము సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతకడుఁ జక్కనిది. తప్పులు నంతగాలేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములును లేవు.

బమ్మెరపోతన యాంధ్రభాగవత దశమస్కంధ కథానుసారముగా రెండుభాగములుగా నీయక్షగానము గలదు. ఈరచనము మేలయినది. గ్రంథకర్త యాలూరికుప్పన కవి. ఆపస్తంబసూత్రుఁడు కాశ్యపగోత్రుఁడు, నరసమాంబా వేంకటేశ్వరార్యుల పుత్రుఁడు, కస్తూరిరంగకవి శిష్యుడు. మఱియానీకుప్పనకవి తిరువళ్లికేణిపురమున వెలసిన నరసింహస్వామి భక్తుఁడు. తానింతకుఁ బూర్వము రచియించిన రామాయణ యక్షగానమును గృతినందిన చోళపురము వేంకటాచల భూవిభునకే యీ కృతినిగూడ నీతఁడంకితముచేసినాఁడు. వెంకటాచల భూపాలునివంశవృత్తాంతముదాహృత పద్యములఁ బట్టిగుర్తింపనగును. 1840 సంవత్సరమున నీప్రతివ్రాయఁబడెనని బ్రౌను దొరగారు తుదిని వ్రాసినారు.

No. 1908. పార్థసారథి విజయము.

PĀRTHASĀRATHI VIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size 17⅜ × 1⅝ inches. Pages, 664. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములుఁ జాల హెచ్చు.

పూర్వవర్ణితము. దానికిది మాతృకకూడ నగును.

No. 1909. పార్వతీ కల్యాణము.

PĀRVATĪ KALYĀṆAMU.

Substance, paper. Size, 12 × 7¾ inches. Pages, 147. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good and fairly free from mistakes.

Begins on fol. 199 (*a*). The other work herein is.—Kalāpūrṇōdayamu 1 (*a*).

Complete.

The story of the marriage of Pārvati as contained in Vāyupurāṇa, is described in this. Kūrapāṭi Amaralingāmātya is the author. He was the son of Śarabhamāmbā and Pedarāmalingayya ; and a Śaiva Brahmin by caste. Virabhadraswami of Vipūru is the author's family God. The work has been dedicated to God Mallikārjunaswāmi (Śiva) worshipped at Śri Śaila.

Beginning :

క. శ్రీరజితాచలశృంగవి-హారాబ్జకలాపసింధు రాసురమదసం
హారభుజంగవిభూషణ-తారకరిపుజనకముమఁ గృతార్థులఁజేయున్ ॥

*   *   *   *

వ. శ్రీమద్వీపూరి పట్టణాధ్యక్షుండగు భద్రకాళీ మనోహరుండైన వీరభద్రుఁడు గొనియాడిన చందంబెటువలెను.

జంపె పంతవరాళి.

భద్రకాళీశుని క్షుద్రరౌద్రకృపాస-ముద్రుఁ శ్రీమద్వీరభద్రుఁనిను తింతున్ ॥

*   *   *   *

వ. మరియుమదీయవంశానుక్రమంబభివర్ణించెద॥ ద్విపద సావేరి.

*   *   *   *

శ్రీమతుగూడూరి శిద్ధలింగయ్య-స్వామిహస్తాగ్రసంజాత పుత్రుండు
భాసురంబగు కూరపాటివంశాబ్ధి-ఆతనిఁ సుధాసూతియునమరలింగయ్య
ఆతని నిజపత్నియమరెవీరమ్మ-ప్రీతినిర్వ్యరకును బెంపొందుసుతులు
రామలింగయచిన రామలింగయ్య-వీరయ్య మల్లయ్య వీరభద్రయ్య
వారియేగురకును వంశవర్ధనుఁడు

*   *   *   *

కమనీయమగు పెద రామలింగయ్య-కమలాక్షి నిజరాణికాంత శరభమ్మ
కుమతనిద్దరికెని మక్కువసుతులు-అమరలింగయ్య వీరయ్యయనంగ
నంత్యగజుండను నమరలింగయ్య-పొంకుగా రచియింతుఁ బుణ్యచరిత్ర॥

వ అని కృతీశ్వరుండగు శ్రీ శైలమల్లికార్జున స్వామికి షష్ఠ్యంతంబులు చెప్పినట యెటులనెను.

అర్ధచంద్రికలు సంతవరాళి.

శ్రీనాథార్చిత శితికంఠునకున్ - పంచబాణసిత భసితాంగునకున్ ॥

*   *   *   *

స. అంకితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన వాయుపురాణోక్తంబగు పార్వతీ కళ్యాణం బను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెటువలెను.

End :

వ అని గౌరీ వివాహోత్సవ క్రమంబు వాయుదేవుఁడు తెలియంజెప్పిన వినియమ్మ హామునులానందభరితాత్ములై సుఖంబుండిరంత.

ద్విపద.

ఇదియ శ్రీ వీపూరి వీరభద్రేశ - సదయలబ్ధ కవిత్వసారరసజ్ఞ ॥
వరమించు గూడూరి సిద్ధలింగయ్య - గురుమూర్తి శిష్యుండు కామగోష్ప్రైక
లింగనిష్ఠాపర శీలమానసుండు - జంగమ లింగప్రసాద సేవకుఁడు
కరిశ్రీప శ్రీకూరపాటివంశాబ్ధి - పరిపూర్ణ చంద్రుండు భవ్యగుణుండు
అరుదొందనమరలింగయ్య పౌత్రుండు - వరరామలింగయామాత్య సుపుత్రుండు
శ్రీల శ్రీయమరేశలింగనామాత్య - మేలుగా రచించె మేదినియందు
రమణీయవాయుపురాణోక్తమయ్యు - క్రమమొప్ప పార్వతికళ్యాణమంత
గరిమతో దుతయక్షగానంబునందు

*   *   *   *

వరయ సర్వముఁ దృతీయాశ్వాసమయ్యె
భాసురి శీతాద్రి జాసతీమానసో - ల్లాసమందస్మిత భాసవిలాసా
శ్రీసకలేశవిభాసితకమలనివాసచిగురుపాటి యామరామేశా॥

మంగళం మంగళం మహాదేవా మంగళం మంగళం.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతచక్కనిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

వాయుపురాణ కథానుసారముగాఁ బార్వతీ వివాహమిందు వర్ణింపఁబడినది. కూరపాటి యమరలింగామాత్యుఁడు దీనికిఁ గర్త. శరభమాంబా పెదరామలింగయ్య లీతనితలిదండ్రులు. ఈతడు శైవబ్రాహ్మణుఁడు. వీపూరి వీరభద్రస్వామి యీతని యిలువేల్పు. గూడూరి సిద్ధలింగయ్య యీతని పితామహుని గురువు. ఈ గ్రంథము శ్రీశైల

మల్లికార్జునస్వామిచే వ్రాయించబడినది. ఇందు అర్ధచంద్రికలు, రచ్చరేకలు, లఘుత్వముదలగు దేశిరచనాభేదములు గలవుగాని, రచనము సలక్షణముగాదు.

ఇందే గ్రంథాంతరము గలదు.

1 కళా పూర్ణోదయము.

No. 1910. ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము.

PRABHĀVATĪ PRADYUMNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1½ inches. Pages, 81. Lines, 7 to 9 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Complete.

This is a Yakṣagāna adaptation of Pingaḷa Sūrana's poetic work Prabhāvatipradyumnamu ; the name of the author is Gōpāluni Singayakavi ; the work is dedicated to God Narasimha of Ahobila.

Beginning :

శా. శ్రీకాంతాల సదృక్చకోరములకున్ జెల్వొంపు నెమ్మోమనే
రాకాశీతమరీచి రోచికతనన్ రంజిల్లఁగాఁ జేయుచున్
లోకాలోకపరీతవిశ్వము కృపాలోకాజ్ఞచే నేలు నీ
శ్లోకుండైన యహోబలేశుఁడు రమాలోలుండు నన్బ్రోచుతన్.

* * * *

ద్విపద.

అని యిష్టదైవంబు నభినుతిచేసి - మును వాణి హృత్పీఠమున నిల్పి మ్రొక్కి

. . . .

కరమొప్ప మున్ను పింగళి సూరన కవి-వరుఁడు చెప్పిన ప్రభావతి ప్రద్యుమ్న (?)
మను ప్రబంధము వొందమావహిల్లఁగను - నను నేలినట్టి శ్రీ నరసింహదేవు
నకు నంకితంబుగా నా నేర్చుఫణితి - సుకవులెల్లను మెచ్చ సొంపులుహెచ్చ
విను జనంబులకెల్ల వేడుకమించ - ఘనరీతులను యక్షగానంబుగాను
వరచిత్రశృంగార వర్ణనమీఱ - విరచింతునంతయు విస్ఫుటంబుగను.

End :

లలిత॥ జులువ తాళము.

మానవశిక్ష భక్తమానవ పరిరక్ష
భూనుతశీల వేణుగాన సంతతలోల
నేను నీకంకితముగ నీయక్షగానము
నేను నేర్చు గానరీతిఁబూని చెప్పినాను జే కోర॥ప॥

. . . .

మంజరి.

అని యిట్లు . . . .

. . . .

సిరులిచ్చి మన్మేలు శ్రీమంగళాద్రి - నిలయుఁడైనూతకి నెలకొన్నవరద
రాజగోపాలుఁడై రమణీయలీల - జనులకెల్ల సకలసంపద లిచ్చు
శ్రీ యోబళాద్రి నృసింహుని పేరఁ - దద్వర భక్తుఁడై ధరలోన వెలయు
నతుల గోపాలాన్వయాంభోధిచంద్రుఁ - డనఘ భాస్కరమంత్రి యాత్మజుఁడైన
వీరనమంత్రికి వెలదియోబమకుఁ - గూరిమితనయుండు గుణరత్నరాశి

. . . .

నలువొప్పు సింగయనామధేయుండు - ఘనబుద్ధితో యక్షగానంబుచేసె
నా చక్రవాళశైలావనియందు - నా చంద్రనిత్య తారార్కమై వెలయు.

(వి-పి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. గ్రంథారంభమునను ఇంక నక్కడక్కడను, శైథిల్యము కొంచెముకొంచెముగాఁగలదు. కొలఁది గ్రంథపాతములును గలవు.

పింగళి సూరనకవి రచియించిన ప్రభావతీ ప్రద్యుమ్న ప్రబంధమున కిది యక్షగాన రూప పరివర్తనము. సూరనార్యుని పద్యములెల్లనిందు చలుతెలుఁగుల గేయములుగా మార్చఁబడినవి. యక్షగానములలో నిది మేలిమి గలదియగును గ్రంథకర్త గోపాలుని సింగయ కవి- వీరనమంత్రి ఓబమకవి తలిదండ్రులు - మంగళాద్రి నూతకి పురముల వెలసిన యహోబల నరసింహ దేవునకిది సమర్పితము.

No. 1911. బసవమహిమామృత విలాసము.

BASAVAMAHIMĀMṚTAVILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 109. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, not old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Complete.

Gives on account of Basavēśvara the chief exponent of Vīraśaiva religion. The author is Virabhadrudu of Kānūru who was popularly known as Viyyanna. He was a disciple of Sitārāma Sāstri, a devotee of God Sōmēśvara worshipped at Kolanupāka.

Beginning :

ఉ. శ్రీ గురుసోమనాథువర శ్రీచరణాంబుజములొదలంచి

. . . .

రాగపరోపభోగు గతరాగును నాదరచెన్నయాహ్వయున్
వేగమె సంస్మరించి కడువేడుకఁ గక్కయగారిఁ గొల్చెదన్.

* * * *

ఉ. మ్రొక్కెద మాచిదేవునకు మోడ్చెదఁజేతులు మోళిగయ్యకున్
దక్కెదఁగిన్న రయ్యకును దాసుఁడనయ్యెద దాసుమయ్యకున్
మిక్కిలి భక్తితోడ విరుమింఁడయనారును జేరి కొల్చెదన్
మక్కువతోడమల్లరసు మన్ననగాంతు ముదంబెలర్పఁగన్.

త్రిపుట తాళం.

శరణు శరణు శరణు హా
శరణు శ్రీ బసవేశమాంపాహి శరణు శ్రీ వృషభేశ్వరా !
శరణు శ్రీ గురుచరణ వరశరణాగ్రగణ్య పరాత్పరా !
శరణు శరణు శరణు హా !

* * * *

సీ. వీరభద్రారాధ్య వీరమాహేశుని - గురువుగా నమ్మినగురుఁ డనంగ
కొలనుపాకపురీశు నలిసోమనాథుని - గలిమిగా నమ్మిన ఘనుఁడనంగ
భక్తమాహేశ్వర భక్తిసంపన్నుఁడై - భక్తిమార్గముచూపు భక్తుఁడనఁగ
పరమతములఁబట్టి పరిమార్పఁజాలిన - కల్లినాథుని భద్రగజమనంగ
దండనాయకుఁ డుద్దండదండి ప్రమథ - మండనుండైన బసవనమంత్రివరుని
రాజమౌళినిఁగొల్చు సీతారామ శాస్త్రి - పరగనెమ్మది నెప్పుడుఁ బ్రస్తుతింతు.

వ. ఇవ్విధంబున సీతారామ శాస్త్రులనుగాని యాడిబసవమహిమామృత విలాసంబను కథ శ్రీసోమేశ్వరస్వామి యనుజ్ఞచేతను రచియింపవలెనని సంతోషంబున గూర్చున్న సమయంబున నమ్మహాత్ముండేతెంచి నన్నుఁజూచి యానందితుండై యిట్లనియె.

బసవగీతంబులు పద్యంబులు వచనంబులు నేలలు ననేకవిధంబులఁగూర్చి బసవమహిమామృత విలాసంబు శ్రీ సోమేశ్వరస్వామికిఁ గృతియిచ్చి రచియించుటకు మాకు లింగానంద భరితంబయ్యెఁగావున రచియింపుమని యాజ్ఞాపించిన నా శరణుని మృదుమధుర వాక్యంబులకు సానందుండనై బసవేశ్వరుని సంస్తుతిగావించితినది యెట్లనిన,

End :

ఇదిబసవాదిమాహేశ్వరదివ్య - పదపద్మ సౌరభ భ్రమరాయమాణ
లింగజంగమపాద లీనమానస్క - సంగత సుఖసుధా శరధినిమగ్న
కరమొప్ప కానూరి వరవీరభద్ర - వరనామ వియ్యన్న సరసద్భక్తి
సుకవి ప్రణీతమై శోభిల్లి తనరి - యకలంక గుణనిధి యాదిబసవేశ
వరకృపాంచిత కవిత్వస్ఫూర్తిఁబేర్చి - పరమసద్భక్తిచే వరబసవేశ

మహిమామృత విలాసమహిని విలిసిల్లి - సహజజంగమలింగ సత్కృపచేత
చనుపురాతన భక్తుల మహత్త్వంబు - అనుపమభక్తుల ఆనందమయ్యె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాతగలదు. "సర్వజితునామ సంవత్సర మాఘబహుళ 6 బుధ వారం వరకు పులిచేరిలో మాజేటి సర్వేశలింగం ప్రతిచూచి వ్రాసికొనెను."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత తిన్ననిదేకాని తప్పులు చాలఁ గలవు శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

వీరశైవమత ప్రవర్తకుఁడగు బసవేశ్వరుని చరిత్రమిందు వర్ణితము. గ్రంథకర్త తానూరి వీరభద్రుఁడు. ఆతనికి వియ్యన్నయని వ్యవహారనామము. ఈతఁడు కొలనుపాక సోమేశ్వరస్వామి భక్తుఁడగు సీతారామ శాస్త్రుల శిష్యుఁడు. విశేషములకు దాహృత గ్రంథభాగములను జూచునది.

No. 1912. భక్తాంఘ్రిరేణు చరిత్రము.

BHAKTĀNGHRIRĒṆU CARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 55. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good, but not quite free from mistakes.

Complete.

Describes the story of the Aḷwar known as Tondaraḍippodi Āḷwar, Vipranārāyana and Bhaktānghrirēnu. The author Uttararangakavi has dedicated this work to Ranganathāswāmi worshipped at Paścimaranga kṣētra.

Beginning :

శ్రీలలిత లీలావిలోల శుభవిశాల దృగ్జాల
పరిపాలిత జగత్కదంబే ! నీలనీలాలకపరా
లంకృతాంచత్కపోల పాళీజితస్ఫుటముకుర
బింబే ! సర్వసుజనసేవ్య పదారవిందే ! సదానం
దే త్రిపురసుందరి సుగుణబృందే ॥ వందే ॥

ప్రణతసురమకుట మణిగణ కిరణరంజితా
రుణసముజ్జ్వల పీఠికా వరోహ
రణిత కంకణ ఝుణాఝుణరవ ద్విగుణిత
క్వణిత వీణామృదుల వాదనోత్సాహే ॥ వందే ॥
హరవామభాగభాగమితానురాగసం
భరితనిరతస్థితి విభాసమానే

కరుణావిభూషణో త్తర రంగనిలయసో

చరితలో దరిభక్త పరమఫలదా నే ॥ వందే ॥

వ. ఇవ్విధంబున విష్ణ్వీశ్వరుని బ్రస్తుతించి తదనంతరమున సత్తరరంగరంగ ధామునికి సమర్పితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన భక్తాంఘ్రిరేణు విలాసంబను నాటకంబు నకుం బ్రధాన గణ్యంబైన శ్రీరంగనగరం బెట్టిదనిన ;

వ. ఇట్లుచిత్తస్థలంబుగాం జూచి వికటదాసరిన్ని తానున్ను తోటసేయ నారంభించిరట యెటువలెను.

ముఖారి - ఏకతాళం.

తోటకెల్లతవ్వటామువెట్టివత్తాము రార

తోడుగాను పారచే బట్టి

అవునవునుసామి

మాటవిడు నైత్తిమీద జేటి యెవ్వారిసైన

కూయకుంటె యెట్లు కూడుపుట్టు !

ఓరయ్య సభ్య -

గరికివేళ్లు మంటినంటివుంటే యే తీరుపైరుగావరా

లెస్సదియ్యకుంటే| అవునవును సామి !

పెరికె బేరమాడుకుంట వుండెదొవ సుంకము

బెట్టివేట్లబోనిచ్చేరుకంటె, ఓరయ సభ్య.

End :

వ. ఇట్లువినతులు సేయఁగా సంతోషించి శ్రీరంగనాయకులు విప్రనారాయణుతో నేమనుతున్నారు.—

క. తావకభక్తికి మెచ్చితి - నావాఁడవు నీవు విప్రనారాయణ నీ
వేవరమడిగిన నొసఁగెదఁ - గావలసిన కోర్కిదెల్పఁగానగు ననఘా !

వ. విప్రనారాయణుం డేమనుచున్నాఁడు.

ద్విపద. శ్రీరంగనాయక చిత్తాంబుజాత - సారంగరక్షిత సారంగరంగ
ధన్యుఁడనైతి నాదైన్యంబు దొలఁగె - నన్యమొల్లను భవదాశ్రితచరణ
రజము పేరొదవువరం బిమ్మమమ్ము - భజియించి నిశ్చల భక్తినుండెదను

వ. అనిన విని మందస్మిత సుందరవదనారవిందుడై యిందిరావల్లభుండతనికి తొండరడిప్పొడి యాళ్వారని పేరొసంగి చోడరాజునుజూచి యేమనుచున్నాడు.

చ॥ క్షితివరదీనికింబ సిడి గిన్నియయిచ్చిన వాడనేనె యీ
యతివమదాజ్ఞచేఁ బోడమునచ్చెర, వందనమాలికాంశజుం
డితఁడును నేను వేడ్కకయి యిర్వురిఁగూర్చితి నన్నుఁజూఁచిన
ట్లితులితభక్తిఁజూచి యనయంబు భజింపుము నాదుభక్తునిన్.

వ. అని శ్రీరంగనాయకుండ దృశ్యుండయ్యె

ద్విపద. అని శుభాకృతికి లోకాంచిత స్థితికి - దనచక్రకధృతికి నుత్తరరంగపతికి
నర్పితంబుగఁ దదీయప్రసాద ప్ర - సవ సమర్పిత గీతసాహిత్యహృద్య
తరతాళశాలి యుత్తర రంగసుకవి - ధరణి పైనాచంద్ర తారార్కముగను
పరిఢవిల్ల నొనర్చి భక్తాంఘ్రిరేణు - చరితనాటక విధి చదివి వ్రాసినను
శ్రీ సతీరమణుండు సిరులిచ్చుగాక.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులంతగాలేవు. శైథిల్యముగలదు. గ్రంథ పాతములు గలవు.

తొండరడిప్పొడియాళ్వారని, భక్తాంఘ్రిరేణువని, విప్రనారాయణుడని పేర్లందిన యాళ్వారి చరిత్రమిందు వర్ణితము. పశ్చిమ రంగమున వెలసిన రంగనాథస్వామి కర్పితముగా నుత్తరరంగకవిదీనిని రచించెను.

No. 1913. భద్రకాళీ కల్యాణము

BHADRAKĀLI KALYĀNAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 42. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Describes the story of the marriage of Bhadrakāli and Vīrēsvara at Murumuḷḷa. The author is Peddayāmātya of Veluvali.

Beginning :

శ్రీశు బాణంబుగాఁ జేసిచేకొనిన గౌ
 రీశు మురుముళ్ల వీరేశుఁ దలంతుఁ.
అంతంతకు నుజాలసంతోషమువహించి
 దంతిముఖుఁడగు నేకదంతు మదిఁ దలంతుఁ.
సరవి బ్రహ్మేంద్రాది సురలు సన్నుతి సేయ
 వరము లొసగిన మంచుగిరి కూఁతుఁదలంతుఁ.

* * * *

జంపె.

పాడలుచక్కనిమేలు పుట్టంబు ధరియించి
తొడరు మదనవిభూతి యొడలెల్లనించి

కడిమి మెఱయను బన్నగము శిరంబున జుట్టి
చిడిపిపాములనెల్లc జేకట్టుకట్టి
వెడcదపాములc బెనువివేసి జందెములుగను
కడcగి సర్వేశ్వరుcడు కంధరంబునను
మిన్నేటిమకుటమున పన్నెమీఱcగc గప్పి
యున్నతంబుగc జంద్రు నుంచె మకుటమున
చెలువుమీఱగcనిట్లు సింగారము వహించె
మలహరుcడు బ్రహ్మాండముల వారుమెచ్చ.

End :

తనరంగ నరులు కీర్తనలిట్లు సేయ - ఘనుcడు శంభుcడు భద్రకాళియుcదాను
సమితమాకట్నంబు లగ్గిరిచేతc - గొమరొప్పcగా నందుకొని సంభ్రమమునc
గైలాసమున కేcగి కడు సుఖంబున్న - వేళభక్తులు చాల విన్నవించcగను
మురుముళ్ల యనుపురం బునకు వేంచేసి - యిరవుగా భద్రకాళీశ్వరితోను
సల్లాపములc బ్రొద్దు జరుపుచు జనులు - యుల్లంబు చల్లcగా నొదువc బ్రోవుచును
బుషవాహనుcడుండె.

* * * *

కళ్యాణియా భద్ర కాళికా దేవి - కళ్యాణమిర వొప్పcగా విరచించె
బెంపొంద వెలువలి పెద్దయామాత్యుc - డింపుగా నీకథ యెవ్వరైనగాని
వినిన వ్రాసిన జదివిననిచ్చువారి - కెనయంగ వీరేశుcడిప్పి తార్థములు.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాcతగలదు :—

ఈ గౌరీకళ్యాణం వెల్లా నాగన్నగారి ప్రతిక్రమానను పైండిముక్కుల పుల్లయ్య మాదేటి సర్వేశలింగంకు సంపూర్ణంగా వ్రాసియిచ్చెను.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాcత మంచిది. తప్పు లున్నవి. తాళపత్రములలో శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

మురుముళ్ల పురమున వెలసిన భద్రకాళీ వీరేశ్వరదేవుల కళ్యాణకథయిది. గ్రంథకర్త వెలువలి పెద్దయామాత్యుcడు.

No. 1914. భల్లాణ చరిత్ర.

BHALLĀṆA CARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 11 × 1¾ inches. Pages, 76 Lines. 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and worm eaten. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

The story herein is the same as that described under No. 1915 ante. The author Jakkanna Sambayya has dedicated the work to God Guhēśvara.

Beginning :

క. శ్రీగురుదేవ గుహేశ్వర వాగీశ్వర కమలనేత్ర వాసవవరదుఁ
భోగివిభూషణుఁ గొలిచెద ధీగరిమ వచింతు దేవ దేవుని ప్రీతిన్.

శా. ఓగౌరీపతి యో పురాంతక శివా యో భర్గ యోశాశ్వతా
యో గంగాధర యో లలాటనయనా యోచంద్ర చూడామణీ
యోగో రాడ్ధ్వజ యౌ సురేంద్రవినుతా యోసర్వ భూతాధిపా
వేగ న్నామది నోలలాడవె దయ న్వీక్షించవే వేఁడెదన్.

త్రిభంగులు.

గిరికావాహన మెక్కి గిరికన్య మ్రోల, ముద్దు – పరుగులిడు గణాధిపతికి జే జే !
గుజ్జురూపముతోడ గజ్జెలందెలు మ్రోయ – బొజ్జదిప్పుచు నాడు రజ్జుకు జే జే
మింటఁ జంద్రుని జాఘంటుగాఁ జేసిన – యొంటికొమ్ముగణాధిపతికి జే జే !

*　　　*　　　*　　　*

రామ ఖిల్లి.

మిండాజంగమ లింగమూర్తీ ! యిది – మేరగాదువిను మీకప కీర్తి !
ధనధాన్యములనిత్తునయ్యా, నీకు - ఘనవాహనాభరణ గంధ ప్రసూనా
కనకాంబరములిత్తునయ్యా అయ్య – దినదినమును పళ్లు దెప్పింతునయ్యా ॥మిం॥
మళ్లూ మాన్యాలిత్తునయ్యా, పెళ్లి – పెళ్లికి నిప్పింతు పిన్నటంకంబు
ఇళ్లు గట్టించెదనయ్యా, మారి – కళ్లకింపుగ మేడ గట్టింతునయ్యా ॥మిం॥
మంచి మఠాలు గట్టింతు, నీకు – మంగళ ద్రవ్య సామగ్రి దెప్పింతు.

*　　　*　　　*　　　*

జో జో చిదానంద జోచిన్మయాంగా
జో జో భవాధీశ జో సుప్రకాశా ॥జో జో॥
జో జో గణాధ్యక్ష జో గరళభక్షా
జో జో పరంధామ జో దివ్యనామా ॥జో జో॥
సరవితో నిప్పనను జదలంటనట్లు – కరమొప్పు ఘనషడ్వికారములు లేకా
పరమపురుషుఁడవైన ప్రభులింగ మూర్తీ – చిరచిన్మద చిత్కళా పూర్తీ !

End :

ద్విపద॥ శ్రీకరంబైనట్టి శ్రీవీరశైవ – ప్రాకట మతధర్మ పారీణమతుఁడ
ధరగుహేశ్వరలింగ వరకృపాలబ్ధ – ఖగమార్గ శివకవిత్వ ప్రభాన్వితుఁడ
శ్రీగురుబోధ విశేషశోభితుఁడ – నాగమనిగమోక్తి నభిరమ్యమైన

యన్వయంబుయోగ విద్యాభ్యాసరతుండ ఘన నేతి నేతివాక్యస్ఫూర్తియుతుండఁ
ఘనసచ్చిదానంద కలితాత్మరతుండఁ - బసిగొని శివనామ పఠనాధిరతుండ
వలనొప్పి బుక్కామ వంశ వర్ధనుండ - నలువొంద సాంబయ్య నామధేయుండ
భయభక్తితో నిట్లు భల్లాణ చరిత - నయమొప్ప యక్షగానంబు చేసితిని
జటులోగ్రసర్పాభరణు చంద్రకిరీటు - అక్షయుండగు నీకు అర్పితంబుగను

* * * *

ప్రమథులు శివుండును పార్వతీసతియు - క్రమమొప్పఁ గలయంత కాలమీకృతియు
మహితచిదానంద మహిమచేదనరి - స్థిరముగా ధరను వర్ధిల్లును గాత॥

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

“ అంగిరసనామ సంవత్సర మార్గశిర శు 10 ఆదివారం వరకు ప్రతినున్నాగ్రామాన భల్లాణ చారిత్ర యక్షగానం మాజేటి సర్వేశలింగం వ్రాసుకొన్నాను. ”

(వి-వి.)—

సంగ్రహము వ్రాత తిన్ననిదే కాని నిర్దుష్టముకాదు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది నెం 1915 రున వర్ణితమగుదానిఁ బోలినదే. కథ యందలిదే కాని రచనము వేఱు, గ్రంథకర్త బుక్కామ సాంబయ్య. ఆతఁడీకృతిని గుహేశ్వరస్వామి కర్పించినాఁడు. ఇది మంచిరచనారీతిగల యక్షగానము

No. 1915. భల్లాణ నాటకము.

BHALLĀNA NATAKAMU.

Substance, palm leaf. Size, $16\frac{3}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 75 Lines 5 and 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearence old. Mode of writing, not bad and not free from mistakes.

Complete.

The story of Bhallāna a great devotee of Siva is described in this Alapaka Peddi, who was a disciple of Sivanjanaswami, a Saiva by religion and a potter by caste is the author. The work has been dedicated to God Bilvesvara. Kokilamba is the favourite goddess of the author.

Beginning:

క. శ్రీగురుకృప వెలయఁగ వే - డాగమయుతమైన శివకథామధురోక్తుల్
గాఁగ రచింపఁగ బూనెద - రాగరసంబుగ భల్లాణ రాయని చరితన్.

* * * *

ద్విపద॥ శ్రీపార్వతీశు దర్శించి సేవించి - నాపాలి శ్రీగణనాథుఁబూజించి
శరజన్మఁ బ్రార్థించి సద్భక్తిగాంచి - వరదుండౌ మాధవు వర్ణించి మించి

భారతినర్చించి పరగఁ గీర్తించి - యామూఢి సత్కృపులను నుతియించి
కులదేవతయిన యా కోకిలాంబకును - వలనొప్ప మ్రొక్కి యా వరము చైకొని
బరవసంబుగఁబూని భావంబులోనఁ - బరగంగనాబిల్వ పతికంకితముగ [యా
సరిసమా భల్లాణచరిత నాటకము - వెలయింతుఁ దత్కథా విధమెట్టిదనిన.

End:

ద్విపద॥ భల్లాణమెచ్చితి భళిరనీవలెన్న - నిల్లాలినిటులిచ్చు టెవ్వరీభువిని
అనిమదిఁ గొదవగా ననుమానపడకు - మనఘాత్మ మాతల్లి యాచల్లమయను
నీకును గులసతినేను మీసుతుఁడ - మీకునే నిఁక మోక్ష మిచ్చుటే తెన్న
ఆయిన మీభక్తినే నరసితి నిపుడు - జయముచైకొంటివీ జగతిలో నీవు
ఆలోకమునఁ బ్రమథాదులలోను - మేలునీవనిపట్టి మెచ్చితి నిదిగో
సతులిద్దరును నీవు సరివిమానముల - చతురత నెక్కించి చేరిరమ్మనుచు
బసవ వాహనమెక్కి పార్వతీశ్వరుఁడు - అసమానుఁడై రజతాద్రిఁగొల్వుండ
హరియు బ్రహ్మయు నింద్రుఁడందు సేవింప - గరుడ కిన్నర యక్షఖచరులుగొలువ
సుర లాలవట్టము ల్సామ్ముఖులైపట్టఁ - బరగ భల్లాణుఁడు బ్రమదుఁడైయొప్ప.

Colophon:

అని సూతముని మానులకు బల్కె నను చు - విని కోకిలాంబికా విభుశంభు పేర
గనకబిల్వార్చిత కామేశు పేర - ననుఁ బ్రోచు నావైద్య నాథుని పేర
బరగు నలంకార భావమీ చరిత - వెలయొప్ప వ్రాసిన వినినఁ జదివిన
నీశుఁడిచ్చును జాల నీప్సితార్థములు - వారిఁ బుత్రులు పౌత్ర వరులు సంపదలు
పొందుదు రనితన బుద్ధిఁజింతించి - ముందుగా సద్గురుమూర్తియైనట్టి
సంతోష శివజ్ఞాన స్వామిని మదిని - సంతతముఁ దలంచు సద్భక్తిపరుఁడు
అంగలింగాంగ శివాచార ధరుఁడు - జంగమ తీర్థ ప్రసాద సేవకుఁడు
శాలివాహన వంశ చరితుఁడీ భువిని - ఆలపాకను నూర నమరిన పెద్ద
పెద్దన లింగమాం బికనుతుం డయిన - వైద్దెప్ప పాపాంబ వరపుత్రు పెద్దు
లలితమై తనరు భల్లాణుని చరిత - వెలయు నాటకముగా వినిపించిదీని
సుకవు లెల్లనువిని సొంపొంది ధరను - బ్రకటింపు డాచంద్ర పరిపాలనముగ.

మంగళ హారతి.

మంగళం జగదేక మాతకును మంగళం - మంగళం బిల్వవన మందిరకును
మంగళం బాలేందు మౌళికిని మంగళం - మంగళం కామేశు నంగనకును
జయ మంగళం నిత్య శుభ మంగళం.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁత గలదు :—

"విరోధినామ సంహ్వాత్సర ఆశ్వీజ శు 10 ఆదివారం ఈ భల్లాణ నాటకం పుదుచేరిలో మాజెటి సర్వేశలింగం వ్రాసుకొనును"

Desori.—141

"ధాతువునామ సం॥ కార్తికీ నెల 21 తేది బుధవారం పర్వకాలం గ్రహణం పుణ్యకాలం వుదయమయిన పన్నెండు ఘడియలనరమీఁద వుదుచేరిలో ప్రాంసుకోటి చేసినది."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యొకమాదిరిగా నున్నది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

భల్లాణుఁడను శివభక్తునికథ యిందు వర్ణితము. భల్లాణ చరిత్రము ద్విపద కావ్యము నె 1165 రున వర్ణితమైనది. సంతోష శివజ్ఞానస్వామి శిష్యుఁడును, వీరశైవుఁడును, కుమ్మరి కులమువాఁడును నగు ఆలపాక పెద్ది యేతద్గ్రంథకర్త. ఈ గ్రంథము విశ్వేశ్వర దేవునకు సమర్పితమైనది. కోకిలాంబ గ్రంథకర్త కిష్టదేవత. విశేషముల కుదాహృత గ్రంథ భాగమును జూచునది.

No. 1916. భామావేశ కథ.

BHĀMĀVĒṢA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{4} \times 8\frac{3}{8}$ inches. Pages, 360. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Complete.

Similar to the work described under No. 1899 ante. The name of the author is not found in this.

Beginning:

ఉ॥ అంజలిఁజేసి మ్రొక్కెద మదంబకు దివ్యసరోజ మాలికా
పుంజ సుగంధగంధకచ పుష్పరస భ్రమరీ కదంబకున్
రంజిత కంఠహార నవరత్న విడంబిత వజ్రకింకిణీ
మంజుల మేఖలావలయ మధ్యజ్ఞనితంబకు శారదాంబకున్ ॥

దరువు॥ వెలయ కన్నులచీకటి బాయుటెన్నాడు వెన్నెలారో
ఆ ! అజుడు నన్ను కారుణించ్చుటెన్నాడో వెన్నెలారో ॥

శా॥ రావే మాధవి రావే కుందరదనా రావె సరోజాన నా
జీవా తక్కకు మాయలాడి వినవేయోయక్క ప్రాణేశ్వరుం
డీవేళే వెలిగూడెనో యెవతె కోర్కెల్దీరనో తెలియదా
నీ వెంటైనను వానిఁజూపవు గదా నీరే(జ) పత్రేక్షణా ॥

క॥ వినవమ్మ యేను జెప్పెద ఘనముగ శ్రీకృష్ణమాయ కాంతుని కొరకై
వనిబూని వెతుక వచ్చితి అనువందగ సత్యభామ యందురె నన్నున్ ॥

End:

సీ॥ తొడలపై నిన్నెలుఁబడిసేయు రుక్మిణీ-రమణికి మ్రొక్కరా కమలనాభ
దక్షిణ చెక్కుల............మిత్ర-విందకు మ్రొక్కరా సుందరాంగ
బిగువు కౌఁగిటిలోన సొగసు గుల్కెడు నీసు-దంతకు మ్రొక్కరా సుందరాంగ
అత్తయై చను మొనలొత్తి ముద్దాడునీ-రాధకు మ్రొక్కరా మా...
నిరతమరుదుగ మరయుచు మరుని కేళి-గనుఁగొని రమించు చందన గంధులెవరో
వారి కొనరించవయ్య నీ వందనములు-వూని యెడఁబాయకుందురుగాని కృష్ణ ॥

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది గాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది నెం 1899 రున వర్ణితమయిన గ్రంథమును బోలినది. కర్త పేరిందుఁగానరాదు. ఇందుఁ గొన్ని సంస్కృత శ్లోకములకుఁ దెలుఁగుఁటీక కూడఁగలదు.

No. 1917. భామావేష కథ.

BHĀMĀVĒṢA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 17½ × 1¾ inches. Pages, 51. Lines, 6 **on** a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Incomplete.

Same work as that described under No. 1916 ante. with some variations in reading.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది గాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు. 19 నుండి 24 దాక గల యాకులు వ్రాఁత లేకయున్నవి.

ఇది నెం 1916 రున వర్ణితమయినదే కాని పాఠభేదము లెడనెడ గలవు.

No. 1918. భామావేష కథ.

BHĀMĀVĒṢA KATHA.

Substance, paper. Size, 7⅞ × 6½ inches. Pages, 23. Lines, 13 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair, containg full of mistakes.

Begins on fol. 132 b.

The other works herein are Bhāskaraśatakamu (with com) 1b, Candravadanā śatakamu 254 b, Sampegamanna śatakamu 267 a, Dāśarathi śatakamu 279 a.

Incomplete.

Same work as the above.

(బి-బి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వముకోశ.

ఇందలి గ్రంథాంతరములివి: 1b భాస్కర శతకము (సవ్యాఖ్యము), 254 బి చంద్రవదనా శతకము, 267 ఎ సంపెగమన్న శతకము, 279 ఎ దాశరథి శతకము.

No. 1919. భామావేష కథ.

BHĀMĀVĒṢA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1⅜ inches. Pages, 17. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Begins on fol. 1 a. The other works herein are: Rādhāvēṣa katha 10 a. Pārijātadvipada 31 a. Hindustani songs 32 a. Mūrkha Pancakamu 33 a.

Incomplete.

Similar to the works described under Nos. 1916, 1899 ante.

Beginning:

మ॥ ధరసింహాసనమై నభంబుగొడుగై తద్దేవతల్ భృత్యులై
పరమామ్నాయము లెల్ల వందిగణమై బ్రహ్మాండ మాగారమై
సిరి భార్యామణియై విరించి కొడుకై శ్రీగంగ సత్పుత్రియై
వరుస న్నీ ఘనరాజసంబు నిజమై వర్ధిల్లు నారాయణా॥

. . . .

ఉ॥ శ్రీకరలీలచే నతి విచిత్రముగా మెలుపొందునట్టుగా
చేకొని నందగోపపురి శ్రీరఘురామ కటాక్ష వీక్షచే
జోకగ గీతవాద్యముల సొంపుగ నింపుగ వంచ జక్కినిఁ
బ్రాకటమైన నాట్యరస భావముల న్వినిపింతు వేడుకన్॥

గుమ్మ కాంబోది॥ త్రిపుట॥

అంబావో। భ్రమరా॥ ప॥
అంబావో। భ్రమరా। నీ పా
దాంబుజాతములు గొలిచె

షఖిల లోకమూలా వా॥ రంబావో భ్రమారా॥
అంబూజా సనూరాణి
హరి రాణి గొలూవాంగ అంబావో భ్రమారా ॥
నిన్ను । తుంబురూ నారదా
దులు హెచ్చి పాడెరో ॥ యంబావో భ్రమారా ॥

End:

ద్విపద॥

. . . .

హితవతులైనట్టి యింతులలోన
సతినీకు మిక్కిలి జాణలే దాకతె
కనకాంగి యిది యిచ్చ కముగాదువేగ
వనజాక్షుఁదోడుక వచ్చిన యపుడె
మదిలోన నీమేలు మరువనోయమ్మ
మదినొండు దలఁపక మరిపోయిరమ్మ ॥

వ॥ అనుచు నెచ్చెలివీడు కొల్పియంత నచ్చటి చెలులతో భామ యిట్లనియె ॥

క॥ ఎఱుకతనైనను బిలుచుక సరగున రారమ్మ సరసిజాక్షుం డిపు డే
తరళాక్షి యింటఁజేరెనొ యరయఁగ విభుజాడ శకునమడుగఁగ వలయున్ ॥

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది నె 1916, 1899 రుల వర్ణితమైన గ్రంథములవంటిదే కాని రచనము లేదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరము వేఱు :—

10 ఎ రాధా వేషకథ, 31 ఎ పారిజాత ద్విపద, 32 ఎ హిందుస్తాని పాటలు, 33 ఎ మూర్ఖ పంచకము.

No. 1920. భారతము.

BHĀRATAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13⅜ × 1⅜ inches. Pages, 128. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, very old. Mode of writing, bad and not quite free from mistakes.

Incomplete.

Although this work, containing dvipadas, songs and prose passages, is included among yakṣagānās, it is not suitable for staging. The entire work should have contained the story of Bhārata Virātaparva, complete, but the portion under notice contains only up to the return of Bṛhannala with Uttara from the battle field. The name of the author is not known.

Beginning :

ద్విపద॥

. . . . . . పాలసుతులు
వనమున ద్వాదశవర్షము ల్గెలఁగి
ముగిసినంతన కదిమూడవ యేఁడు
జగతి . . . . .
. . . లందియా శమన నందనుఁడు
. . . తో గాండీవిఁ గనుఁగొని పలుకె
. . దివించు . . . .
వదలక యొక యేఁడు వర్తించు టరిది
యెఱిఁగింపు దీనికి నేది కార్యంబు
ఎఱుఁగఁ దీఱదు నాకుఁ బృ . . . .
. . . . భుఁజూచి యాసవ్యసాచి
తనశక్తి దీపింపఁదా విన్నవించె
నాకుఁ జూడఁగ మత్స్యనగరంబు మేలు
. . . . లకును
వినయ భూషణుఁ డందు విరటుఁడున్నాఁడు
మనుజాల తారతమ్యము లాతఁ డెఱుఁగు
. . . . . లోఁ గొంక
గుణవంతుఁడగు వానిఁ గొలిచి యుండుదము
ఉండుఁబోయే రూపముచితంబు మనకు
. . . . . . డి మారు
వెలయ నా రూపులు వి . . . . . డఁ
బలుమాఱు మనసైన భ్రమ పుట్టవలయు
. . . . . . సుతుఁడు
మనసులోపల శోకమగ్నుఁడై యుండె
నక్కటా ధరణి నీయంత రాజునకు
మిక్కిలి యాశ . . . . . .
. . . బుదినవాలు గజవిధిగాని ?

కృపయు నీతియు వే తె కీర్తింప వేఁ
మన్నించ నేర్తురు మంచివాఁ . . .
. . . . . . బుమిను ?

* * * *

వ॥ అని యివ్విధంబునఁ గీచకు నిర్జించి సైరంధ్రికారూపంబు తెచ్చి చూపిన నేమను చున్నది.

జంపె॥ చెప్పుదువు పలుమారు చెక్కుగద్దలనిమాట
అప్పుడాడినమాట యిప్పుడెటు పోయెక్
తెలియఁ జెప్పిన వినక చలపోరితివి నీవు
తులువ తలకెక్కి నీవలపింత చేసెక్
నిదురకంటికి రాక నేఁడెంత బడలితివో
నిదురఁబో యిఁకనైన నిశ్చలంబుగను,

వ॥ అని హాస్యంబుచేసి భీమునితో నేమనుచున్నది.

సింహమేనుఁగు నెక్కి చీల్చి చందమున నీ
సింహబలు నొంచితివి చిటుకుమన కుండక్
ఆ వేళ నాకోప మార్చితివి యొంటిగా
నీ వేళ నీ నీచు నేవు మారిపితివి
నీకె తగునా యోర్పు నీకె తగు నీ నేర్పు
గాక యితరుల కేల గలదె యీ మహిమ ॥

వ॥ అని యివ్విధంబున ద్రుపదసుతయు ననిలతనయుండును నాటకసాల వెడలి రయ్యవసరంబున.

* * * *

End :

అంత నాయుత్తరుఁ డారథం బెక్కి
సంతసంబునఁ దన సారథితాను
పట్టణ . . . బు బాగుగాఁ జొచ్చి
నెట్టన వీథిలో నేతెంచునపుడు
మంగళారతులును మహవాద్యతతులు
రంగుగా రమణీయమైన . . . ముల
నరుదెంచి నృపుని శిఖాపంగమరని (?)
స్తారిదిఁ దమ్ములలోనఁ గూర్చుండెనప (?)

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁతమంచిదిగాదు. కన్నడమోడి గలదు. తప్పులు కొంత గలవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు చాల హెచ్చు.

తఱచుగా ద్విపదలు గల్గి దరువులు మొదలగు గేయమును, వచనమును గలిసి యున్న యీ రచనము యక్షగాన మనఁదగినదే కాని ప్రదర్శనార్హముగా నున్నట్లు దోఁపదు. ఇందు విరాటపర్వ కథ యెల్లఁగూర్పఁబడియుండవచ్చును గాని యిక్కడ బృహన్నల యుత్తరునితో యుద్ధరంగమునసుండి మరలి వచ్చుటదాకఁ గలదు. గ్రంథ కర్త పేరిందుఁ గానరాదు.

No. 1921. మృత్యుంజయవిలాసము. MṚTYUNJAYAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 12½ × 7¼ inches. Pages, 163. Lines 19 on a page Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Begins on fol. 132*a*. The other works herein are: Virasaivadiksā-bodhamu 1 *a*. Mitravindaparinayamu 17*a*. Kāmēṣvaricaritra 336 *a*.

Complete.

The story of the birth of Kumāra, War God, and the events leading to it, viz., the attempt of Manmatha, God of Love, to disturb the Penance of Śiva, the destruction of Manmatha by Siva, the penance of Pārvati and her marriage with Śiva form the theme of the work. Gōgulapāti Kūrmanāthakavi is the author. He was the son of Buccanāmātya and disciple of Sri Tirumala Peddinti Sampat-kumārācārya.

Beginning :

శ్లో. శ్రీకాంతానంద దదాయ - చిదానంద స్వరూపిణే
వందితామర బృందాయ - ముకుందాయ నమో నమః.

ద్విపద॥ శ్రీరమణీలోల శ్రితజనపాల - కారుణ్య మయ శీలకాంచనచేల
వైకుంఠవామనవారి జనాథ - నీ కంకితముగ నే నేర్చిన రీతి
మృత్యుంజయవిలాస మృదుతర కావ్య - మత్యంత భక్తితో యక్షగానంబు
రచియించి నీకు నర్పణసేయఁబూని - ప్రచురమౌ తత్కథా క్రమ మెట్టిదనిన.

End:

ద్విపద॥ బాలేందుధారియుఁ బార్వతిఁగూడి - చాలమోదంబున సౌఖ్యంబు నొందె
నొనర నంతటఁ గుమారోదయంబయ్యె - ఘనతార కాఖ్య రాక్షసవధమయ్యె
సకల లోకంబులు సంతోషమంది - ప్రకటన కళ్యాణపారంపర్యముగను
విజయనగరిని శ్రీ వేంకటేశ్వరుల - బుజగతిఁగూడి సమృద్ధ భాగ్యముల

మృత్యుంజయుండన మెఱసి భక్తాళి - కత్యంతబలధాతయై చెలువొందె
శ్రీరమాపతిపేర శ్రీహరిపేర - నారాయణునిపేర నాస్వామిపేర.
నత్యంత భక్తితో నంకింతంబైన - మృత్యుంజయ విలాస మృదుల నాటకము
హరికంకితంబౌట హరకథయౌట - హరిహరదాస హృద్యంబగుచుండు
సరసతనిక్కథ చదివిన విన్న - నరులకు నిహపరానందంబు దొరకు
వరపుత్త్రపౌత్త్రాదివైభవంబలరు ధరణి నాచంద్రార్కతారకంబుగను.

Colophon :

ఇది శ్రీమన్నారాయణ చరణదాస్య పవిత్ర గోగులపాటి బుచ్చనామాత్య పుత్త్ర శ్రీ తిరుమల పెద్దింటి సంపత్కుమార వేంకటాచార్య దేశికానుగ్రహసనాథ శ్రీ కూర్మనాథ ప్రణీతంబైన మృత్యుంజయ విలాసంబను శృంగార నాటక గేయ ప్రబంధంబునందుఁ దృతీయోల్లాసము.

ఒకటవ, రెండవ యుల్లాసముల తుద నీక్రింది పద్యము గలదు :—

తే. పరమభక్తిని గోగులపాటి కూర్మ - మంత్రి మృత్యుంజయ విలాస మధురకావ్య
మొనరరచియింప సన్నిధినుండి వ్రాసె - ధరణి నాదుర్తి హరిహరదాసఘనుఁడు.

(వి-శి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము. గ్రంథపాతములు కొలఁదిగాఁ గలవు.

మన్మథుఁడు శివతపో భంగము సేయఁజని శివఫాలాగ్నిచే నీఱగుటయు, పార్వతి తపస్సు, పార్వతీ పరిణయము, శివునికిఁ గుమారుఁడు జనించి రక్కసుల ద్రుంచి దేవతలకు విజయము కూర్చుటయుందలి యితివృత్తము. ఇదియక్షగాన ప్రబంధములలోఁ జేరెన్నికగన్నది. శ్రీ తిరుమల పెద్దింటి సంపత్కుమారాచార్య శిష్యుఁడు బుచ్చనామాత్య పుత్త్రుఁడునగు గోగులపాటి కూర్మనాథకవి యేతద్గ్రంథ కర్త.

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి.—

1a వీరశైవ దీక్షాబోధము, 17a మిత్రవిందా పరిణయము, 33 ba కామేశ్వరీ చరిత్ర.

No. 1922. మృత్యుంజయవిలాసము.
MṚTYUNJAYAVILASAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1 inches. Pages, 166. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె. ఆ ప్రతికిది మాతృక.

No. 1923. మృత్యుంజయవిలాసము.

MṚTYUNJAYAVILASĀMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 23, Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

(వి-వి).—

అసమగ్రము. ప్రథమోల్లాసము మాత్రమే కలదు. వ్రాత తిన్ననిది. తప్పులు చాలా గలవు. శైథిల్యము గలదు.

పూర్వమువోలె.

No. 1924 మృత్యుంజయవిలాసము.

MṚTYUNJAYAVILĀSAMU.

Substance, paper, Size, $10 \times 7\frac{1}{4}$ inches. Pages, 68. Lines, 28 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, very old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. తుది పట్టు కొంత లోపించినది. వ్రాత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథ పాతములు చాలగలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1925. మృత్యుంజయవిలాసము.

MṚTYUNJAYAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{3}{4} \times 6\frac{1}{4}$ inches. Pages, 152. Lines, 19 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured and worm-eaten. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not quite free from mistakes.

Begins on fol. 196 *a*. The other works herein are: Hariscandropākhyānamu 1 *a*. Sugrīvavijayamu 276.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు చాల హెచ్చు.

పూర్వము వోలె.

ఇందీ గ్రంథాంతరములు గలవు—

1a హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము. 276a సుగ్రీవ విజయము.

No. 1926. మృత్యుంజయవిలాసము.

MṚTYUNJAYAVILĀSAMU.

Substance., palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 53. Lines 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తృతీయోల్లాసము మాత్రమే కలదు. దానను గూడఁ దుదిపట్టు కొంత లేదు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

ముఖపత్రమున నీ వ్రాఁతకలదు: "చాగఁటి సుబ్బన్న అయ్యవార్లగారు శివార్పితంగా ఇచ్చెను."

No. 1927. మృత్యుంజయవిలాసము.

MṚTYUNJAYAVILASAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 166. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above. But at the end of the third ullāsa, instead of the usual colophon, the following dvipada is introduced

End;

శ్రీసింహభూధర శ్రీరామతీర్థ - భాసురస్థల ముఖ్య బహుదేశములకు
నాచార్యు లుభయ వేదాంతరహస్య - ధీచతురాత్ములు తిరుమలవంశ
కలశాంబురాశిరాకా చంద్రమూర్తి - సలలిత పెద్దింటి సంపత్కుమార
<u>శ్రీ వేంకటార్య దేశికుల</u> శిష్యుఁడను - పావన <u>గౌరమాంబా బుచ్చిమంత్రి</u>
వరపుత్రుఁడను <u>సూరవరుని</u> పౌత్రుండ - నిరవందఁ గాశిరామేశ్వరముఖ్య
సరసదివ్యక్షేత్ర సంచారభవ్య - కరుడైన <u>వెంకన్న</u> <u>కామన్న</u>యనెడు
నను జన్మలనుగూడి యలరినవాఁడ - వనజాక్ష పదభక్తి వశుఁడైనవాఁడ
<u>శ్రీహర్షదాసాఖ్య</u>ఁ జెందినవాఁడ - నాకుఁదోఁచిన యట్లు నవ్యకావ్యంబు
రచియించి వారికర్పణ చేసినాఁడ - ప్రచుర పాండిత్య సంభావితులార
గురుతర సత్కావ్యకోవిదులార - స్థిరతర వేదాంత దేశికులార
సరసత సుగుణలేశంబిందు నెంచి - కరుణచే నానందకరులు గావలయు.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁత గలదు :—

"వ్యయ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు ౨౨ జయ వారం సర్కి చిన్నకోట నరసింహులు వ్రాసి మాజేటి సర్వేశ లింగానకు ఇచ్చినాడు."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది పూర్వవర్ణితమే.

కాని యిందు తృతీయోల్లాసాంతమున గద్యమునకు బదులుగా నిందు దాహృతమగు ద్విపదము గలదు.

No. 1928. మైరావణచరిత్ర.

MAIRĀVAṆACARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 9¾ × 1¼ inches. Pages, 102. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete, but wants preface.

The story in this is the same as that described under No. 650 ante, viz., the victory of Hanuman over Mairāvaṇa; the name of the author is not known.

Beginning :

ద్విపద॥ శ్రీకరహృదయేశ శ్రితమనోల్లాస - వైకుంఠనాయక వైభవాకార
. . . . - ఈ ధరలోపలనే రీతి మీరు
ఎంత రక్షించితిరినకులాధీశ - . . . .
అని సన్నుతించిన నామౌనినాథుఁ - గనుఁగొని శ్రీరామఘనుఁడిట్టు లనియె.

క. మునినాథకుంభ సంభవ - యనిశము మాకష్టమెంత యాదట నెన్నన్
హనుమంతుని కష్టములో - నణుమాత్రము సేయఁగలరె యజహరులైనన్.

* * * *

ద్విపద॥ అనవిని మునినాథుఁ డారామవిభునిఁ - గనుఁగొని వినయోక్తి గ్రమ్మ నిట్లనియె.

వ. . . . . . ఈ మహాబలుండు మీ యెరుకమీఁదఁ జేసిన కార్యంబులకు మీరింత సంతోషించితిరి . . . . హనుమంతుండు మీరెఱుంగని మహాకార్యంబు నిర్వహించె.

* * * *

ద్విపద॥ పాతాళ హోమంబు భగ్నమౌనాటి - రాతిరి కపులతో రఘురామమీరు
పవళించియున్నారు పరమాత్మ రామ - భువనమోహనరామ పావనరామ.
. . . .

ద్విపద॥ అని యిట్లు చింతించి యారావణుండు - మనసులోపల వొక్క మాటదలపోసి
మైరావణునితోటి మా వార్తలన్ని - యారూఢి వినుపించి యాదైత్యవరునిఁ
దోడుకరమ్మన్న సంతోషించిపోయి - తోడుకవచ్చిరి వేగఁ దోడరి దానవుని
. . . .

End :

ద్విపద॥ . . . . రామునిరాజ్య భారంబులన్నియును
వేమరు తెల్పెద విను ధర్మతనయ . . . .
మిక్కిలి శ్రీరాము మేదినిమీఁద నిక్కగాఁ గలరయ్య యీ రీతివారు
ధనధాన్యములచేత దనిసి సంపదల॥

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

"సర్వజిత్తునామ సంవత్సరము చైత్ర శు ౧ గు॥ నాండు కుకునూరి బాపంన్న వ్రాసిన మయిరావణ చెరిత్ర."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. అవతారిక లేదు. వ్రాతతిన్నగనే కాని తప్పులు చాలఁ గలవు.

మైరావణుఁడు అను రాక్షసుని హనుమంతుఁడు జయించు కథయిందు వర్ణితము. గ్రంథకర్త పేరెఱుఁగరాదు. ఇది నెం 650 యున వర్ణితమగు గ్రంథమును బోలినదే కాని యది పద్యప్రబంధము. ఇది యక్షగానము.

No. 1929. మైరావణచరిత్ర.

MAIRĀVAṆACARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1⅜ inches. Pages, 65. Lines, 5 & 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు చాలఁ గలవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాతగలదు—

"అంగిరస నామ సంవత్సర మార్గశిరశు . . వాసరం రోజున ఉదయమైన రెండు జాములవరకు శ్రీ జలధీశ్వరస్వామివారి కృపాకటాక్షంవల్లను మక్కపాటి అచ్చన్నగారి ప్రతిని వున్న క్రమానను ఘంటసాల సీతారాముడు మైరావణ చరిత్ర సంపూర్ణంగా వ్రాసుకొనెను."

No. 1930. భక్తాంఘ్రిరేణుచరిత్రము.

BHAKTĀNGHRIRĒṆUCARITRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅜ × 1⅜ inches. Pages, 50. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, not good, full of mistakes.

Complete.

Gives an account of a Srivaisṇava saint known as Tondaradippodiyālvār and Vipranarāyāna. Uttararangakavi is the author.

Beginning:

గౌ. ఆది.

జయజయ సేవక జన శుభదాయక

జయగౌరీ తనయ గణనాయకా! జయ

సురనరవిద్యా, ధర గంధర్వకిం
పురుషోరగముఖ పూజితచరణా
కరిముఖ షాంజీ, ధర కాంచన భా
స్వరనుషమాంచిత కరుణాభరణా ! జయ,

* * * *

అటతాళి - కాంభోది.

పడఁతియల్లదె పువ్వుఁదోఁటా, వేగ
పదగదవెనమ్మి నామాటా,
మిడియొండవడదీరి నీవూటా, వి్రశ
మింతా మింపొందఁగనచ్చోటా,
కలకలమను చిలుకలరవలు, శారి
కలగలగొనుచాలు కవకివలు,
వలయ క్రొవ్విరి తావులతీవలు, అం
చలుతేఁటిపాటు సవసవలు.

End :

చ. క్షితివరదిసికింబసిఁడి గిన్నెయ నిచ్చిన వాఁడనేనె యీ
యతివదాక్షచేఁ బోడమునచ్చర షద్వనమాలికాంశజుం
డితఁడును నేను వేడ్కఁకయి యిర్వురఁగూర్చితి నన్నుఁజూచిన
ట్లుతులిత భక్తిఁజూచి యనిశంబుభజింపుము నాదుభక్తులన్.

* * * *

ద్విపద॥ అనిశుభస్థితికిలోకాంచిత తతికి - ఘనరమ్యమతికి నుత్తరంగపతికి
నర్పితంబుగఁ దదీయ ప్రసాదమున - సర్విత సంగీత సాహిత్యహృద్య
తరకళా కోవిదోత్తర రంగసుకవి - ధరణిపైనాచంద్రతారార్కముగను
పరిఢవిల్ల నొనర్చె భక్తాంఘ్రిరేణు - చరితనాటక మిది చదివిన వినిన
వ్రాసిన చూచినవారకెల్లపుడు - శ్రీసతీరమణుండు సిరులిచ్చుగాత.

* * * *

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు .—

"కరసంవత్సర మాఘ శు ౯ ఆదిత్య వారం రోజుకు లక్ష్మీదేవీ సమేతా నారాయణార్పణంగా తరంగిబాబయ్య విప్రనారాయణ చరిత్ర సంపూర్ణంగా వ్రాసి సమర్పించెను."

సమగ్రము. వ్రాత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథ పాతములు లేవు.

తొండరడిప్పొడి యాళ్వారని విప్రనారాయణుఁడని ప్రసిద్ధిగన్న యాళ్వార్ల చరిత్ర మిందు వర్ణింపఁబడినది. ఉత్తర రంగ కవి గ్రంథకర్త.

No. 19311. భావనారాయణ విలాసము.

BHĀVANĀRĀYANA VILĀSAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $8\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$. Pages, 90- Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, very injured. Appearance, old. Mode of writing, not good, but free from mistakes.

Complete.

A yakṣagana of high literary merit while describing the story of Ginni Govindudu, a great devotee brings ont tue greatness of god Bhāvanārāyana worshipped at Ponnūru in Guntur district. The author Ran̄gacārya, son of Sēṣamu Cennubhaṭṭu, has not used much of indigenous composition in poetry.

Beginning :

వ. తొల్లి భావనారాయణుండు గోవిందునిచేత నుపాదితుండై పొన్నూరి పట్టణంబు కేతెంచె నదియే వివరించెద,

గీ. అలరు శ్రీకొండవీటి సీమాంతరమున - పొలుపు వాటించు నందూరి పురవరంబు
నందుఁ జెన్నొందు కించన తానువృత్తి-విప్రవర్యుండు గూని గోవిందుఁడొకఁడు.

క. ఆనందూరి కులాగ్రణి - మానుగ గోవిందుఁడలరు మాన్యచరితుఁడై
యా నరసింహుఁడు కరుణా - ధీనుఁడు తనమామయగుట తెల్లముగాఁగన్.

క. కారంచేటి కులాగ్రణి - వారక నరసింహుఁ డలరు వర్ధిత విహితా
చారుండై గోవిందుఁ డు - దారగతిన్ మేనయల్లుఁడై వర్తింపన్.

సీ. చక్రహస్తునికథా శ్రవణ మబ్బెడువేళ-కార్యాంతరా సక్తిగతుఁడుగాఁడు
సారసేక్షణ మహోత్సవము గాంచెడునేళ-నతిభక్తి నచ్చోట నలరుచుండు
శ్రీనివాసునిమది ధ్యానంబు సేయుచో-నొడలుగల్గినయైన నూరకుండు
దురితభంజనుమది దూషించువారల-సాంగత్యమునకు నుత్సాహపడఁడు
అతిథులను గాంచి ప్రియమున నాదరించు - హరిపదంబు పరంబుగా నరయనేర్చు
సతత ధర్మకథా గోష్ఠిసలుప గలఁడు-విందులకు విందు గూని గోవిందుఁడతఁడు.

*   *   *   *

సీ. అలనాఁడు మామ కన్యకనిత్తునని పల్కు - వెరవుడప్పెగదయ్య విశ్వనాథ!
నరసింహుఁడలనాఁడు నమ్మఁబల్కినమాట - తొలఁగఁద్రోచెఁగదమ్మ తుంగభద్ర!
మొదలఁజేసిన బాస తుదిఁగాన రాదయ్యె-పీనులారవినుండు వెలఁగలార
మున్ను మాతుల సూక్తి విన్నారుగద నేఁడు-తప్పెఁగా పంచభూతంబులార
వేరులేక మిగులఁబెరిగిన తరులార - భావదేవగృహనివాసులార
ద్వారపాలురార ధర్మదేవతలార - కావుఁడనుచు దెసలు కలయఁజూచి.

End :

సీ. ఒక విల్లు దునిమి వేడుక రామభద్రుండు - సీతామహాదేవిఁ జెందుటరుదె
ఒక మత్స్యయంత్రంబు లెకటార్చి గాండీవి-పాంచాల పుత్రిఁ జేపట్టుటరుదె
ఒక నేరమిడి దాననొంచి సత్రాజిత్తు - కృష్ణుండు సత్యవరించుటరుదె
అటులుగాకుండ గోవిందుఁడాఱునెలల - కన్నసమయంబుదప్పక హరిసాక్షి
దెచ్చెనిటు నరమాత్రుండు దేఁ దరంబె - బెండిలాడిన నిటువలె నుండవలదె.

క. ఆదట గోవిందుఁడునుజ - నాదరుఁడై కృతవివాహుఁడై సుగుణసుఖా
మోదముల యత్తమామల - ప్రోదింగనుపట్టిహర్ష పూర్తింగీర్తి.

Colophon :

ఇది శ్రీమన్నంద నంద నచరణారవిందద్వంద్వ నిష్యంది మరందబిందు...... .. మదవ దిందిందిరాయమాన మానస శేషవంశాబ్ధి సుధాకర చెన్నభట్టారక కుమార రంగాచార్య ప్రణీతంబైన భావనారాయణ విలాసంబు సంపూర్ణము.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁత గలదు :—

"చిత్రభాను నామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శుద్ధ 14 అంగారకవారం వరకు కప్పగంతు సుబ్బా భొట్లగారికి శనగవరపు శ్రీధర రామయ్య రామార్పణంగా వ్రాసియిచ్చిన భావ నారాయణ విలాసం సంపూర్ణం."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు చాల హెచ్చుగాఁ గలవు.

గుంటూరు మండలమునఁగల పొన్నూరు గ్రామమున వెలసిన భావనారాయణ స్వామి మాహాత్మ్య ప్రతిపాదకముగా నూని గోవిందుఁడను భక్తుని కథయందు వర్ణితము. శేషము చెన్ను భట్టు కుమారుఁడైన రంగాచార్యుఁ డీ గ్రంథమును రచియించినవాఁడు. ప్రశస్త రచనముగల యీ యక్షగానమున దేశిరచన లంతగాలేవు.

No 1932. రాధామాధవ విలాసము.

RĀDHĀMĀDHAVAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, $8\frac{5}{8} \times 6\frac{1}{4}$ inches. Pages, 31. Lines, 13 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good, but not quite free from mistakes.

Begins on Vol 222 *a* of the M. S. described under No. 1896 ante.

Incomplete.

The story described in the Rādhāmādhavavilasamu is followed in this. The love sports of Rādhā and Mādhava are herein described. The name of the author is not found here, but it is made out that he was a native of Cīrāla in Guntur district.

Beginning :

క. శ్రీ ద్వారక నిలయుండై - యాదరమున రుక్మిణీశిఖామణితోడన్
మోదంబందెడు సిరివరు - పాదంబులకేనొనర్తుఁ బ్రణతులు నేడ్కన్.

వ. అని ద్వారకా వాసుఁడైన శ్రీకృష్ణునకుఁ బ్రణమిల్లి కృతికధీశ్వరుండైన చీరాల గోపాలస్వామి నేమని వినుతించుచున్నాఁడు :—

*   *   *   *

వ. అని యిష్టదేవతా ప్రార్థనంబుచేసి మహాలక్ష్మినిం గొనియాడి స్వాచార్య తిరుమేను తిరువడిఘళు నుతిచేసి సుకవి వందనంబాచరించి నా రచియింపబూనిన శృంగార కావ్యంబును నాటకాలంకారంబును సకల జనసంతోషకరంబునైన రాధామాధవ విలాసంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన ;

End :

చిఱుత పాదములవని మెల్లన చేర్చి నడచు వేళనె, చరణమరుదుగ ద్రొక్కు లేదా చెట్టుఁబట్టి నాదు నేయని రూచనేమియు నేడుగలదా మనసులో, కోడిగముగాదరయ ఇప్పుడు గుణవిశాలా !

జంపె.

అదిగాక గురుపత్నియగు తారమరుకేళి
గదియడే సోముఁడని కాదనగ వలెనో,
అసురగురు పుత్త్రియగు నలదేవయానవొక
వసుధేశుడు యయాతి వరియించ లేదో
మనకేమిటికి యింత యనుమానమొందుటకు
ననియేమి నా పలుకు పాటింపవయ్యా !

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

రాధామాధవ విలాస ప్రబంధథోరణి నీ యక్షగానము గలదు. ఇందు రాధామాధవుల శృంగారవిహారములు వర్ణితములు. గ్రంథకర్త పేరిందుఁగానరాదు. కాని యాతఁడు గుంటూరు మండలమున సముద్రతీరమందున్న చీరాల యూరివాడని తెలియనగును.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు నె 1896 రు చూచునది.

No. 1933. రాధా వేశకథ.

RĀDHĀVĒṢAKATHA.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 42. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Begins on fol. 10 *a*. The other works heren are :—Bhāmavēṣakatha 1 *a*. Pārijata dvipada 31 *a*. Hindustani songs etc. 32 *a*.

Complete.

The love of Sri Kriṣṇa and Rādhā, in their separation is described in this. It is similar to the work described under No. 1936 ante.

Beginning :

ముఖారి॥ అటతాళ॥

మానరా సింహునకూ జయా
మంగళం జయ మంగళం॥ ప॥
మనసాతీతా రంహునకూ
మర్దితా దురంహునాకూ
మా నారాసింహునకూ జాయా
మంగళం శుభ మంగళం॥

* * * *

అనుపమోల్లాసూనాకూ
అంతర్వేది వాసునాకూ
ఘనచిద్విలాసూనాకూ
కాంచనా వాసూనాకూ

* * * *

ద్విపద.

నాపేరు రాధిక నావిభుఁడైన - గోపాలకృష్ణుండు కొమ్మరో నన్నుఁ
గోలఁదిమీఱినకూర్మిఁ గూడి జవ్వనపుఁ - గోలఁకుల విహరించి కూటమిమించి
తనివిదీఱను మానధనమెల్లఁగొల్ల - గొనిపోయి యే యింతిఁగూడెనో కాని
రాఁడాయె నెటువంటి రాతిరో నిమిష - మేఁడాయె నీజాలి నేమిటఁగడతు
వానిఁజూచిన యిందువదన కెందైన - రానీయమనసౌనె రామరోయన్న॥

* * * *

పాయిరి - అటతాళ.

కన్నెరావి కొమ్మాక్రిందా - సన్నసూదులు నేదంబాగా
సన్నచేసి నన్నామడిగేవు - గోపాలరాయా సన్ననేమంగా చిన్నాదానారా॥
రాతిరి నీవు వస్తానంటె - నీతితోడా నేనుండాగా
రాతిరి నీవు రాకపోతివి - గోపాలరాయా రాతిరీశివరాతియేరా॥
పంచదారావంటి యీ - మించుతేనియ మంచుగురియ
మంచు నాగుబ్బాలు దడిసెరా - గోపాలరాయా యెంచరాని మోహమాయెరా॥
వంచనా మాటలా భ్రమా - యించకాయిఁకనైన గారా
వింటారా రతులా కౌఁగిటిలో - గోపాలరాయా మంచమెక్కుదాపూవేలారా॥

రేగుప్తి - ఏకతాళ.

కలికి నీ పలుకుముద్దు గులికెనిదేమే
తోతందనానా తందనానా తోతందనానా॥

* * * *

శంకరాభరణం-ఆది.

సద్దుసేయకే యికనైనా
వద్దబాయకే॥ ప॥
ముద్దులాడి నీ చక్కెర మోవియాన నీవె
యే ప్రొద్దొద్దు వాకొక్కవింత
సుద్దిమించకే మన
యిద్దారిసందూనా పోదరిమెంత లేదుపోవే
యీ సుద్దులాకేమి నన్నూ నీ సొమ్ముచేసికోవె॥ సద్దుసేయకే॥
మేలువాఁడనే మోహాంబుధిఁ దేలినాఁడనే
యీ జాలమేలనే నీతోటిదె జోలివాఁడనే
మది జాలిమీఱెనే మీటినవెతలే లీలఁదీఱునే
యంత మేలమాలునే యీలాగైతే తాళఁజాలవే॥

Colophon :

నాలుగు స్త్రీ వేషములు కృష్ణవేషము జలక్రీడలు కూడా వ్రాఁత పుటలిరువై యొక్కటి.

(వి-వి.)

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

ఇందు రాధాకృష్ణుల విప్రలంభ శృంగారమందు వర్ణితము. మఱియు శ్రీకృష్ణుని యితర భార్యలకును నిందుఁ బ్రవేశము గలదు. ఇందుఁ గొన్ని కృష్ణస్తుతి శ్లోకము లర్థసహితనుగాఁ గలవు. ఇది నెం 1934 రును బోలినదే గాని వేఱురచనము.

ఇందీ గ్రంథాంతరములు గలవు :—

1*a* భామ వేష కథ, 31*a* పారిజాత ద్విపద, 32*a* హిందుస్తాని పాటలు వగైరా.

No. 1934. రాధావేషకథ.

RADHAVĒSAKATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 7. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Begins on fol. 31 a. The other works herein are Kṛisṇavēsakatha 1a, Pārijātaharanamu 35a, Kālingamardanamu 45a.

Incomplete.

A portion relating to the character of Rādha, found in Bhāgavata-yakssganamu. The name of the author is not known.

Beginning :

. . . . . ద్దుకృష్ణుఁడు
అల్లుఁడాయెను నుమ్మి అరవిందనయన
వల్లవాధరివాని బాల్యంబునందు
చక్కనివాఁడని చాల మోహించి
మక్కువతోఁడుత మమత రెట్టించి
. . . . . పొలుపైన పొదరిండ్లయందు
కలయుచు మెలఁగుచుఁ గళలచే మున్ను
కామించి నన్నేలెఁ గలికి కృష్ణుండు
* * * *
మాధవుడుండఁగా మగువ వచ్చితివి
రాధికయందురే రమణి నా పేరు.

వ. ఓశమ్మా మాధవీ.

క. కిరికిరముగ శ్రీ కృష్ణుఁడు - కరమరుమగ నన్ను నేలి కాంతలకడకుఁ
జరిగినవానిటుచూపుడి - సరసతో నా పేరు రాధ సకియరో వినవే!

(తెరవిడుచుట.)

గోపాలకృష్ణుని గంటిరా మీవాడలోను
గోపాలకృష్ణుని గంటిరా!
గోపాలకృష్ణుని వాడరేపల్లె తన యీడునాపాటి
చెలులనేలు భూపాలుడు రాడాయె చిన్ని గోపాల!
మొలనూలిగజ్జెలు మెడను పులిగోరు పతకముమెఱయ
చెలువైన నల్లానిమేనిచాయల వాయ్యారి చిన్ని గోపాల॥

End:

కం. కీరావారములాకడు - ఘోరముగా బాధచేసి పోరెడఁగానే
సారెకుఁ దలఁకుచు నా మది - ఓ రమణీ నిమిషమింక నోరువలేనే.

ఓ యమ్మా నే నోర్వలేనమ్మా
ఓర్వలేనమ్మా సారెకుఁ జెలఁగి
కీరవారము నాతో పోరుచేసె నింక
ఓరువలేనే ఓ యమ్మా నే॥

క. తుమ్మని చిలుకతురంగుడు - యెమ్మెతుగాజంగి నైజ యెదపై మోదెన్
అమ్మోదమ్మునఁ గ్రుమ్మిన తాళుదు - రమ్మా యని పిలువరమ్మ రాకేందువదనా.

చెలువుఁడు రాకయుండుట కదనా
కోకిలబలములు కేకిరవంబులు
జోకిన చెవులకు ములుకులై తోచెను
రాకేందువదనా॥

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాత ములు లేవు. ఇందే యితర గ్రంథములుగలవు. 1 a కృష్ణవేషకథ, 35 a పారిజాత హరణము, 45 a కాళింగమర్దనము.

భాగవతయక్షగానకథలో రాధావేషకథ యిది. కర్తపేరెఱుఁగరాదు.

No. 1935. రుక్మాంగదనాటకము.

RUKMĀṄGADANĀṬAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 20. Lines 5 to 8 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, very bad, full of mistakes.

Incomplete.

Describes the well known story of Rukmāngada and greatness of the religious observance of fasting on Ēkādasi i.e., the eleventh day in a fortnight in every lunar month. The name of the author is not known.

Beginning :

చెంగావి దుప్పటిమేను చెన్నుమీఱంగ గట్టి
బంగారు బెత్తములచేత బాగుగాఁ బూని
శృంగారశేఖర రుక్మాంగదుని వాకిటి
కటికచెన్నుఁడు వెడలెను, సభకడకు॥

వ. ఈ విధంబున కటికవచ్చి సభలో నేమనుచున్నాఁడు.

End :

వ. ఈ విధంబున మృగాదులు పయిరులను చెఱుపఁగా కాపులు రాజువద్దికివచ్చే మార్గం బెటువలెను.

ఒపలేక కోలలూనుక
వెఱ్ఱివెఱ్ఱిచూపులతో గూని వీపులతోను
తోపులు పడుకొంటు
తోపులాడి కాపులువచ్చిరి భూపాలు కడకు॥

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది గాదు. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము కొంచ గలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

ఏకాదశీ వ్రతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదకమయిన రుక్మాంగదునికథ యిందు వర్ణితము. ఇది ఆర్. నె 205 రున వర్ణితమగు గ్రంథమును బోలినది. గ్రంథకర్త పేరిందుఁ గానరాదు.

No. 1936. రుక్మిణీవేశకథ.

RUKMINĪVĒSAKATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 18. Lines, 5 and 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured and worm eaten. Appearance, very old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 1a. The other works herein are **Jalakrīda 9b. Savatulakayyamu 15a.**

Complete.

The feelings of Rukmiṇi in separation from her lord, are herein described. Many of the verses in this are taken from Bhāgavata. The name of the author is not found in this.

Beginning :

ఆరేరామా గోవిందా రామకృష్ణా గోవిందా

శ్లో॥ వేణీమూలే విరచిత ఘనశ్యామపింఛావచూడో
విద్యుల్లేఖావలయితయివస్త్రిగపీతాంబరేణ
వామాలింగో మరకతమణిస్తంభగంభీరబాహుః
స్వప్నేదృష్ట స్తరుణతులసీభూషణో నీలమేఘః.

వ. ఆ కామధేనువా ! ఆ కల్పవృక్షమా ! ఆ చింతామణి, ఆ పరసవేది ! హరి నారాయణ గోవిందా !

* * * *

పిడికిట తెల్లని ఆకులు పట్టుకొ
వెలయపోక ముడి వేలనె చుట్టి
నడుముబెళుకగా అడుగులు తడబడి
కూడనెడం దిరుగుచు నెందు బోయూవే
ఓమందయానా ! వోరాధా !

* * * *

దేవకి మాయత్త వసుదేవు మామ
బావ బలభద్రుండు భద్ర నా సవతి
రేవతి యేరాలు లేమరో వినవె
సాత్యకి నా మఱంది సరసీరుహాక్షి
గోపాలకృష్ణుండు కొమ్మ నా విభుడు
నా పేరు అడిగితివి నాతిరో వినవె
నాపేరు రుక్మిణి నలినాయతాక్షి !

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు రుక్మిణీ విప్రలంభము వర్ణితము. ఇందలి పద్యము లనేకములు భాగవతాదుల నుండి గ్రహింపఁబడినవి. దీని కర్త పేరెందుఁ గానరాదు.

ఇందు గ్రంథాంతరములు గలవు. 9b జలక్రీడ, 15a సవతులకయ్యము.

No. 1937. రుక్మిణీవేషకథ.

RUKMINĪVĒSAKATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 1½ × 1⅜ inches. Pages, 16. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing fair but full of mistakes.

Begins on fol. 1a. The other works herein are Savatulakayyamu 8a, Jalakrīda 8 b, Ērukalavēśakatha 31a.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్నది గాదు. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు

పూర్వము వోరె.

ఇంద గ్రంథాంతరములు గలవు. 8b జలక్రీడ, 8 a సవతులకయ్యము, 31a ఎఱుకులవేషకథ.

No. 1938. లక్ష్మణప్రాణరక్షణము.

LAKṢMAṆAPRAṆARAKṢAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1¼ inches. Pages, 40. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Complete.

The story of Hanuman getting the Sanjīvini mountain to bring Lakṣmana back to life, is described in this. Lingakavi, son of Prōlanārya is the author, and the work is dedicated to Gopalaswami at Pavanipuram.

Beginning :

క. శ్రీ గౌరీశుని గొలిచియు - వాగీశు నుతించి శ్రీసివానుని దలఁచెదన్
నాగేంద్రముఖుని వేడుక - ధీగౌరవకవులఁ బ్రస్తుతించుట వేడ్కన్.

వ. అని కృతీశ్వరుండగు పవని గోపాలస్వామి నేమని కీర్తింపుచున్నాఁడను.

ఉంపా. నరసురార్చనలోల నక్తంచరాఖిల
పరిహారార్థసుశీల పవనిగోపాల.

* * * *

వ. అని యద్దేవున కంకితంబుగా నా యొనర్పంబూనిన లక్ష్మణప్రాణసంరక్షణంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

ద్వి॥ శ్రీరామచంద్రుండు శ్రితపారిజాత
తారకబ్రహ్మమంత్రాధిదైవంబు
కార్యార్థమై మేటికరుణ వినుతుఁడై
పర్యాయమున ద్రోణ పర్వతంబునకు
పురములు దేశముల్ పుణ్యతీర్థములు॥

End :

ద్వి॥ అని కృపారసమూర్తి యఖిలసమర్థ
వినుతపావన జగద్విఖ్యాతు పేర
అంకితంబుగఁ బరమానందు పేర
. . శహంతుఁడగు ప్రోల నార్యతనూజ
సురుచిరబుధజస్తుతలింగధీర
విరచిత శృంగార విశ్రుతిఁ దనరు॥

(వి-వి.)—
సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాత ములు చాలఁ గలవు.

లక్ష్మణప్రాణరక్షణార్థమై హనుమంతుఁడు సంజీవిని దెచ్చు కథ యిందు వర్ణితము. కవి ప్రోలనార్యుని కొడుకు లింగకవి. పవనిపురమున వెలసిన గోపాలస్వామి కిది సమర్పితము.

No. 1939. విప్రనారాయణచరిత్ర.

VIPRANĀRAYANACARITRA.

Substance, palm-leaf. Size, 17×1¼ inches. Pages, 46. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, not bad.

Complete.

The story in this is the same as that described under No. 1930 ante. The name of the author is not found in this, but it is made out that he was a disciple of Kandāla Doḍḍayācārya.

Beginning :

ఎనసి డెబ్బదినాల్గు సింహా-సనులనందఱ వన్నెగాంచిన
యభినుతుండగు దొడ్డయార్యుల వినుతి సేతుఁ.
హెచ్చియుండిన పరమతంబుల నెల్లఁద్రుంచి ప్రఖ్యాతివడసిన
సచ్చరిత్రుఁడు దొడ్డయార్యుల సన్నుతింతుఁ.

వ. అని మఱిన్ని ఘటికాద్రి నారసింహునకు షష్ఠ్యంతాలు చెప్పెనట యెటు వలెను.

అర్ధచంద్రికలు.

నలినజు చదువులు నిలిపిన హరికిఁ
మూపున కుధరము మోసిన హరికిఁ
అరసి హిరణ్యుని నడఁచిన హరికిఁ
కరుణఁ బ్రహ్లాదునిఁ గాంచిన హరికిఁ.

* * *

వ. అంకితంబుగా నా యొనర్పంబూనిన విప్రనారాయణ చరిత్రంబను యక్షగా
నంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

*   *   *   *

జంపె. ఇటువంటి పెద్దలను నీలాగు పలుక నీ
కెటువచ్చెనే మనసు ఇగురాకుఁ బోఁడీ
ధరలోనఁ గలుగు మునివరులవలెఁగాద యీ
పరమపుణ్యుఁడు రంగపతి సేవకుండు
ఇతనిఁ జూచినఁ బాయు నెట్టిదోషములైన
నతివేద్యు సకలశాస్త్రార్థకోవిదుఁడమ్మా

*   *   *   *

అయ్యు మీచేత నీ నపరంజిగిన్నె మా
కియ్యుమని పంపంగ నేమి యీవేళ
అల్లుఁడవి నగవులకు నన్నమాటలు తనకు
నుల్లమున నెగ్గుగా నుంచుకోఁ దగునె.

*   *   *   *

End :

ద్వి॥ అని సర్వజీవదయాపరు పేర
. . . . కమలాక్షు పేర
వనమాలి పేర భావజు తండ్రి పేర
వనజారి పేర మందరధారు పేర
సురపోషణుని పేర సుస్థిరముగను
వలనొప్ప ఘటికాద్రి వాసుఁడైనట్టి
. . . .
అలర వాధూలగోత్రాబ్ధి చంద్రుండు
చిరకీర్తి వెలసి యాశ్రిత హితోదయుఁడు
కరుణాపయోనిధి కందాళదొడ్డ
యాచార్యులకు శిష్యుఁడైనట్టి వైష్ణ
వాచారతత్ప

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

"ఈ విప్రనారాయణచరిత్ర అహోబళం జియ్యరువారి తిరువడిగ ఆశ్రయించిన శిష్యుండు యేపూరి తిమ్మినాయుడు వ్రానుకున్న శ్రీ కొచం శ్రియప్పతియైన శ్రీరంగధాముని కర్పితం."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. కాని తుది పట్టు కొంచెము కొఱఁత. వ్రాఁత తిన్ననిది. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు గలవు

తొండరడిప్పొడియాళ్వారని, భక్తాంఘ్రిరేణువని నామాంతరములుగల విప్రనారాయణుడను నాళ్వార్ల చరిత్రమిందు వర్ణింపబడినది. గ్రంథకర్త పేరుగల గ్రంథభాగమిందు లోపించినది. కాని యాతడు కందాళ దొడ్డయాచార్యుని శిష్యుడని మాత్రము తెలియనగుచున్నది.

No. 1940. వీరచోడవ్వ చరిత్ర.
VĪRACŌḌAVVA CARITRA.

Substance, paper. Size 12⅜×7⅝ inches. Pages, 45. Lines, 18 & 19 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, is good but not quite free from mistakes.

Begins on fol. 364a. The other works herein are : Pāṇḍuranga-māhātmyamu 1a, Sītārāmāñjanēyasaṁvādamu 104a, Mairāvaṇa caritra 162a, Rāmastavarājamu 208a, Bhānumadvijayamu 281a, Atmānandarasamañjari (dvipada) 328a, Akkamahādēvi caritra 399a, Gurunambi caritra 418a, Vēnkaṭēśvaramahātmyamu 435a, Vēnkaṭācala-mahātmyamu 467a.

Complete.

Gives an account of Vīracōḍavva, a female devotee of Śiva. The name of the author is Gurramu Cinapotayya and he wrote it on the lines of earlier popular songs and dedicated it to God Śankarēśvara at Rompi carla. For details see the extracts below.

Beginning :

సీ. శ్రీరాగలలిత సుస్థిరభావకల్యాణ
చరిత గౌరీప్రియ సలలితాంగ
శంకరాభరణ భుజంగనీలాంబర
సన్నుత భైరవ జనకధర్గ
మలహర యభవరామ క్రియాన్విత దేవ
గాంధార యక్షలోకప్రసన్న
కాంభోజ సౌరాష్ట్ర గౌళభూపాల సం
సేవితపాద రాజీవయుగళ
యనుచు ననురాగ మతిఁగొని యాడివిబుధ
జనమహీజాత నివహావసంతుఁడగుచు
సిరులు దయనేయుచును రొంపిచెరలపురిని
నిరత శోభిల్లు శంకరేశ్వరునిఁగొలుతు.

* * *

వ. అని . . . . . రాచవీటి వీరభద్రుని నేమని కొనియాడుచున్నాఁడు.

*　　*　　*　　*

వ. అని సుకవీంద్రుల నేమనిపొగడుచున్నాఁడు.

ఆటతాళము.

ఫాలలోచనుఁగొలుచు శరణుల లీల లెల్లఁజెప్పిన
పాలకురికి సోమనాథునిఁ బ్రస్తుతింతుకా.

*　　*　　*　　*

ద్విపద. అని . . . .

సకలాధిపతియైన శంకరేశ్వరుని
వరలబ్ధమునను రేవణసిద్ధగురుని
కరుణచే నెల్ల సత్కవులుగీర్తించ
వీరచోడవగారి విమలచారిత్ర
మారూఢమతిఁబూని యక్షగానంబు
గావించెదను సుధాకర మౌళివంశ
పావనోదయుఁడైన పాలాంకవిభుని
సుతుఁడు గోత్రము గణేశునికి సౌభాగ్య
వతి సోమమాంబకు వర్ణితలీల
నుదయించువాఁడఁ గులోద్ధారుడైన
పెదకపోదయ్యకుఁ బ్రియసహోదరుఁడ
ననఘ వర్తనుఁడ రాచయ్యకగ్రజుఁడఁ
జినకపోబాఖ్యుండ శివకవీంద్రుండ
గురులింగయతిగణ గుణసౌరభంబు
లతిఁగించువదంబు లెల్లనుగూర్చి
కారుణ్య నిధికి శంకరునికిఁబుణ్య
చారిత్ర యొసఁగితి సద్భక్తివినుఁడి.

*　　*　　*　　*

సీ. కైలాసగిరిమీఁదఁ గఱకంఠుడొకనాఁడు
వేడుకతో జూదమాడుచుండి
నవ్విన హిమశైలనందన వీక్షించి
యెత్తుదప్పుదు నవ్వ నేటికనిన
నిందులకై కాద యేణాక్షి వినుదక్ష
వాటిలోపల సానెవార లెల్ల
చాలికామణులతోఁ బరిణయంబొనరించి
నను నల్లుఁడని కొల్వ నవ్వువచ్చె

ననియెం(గేలుమొగిచి యభవ మామీ(దటం(
బరిణయంబునకును వేఱపుగల్గు
నట్టివంశమందు(బుట్టి మీచిత్తంబు
వచ్చినట్లు మెల(గ నిచ్చగలదు.

వ. అని యమ్మహాదేవునికి వెఱింగి శైల తనయ తన నిజాంశంబున(గన్యచోడుకు వీరచోడునకుం బుట్టించెనట . . . .

* * * *

ద్విపద. అని యిట్లు పురజను లభినుతిసేయ
ననిశంబు వీరచోడవ్వ చాళుక్య
భీమేశుకథలును బిరుదుగద్దియలు
నేమించి చదివి బన్నిద నెఱింగి
వలనొప్పనిట్టి దైవతసార్వభౌము(
డిలు వెళ్ళు తనకని యిచ్చలోనమ్మి
యతనికి(దనదు ప్రాయముమీ(దుకట్టి
యతిమోదముననున్న యవసరం బెఱి(గి
వెనుపరిమదనుండు భీమేశుమీ(ది
కినుక(జోడవ్వపై(గెరలెనో యన(గ
సాహసంబున నిక్షుచాప మెక్కించి
మోహనాస్త్రము నేసి ముదలకించుటయు.

* * * *

వ. ఇట్లు శోభనంబులుపాడ నత్యంత వైభవంబున నన్య చోడు అల్లుని కరణంబు లిచ్చి కూతు నొప్పగించి బంధునివహంబులతో గృహంబునకుంజనియె.

* * * *

త్రిభంగులు॥ చోడకా సానెవాడకై యొక్క
వేడుకకాం(డు విచ్చేనే॥ ౧ ॥
ఎన్నైలేకావు సొమ్మెల్ల(బెట్టు
నిమ్ములనమ్మిక లియ్య(బూనె॥ ౨ ॥
వేవేగ భీమభావకు(జెప్పి
నీవు నావెంటు నేతేవే॥ 3 ॥

వ. అని యిట్లు పలికిన తల్లికి నక్కలికి యేమనుచున్నది.

ఆంపె॥ భీమనాయకు(డింక నామనోనాయకు(డు
భీమనాయకుల నే(గామింపనేర॥ ౧॥

* * * *

వ. అటుమీఁదట వీరచోడు దృఢంబుగని భీమేశ్వరుం డిచ్చలో మెచ్చి విటరూపంబుమాని యెప్పటియట్ల వర్తింపుచుండె మఱికొన్ని దినములను వీరచోడు మంచి ముహూర్తంబున సమర్తాడిన వార్తవిని పూజారులు చెలువుగాఁ జలువ చప్పరంబుఁ బన్నియుంచి యుచితకృత్యంబులు నడుపు సమయంబున మునుపటి కపటంబులుడిగి బంధుజనంబులుం దల్లియు నపరిమిత సంతోషంబునఁ బరిచర్యసేయవచ్చిరంటు యెటు ఏరెను.

* * * *

వ. ఇట్లు హితజనంబులు దెచ్చినవి యిష్టలింగంబునకొప్పించి తనవారల కభీష్టంబు లిప్పింపం దలంచి యొప్పుగా నప్పులగంబు తన మధురాధరంబు నంగీఱకొలిపి జిహ్వాగ్రంబున రుచిగొని యా సింహమధ్యయొక్క నెచ్చెలిం జూచి మచ్చికలతో నేమనుచున్నది.

తే. రావెయోచెలి మీ భీమభావగారు
ఎంతయాసించియుండునో యిందులకును
అప్పులగంబు పంపినదనుచు నిమ్ము
ఆసయెఱిఁగినదనికొని యాడుఁగాని.

* * * *

ద్విపద. అనియిట్లు నెచ్చెలి యాడు వాక్యములు
విని భీమలింగంబు వికవికనగుచు
వీరచోడవగారి వీరశైవ ప్ర
చారంబు భువిఁబ్రకాశంబు సేయంగఁ
దలఁపుచుఁదలుపు చెంతకుఁజేరి హస్త
జలజాతములువాని సందుగాఁజాఁపి
కోరగైకొని వట్టు గుజగుజల్మాని
యారగించుచుఁజాల నాలసించుటయు
మరఁదలు తలుపుల మాటుగాఁజూచి
కరమర్థితో భావగారికిట్లనియె.

* * * *

వ. . . . . . . నెచ్చెలి వెండియు నడుగంగా నా వెండి కోరతో నారగించువాఁడై యుంచుకొని చోడుమీఁది వేఁడుకను భీమేశ్వరుండు తన పూఁజారులు పూజింపఁ దెచ్చిన బంగారుగిన్నె కంగున బైటవేయుటయుఁ జూడగని పుచ్చుకొని యత్తెలువ యేమనుచున్నది.

* * * *

వ. అని నేరంబులెంచు పూజారుల వీక్షించి చిరునవ్వు నగి వీరచోడు వినుచున్నది.

మటిమెరేకులు.

అన్నలారా నన్ను నేరమెన్న నేలా మంచివెండి
గిన్నెఁబుచ్చుకొన్నవాఁడు మున్నె భీమలింగము
గిన్నె దెచ్చి గిన్నెయమ్ముకొన్న మేలుగాకదొంగ
వన్నె వెరసి యిచ్చినపుడు విన్నవారు మెత్తురా
దొంగతనముసానెవారి వంగడమున లేదు భీమ
లింగమునకుఁగద్దు వినుగొంగువి ? ఇచ్చితెలిపెద.

* * * *

ద్విపద. అనికొనియాడెడు నవ్వీరచోడుఁ
గనుగొని భీమశంకరుఁ డిట్టులనియె
జలజాతగంధినీ సద్భక్తిఁజూచి
పులకంబు నేభజింపుట నిక్కువంబు
భక్తవత్సలుఁడనై పరగెదునాకు
శక్తియుఁ గలిమి వంశంబుకారణమె

* * * *

అటుగాన నీవు మహాభక్తురాల . . .
వింటి నీ చరిత్రంబు లెల్లనుజూచి
మెచ్చితినో హోహో మేలుమేలింక
నిచ్చెద నీకోర్కె లేమైననడుగు
మనుటయు వీరచోడవ్వ కారుణ్య
వనధియా పార్వతీశ్వరుని వీక్షించి

* * * *

మెచ్చి వేఁడుమఁటన్న మేలయ్యెనిపుడు
ఇచ్చోటగూడిన యీ పౌరజనము
అందఱుగొలువ నత్యర్థి కైలాస
కందరంబుననుండఁగా వేడ్కగలదు.

* * * *

తో కొనిపొమ్మన్న ధూర్జటియప్పు
డాకాంత వీర చోడవ్వనుదార

జనులను శోకించు సంభ్రమలీల
నని మిషులొల్లులుఁ దారాద్రికి నరిగె.

* * * *

క. చాతుర్యంబగు సీకథ, గీతార్థములందు మిగులఁ గీర్తన కెక్కన్
ఆతెలుఁగెల్లను నేను బురాతననివహంబు కరుణ రచియిస్తిఁజూమీ.

Colophon :

ద్విపద. అని . . . .

* * * *

చిరతరస్థితి రొంపిచెర్ల నత్యర్థి
నిరవు గైకొను శంకరేశ్వరుపేర
వరగుణోదయుఁడు రేవణ సిద్ధదేవ
గురుసేవకుఁడు శైలకుల పవిత్రుండు
అసమశీలుండు గళ్ళయ కూర్మిసుతుఁడు
రసికశేఖరుఁడు గుణ్ణము కపోదయ్య
యవిరళభక్తిఁ జోడవ్వచరిత్ర
కవిజనంబులు మెచ్చఁగా రచియించె
నీచమత్కృతి శంకరేశ్వరుకరుణ
నాచంద్రతారార్కమైయుండుఁగాత
నిది విన్న వ్రాసిన నీప్సితార్థములు
సదమల మతులకు సమకూర్చు శివుఁడు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

వీరచోడవ్వ యను శివభక్తురాలి చరిత్ర మిందు వర్ణింపఁబడినది. గుణ్ణము చిన కపోతయ్య దీనికిఁ గర్త. ప్రాచీన గేయముల ననుసరించి కవి దీని రచించెనట! రొంపిచర్ల శంకరేశ్వరున కిది యంకితము. విశేషముల కుదాహృత గ్రంథభాగములఁ జూచునది.

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి :—

1 a పాండురంగ మాహాత్మ్యము, **104** a సీతారామాంజనేయ సంవాదము, **162** a మైరావణ చరిత్ర, **208** a రామస్తవరాజము, **281** a భానుమద్విజయము, **328** a ఆత్మానందరసమంజరి (ద్విపద), **399** a అక్కమహాదేవి చరిత్ర, **418** a గురునంబి చరిత్ర, **435** a వేంకటేశ్వర మాహాత్మ్యము, **467** a వేంకటాచల మాహాత్మ్యము.

No. 1941. వీరచోడవ్వ చరిత్ర.

VĪRACŌDAVVA CARITRA,

Substance, palm-leaf. Size $11\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 80. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured and worm-eaten. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

Date of transcription :—Tuesday the seventh day of the first half of the month Caitra in the year Īśvara. Name of Seribe.—Mājēṭi Sarvēśalingam.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది నెం 1940 రు ప్రతికి మాతృక.

పూర్వముసోలె.

గ్రంథాంతమం దీవ్రాఁతగలదు :—

"ఈశ్వరనామ సంవత్సర చయిత్ర శు 7 జయవారం వర్కు మాజేటి సర్వే శలింగం వ్రాసుకున్నాడు."

No. 1942. శారదాకురవంజి.

SĀRADĀKURAVAÑJI.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 20. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 13a of the Ms. described under No. 1849 ante.

Complete.

The story of the marriage of Rukmiṇi is described in this. Foretelling of events by a soothsayer to Rukmiṇi plays an important part in this.

Vēnkatakrṣṇaiah son of Pōluganṭi Ciṭṭaya is the author.

Beginning :

శ్రీరమ్యమగుచు వాసికి నెక్కినట్టి
ధారుణీస్థలిని విదర్భదేశమున

పాలుపొందఁ గుండిన పురవరంబునఁగ
నేలమి నాపట్టణం బేలు భీష్మకుఁడు

* * * *

వ. ఇవ్విధంబున జనుదెంచిన యెఱుకతఁ గనుంగొని రుక్మిణీదేవి యెఱుకదుగవలసి శృంగారించుకొనెనటు యెటువలెను,

జంపె, అర్ధచంద్రిక, సౌరాష్ట్రి.

పన్నీట జలకంబు బాగుగానాడేక
సరిగంచు చీరచుంగులు దీర్చికట్టేక
తిన్నగా కస్తూరి తిలకంబుదిద్దేక
తెలివిగలకనుల కంజనరేఖదీర్చేక.

* * * *

వ. అప్పుడు ఎఱుకత తన యిష్టదైవాలనే దలఁచెనటు యెటువలెను.

అటతాళం, భూపాళి.

శ్రీలముంచు మంచి సీతాదవమ్మ
శ్రీరంగ నాంచారు
పాలకడలి ముద్దుపట్టి ఆదలక్ష్మి
బాగుగ వాకియ్యవే,
గొప్ప కన్నులుగల అలమేలుమంగమ్మ
గొబ్బున వాకియ్యవే.
కప్పురగంధిమా యదుగిరినాంచారు
గ్రక్కున వాకియ్యవే.
చక్కెరవిల్తుని గన్న పెరుందేవి
గ్రక్కున వాకియ్యవే.
అక్కర మముఁ గన్నతల్లి కనకవల్లి
అమృతంపు వాకియ్యవే
వల్లనికృపరంజిల్లెడి సౌందర్య
వల్లెమ్మ వాకియ్యవే.
కొల్లాపురమమ్మ యోకొమ్మకోరిక
కొనసాగ వాకియ్యవే.

End :

మంగళారతి.

కులుకుసిబ్బెపు గబ్బిగుబ్బ చన్నులపైట
తొలఁగఁగా గోపాంగనలు గొల్వఁగా

వెలఁగుచు నవ్వువెన్నెలలు రుక్మిణిదేవి
వలాని పెండ్లాడు జలజాక్షునికిని,
జయమంగళా శుభమంగళా.
తొలుత అర్జునుచేత కలనజేరినయట్టి
చలము రాజులతో ! సారథనుచు
తులువలై గర్వించు దుర్యోధనాదులను
గెలిపించి ధరయేల సలుపుహరికి.
వనరాశిలోనలరు ద్వారకాపురమునను
తనయులును మనుమలును ననఁగి పెనఁగ
కనికరంబులుమాన్చి ననుఁగొల్చువారికిని
దినకోరికల నిచ్చు దేవునికిని జయమంగళం.

ద్విపద.

అనియిట్లు శ్రీరాఘవాధీశుపేర
వనజాతబాంధవ వంశ్యునిపేర
పంకజాక్షునిపేర భవ్యాత్ముపేర
దేవదేవునిపేర దివ్యాత్ముపేర
రావణాంతకుపేర రఘురాముపేర
కొమరొప్ప కేశవగురు మృదుపాద
కమలసేవకుఁడ రాఘవభక్తియుతుఁడ
ధరపోలుగంటి చిట్టియమంత్రిసుతుఁడ
నరసమాంబాత్మజా ? తనూభవుఁడ
వెంకటకృష్ణయ్య విరచించెననఁగ
ప్రచురశారద కొరవంజికట్టణయు
నాచంద్రతారార్కమై యొప్పుఁగాక.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు రుక్మిణీకల్యాణ కథ వర్ణింపఁబడినది. పోలుగంటి చిట్టయకుమారుఁడగు వెంకటకృష్ణయ్య దీనికిఁ గర్త. ఇందు రుక్మిణికి ఎఱుకతయొఱుక సెప్పుటకలదు. 'కొరవంజి' యను పేరుగల యక్షగాన భేదములం దెల్లకొఱకత యొఱుకయుండును.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు నె 1849 రు చూచునది.

No. 1943. శారదాకురవంజి.

SĀRADĀKURAVAÑJI.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1¼ inches. Pages, 20. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair.

Begins on fol. 1 of the Ms. described under No. 1849 ante.

Incomplete.

Describes the story of the birth of (Bala) Rāma and Kṛṣṇa as sons of Devaki. The name of the author is not known.

Beginning :

. . . ఉకతబుట్ట చంకను బెట్టుకో - కదియనురువున బురుకనురుపై
గదియవెంటను బెట్టుకో ! వచ్చె నెఉకతహా.

ద్విపద.

మెఱుఁగులసొమ్ములు మేననటింప - చిఱునవ్వుమొగమునఁ జెంగలింపఁగను
సన్నంపుఁజీరలో జారుఁబయ్యెటలా - దన్నులకాంతిదాఁ జౌకళింపంగ
తిన్ననిమాటలఁ దేనెలూరంగ - నన్నువనడుము దా నసియాడుచుండ

* * * *

వ. మెచ్చుమింగేవునుమ్మి, మీ అవ్వకూతుర, ఆడదైతే కమ్మ, మొగన్న గడ్డమ్ము, వెన్నె తోడఁబుట్టువు, కడుపే సంతానమ్ము, కన్నులే తల్లిదండ్రి, పురుషుఁడే తాళిబొట్టు, చూపుదునే అవ్వ.

End :

ఏకతాళి, పంతువరాళి.

అంతనా నారాదముని అతివేగమునా
    కాంతదైన్యమందే దెలిపి అంతరమ్మునా
పల్లజడలు శిరమునందు ఖవిరిగడ్డమూ
    తెల్లని మేనికాంతితో నరిగెను దివికీ.

ద్విపద.

అని లోకభక్తమందారుఁడై వెలసి - జనులఁబాలించుచు సరగగూతూరి
కేశవుండైన క్రైదాశ ? వెన్నునికి - పొసఁగించి తంకితంబుగను శారదకు
కొరవంజి కట్నదాకుంభినిలోన - సరససత్కవులెల్ల సన్నుతించగను
నాచంద్రతారార్కమై యొప్పుఁగాక !

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. గ్రంథారంభ భాగము లేదు. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

రామకృష్ణులు దేవకికి జనించు కథ యిందు వర్ణితము. గ్రంథకర్త పేరిందుఁ గానరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు నె 1849 రు చూచునది.

No. 1944. శివపారిజాతము.

SIVAPĀRIJĀTAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14⅞ × 1¼ inches. Pages, 136. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

The marriage of Siva with Gāuri forms the main theme of the work. The dispute between Ganga and Gauri so common in works of this kind, is found in this, also, and as the yaksaganas are written on the lines of Pārijātāpaharana, they are styled as ' pārijātamu. One Lingamūrti is the author.

Beginning :

ఉమాశంకరా ఉరగభూషణా - కామితఫలదా గంగాధరా
సోమకళాధర శృంగారవైభవా - కామరూపజిత కామహరే
ఇందేలవచ్చేవు అందేలవచ్చేవు - రమ్మన వేవాని రమ్మన వే.

End :

భక్తజనార్తినివారణ శూలధారణ యోగీంద్రహృదయవిహార-జయ, జయ
రమణీయ ఫణిరాజభూషణ పాపశోషణ - కాంచన శైలవాసా, జయ, జయ.

* * * *

కైలాస శైలనికేతనా వృషభకేతనా - కరిచర్మకలిత శరీరా, జయ, జయ
శ్రీలింగమూర్తికవే రిడంకురుతే - ముదముజ్జ్వల మంగళశతం, జయ, జయ.

గ్రంథాంతమందిట్లు గలదు :—

" విశ్వావసునామ సంవత్సరం భాద్రపద శు 6 శుక్రవారం సర్కారు తాళాభక్తుల బుచ్చి తమ్మనికి నండూరి బుచ్చన్న శివపారిజాతం వ్రాసి శ్రీ శివార్పితంగాను యిచ్చెను. "

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

శివుడు గౌరిని వివాహమాడుట యిందలి ప్రధాన కథ. గంగా గౌరుల సాపత్న్య వివాదాది విషయములు సాధారణముగా యక్షగానములందుండునవి యిందును గలవు. పారిజాతాపహరణ కథ ననుకరించి వెలసినవి గావున యక్షగానములు గొన్ని ' పారిజాత ' నామాంకితములుగా నున్నవి. లింగమూర్తి కవియే తద్గ్రంథకర్త.

No. 1945. శివపారిజాతము.

SIVAPĀRIJĀTAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12 × 1 inches. Pages, 46. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, too old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Incomplete.

This is not the same as that described under No. 1944 ante. A few Sanskrit verses are found in this.

Beginning :

. . . .

చక్కఁదనముల సౌజన్య శైలకన్య.

సీ. పగడాలజిగిడాల పగడాలతోఁజేయు - తావిమించిన కావిమోవిగలది
తెలిదమ్మివెలిజిమ్మి బలునెమ్మితోగలతో - నీడుగానాడు కెంజాడగలది
వండ్లతో గజనిమ్మపండ్లతో బంగారు - గిండ్లతో జెరయుపాలిండ్లుగలది
సిరిమించి నీలాల సిరివ్రుంచితమ్ము? - వెన్నెరుఋగలది?
యింతి ముత్యాలదొంతి చామంతిబంతి - కంతుమదదంతి చెలులమేల్బంతి యీశు
దంతి.

End :

చూర్ణిక.

శ్రీమద్వరశరద భ్రమిభ్రమ భ్రమాపాదిత
రంగదభంగ శృంగారాంగ.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు గలవు.

ఇందు శివుఁడు గౌరిని వివాహమాడు కథ వర్ణింపఁబడినది. సంస్కృత శ్లోకము లక్కడక్కడ గలవు. నె 1944 రున వర్ణితమయిన గ్రంథము వేఱు. ఇది వేఱు.

గ్రంథాంతమందీవ్రాఁత గలదు.

"పరాభవనామ సంవత్సరం చిత్రి నెల 16 బుధవారం మధ్యాహ్నం మీఁదట వ్రాశినది."

No. 1946. సముద్రమథనము.

SAMUDRAMATHANAMU.

Substance, plam-leaf. Size, 16⅜ × 1⅜ inches. Pages, 56. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Begins on fol. 15 *a*. The other works herein are-Gollavēṣakatha 1 *a*, Sankirnageyamulu 43 *a*.

Complete.

It is similar to the works described under the titles "గొల్ల వేషకథ" "గొల్ల కలాపము." In this a close similarity is brought about between the churning of curds, and selling of buttermilk by the shepherd girl and the churning of the ocean of milk by Dēvas and Asuras and the distribution of nectar by Mohini. The name of the author is not known.

Beginning :

ద్విపద.

గొనకొని చెలి నేఁడు కోరియడిగితి - నరవింద దళనేత్రి యాదికాలమున
గుఱుతుగా మాయింటిగోవులు పెక్కు - గలవన్ని వర్ణింపఁగమలజుకైనఁ
గాలఁదిగాదోయమ్మ కొమరొప్పవినుము - మరిమాకు నాపాడి మొదవులఁజేరి
పితుక నశక్యమై పేర్మిని మిగులఁ - జెలరేగి పొదుగులు చేపులుపుట్టి
తొలఁగక పాలన్ని తొడలపైఁ గురియ - నవి నెలయేఱులై యవనిపైఁ బాఱఁ
బాలజలధియనంగఁ బ్రఖ్యాతిగాంచె - బాలరో మఱితేట పడవివరింతు
నంతటఁగొన్నాళ్ల కసురులుసురలు - మంతనంబునఁ జాల మది నూహచేసి
యమృతార్థులైపూని యాయబ్ధిదరువ - చలరేగిమందరా చలకవ్వమూన
పురికొల్పిదుగ్ధమున భూరిభుజంగ - వాసుకిత్రాడుగాజుట్టి దట్టింపుగమాని
గూడుకాదుగ్ధాబ్ధి గుభగుభదరూచ - నందులోజనియించె హాలాహలంబు
హొందుగాభూతేశు పుచ్చుకొనెనపుడు - అందులోజనియించె నాదిలక్ష్మియును
గందువతో విష్ణుగనుఁగొనెనపుడు - అందులో జనియించె నతిసుందరముగఁ
జందమామనువాఁడు జగతిభాసిల్లె - అలరంగనుచ్చైశ్ర వైరావతంబు
కామధేనువు మొదల్గలయప్సరసలు - ఇంద్రుండుగనుఁగొనె నిందుముఖులార
అందులోజనియించె నలరంగఁదార - వాలిసుగ్రీవులు వరుసఁగైకొనిరి
అందులో జనియించె నమృతంబుయపుడు - అందుకైకలహించి రసురులుసురలు
ఆదిమాన్వ విష్ణుండు ఆక్షణమునందు - అందముగమోహినై యచటికివచ్చి
అసురులకేటించి అమృతంబుయపుడు - సురలకుయిచ్చెను చోద్యంబుగాను.

End :

క. దానవు లమృతముద్రావం - బూనిపరోరాశి దరచిపొగలినమాడ్కిన్
శ్రీనాథుపరాఙ్ముఖులగు - హీనులుపొందంగఁజాల రిష్టార్థములన్.

క. శోధించె జలమునమృతము - సాధించి నిలింపవైరి చక్షుర్గతులన్
బాధించి సురలకిడెహరి - బోధించి ఖగేంద్రు నెక్కిపోయెన రేంద్రా.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

గొల్లలు పిదిపికినపాలే క్షీరసముద్రముకాఁగా దానిని దేవాసురులు మథనముచేయుట, అందు అమృతము ఉద్భవించుట అను కథ యిందు వర్ణితము. గొల్ల కలాపము గొల్ల వేష కథ అను పేరఁగల యక్షగానరచనలలో నిది యొకటి. పాలుపెరుగులను మధించి గొల్లపడుచు చల్లచేసి విక్రయించుట క్షీరసముద్ర మథనముచేసి అమృతముఁబుట్టించి మోహిని పంచిపెట్టుట పోల్కి-గాఁగానఁబడును. గ్రంథకర్త పేరిందుఁగానరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములు.

1*a* గొల్ల వేష కథ, 43*a* సంకీర్ణగేయములు.

No. 1947. సముద్రమథనము.

SAMUDRAMATHANAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 18. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Begins on fol. 15 *a*. The other work herein is-Gollavēṣakatha 1 *a*.

Incomplete.

Similar to the work described under No. 1946 ante. But this is written in Dvipada and does not contain songs (daruvulu). Timmaya of Ātrēyapuram is supposed to be the author.

Beginning :

తే. కప్పురపుపల్కు-లాకకొన్నిగల్పినట్లు - పరిమళించెడి మాచల్లధరణిలోన
విదితముగఁజుట్టు విధముచెప్పెదను వినవె - యంతకంతకు భాగవతార్థముగను.

ద్విపద.

శ్రీకనత్కనకచిత్రిత రత్నకాండ - చాకచక్యోజ్జ్వలత్స ఘనిభకామ
ధేనువుల్లొందనీ ధేనువుల్ఠేవ - రీ నిర్జరీకిన్నరీ నాగకీను
ర్దులపంచక మునర్ణవనదీనదము - లిదులహర్నిశ లాసంధ్యవృద్ధి
యప్పులుతేజో నిలాకాశములును - దప్పకమూర్తివంతంబులై కొలువ
హితవురోహిత సమాహితచిత్తగుణులు - జతజయంతుఁడు దేవసంఘముతెసఁగ
నిచ్ఛావిహారార్థ మింద్రుఁడావేళ - స్వచ్ఛమా గుజరాతిజాతిరత్నాల
బాహుపురుల్ బాజుబందులుగట్టి - మోహనమాలిక ముత్యాలపేరు
నింద్రనీలపుపేరు లెన్నికఘైన - చంద్రహారాలు వజ్రపుపల్కు-సరులు

కెంపురాపచ్చల కీలుకడాలు - తంపివేసినపైడి తగటుకటారి
మకరాళ్కిరీటము మణికుండలములు - వగతో జరీశాలు వలెవాటువేసి
సొగసుగాఁబచ్చి కస్తురిబొట్టుపెట్టి - వేగము(గ) నొకచేతవేత్రంబుఁబట్టి
కొలువునవింతగాఁ గూర్చున్నయెడకు - నేమిఁదా మూర్ఖ్యానుఁడే తేర.

End:

ద్విపద.

అది లయకాలఫాలాక్షాక్షిశతము - తదవసరాగ్ని శతద్వమత
వేత్రాగ్రమగు వగర్వాలుఁగులరేని - లక్షలరీతి దుర్లక్ష్యంబునగుచుఁ
దుదిరేయిరేఁగిన తోల్కార్కొగిల్ల - రొదఁబడు పిడుగులట్లద్భుదర్బుదముల
కాజీవపంచ మహాభూతములును - దేజోమయంబైన తిరునఁబెటలి
గభగుభ చిటచిట పొగమిడుంగురులు - భగభగ మంటలేర్పడఁగల్కాకాండ
దిగుచోట జనియించి తీవ్రకీలలును - దెరగప్పినట్లు దిగ్దేశదేశములు
వడవడవడఁక దేవప్రజాసురలు - ముడివడ . . . . .

(వి-వి.)—
అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

ఇది నెం 1946 రున వర్ణితయిన గ్రంథమును బోలినదే. ఇందు భాగవతమందలి సముద్రమథన కథాభాగము ద్విపదరచనమును గూర్పఁబడినది. ఇది నెం 1946 రున వర్ణితమగు గ్రంథమున నున్నట్లింద దరువులు లేవు. గొల్లవేష కథతో దీనికి సంబంధముగలదు. ఇది బహుశః ఆత్రేయపురపు తిమ్మయ రచియించినది యగును.

ఇందలి గ్రంథాంతరము
1*a* గొల్లవేష కథ.

No. 1948. సముద్రమథనము.

SAMUDRAMATHANAMU.

Substance, paper. Size, 11⅝ × 8¼ inches. Pages, 15. Lines, 27 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, not old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Begins on fol. 263 *a* of the Ms. described under No. 1861 ante.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—
అసమగ్రము. తుది పట్టు కొంత కొఱఁతగా నున్నది. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

ఇందలి గ్రంథాంతములకు నెం. 1861 చూచునది.

No. 1949. సముద్రమథనము.

SAMUDRAMATHANAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅝ × 1½ inches. Pages, 43. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but too full of mistakes.

Begins on fol. 15a.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత చక్కనిది. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. 1950. సముద్రమథనము.

SAMUDRAMATHANAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1¼ inches. Pages, 22. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Begins on fol. 8b. of the Ms. described under No. 1946.

Incomplete. Leaves 9, 10, 11, 12 & 15 are wanting.

The churning of the ocean of milk by Dēvas and Asuras is described herein. The name of the author is not found in this.

Beginning :

స్రగ్ధర. శ్రీమద్గౌరీశ మీశం త్రిభువనవిలసత్కల్పభూజం వృషాంకం
నామస్తుత్యైక దేవాద్యఖిలవృజినవిచ్ఛేదదక్షం శుభాక్షమ్
భీమం భీమాట్టహాసం వరదమభినవేందూజ్జ్వలాకారదేహం
శ్యామాంభోవాహ కంఠచ్ఛవిమనిశమహం రాజలింగం భజామి.

* * * *

మ. విను మున్నేటికిదర్చ్చపాలకడలి న్విష్ణుండు కూర్మాకృతిన్
వనధింజొచ్చి యదెట్లు మోసె బలుకవ్వంబైన శైలంబు దే
వనికాయం బమృతంబునెట్లు వడసెన్ వారాశి నేమేమి సం
జనితంబయ్యె మునీంద్ర చోద్యముగదా సర్వంబుఁ జెప్పంగదేఁ.

వ. అనిపల్కి కొల్వుకూటంబున నసుర నికర పరివృతుండై నఖిలలోకరాజ్యలక్ష్మీ సమేతుండై యఖిల విబుధవిజయాహంకారనిజాలంకారుండై సుఖంబున్న విరోచననం

దనుంగని శచీవిభుండు పరమసచివృందమునుంజూచి సాంత్వనవచనంబుల శాంతిం బొం దించె.

. . . .

క. ఎడమ కుడిమునుపు దిరుగను - గుడినెడమల వెనుకఁ దిరుగఁ గులగిరి కడలిన్
కడలెడల సురలు నసురలుఁ - దొడితొడి ఫణిగుణను మొదలు తుదియును దిగు వన్.

దరువు॥ ఎడమా కుడిమునుపూ దిరుగూనమ్మా యా మందరాద్రి
కుడియెడమా వెనుకా దిరుగూనమ్మా॥ ఎడ॥
వడిగొని కులగిరి నుడివడి దిరుగఁగ
బెడిదపురవమునఁ బుడమి వడంకఁగ॥ ఎడ॥
సారసమునకై క్షీరసాగరము
కోరికతో సుర లసురలు దరువఁగ॥ ఎడ॥

. . . .

End :

క. ఒఱపగు సురవునఁ బిఱుఁదను - నెఱితోఁకయు ముఖముసిరియు నిర్మలజరముల్
కుఱుచ చెవులుఁ దెలిగన్నులు - తఱచగు నందంబుతోడఁ దగునా హరికిన్.

వ. అంతనా పాలకుప్పయందు.

క. దంతచతుష్టాహతిశై-లాంతంబులు విఱిగిపడఁగ నవధూతకు భృ
త్యాంతంబగు నైరావత - దంతావళముద్భవించె ధరణీనాథా !.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. గ్రంథపాతములు చాలఁ గలవు. 9, 10, 11, 12, 15 ఆకులు పోయినవి. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పులు హెచ్చు.

దేవాసురులు క్షీరసాగరమును మథించు కథ యిందు వర్ణితము. కర్త పేరిందుఁ గానరాదు.

ఇది నెం 1946 రున వర్ణితమయిన గ్రంథమును బోలినదే.

No. 1951, సవతులకయ్యము.

SAVATULAKAYYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅛ × 3⅛ inches. Pages, 15. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, not bad but full of mistakes.

Begins on fol. 18 a. The other works herein are. Rukmiṇīvēṣakatha 1a, Jalakrīda 8b. Erukulavēṣakatha 31a.

Complete.

The quarrel common between two co-wives (Rukmiṇi and Satyabhāma) is described herein. The name of the author is not known.

Beginning:

నీకంటెన్ నెనరాత్మ నాకుఁ గలదా నిక్కంబు తెల్లప్పుడున్
రాకాపూర్ణశశాంకబింబవదనా రామామణీబాలికా
ఓ కంజాక్షిరో మన్మథుండెటులు పై నోర్వంగనుం జాలఁడే
కాకీకోకిలచందమాయెఁగదవే కాంతా మన స్నేహముల్ !

* * * *

పణఁతి రుక్మిణి సత్యభామను జూచి
చిడిముడిపాటుతోఁ జెయ్యెత్తి పిలిచి
ఓసి నా ముందఱ నోడక నిలిచి
వాసిగలదానివలె వదరెద వీవు !
కయ్యాన కిప్పుడు కాలుదువ్వుచును
మొగునిచేఁ గాళ్లకు మ్రొక్కించుకొనుచు
శాపనగొట్టువా సవతివా నీవు
నన్ను నిన్నునుజూడ నరులకే తెలును
పుడమిలో నెక్కడ పుట్టుట హొఱుఁగ
అనిన రుక్మిణిదేవి యాడుమాటలకు
విను సత్యభామ తా వెలఁది కిట్లనియె
మావరుస మాగుణము మా పెద్దతనము
చపలాక్షి నీతోడఁ జెప్పితినటవె
వచ్చె పాతరకత్తెవలెను వచ్చెదవు !

౨-౨.)—

అసమగ్రము.

End :

ఎన్నడూ సేవించలేదిత డెవ్వరే ఓ అక్కరో
తిన్ననీమా దీవికొండా వెన్నకృష్ణుడె చెల్లెలా :

* * * *

వెన్నమీర చేతనంటు కున్నదేమే యక్కరో
వెన్నడూ వెలయాపూరించే వేణునాదమె చెల్లెలా !
భుజములా మెరయూచున్నవియేమె అక్కరో
శరణంటే కాచేటి శంఖుచక్రమూలె చెల్లెలా !

ఎక్కువైనా సుందరూపా ఈతఁడెవరే అక్కరో
చక్కనీ విడియాపూరి చెన్న కృష్ణుఁడె చెల్లెలా !
నీటుగా తొడలయందూ నీలచున్నదె యక్కరో
మానకలెన ? శ్రీ లక్ష్మిఅమ్మవారెవో చెల్లెలా !

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది గాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

సవతుల (రుక్మిణి సత్యభామల) సంవాదమిందుఁ గలదు. కర్త పేరెరుఁగరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములివి :—

1a రుక్మిణీవేషకథ, 8b జలక్రీడ, 31a ఎరుకులవేషకథ.

No. 1952. సవతులకయ్యము.

SAVATULAKAYYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 11. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, not bad but full of mistakes.

Begins on fol. 15a. The other works herein are Rukminīvēṣakatha 1a, Jalakrīda 9 b.

Complete.

The dispute between Rukmini and Satyabhāma is described in this The name of the author is not known.

Beginning :

కాకః కృష్ణః పికః కృష్ణః
కో భేదః పికకాకయోః
వసంతకాలే సంప్రాప్తే
కాకః కాకః పికః పికః॥

. . . .

ద్వి॥ పడతి రుక్మిణి సత్యభామనుజూచి
చిడిముడిపాటుతోఁ జేయెత్తి పిలిచి
యోసి నాముందర నోడక నిలిచి
వాసిగలదానివలె వదరెద వీవు
కయ్యాని కిప్పుడు కాలుద్రవ్వుచును
మొగసి చేతాళ్లకు మ్రొక్కించుకొనుచు
తాపనగొట్టువా సవతివా నీవు
నన్ను నిన్నునుజూడ నరులకే తెలియు

End :

మంచిదికానిమ్మో రుక్మిణీ
వేలుఁచలేవు సత్యభామరో
తుంగాలు మాలాలౌనటే, ఓసి
పరిగట్టిపాసాలౌనటే, మా
ధవునిచెంతకు జేరనియ్యవేతాళు
తాళవేనను సడ్డసేయవా
కొన్నాళ్లు నా పంచ నీగుచుపొంచు
యున్నదానవుగావ త్రాగుచు
గదిమితే నాగుండె అదరునా అదిమి
గదసి తాకిన కొండలదరునా॥

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

రుక్మిణీసత్యభామల సాపత్న్య వివాదమిందు సరసిగా వర్ణింపఁబడినది. గ్రంథకర్త పేరెరుఁగరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములివి :—

1a రుక్మిణీవేషకథ, 9a జలక్రీడ.

No. 1953 సాంబశివవిలాసము.

SAMBAŚIVAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 12¼ × 8 inches. Pages, 25. Lines, 21 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 180a of the ms. described under No. 1762 ante.

Complete.

The marriage of God Lakṣmaṇēśvara (Siva) with Ganga, the dispute between Ganga and Gauri, the two wives of Śiva and how Śiva settles their dispute form the theme of the work. Lakṣmaṇēśvaramu is a village at the meeting of Vasiṣṭha, a branch of river Godavari, with the sea.

Beginning :

శ్రీలు మెఱయఁగ భక్తజనపరి
పాలుఁ డనఁదగు పట్టిసాచల
మేలుసామిని భద్రకాళీ లోలుఁదలఁతుఁ—

* * * *

వ. అని యిష్టదేవతాప్రార్థనంబు చేసి నాపచరించంబూనిన సాంబశివవిలాసంబను సంగీతప్రబంధంబునకుం గథాక్రమం బెట్టిదనెను.

ద్వి॥ . . . .

ఉన్న లక్ష్మణుకోర్కె నొనగూర్పఁ దలఁచి
వన్నె మీఱఁగ నందివాహనారూఢుఁ
డైవచ్చి యతనిఁ గృతార్థుఁ గావించి
యీ వసుంధర లక్ష్మణేశ్వరుం డనఁగఁ
జనువసిష్టాతీర సంగమప్రాంత
మున నొప్పు పట్టణంబునను శ్రీ లక్ష్మ
ణేశ్వరంబనఁగఁ బేరున్నిక కెక్కి
శాశ్వతైశ్వర్య ప్రశస్తిమీఱంగ

*   *   *   *

అని శంబుదుర్గాసమన్వితుండగుచు
ననురూపభోగంబు లందుచునుండె

End :

ఈలాగు కలహించు నిర్వురఁ జూచి
శ్రీ లక్ష్మణేశుండు చిరునవ్వునవ్వి
యేల వాదించెద రెలనాఁగలార
మీలోన మీకిట్లు మెఱమెఱల్ దగునె
ఒకచోట జనియించి యొక్కనిఁ జెంది
యకట మీ రొద్దికనై యుండవలదె
అనుచు నిద్దరును గాఢాలింగనమున

*   *   *   *

తప్పక గంగను దలయందు నిలిపి
యప్పుడు గౌరికి నర్ధాంగ మొసఁగి
యొలమితో నర్ధనారీశ్వర వేష
మలరారఁ గ్రీడించె నాశ్చర్యలీల

*   *   *   *

వ. ఇట్లు లీలావినోదపరాయణుండైన సాంబశివు నెదుట రంభాదికాంతలు వినోదంబున నృత్యంబులు సలిపిరందు నవతాళకు యెట్టువంటిది.

గోష్ఠి కాంభోది.

తానెల్లా దధిమిధిమికి తక్క తకుందధికిటతక్క॥ తానెల్లా॥
వారణదనుజనివారణ మోక్షకారణ
హాలాహలవిదారణ తక్కతం తందానతందాన

తంధనా హరినందనా తను భూతిచందనా
పావనము నీక్క స భావనా నందివాహనా
విలసితపావనా॥ తానైతో॥

* * * *

గీ. గౌరికిని గాను వైరికిఁ గలహ మొకటి - తారసిలఁజేసి యంతటఁ దనివిఁ దనక
గంగ నేనకొల్పి గౌరిపైఁ గదయఁజేతు - దనుతలంపున నారదుం డరిగె నపుడు.

వ. గంగ సమీపంబునకు వచ్చుచు.

. . . .

నిను నిట్లు మోహాంబునిధి పాలు చేసి
చనినయామాయల జంగంబు తెలుఁగు
తెలుపవచ్చితి నీకుఁ దెటతెల్లముగ
లలనరో యాతండు లక్ష్మేశ్వరుఁడు
కపటవేషమున నీకడ విహరించి
ఇవుడు లచోటను హిమగిరికన్యఁ
దవిలియున్నాఁడు నిక్క దలఁపడింతేవ
నవ్వుఁగాని సౌరా యమ్మ యతఁడేమి సేయు
నా గౌరిమాట గా దనఁగ శక్యంబె
యా గర్వమేమని యనవచ్చుఁ దనకు
నైనవచ్చు వనితలే యెల్లలోకముల
ననుచుఁ గేరుచుఁ బగ్గెలాడుచునుండు
నదిగాన నీవిపు డవ్వటికేఁగి
మదిరాక్షి గర్వంబు మాన్పి నీ ప్రియుని
వేగమే వశముగావించుకొ మ్మింక
జాగు వద్దని చెప్పి చనియె నా తపసి

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు. మదరాసు జర్నల్ 30 వ సంచిక 71 పుటలో 'బ్రౌటన్' వ్రాసిన యీ గ్రంథచరిత్రకలదనియు, ఈ ప్రతి 1842 వ సం॥ జూలై 8 వ తేదిని ముగిసినదనియు, బ్రౌనుదొరగారు పెన్సిలుతో ఎడనెడ వ్రాసిరి.

లక్ష్మేశ్వరస్వామియను పేరఁ బరగిన శివుఁడు గంగను వలచి వివాహమాడుటయు, గంగాగౌరుల సవతిపోరాటమును శివుఁడు వారల సమాధానపరుచుటయు, నీ యక్షగాన మందలి కథ. వశిష్ఠాసాగరసంగమప్రాంతమునఁ గల లక్ష్మేశ్వరమను గ్రామమున వెలసిన

లక్ష్మణేశ్వరస్వామి యతత్కృతినాయకుడు. పశ్చిమ గోదావరీ నదిపాయయలలోనొక్కటి లక్ష్మణస్వామికోర్కి దిర్పవచ్చినవాడు గాన యా స్వామికి లక్ష్మణేశ్వరుడని పేరయ్యె నట.

ఇందలి గ్రంథాంతరమును శ 1762 రున జూచునది.

No. 1954. సాంబశివ విలాసము.

SAMBAŚIVA VILASAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅜ inches. Pages, 41. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్నని. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమునోలె.

గ్రంథాంతరమందీ వ్రాతగలదు :—

" సాంబశివ విలాసం సంపూర్ణంగా వైడికుఱుక్కుల సల్లయ్య వ్రాసెను. "

No. 1955. సత్రాజితీ పరిణయము.

SATRĀJITĪ PARIṆAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 10⅜ × 1⅜ inches. Pages, 26. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Incomplete.

The marriage of Sri Kṛṣṇa with Satrājiti is described in this. The name of the author is not known.

Beginning:

ద్విపద.

జలజాక్షి వినవేనా జన్మదేశంబు-నయమైన ద్వారకా నగరంబునందు
దయశాలి గలడు సత్రాజిత్తుడనగ - నతనికి వరపుత్త్రినైయుండు నేను
అతిభక్తి సూర్యునియందు మా తండ్రి - నిరతుడై నడవంగ నెమ్మి సూర్యుండు
వర శమంతకమణివరదుడై యిచ్చె.

End:

ఆవునయ్యా ! శ్రీకృష్ణ ! అవతారమూర్తి - దశమన్మథాకార నవనీతచోర
దనుజాళి నణ్చించి దనుజదనాశ - దాశిణో గూతుండదగునయ్యా నీకు
పదివేల వనితల భ్రమతలఁ జెంది.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది గాదు. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు.
గ్రంథపాతములు లేవు.

సాత్రాజితిని శ్రీకృష్ణుఁడు పెండ్లియాడు కథయిందు వర్ణితము. కర్తపేరు తెలియఁగ
రాదు.

No. 1956. సారంగధర నాటకము.

SĀRANGADHARA NĀṬAKAMU.

Substance, paper. Size, 11¾ × 8¼ inches. Pages, 41. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, fair, Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 114 (*a*) of the ms. described under No. 1847 ante. Complete.

The well-known story of Sārangadhara is described in this. One Subbarāyadu, son of Venkataramayya of Haritasagotra is the author.

Beginning :

ద్విపద. శ్రీరమానాథు నిత్యే పకందరుని - సారెకు నుతియించి సారంగధరుని
చారిత్రమంతయు సరినాటకముగఁ - గోరెనే వినిపింతు ధారుణిలోన.

వ. అని తన కభీష్టవర ప్రదప్రముఖులైన గణనాయక వెంకటేశ్వరుల నేమని
వర్ణింపుచున్నాఁడు.

నాటరాగం॥ దర్వు.

శరణుశరణు సురేంద్రవందిత - శరణు శ్రీహరివందితా
శరణు పార్వతి తనయ నీకును - శరణు శ్రీగణనాయకా
వేదశాస్త్రపు రాణభరతము - వివిధనాటకములకునూ
ఆదిగాగల విద్యలకు గురు - వౌదు శ్రీగణనాయకా॥ శరణు.
యొన్నగలప్రహ్లాదముఖ్యులు - యొలమితో మిము గొలువగా
విన్నపము వినవయ్యా శ్రీహరి వెంకటాచలవల్లభా॥ శరణు.

. . . .

వ. ఆసిన యివ్విధంబున గణనాయక వెంకటేశ్వరులనుతియించి ఆదిమహాకవుల దలంచి నా నేర్చుతెరంగున నే కావించు నీ సారంగధరుని నాటకంబునకు కథాక్రమం బెట్టిదనినా.

ద్విపద. రాజిల్లు తన నగరంబులోపలను – రాజనరేంద్రుండు రాజులుకొల్వ

. . . .

నా యడచెయికాళ్లు నపుడు తియ్యగను - మాయమై శిద్ధులు మతియందువచ్చి

. . . .

కని యిట్టి కథనాటకంబుగా నేను – వినుపింతు భువిలోను విఖ్యాతిగాను.

వ. అపుడా సమయంబున యేలాగంటె ఆయొక్క రాజమహేంద్రపురి పట్టణమందు వుండేటి క్షత్రియ వంశంబులోన శంతనమహారాజు, ఆ శంతన మహారాజు గర్భసుధాకరుడు చిత్రవిచిత్ర మహారాజు . . . . . రాజనరేంద్రుని గర్భసుధాకరుడు చక్కని సారంగధరుడు, ఆ సారంగధరుని చరిత్రంబు నాటకంబుగా వినుపిస్తున్నాను, యీ సభలోవుండే మహానుభావులెల్లా, తప్పులుండినగాని వాక్కుని చూడ నవధరించరయాసభా.

ఆ సమయంబున రాజనరేంద్రుని ఆస్థానంబునకు పిన్న, పెద్దయైన కోలగీతడొచ్చె మార్గంబెట్టువలెను.

ద్విపద. పట్టెనామము బెట్టు భాగుగారగను

. . . .

కట్టికకువాడొచ్చె కడువేడ్కతోను.

దర్వు. . . . .

వ. హహా రారా వోరియన్న కోలగీత యెక్కడానుంచి యెక్కడికి వచ్చినావు చెప్పరావోరి, అయితే చెప్పెనుగాని మీరెవ్వరోయీ, మేము విద్వాంసులుకాదటరా, చీచీ నిత్యావస్తువైతె మీ మొఖమె చూడరాదు, పోరోయి మేము భాగవతులు కాదటరా, అయితె కాస్త తిరగండిచూతాము, యెందుకురావోరి, కోతులంటిరె తోక వున్నందో లేదో చూతాముగాని, ఛీ భ్రష్టా అదేమిమాటలు నీవు యెందుకువచ్చినావు చెప్పరావోరి, ఆయొక్క రాజనరేంద్రుండు కొలువుకు వస్తున్నాడని కొలువుకూటం చేయించవస్తినో యన్నా.

End :

మంగళం.

జయమంగళం నిత్యశుభమంగళం.

మంగళము శృంగార మహేంద్రనిలయానకు

మంగళం కరుణాంత రంగునకును
మంగళం బహుకీర్తి సంగరోజ్జ్వలునకును
మంగళం మకుటోత్త మాంగునకునూ॥ జయ॥
రాజవంశాగ్రణికి రాజీవనేత్రునకు
రాజనరేంద్రునికి రాజమణికి
తేజరిల్లు రత్నాంగి దేవితోడనుగూడి
భూజనంబులబ్రోచు భూమిపతికి॥ జయ॥

* * * *

Colophon :

ద్విపద.

ఆస్త్రిలోకేశు గంగాధరుపేర - వనజాక్షుసఖుపేర వరదునిపేర
నందివాహనుపేర నలినా(క్షా)క్షుపేర - బృందారరక్షకు క్షేమేశుపేర
బరగునంకితముగా భావించి దీని - కరమొప్పగాజాడ కడుసంభ్రమానగను
అరియ హరితస గోత్రోద్భవుడైన - రయ వెంకట్రామతనయుడు అంత
సురచిరముగనుండు సుబ్బరాయుడునూ - రచించినాడనే వేడ్కతో కుతను
సాటిలేనట్టి యీ సారంగధరుని - మేటిచరిత్రంబు నాటకంబుగను
మనమున సంతోష మహిమలుప్పొంగ - విసిపించినాడను విఖ్యాతిగాను
యీ నాటకముబాడ యొప్పరాడినాను - ఆ నీలకంఠుండు అఖిలసురంబు
లాసగును మరియు భూలోకంబునందు - పాసగిన యీ కథ పాలుపొందు
[చుండు.

(వి.వి.).—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిదిగాదు. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

ప్రసిద్ధమైన సారంగధరోపాఖ్యాన కథ యిందు వర్ణితమయినది. హరితసగోత్రుండును వేంకటరామయ్య కుమారుండును నగు సుబ్బరాయండు దీనికిఁ గర్త.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు నెం 1847 రు చూచునది.

No. 1957. సారంగధర నాటకము.

SĀRANGADHARA NĀTAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 84. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు చాల హెచ్చు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁత కలదు—

"విరోధినామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ 15 శనివారం పుదుచేరిలో ఈ సారంగ నాటకం సంపూర్ణంగా మాజేటి సర్వేశలింగం వ్రాసుకొన్నాను."

No. 1958. సీతాకళ్యాణము.

SITAKALYĀNAMU.

Substance, paper. Size, 8 × 6¼ inches. Pages, 62. Lines, 17 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 97 a. The other work herein is Sunandapariṇayamu 1 a.

Complete.

The story of Ramayana up to the marriage of Sita is described in this. The story concludes with coronation of Sri Rama soon after the marriage. One, Rāmana of Agastyagotra, son of Cennamantri and Akkamāmba, is the author. He offers prayers to god Madanagopala, worshipped at Pāmuru in Nellore district.

Beginning :

సీ. శ్రీ వెలుపమరునంచిత సూర్యవంశాబ్ధి - చంద్రుఁడై దశరథ జనపతికిని
కౌసల్యకును శుభకలితుఁడై జనియించి - కౌశికమౌని యాగంబుగాచి
సర్వజ్ఞు విల్లుద్రుంచి జనకుని మెప్పించి - సీతను పరిణయించి వెలుపుగాంచి
పరశురాముని భంగపఱచి యయోధ్యకు - మరలనే తెంచి సమ్మదముగాంచి
సీతతోఁ గూడఁ బట్టాభిషేకమంది - వెలసి నిలిచిన శ్రీ మహావిష్ణుమూర్తి
చారుతరకీర్తి శ్రీరామచంద్రుఁ డెపుడు - సిరులు దయచేసి మమ్ము రక్షించుఁగాఁత.

*   *   *   *

వ. అని యిష్టదేవతాప్రార్థనంబుచేసి కవీశ్వరుండు కృతినాయకుండైన శ్రీరామచంద్రునకు షష్ఠ్యంతములు చెప్పినఁట యెటువలెను.

కం. రవిచంద్రనేత్రునకు రమ్యశుభగాత్రునకు
భువనైకగణ్యునకు మునిశరణ్యునకు

*   *   *   *

పామూరి మదనగోపాలుఁడై భక్తులకుఁ
గామితము లొసఁగు శ్రీరామచంద్రులకు.

క. సమర్పితంబుగా నా యొనర్పంబూనిన సీతాకల్యాణంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

End:

మంగళహారతి.

జయమంగళం సదా శుభమంగళం॥ జయ॥
ధీరునకు వనధిగం భీరునకు దుష్టసం
హారునకు ఘనమణీ హారునకునూ
హారకర్పూర నీ హారహీరపటీర
తారాళికీర్తి విస్తారునకునూ॥ జయ॥

* * * *

జైత్రునకు సౌమిత్రి మిత్రునకు భక్తవన
చైత్రునకు నవపద్మ నేత్రునకునూ
మిత్రవంశాబ్ధి సన్మిత్రునకు సురవినుత
పాత్రునకు జగదవన సూత్రునకును॥ జయ॥

Colophon:

ద్విపద॥ అనుచు సీతాహృదయాప్తుని పేర - దినకరకోటి ప్రదీప్తుని పేర
తారకబ్రహ్మమై తనభక్తజనులఁ - జేరి రక్షించిన శ్రీరామచంద్ర
దేవుని పేరఁ దద్దివ్యపదాబ్జ - భావనామృతమునఁ బ్రబలిన సుకవి
సరసుఁడగస్త్య రాజాన్వయ చెన్న - వరమంత్రి కక్కమాంబకు సుపుత్రుండు
రామన భక్తితో రచియించె సకల - కామిత ఫలములు గలుగ నీ యక్ష
గానము సఫల విఖ్యాతమై శ్రీలరా? - నా నరచంద్రతారార్కమై వెలయ.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

రామాయణకథ సీతాకళ్యాణ పర్యంతము నిందు వర్ణింపఁబడినది. కళ్యాణానంతరము నిర్విఘ్నముగా పట్టాభిషేకము తోడనే జరిగినట్లిందు గాననగును. అక్కమాంబా చెన్నమంత్రుల కుమారుడును అగస్త్యగోత్రుఁడును, నగు రామనయే తద్గ్రంథ కర్త. పామూరి మదనగోపాలస్వామి నీ కవి స్తుతించెను. పామూరు నెల్లూరు మండలమునఁ గలదు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పులు చాల హెచ్చు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాత కలదు—

“ విరోధినామ సంవత్సర కార్తీక శు॥ 15 శనివారం పుదుచేరిలో ఈ సారంగ నాటకం సంపూర్ణంగా మాజేటి సర్వేశలింగం వ్రాసుకొన్నాను. ”

No. 1958. సీతాకళ్యాణము.

SITAKALYĀNAMU.

Substance, paper. Size, 8 × 6½ inches. Pages, 62. Lines, 17 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 97 a. The other work herein is Sunandapariṇayamu 1 a.

Complete.

The story of Ramayana up to the marriage of Sita is described in this. The story concludes with coronation of Sri Rama soon after the marriage. One, Rāmana of Agastyagotra, son of Cennamantri and Akkamāmba, is the author. He offers prayers to god Madanagopala, worshipped at Pāmuru in Nellore district.

Beginning :

సీ. శ్రీ చెలువమరునంచిత సూర్యవంశాబ్ధి - చంద్రుఁడై దశరథ జనపతికిని
కౌసల్యకును శుభకలితుఁడై జనియించి - కౌశికమౌని యాగంబుగాచి
సర్వజ్ఞు విల్లు ద్రుంచి జనకుని మెప్పించి - సీతను పరిణయించి చెలువుగాంచి
పరశురాముని భంగపఱచి యయోధ్యకు - మరలనేతెంచి సమ్మదముగాంచి
సీతతోఁగూడఁ బట్టాభిషేకమంది - వెలసి నిలిచిన శ్రీ మహావిష్ణుమూర్తి
చారుతరకీర్తి శ్రీరామచంద్రుఁ డెపుడు - సిరులు దయచేసి మమ్ము రక్షించుగాత.

* * * *

వ. అని యిష్టదేవతాప్రార్థనంబుచేసి కవీశ్వరుండు కృతినాయకుండైన శ్రీరామచంద్రులకు షష్ఠ్యంతములు చెప్పెనదెటు వలెను.

జంపె. రవిచంద్రనేత్రునకు రమ్యశుభగాత్రునకు
భువనైకగణ్యునకు మునిశరణ్యునకు

* * * *

పామూరి మదనగోపాలుఁడై భక్తులకుఁ
గామితము లొసఁగు శ్రీరామచంద్రులకు.

ప. సమర్పితంబుగా నా యొనర్పఁబూనిన సీతాకల్యాణంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

End :

మంగళహారతి.

జయమంగళం సదా శుభమంగళం॥ జయ॥
ధరునకు వనధిగం భిరునకు దుష్టసం
హారునకు ఘనమణీ హారునకునూ
హారకర్పూర నీ హారహీరపటీర
తారాళికీర్తి వి స్తారునకునూ॥ జయ॥

* * * *

జైత్రునకు సౌమిత్రి మిత్రునకు భక్తవన
చైత్రునకు నవపద్మ నేత్రునకునూ
మిత్రవంశాబ్ధి స న్మిత్రునకు సురవినుతి
పాత్రునకు జగదవన సూత్రునకును॥ జయ॥

Colophon :

ద్విపద॥ అనుచు సీతాహృదయాప్తుని పేర - దినకరకోటి ప్రదీప్తుని పేర
తారకబ్రహ్మమై తనభక్తజనులఁ - జేరి రక్షించిన శ్రీరామచంద్ర
దేవుని పేరఁ దద్దివ్యపదాబ్జ - భావనామృతమునఁ బ్రబలినసుకవి
సరసుఁడగస్త్య రాజాన్వయచెన్న - వరమంత్రికక్కమాంబకు సుపుత్రుండు
రామన భక్తితో రచియించె సకల - కామిత ఫలములుగలుగ నీ యక్ష
గానము సఫల విఖ్యాతమై శ్రీలరా ? - నా నరచంద్రతారార్కమై వెలయ.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

రామాయణకథ సీతాకళ్యాణ పర్యంతము నిందు వర్ణింపఁబడినది. కళ్యాణానంతరము నిర్విఘ్నముగా పట్టాభిషేకము తోడనే జరగినట్లిందు గానవగును. అక్కమాంబా చెన్నమంత్రుల కుమారుఁడును అగస్త్యగోత్రుఁడును, నగు రామనయే తద్గ్రంథ కర్త. పామూరి మదనగోపాలస్వామి నీ కవి స్తుతించెను. పామూరు నెల్లూరు మండలమునఁ గలదు.

ఇందలి గ్రంథాంతము :—

14. సుందా పరిణయము.

No. 1959. సీతాకళ్యాణము.

SĪTĀKALYĀṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 9⅜ × 1¼ inches. Pages, 102. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Same work as the above

(వి-వి.)—

. . సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమం దీవ్రాంత గలదు—

"విరోధినామ సంవత్సరి భాద్రపద శు॥ 11 సౌమ్యవారంవరకు తిరుమలరాజు నారసింహ రాజు అన్నగారికి ఈ గోవిందరాజు సీతాకళ్యాణం సంపూర్ణంగా వ్రాసి యిచ్చెను."

No. 1960. సీమంతినీ విజయము.

SĪMANTINĪ VIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅜ × 1⅜ inches, Pages, 56. Lines, 4, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not old. Mode of writing, good but not quite from mistakes.

Incomplete.

The story of Candrāṅgada, which is an illustration of the greatness of the ceremony to be observed on Monday, is described in this. The author is Vīrabhadra Kavi and the work is dedicated to god Campakeśvara at Ārani.

Beginning :

ఉ. శ్రీనగజాపుఁ డీశ్వరుఁడు చిన్మయుఁ డిందు కళాధరుం డుమా
జానిమ హేశుఁ డవాచ్యుఁడు గజాసురమర్దనుఁ డష్టమూర్తి స
న్మౌని జనప్రియుండు జితమన్మథుఁడవ్యయుఁ డభ్రకుంతలుం
డే వొనరించు పూజలకు నిచ్చలు మెచ్చి ప్రసన్నుఁ డయ్యెడున్.

* * * *

వ. అని కవీశ్వరులందు చంపకేశ్వరస్వామి నివాసుండైన యారణిపురిపతింబ్రేమని వర్ణించుచున్నాఁడు.

జంపె॥ సూరిజనబంధురము సురరాజపురిసన్నిభము
చారుగోపురయుతము హరిసేవ్యపురము,
శిఖిశుకాకులవనము సిరికిమహాధారము
అఖిలసంపత్కరము ఆరణీపురము.

*   *   *   *

క. ఏతద్గుణరాజిత ప్ర - ఖ్యాతుండో మేటిమాను గర్భాంబుధిని
జాతుఁడు శౌండార్యఖ్యుం - డాతరి నను జూచిపలికె హర్షం బెసఁగన్.

సీ. మరకానుపూర్వీశ వరలబ్ధకవితాఢ్యు - రంధర వీరభద్రాభిధాన
ఒరమీముత్తాత పదగుంభనలఁ జెప్పె - కన్నప్ప చరిత సత్కావ్యులుగాఁగ
ఇక్కాంబ మీతాత నీలకంఠయదేవి - కీర్తనల్ రచియించి కీర్తిగాంచె
సంగతి మీతండ్రి లింగనాయఁడు చాల - సంగీతవిద్యల జాణయయ్యె.
గాన మాతండ్రితోఁబుట్టు కాకమాంబ - గర్భమునఁ బుట్టినాఁడవు ఘనుఁడవిపుడు
నీవు కృతిసేయు సీమంతినీచరిత్ర - చంపకేశ్వరు పేరఁ గావింపుమనిన.

కురుచ జంపె॥ చంద్రాంగదుని రాజ్యమందూ, నిలిపి
ఇంద్రసేనుఁడు శివునియందూ,
ఘననిష్టవహాయించి సఖినీ, గూడి
వనమునకుఁ జనియందు శివునీ
పూజించికనె దివ్యపదము, అతని పొగడు
చుండెను రాజకులము.

వ. ఇట్లు బ్రహ్మనిష్టాగరిష్టవరిష్టుండైన యింద్రసేనుని పరోక్షానంతరంబున.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత బాగుగానున్నది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

సోమవార వ్రతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదకమయిన చంద్రాంగదచరిత్ర మిందు వర్ణితమయినది. వీరభద్రకవి గ్రంథకర్త. ఆరణిపురమున వెలసిన చంపకేశ్వరస్వామి కీ కృతి యర్పింపఁబడినది.

No. 1961. సుగ్రీవ విజయము.

SUGRĪVA VIJAYAMU.

Substance, paper. size. 11¾ × 8 inches. Pages, 36. Lines, 29 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Begins on fol. 325(*a*). of the MS. described under No. 1503 ante.

Complete.

The story of Sugrīva getting back his wife and kingdom, found in Rāmāyana is described in this, and hence the title of the work. The author is Rudrakavi, son of Pedalinganarya of Kandukūru.

Beginning :

ఉ. శ్రీవిభుఁగొల్చి శంకరుభజించి చతుర్ముఖునెంచి వారిధి
గ్రావసుతాసరస్వతులఁ బ్రార్థనచేసి గణేశపాదపూ
జావిధి సల్పి దేశికులసంస్తవనంబొనరించి కావ్యవి
ద్యావిదులన్నుతించి కవితాజడుల న్నిరసించి వేడుకన్.

వ. అని కవీశ్వరుండు కృతీశ్వరుండగు......కందుకూరి జనార్ధనస్వామి నేమని కొనియాడుచున్నాడు.

త్రిపుట. లలితగాత్రుఁడు శుభచరిత్రుఁడు
దళితశత్రుఁడు సుజనమిత్రుఁడు
నళిననేత్రుఁడు కందుకూరి జనార్ధనుండు.

* * * * *

వ. అని సన్నుతించి మఱియు నద్దేవతా సార్వభౌమునకు షష్ఠ్యంతంబులు రచియించెనఁటు రొటువలెను.

అర్ధ చంద్రికలు. చదువులదెచ్చిన జలచరపతికిన్

* * * * *

సర్వముఁదానగు చక్రాస్త్రునకున్.

వ. అంకితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన సుగ్రీవ విజయంబను యక్షగానంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

సీ. శ్రీరామచంద్రుండు సీతామహాదేవిఁ గాననంబున వెదకంగవచ్చి
పంపాసరోపర ప్రాంత్యభూములయందు సౌమిత్రియునుదాను సంచరింప
నావేళ సుగ్రీవుఁ డధికసంభ్రమముతో ఋష్యమూకమున వర్తింపుచుండి
చూచి యారాఘవుల తేజోవిశేషంబుల వెఱగంది మంత్రికోవిదుల కనియె

వీరుమనలను వధియింప వేదమంది వాలిపంపునవచ్చిన వారుగాఁగ
నాకుఁ గాన్పింపుచున్నది గాకయున్నఁ దాపసులకేల శరచాపధారణంబు.

End:

ద్విపద * * * * *

మా తమ్ముఁడును మేము మాల్యవంతముపైఁ బ్రీతినుండెదము సుగ్రీవనీవే
యీ నాల్గు నెలలును నెలమిఁ గిష్కింధలోనుండి వర్షంబులోఁ బడినపుడె
చను దెమ్ము వానర సైన్యంబుతోడ ననవుడు సుగ్రీవు డతిభక్తితోడ
మనుజేశు పాదపద్మములకు మ్రొక్కి యెనయఁ గిష్కింధకు నేతెంచి ప్రేమఁ
దారాసమేతుఁడై తరుణీకృతోప చారంబులను వేడ్కఁ సలుపుచునుండె॥
త్రిభంగులు. ఇందిరావరునకు నిభభయహరునకు కందర్పగురునకు కల్యాణం.

* * * * *

Colophon:

ద్విపద.

ఆని సమస్తాసురారాతికదంబ వినమిత నిజభుజ విక్రము పేర

* * * * *

నిగమగోచరుపేర నిఖిలలోకేశుఁడగు కందుకూరి జనార్దనుపేర
నంకితంబుగఁ గాళికాంబాప్రసాద సంకలిత కవిత్వ చాతుర్యధుర్య
తావర్య పెదలింగ నార్యతనూజ కోవిదస్తవనీయ గుణ రుద్రధీర
విరచిత సుగ్రీవ విజయాభిధాన కరుణభాసుర యక్షగానప్రబంధ
మాచక్రవాళశైలావనియందు నాచంద్ర తారార్కమైయొప్పుఁగాత.

(ని.వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు. ఈ ప్రతిలిఖి లేఖనము 1842 వ సంవత్సరము జరిగినదట.

రామాయణ కిష్కింధాకాండారంభ కథాభాగమిందు వర్ణింపఁబడినది. ఇందు సుగ్రీవుఁడు కోల్పోయిన రాజ్యమును భార్యను బడయు కథ ప్రధానముగా గలదు గాన దీనికి సుగ్రీవ విజయమని పేరయ్యెను. కందుకూరి పెద లింగనార్య పుత్రుఁడగు రుద్రకవి దీనికిఁగర్త.

ఇందలి గ్రంథాంతరముల నై 1870 రుసఁ జూచునది.

No. 1962. సుగ్రీవ విజయము.

SUGRĪVA VIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅜ inches. Pages, 34. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good, but full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వలె. గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు.—

విభవనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శుద్ధ 2 గురువారంవరకు పెండెముక్కుల పళ్లయ్య......వ్రాసెను.

No. 1963. సుగ్రీవ విజయము.

SUGRĪVA VIJAYAMU.

Substance, paper. Size, 9⅜ × 6½ inches. Pages, 35. Lines, 19 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 276(*a*). The other works herein are Hariścandrōpākhyānamu 1(*a*). Mṛtyunjaya vilāsamu 196(*a*).

Complete.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. పాఠభేదములు బంతులనడుమఁ జేర్పఁబడినవి. కొన్ని పాఠభేదము లెదిరి పుటలమీఁదఁ జేర్పఁబడినవి. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వలె.

ఇందలి గ్రంథాంతరములివి.

1 ఎ. హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము. 196 ఎ మృత్యుంజయ విలాసము.

No. 1964. సుగ్రీవ విజయము.

SUGRĪVA VIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12 + 1½ inches. Pages, 40. Lines, 5 on a page.. Character, Telugu. Condition, slightly injured,. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. పుస్తకము కొంచెము శిథిలమైయున్నది. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులుగలవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వలె.

No. 1965. సుగ్రీవ విజయము.

SUGRĪVA VIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 8⅝ × 1 inches. Pages, 52. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 1(a) The other work herein is Kirātarjunīyamu 27(a).

Complete.

Same work as the above.

(వి-కి.)—

సమగ్రము. తుది ద్విపద లేదు. వ్రాఁత బాగుగానున్నది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములును గలవు.

పూర్వము వలె.

ఇందీ గ్రంథాంతరముగలదు 27 ఎ కిరాతార్జునీయము.

No. 1966. సుగ్రీవ విజయము.

SUGRĪVA VIJAYAMU.

Substance, palm-leaf. size, 10¼ × 1⅜ inches. Pages, 44. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు చాల హెచ్చు. 4, 5, 9, 13 సంఖ్యలతో నుండవలసిన యాకులను గ్రంథాంతమందలి యొకటి రెండాకులును పోయినవి.

పూర్వము వలె.

No. 1967. సుభద్రా వివాహము.

SUBHADRĀ VIVĀHAMU.

Substance, Palm-leaf. Size, $11\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 40. Lines, 6 on a page. Charater, Telugu. Condition, injured. Appearne, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Begins on fol. 51(*a*). of the MS. described under No. 1849 ante : wants a small portion in the beginning, otherwise complete.

The pilgrimage of Arjuna and his marriage with Subhadra are described in this. Venkatādri. son of Timmāji is the author.

. . . . శాలలున్నత గోపురములు
మేటిహజారముల్ మేలైనసాళ్లు తగునశ్వగజరథతతులకాల్బలము
లగణితంబగు గణికాంగనాజనము హరిపూజసేయు బ్రాహ్మణులు క్షత్రియులు
వరుసతో వైశ్యులవలన శూద్రులును కలిగి నానావస్తు కలితమైదిశల
వెలసినయాపురి వీకఁబాలించు పాండుతనూజుండు ప్రకటయశుండు.

* * * * *

పంజులకమ్ములు బవిరెలుముక్కెర రంజకమగు వజ్రాలకడెములున్
కంకణములు నుంగరములుగాజులు పొంకములగు నవభుజకీరుతులున్
సందిదండలును బంగెలు నందెలు అందముగా నొడ్డ్యాణము మెఱయన్
కాళ్లాకడెములు వేళ్లమెట్టెలుమ్రోల తాళ్లగెజ్జెలుమెడ నూళ్లగొలుసులున్
గౌశసరంబులు కంఠమాలికలు రత్నాలవావిరి నవపదకములున్
ముంగామురములు మొగపులతీగయు బంగరుమించుల బన్నసరములున్
చెవులకుసుమములు చేర్చుక్కయుమఱి వివిధపు సొమ్ములు వెలదికిఁదొడిగి,

* * * * *

End :

అని భక్తజనమనోహరునిపేర తనఁగొల్చు సురగణోద్ధారునిపేర

* * * * *

భాస్వత్కిరీట శోభాంచితుండైన నాస్వామి వెంకటనాథునిపేర
నంకితంబుగఁ జేసినట్టియీకృతియు నంకెతోవెలయు నీయవనీస్థలమున
వెలఁగుచునుతికెక్కు శ్రీవత్సగోత్ర జలనిధిలో శశిజన్మించెననఁగ
నెలమితో జన్మించె నెక్కజమంత్రి యలవైష్ణవోత్తముండాచారపరుఁడు
అతనికి వరపుత్రుఁ డమితగుణాఢ్యుఁ డతులయశస్వంతుఁడై ధాత్రివెలసె
కరమొప్పుతిమ్మాజి గర్భసంభవుఁడ హరిభక్తుఁడను వేంకటాద్రనువాఁడ
భారతకథలో సుభద్రావివాహ మారూఢితోడ నాయతిగానమును

(వి-వి.)—

సమగ్రము. కాని గ్రంథారంభ భాగము కొంతలేదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు కలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాఠములు కలవు.

ఇందు అర్జున తీర్థయాత్ర సుభద్రావివాహము వర్ణింపఁబడినవి. తిమ్మాజీ కుమారుఁడగు వేంకటాద్రి గ్రంథకర్త. గ్రంథకర్తనుగూర్చి విశేషములకు దీనికి ముద్రితగ్రంథభాగమును జూచునది.

ఇందలి గ్రంథాంతరములను నై 1849 నంబరు జూచునది.

No. 196.. ఉషా పరిణయము.

UṢĀ PARIṆAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 84. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Complete.

Describes the story of Uṣā and Aniruddha. One Śrinivāsa of kāśyapa gotra is the author.

Beginning :

మణిగణవలయ చరణమంజులనగోద్ధరణ ఘనఫణిఫణాశయనకాన్తుభాభరణా

*　*　*　*　*

వ. పరమతిఁజూడ భాగవత వక్త్రణకుండలకట్టు ఆయుషా
పరిణయమన్న నిద్విజనపాలుఁడ బెట్టిరిటన్నఁ జెప్పెదన్
భరతకులావతంస వినుభానుడు యీ బలిచక్రవర్తికిన్

End :

బరువడి పెద్దపట్టి ఘనబాహు సహస్రుఁడనంగవింటిరే.
వలనొప్పుచుండు దేవరసువంశమున నాశ్వలాయనసూత్రమమరినవాఁడ
శాశ్వతంబైన కాశ్యపగోత్రమందు ఘనుఁడు నారాయణ కమనీయమూర్తి.

*　*　*　*　*

లలితమైన సౌభాగ్యలక్ష్మి లక్ష్మాంబ జలరుహపాణికి జనియించినాఁడ
శ్రీనివాసుఁడను లక్ష్మీనాథుఁడైన వేణుగోపాలభావిత......యతుండ.

*　*　*　*　*

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు.

" బహుధాన్య నామ సంవత్సర చైత్ర శుద్ధ 10 లు తణ్ణాటికరణం వీరరాఘవపిళ్లె వ్రాసిన ఉషా పరిణయం సంపూర్ణం ".

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులుకుప్ప. శైథిల్యముగలదు. గ్రంథపాఠములు కలవు.

నీరసమయిన ఈ రచనము ఉషా నిరుద్ధుల వివాహ కథను జెప్పునది. ఆశ్వలాయన సూత్రుఁడు కాశ్యపగోత్రుఁడునగు శ్రీనివాసుఁడు దీనికిఁగర్త.

No. 1969. ఏకాంతసేవ.

ĒKANTAŚĒVA.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 10. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Begins on fol. 18a. The other works herein are Gollavēṣakatha 1a. Samudramathanamu 8a. Pavalimpusēva 14a. Grāmadēvatā dakndakamu 25(*a*, Rājarājēsvari padyamulu 23(*b*).

Complete.

Similar to the work described under No. 1898.

Contains songs addressed to Venugopālaswāmi worshipped at Cocanada, the name of the author is not known.

Beginning :

శా. శ్రీరామా రమణీమనోహర ప్రియా చిత్తంబు రంజిల్లఁగా
జేరంబిల్చి కుచంబులొత్తి యెదపై సేమంబుతో నుంచినా
సేరం బెన్నకు మింక నేలుకొనుమే నెల్తల్లి నుఁబోలరే
భారం బేటికి మోహముఁ జూపఁగదవే భామా మనోహారిణీ ॥

దరువు. మేరగా దిటురాకు నీమొగ మెచ్చు మాటలు జెలునురా
జారచోరుల సఖ్యములు ఇఁకఁజాలురా వగలేలరా
వారిజాక్షులు నీదరాకకు వత్తు రెదురుగఁ జేరరా
కోరికలు సమకూడురా శ్రీగోపబాల మనోహరా ॥

సీ. శ్రీరుక్మిణీ సతి చిత్తగింపుము నాదు విన్నప మొక్కింత వేడుకలర
వారిజాక్షుల పొందుపడల కుండెడువాని కిక్కడఁ బని యేమి యదుకులేశ
నేరంబు లెన్నక నీదు కౌఁగిటఁ జేర్చి మోహంబు దీర్పవే ముద్దుగుమ్మ
కూరిమితో నీవు కూడు జాంబవతినై మాటలేటికిఁ జోర మదన జనక
తగదు ఇప్పుడు నిటులాడఁ దరుణినీకుఁ గాల మొకరీతి నుండదు కమలనేత్రి
కరుణయుంచుము మామీఁదఁ గాకినాడ వేణుగోపాల జరుగుమా వెలఁదికడకు ॥

శ్లో. అంగ నామంగ నామంతరే మాధవో మాధవం మాధవం చాంతరేణాంగనా
ఇత్థమా కల్పితే మండలే మధ్యగ స్సంజగౌ వేణునా దేవకీనందనః
కృష్ణామురారే। కేశవామురారే విష్ణో ముకుంద గో। వింద మురారే
కృష్ణానంద ముకుంద మురారే వామన మాధవ గోవిందా
శ్రీధర కేశవ రాఘవ విష్ణో లక్ష్మీనాయక నరసింహ ॥

End:

శా. రావే కోమలి మందయాన సకియా రాకేందు బింబాననా
నీవాక్యంబులు నమ్మివస్తి మిపుడు న్నీరేజపత్రేక్షణా
యీ వేళ న్ననుఁగూడి సత్యవతి మా యిష్టంబులం దీర్చినన్
భావం బొక్కటిగాఁదలంతు మెప్పుడున్ భామా మనోహారిణీ ॥

దరువు. కోపమేటికి నీదు-రాకకుఁ గోరియుండెడి దాన రా
యే ! పాప మతు లిటుచేసిరో పగపాటులేల కృపానిధీ
రూపయుతుఁడవు కాకినాడను రూఢిగా వెలయుఁటివౌ
మాపయిని దయయుంచి యేలుకో మదనమోహన రాయఁడా ॥

సీ. మగువ లక్షణ (నీదు) మాటలు వినఁగోరి వచ్చినాఁడను నాదు వాంఛ దీర్చు
శ్రీకృష్ణ యీవేళ జిన్నారి పదములు సేవించి ధన్యత చెందియుండుఁ
గరుణించి వేగ నీ కౌఁగిటఁజేర్చినఁ గోరికదీరునే కోమలాంగి
మదనమోహన రాయమంది రంబున కేగి పవళింపవయ్య యాపాన్పుమీఁద
చెలియరతి కేళిఁదేలితిఁ జెన్ను మీఱఁ గువలయంబున నీ తోడఁ గూడియుండు
కరుణయుంచుము నామీఁదఁగాకినాడ వేణుగోపాల (పోకుమా) వెలఁదికడకు ॥

శ్లో. పారిజాతం సముద్ధృత్య రాధావరో రూపయామా సభాసాగుణై రంగణె
శతశీతేవవేయా మునీయేతటే సంజగౌ వేణునా దేవకీ నందనః ॥
కృష్ణా మురారే ॥

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాతమంచిది. తప్పులు లేవు శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

దేవాలయములందు, రాత్రి జరపు వికాంత సేవకుగాను కాకినాడలో వెలసిన వేణుగోపాలస్వామి పేర నీలఘుకృతి రచియింపబడినది. వికాంతసేవ అనీ తలుపు దగ్గఱి సంవాదము, అనీ, ఇట్టి రచనములకుఁబేరు. కర్త పేరిందు దెలియరాదు. ఒక వృత్తము, దరువు, సీసపద్యము, సంస్కృత శ్లోకము, అను వరుస నీ పద్యములు, శ్రీకృష్ణుని యష్టమహిషుల పేర నిందుగలవు.

ఇందీ గ్రంథాంతరములుగలవు.

1-ఎ. గొల్లవేషకథ, 8-ఎ సముద్ర మథనము, 14 పవళింపు సేవ, 25-ఎ గ్రామ దేవత దండకము, 28-బి రాజరాజేశ్వర పద్యములు.

No. 1970. గురునంబి చరిత్ర.

GURUNAMBI CHARITRA.

Substance, paper. Size 12¼ × 7⅝ inches. Pages 32. Lines, 19 on a page' Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old, Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as that described under No. 1870.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత చక్కనిది. తప్పులు గలవు. అక్కడక్కడ చిన్న చిన్న గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వలె.

No. 1971. గొల్లవేష కథ.

GOLLAVĒSA KATHA.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 28. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured and worm eaten. Appearance, very old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 1a. The other work herein is Samudramathanakatha (Yaksagānam) 15a.

Incomplete.

Same work as that described under No. 1877 ante with some variations.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత మంచిదే కాని తప్పులుగలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలె నె 1877 వర్ణితమగు నదే కాని కొంత కొంత భేదముగలదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములు.

15-ఎ సముద్రమథన కథ.

No. 1972. అంకమ్మ దండకము.

ANKAMMA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅛ × 1¼ inches. Pages, 17. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

A prayer addressed to the Goddess known as Ankamma, Bandivīramahākāli, etc. who is believed to cause infectious diseases. The author is not known.

Beginning :

శ్రీరాజరాజేశ్వరి దేవ శ్రీలేశ్వరి లోకరక్షాకరి శాంకరి శంభవీ కాళీ మాయా జగద్భద్రదాయా భవానీశ ధాత్రానుతా శేషశాయా రమాభారతీంద్రాణి పూజా ప్రియాంఘ్రి ద్వయా శ్యామలాంబా నమో శ్రామరాంబా నమో జగదాంబా నతా శారదా—

End :

ఆ బాలవృద్ధాదులుం గూడి గ్రామోపకంఠంబు పర్యంత మామంత్రితుంజేతుమో యమ్మ ఓకొర్ల అంకమ్మ నీవుందయాంభోధి వింతా కృపాదృష్టి వీక్షించి శ్రీతాంఘ్రి ఘాతంబునగ్ మమ్ముదయచేసి రక్షించు ఓ బండి వీరా మహాకాళి ఓ లోక మాతా మతంగాత్మ జాతా నమస్తే నమస్తే నమః

(వి.వి)—

సమగ్రము. వ్రాతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతము లు లేవు.

కోర్ల అంకమ్మ అనీ, బండి వీర మహాకాళియనీ పలుదెఱఁగుల వేల్పుగల సాంక్రామిక వ్యాధ్యధిదేవత స్తుతి యిందలి విషయము. కర్త తెలియరాదు.

No. 1973. అక్రూర దండకము.

AKRURA DANDAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 6¼ × 1¼ inches. Pages, 10. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 16a. The other works herein are Ausadhayogasangrahamu 1a, Kṛṣṇadandakamu 21a, Nārayana 27a, Sabhā Satakamupatnirvocanamu 37a, Rukmininathadandakamu 46a, Śukarambhā Samvādamu 50b, Ramanama Ramayanamu 52a, Sivalingakirtanamu 57a.

Complete.

A passage found in the ninth Skandha of Bhāgavata by Bammera Pōtarāju.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాతతిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము. గ్రంథపాతములు గలవు.

బమ్మెర పోతరాజ కృతమగు భాగవతమునఁ దొమ్మిదవ స్కంధమునఁగల దండక మిది.

No. 1974. అక్రూరదండకము.

AKRŪRA DAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf, Size, 12⅛ × 1 inches, Pages, 6. Lines, 4 on a page. Character, Telugu, Condition, injured, Appearance, old. Mode of writing, not good and full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వము వ్రాఁత.

No. 1975. అక్రూర దండకము.

AKRURA DANDAKAM.

Substance, palm-leaf Size, 16½ × 1⅛ inches, Pages 4. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and full of mistakes.

Begins on fol. 82a. The other works herein are Bhāskararamāyanamu 1a, Aṣṭadiggajamulu 48a, Saptāngalakṣaṇamu 49a, Venkateswaradandakamu 50a, Tārāvalidandakamu 52a, Rāmadandkamu 60a, Śyāmaladandakamu 75a, Bhadracalaramacūrṇika 80a.

Complete.

Same work as that described under No. 1973.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వ్రాఁత.

ఇందలి గ్రంథాంతరములివి :—

భాస్కర రామాయణము 1-ఎ, 48-ఎ అష్టదిగ్గజములు, 49-ఎ సప్తాంగ లక్షణము, 50-ఎ వేంకటేశ్వర దండకము, 52-ఎ తారావళి దండకము, 60-ఎ రామ దండకము, 75-ఎ శ్యామలా దండకము, 80-ఎ భద్రాచలరామ చూర్ణిక.

No. 1976. కనకదుర్గ దండకము.

KANAKADURGADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 10 × 1 inches. Pages, 4. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good not free from mistakes.

Begins on fol. 6b. The other work herein is Śaktidandakamu 1 *a*. Complete.

Written in praise of Goddress Kanakadurga worshipped at Lakṣmipura, chiefly by Dēvānga community (weaver caste). The author is a Brahmin, by name Narasimha.

Beginning :

శ్రీ మన్మహాదేవి నారాయణీ శాంకరీ శాంభవీ దుర్గవారాహి శ్రీ వైష్ణవీ కాళికా దేవి నీభక్తి నీశక్తిచేఁనీశవాణీశ లక్ష్మీశులంబుట్టఁగా జేసి యాదిట్టలంగుట్టు దూలింపఁగా గౌరివై వాణివై లక్ష్మివై

End :

దేవాంగులుం గొల్వ లక్ష్మీపురంబందు నీ మందిరంబొప్పఁగా గొప్పగా కనకదుర్గా మహాలక్ష్మి యీ దండకం చిన్న పూదండగా దాల్పవే దండముల్............... నారసింహావనీ దేవు చిత్తాబ్జ మందుంచి ముఖ్యోక్తికముల్ ప్రోవవే శారదాంబా నమస్తే నమస్తే నమః.

(అ-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

లక్ష్మీపురమను గ్రామమున వెలసిన కనకదుర్గాదేవిమీద నారసింహుఁడను బ్రాహ్మణుఁడు దీని రచించెను. ఆదేవి నాయూర దేవాంగులు హెచ్చుగాఁ గొల్చుచుందురట.

No. 1977. కాళహస్తీశ్వర దండకము.

KĀLAHASTIŚWARADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1¼ inches. Pages, 14. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing good, but not free from mistakes.

Begins on fol. 1a. The other work herein is Śivadandakamu 8 a. Complete.

The story is about a cortezan falling in love with Sri Kalahastisvara, who is made the hero, and winning her object inspite of her mother to whom she (cortezan) describes the greatness of Śiva. The author is Dhūrjaṭi, son of Pōlāmbikā and Viśvanātha.

Beginning:

శ్రీ మన్మహాదేవు దేవేంద్రముఖ్యామర గ్రామణీ పూజితాంఘ్రి ప్రవాళుఁ బ్రహ్మాద్య రోత్తంసహామాంగు బామాంగ.

* * * *

గృహీంభూత వృష్యద్రసాలుఁ మహా కాళహస్తీశు జ్ఞానాంబికాధీశు న జ్ఞాన నాశుం గవీంద్రుండు సాంద్రంబుగా భక్తి యుక్తిన్ బ్రకాశింపఁగా వాసిమించఁగ దానెంచి ధ్యానించి యాదండథారాత్రిపై దండకంబున్ రచింపంగ సొంపగ్గలింపంగఁ దత్స్వామియుం గంబునందున్.

End:

నీమీఁది వాళ్ళిన్ మనోజావళిన్ భీతయై యున్న నాకూతురిన్నీకు లోకేశ నీవున్ జూమర్పించితిన్ నీకు ముమ్మాటికిన్నిచ్చితిన్ జంచలాక్షిం గటాక్షించి రక్షింపవేయంచుఁ బ్రార్థించినన్ బంచబాణారి నారీ శిరోరత్నమున్ రత్న సౌధంబులో మన్మథాయోధన క్రీడ వర్తించె.

* * * *

మాధురీ సాధురీతిన్ రచించెన్ బ్రియావల్లకీ భాతిఁ జేతోభవారాతిపై నూత్న శృంగార మీ దండకం బాంధ్ర భాషా కవిగ్రామణిన్ బుక్కయామాత్య నారాయణ శ్రీ సుధీమాధవాఖ్యావనీ దేవతా విశ్వనాథప్రథానేందుపోలాంబికా పుత్త్రుఁడున్ ధూర్జటి ప్రాఖ్యుఁడున్ జేసె ముఖ్యంబుగన్ మూఁడు లోకంబులన్ బోఁటి మిన్నెవ్వరైనన్. మేల్మివ్వటిల్లం బఠింపన్ వినన్ వ్రాసినన్నెల్ల పుణ్యంబులుం గల్గు నర్థిక్కలన్ శ్రేష్ఠమా చంద్ర తారార్కమై యొప్పునెల్లప్పుడున్ గాళహస్తీశ యీశా నమస్తే నమః

గ్రంథాంతమందిట్లు గలదు :—

" విరోధినామ సంవత్సర భాద్రపద బ ౭ సోమవారం మాజేటి సర్వేశ లింగం వ్రాసుకొనెను. "

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఒకవార విలాసిని శ్రీ కాళహస్తీశ్వరుని వలచి విరాళి చెందుటయు, వేశ్యామాత, ఆశిథిలకుండగు నాతని మీఁదివలపు తగవుగాదని వారించుటయు, నాకూఁతురు తన్మాహా

శ్యకుని దల్లికిఁ దెలియఁజెప్పి యొప్పించి కృతార్థురాలగుటయునిందలికథ. వేశ్యామాత తనకూతురికి చేయు బోధలో వారివంచనా రీతులు విశేషముగా వర్ణింపఁబడినవి. పోలాంబికా విశ్వనాథునికుమారుఁడగు ధూర్జటి యే తద్గ్రంథకర్త. విశ్వనాథ ప్రధానునికి, మాధవాఖ్యుఁడు, నారాయణసుధి, జక్కయామాత్యుఁడు, పితృ పితామహప్రపితామహులు.

ఇందలి గ్రంథాంతరము. 8 a. శివదండకము.

No. 1978. కృష్ణ దండకము.

KṚṢṆADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1½ inches. Pages, 9. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Describes how on a moon light night when Śri Kṛsna was playing on his flute, the Gopikas came out of their houses, being attracted by the music, and how Śri Kṛṣṇa gave them good advice. The author is not known.

Beginning :

శ్రీమద్రమాసుందరీ సుందరోరోజసందీప్త కస్తూరి కాకర్దమ ప్రోల్లసద్వక్షుఁడ బ్జారి మిత్రాక్షుఁ డంభోజజాతుండు తండ ప్రచండోదరుండజుం డాదిమధ్యాంతశూన్యుం డగణ్యుం డ జేయుండనానందు.

End :

గోవిందునింగాంచి దండప్రణామంబులం జేసి నిల్చున్న యయ్యింతులంగాంతుఁడీక్షించి యీ చంద్రబింబాస్యలారా జిరే అత్తలన్ మామలన్ భ్రాతలం బుత్రులంబాసి యీ రాతిరి గండభేరుండ హర్యక్ష శార్దూల సాలావృకానేక హానేక దంష్ట్రిప్లవంగైక వాహ ద్విషద్భల్లిఝిల్లీ వ్రజాఖుద్విషత్పన్నగాఖిల దుర్వారకాంతార దేశంబులం దోంటి రాఁజెల్లునే యింతయుంగాక యీ పుష్పితా నోక హచ్ఛాయలీ మందవాయు ప్రచారంబులీ చంద్రికా శీత భావంబులీ వేణువాద్యంత (వత్యంత) మత్తాళిరావంబులే వేళకేమి గల్పించునో పచ్చవిల్కాఁడు కీరాశ్వరాజంబునే దిక్కు దుమికించునో కేతకీ గర్భపత్రాసి యేరీతి విలోకించునో అంతరంగంబు. ఓం నమస్తే నమస్తేనమః

గ్రంథాంతమందిట్లు గలదు :—

“ రాచర్ల వెంకటరామన్న కుమారుఁడు పేరాజు కృష్ణ దండకం సంపూర్ణంగా వ్రాశాను. ”

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

శ్రీ కృష్ణుఁడొక శరద్రాత్రిని వేణువూదుచుండఁగాఁ బరవశలై గోపికా స్త్రీ లిండ్లు విడిచి తత్సన్నిధికి వచ్చుటయు, నందులకుఁ గృష్ణుఁడు వారిని మందలించుటయు నిందలి విషయము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

No. 1979. కృష్ణదండకము.

KṚSṆADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 6⅜ × 1¼ inches. Pages, 12. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 21 a. of the ms. described under No. 1973 ante.

Complete.

Written in praise of Śri Kṛṣṇa- The autor is not known.

Beginning :

శ్రీమంత్రకూటాధ (శ్రీమత్త్రి) కూటాద్రి ?) నాథా (జగన్నాథ శ్రీకృష్ణవేణీ నదీతీర వర్తి జగన్మోహనానందమూర్తీ.)

End ;

నిర్ముక్తునింగాఁ బ్రసాదంబు చాలం బ్రసా......రక్షించు త్రైలోక్యరక్షామణీ దుష్టశిక్షామణీ భక్త చింతామణీ దేవ చూడామణీ దేవ శ్రీవల్ల......నమస్తే నమస్తేనమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము చాల హెచ్చు గ్రంథపాతములు తండోపతండములు.

ఈ ప్రశస్త దండకము శ్రీ కృష్ణస్తుత్యాత్మకము. మంత్రకూటము (మంథెన?) లేక, త్రికూటాద్రి (కోటప్పకొండ ?) కడవెలసిన విష్ణుదేవుఁడిందు స్తుతింపఁబడెను. అతిశైథిల్యమువలన గ్రంథకర్తృ విషయాదికము గుర్తింప ననువు పడదయ్యె ;

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు ‘ నె 1973 రు’ చూచునది.

No. 1980. గణేశ్వర దండకము.

GAṆĒŚVARA DAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 5⅜ × 1 inches. Pages, 9. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 4 a. The other works herein are—Gaṇapatyaṣṭōttara Śatanāmastōtramu 9 a, Vināyakapūja 13 a.

Complete.

A Daṇḍaka in praise of Ganapati by an unknown author.

Beginning :

ఉ॥ శ్రీకరునంబికాతనయు సింధురవక్త్రుని నేకదంతునిన్
ప్రాకటహేమ వర్ణ శశి భాస్కరలోచను మోదకప్రియున్
శోక దరిద్రదుఃఖపటుకోపఘు విఘ్న వినాశకారునిన్
నాకనివాస వంద్యగణనాథునిఁ గొల్చెద నిష్టసిద్ధికిన్.

శ్రీపార్వతీపుత్ర లోకత్రయీ స్తోత్ర సంపూర్ణ చారిత్ర, భద్రామహాగాత్ర కాత్యాయనీనాథ స్వామి విఘ్నేశ్వరా! నీపాద పద్మంబు నీయూరుకాండంబు నీ నాభి హస్తంబు నీపిన్న తొండంబు, నీ యేకదంతంబు,

End ;

విఘ్నేశ్వరానిన్నుఁ బూజించకే యన్య దైవాలఁ బ్రార్థించుటల్ కాంచనంబొల్లకే యిన్మదాఁ గోరుచంబుగాదే మహాదేవ ఓ భక్తమందార ఓ సంతతోద్ధార ఓ సత్యసంకల్ప ఓనిత్య గీర్వాణ ఓ లోకరక్షామణి దేవగౌరీశ లక్ష్మీశ ఓదైవచూడామణీ సర్వ రక్షామణీ భానుకోటి ప్రతీకాశ ...దీశసంస్తుత్యపాదాబ్జముల్ నమ్మితిన్ నాగమాంబాపురీ నిత్యమానెప్పుడున్ గోర్కులీడేర్చుచున్ నేఁడు ప్రత్యక్షమై రక్షించు శ్రీమద్గణేశా నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

గణపతి స్తుతి యిందలి విషయములు. కర్త పేరుఁగానరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములివి :—

9 a గణపత్యష్టోత్తర శతనామస్తోత్రము, 13 a వినాయక పూజ.

No. 1981. గ్రామదేవత దండకము.

GRĀMADĒVATADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf, Size, $11\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 2. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 25 a. The other works herein are—Gollavēṣakatha 1a, Samudramathanamu 8 a, Pavalimpusēva 14a, Ēkantasēva 18 a, Rājarājēsvarapadyamulu 28 b.

Incomplete.

Several goddesses who are believed to be the presiding deities of various infectious diseases are enumerated and praised. The author is not known.

Beginning :

బాజా భజంత్రీలు భాకాలు కొమ్ముల్ మహావాద్యముల్ సేయఁగా పంబజోళ్లందు జేగంట బైనీలు మాష్టీలు గోసంగులున్ తొమ్ముఁదప్పెట్లు... యంగణాచార్లు నున్నాడఁగా నంత ఆగంబు గావించి తీర్థంబులుం జేసినన్ వారినిన్ మెత్తువే వేడ్కవారంబులున్నిత్తువే కల్కియాగంబునన్.

End :

దేవి రక్షింపవే నీకు పొంగళ్లు బోనాలు సేయించి యాయాటలుం గోళ్లనుం గొట్టి నైవేద్యధూపంబులున్నిచ్చి నిత్యోత్సవంబుల్ సదా నెప్పుడున్......గావించి సేవింతురే యమ్మభావింతునే నేను నీదాసదాసాదిదాసుండనై మ్రొక్కెదన్ ఏలవమ్మా శివాభవానీ కళాక్షిప్ర......ని నమస్తే నమస్తేనమః.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆరంభభాగము లేదు. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు గలవు. గ్రంథపాతములు గలవు.

కొల్లాపురీయమ్మ, ఆద్దంకి మహాలక్ష్మమ్మ, కొల్లేటి పెద్దింటమ్మ, వానపల్లి పళ్లాలమ్మ, రేలంగి మెంట్లమ్మ, రాకుదిటి మామిళ్లమ్మ, మోగంటి పెన్నేరమ్మ, మొదలగు పేళ్లుగల గ్రామదేవతలిందు పేర్కొనఁబడిరి. సాంక్రామిక వ్యాధులు గ్రామములందు వ్యాపించినపుడు తచ్ఛాంతికై జరపు గ్రామదేవతల కొలువును బ్రశంసించు స్తుతిదండకమిది. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతములివి :—

1a గొల్లవేషకథ, 8a సముద్ర మథనము, 14 a పవళింపుసేవ, 18a విశాంతసేవ, 28b రాజరాజేశ్వర పద్యములు.

No. 1982. తారావళీ దండకము.

TĀRĀVALĪDAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1⅜ inches. Pages, 15. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Begins on fol. 52 a. of the ms. described under No. 1975 ante.
Complete.
Same work as that described under R. No. 205.

(వి వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది ఆర్. నెం 205 రున వర్ణితము ఇందలి గ్రంథాంతరములు ' నెం 1975 రు ' చూచునది.

No. 1983. తిట్టు దండకము.

TIṬṬUDAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1 inches. Pages, 9. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Incomplete.

An abuse of a Komati (merchant) by a critic who was not properly honoured by the Komati.

Beginning :

చీచీవరే పాతకీ ఘాతకా ప్రేతవుక్ బ్రోత వుచ్చిష్టవుక్ రోతవారాంగనా వ్రాత పట్టు మాతా యిచే చూడరానేడు దుర్బీజమా నీత మాసా జమయా రావూకా బాలిసెట్టి గా మహారామా గులామా.

End :

పాసంబు సేతువు గనుక నికనైనా బుద్ధిదెచ్చుకొని మాకైనా సంభావనా యిచ్చి మాచేత దీవనల్ సొందుమా !

(వి-వి.)—

అసమగ్రమము. వ్రాంతమంచిది. పాతు తప్పులు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఎవఁడో తిట్టుఁబోతు తనకు సరిగా సంభావన యియ్యలేదని యొక కోమటిని దిట్టినట్లు దండకమిది.

No. 1984. దేవీ దండకము.

DĒVĪDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13 × 1½ inches. Pages, 2. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 43 *a*. of the ms. described under No. 1488 ante.

Incomplete.

Written in praise of Śakti by an unknown author.

Beginning :

శ్రీ మన్మహాదేవి లోకమాతా పరంజ్యోతివై వెల్గు నావేల్గులోనన్ త్రిమూర్త్యాత్మవై నీవు నారాయణా రుద్రబ్రహ్మాది రూపంబులం దైక్యమై శ్రీ శారదాంబాది నామంబులం దాల్చి అర్ధాంగ వక్షస్స్థలాస్యంబులన్నిల్చియైశ్వర్య విద్యాది శక్తుల్ ప్రసాదించుచున్.

End :

నేతి యప్పాలు బొబ్బట్లు నున్నాదిగా పిండివంటల్ మరిం బప్పునున్నెయ్యి బోం తరిటిపళ్లు నన్నాథాధారయున్నేపలం బోతులం గోటి నైవేద్యముల్ ఇచ్చి గంధంబులం బూసి ధూపంబుల న్వేసి తాంబూలముల్ ఇచ్చి భేరీలు మద్దెళ్లు తాళాలు.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

శివశక్తి స్తుతి యిందలి విషయము. కర్త పేరుంగరాలు.

ఇందలి గ్రంథాంతరములకు కలువాయి చిన్నికృష్ణ శతకము డి. నె 1488 రు చూచునది.

No. 198 దేవీ దండకము.

DĒVĪDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $10\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 14. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not new. Mode of writing, fair but contains mistakes.

Incomplete.

Describes the story how God Siva, at the request of Nārada, brought forth from his devine body, the sage Dēvānga and entrusted him with the work of weaving clothes for gods and men. Dēvānga was obstructed by Asuras, but he overcame them by the grace of Dēv (Goddess). It gives an accouut of Dēvānga or weaver community.

Beginning:

శ్రీ శంభురాణీ స్ఫురన్నీలవేణీ పరంజ్యోతి రూపీ మీ దివ్య పాదారవిందంబు లందంబుగా నామనంబందు సద్భక్తితో యుక్తితో నిల్పి మైచిత్రమై పాత్రమై యొప్పమీ చారు చారిత్రముల్ దండకాకారధీగాఁజేసి యర్పించెదన్ సావధానంబుతో చిత్తగింపం దగున్ దేవి పూర్వంబునన్ సర్వగీర్వాణులున్.

End:

దేవాంగ మౌనీంద్ర చంద్రుండు నేర్పొప్ప నానావిధానేకవస్త్రంబులున్ వేడ్క నిర్మించి యా శూలికిన్ వేగ కుండాల చర్మంబు వస్త్రంబునన్ శౌరికిన్ హేమవర్ణాఖ్య వస్త్రంబులున్ ధాతకున్ భీతితో హంసావళీ నామధేయంబునం బ్రాకటంబైన వస్త్రంబునీరున్ నవీనంపుఁ జీనాంబరంబుల్ మఱిన్ లక్ష్మికిన్ శ్రీవిలాసంబనే వస్త్రముల్ భారతీ దేవికిన్ ధౌత వస్త్రంబునున్ వాసిగానిచ్చి.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తుదిపట్టులేదు వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

నారదప్రార్థితుఁడై శివుఁడు తన దివ్యాంగమున నుండి దేవాఁగుఁడను ఋషిని సృజించి దేవమానవాదులకు వస్త్ర నిర్మాణము గావింప నియోగించెను. దేవాంగఋషి విష్ణునాభీసరోజమునందుండి దారములఁ దీసి వస్త్ర నిర్మాణముగావింపఁబూనఁగా నసురులవలన నడ్డంకు లేర్పడుటయు దేవి యనుగ్రహమున నవి నివారితములగుటయు నిందు వర్ణితము. కర్త పేరిందు గాన రాదు. వస్త్ర నిర్మాణమున సునిపుణులగు దేవాంగ జాతివారి మహత్త్వము నిది తెల్పును.

No. 1986. దేశమ్మవారిదండకము.

DĒŚAMMAVĀRI DAṆDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{3}{4} \times 1$ inches. Pages, 7. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old, Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Written in praise of the Goddess Mahālakṣmi who is believed to cause cholera. This dandaka is recited when any place is infected with cholera. One Kodaṇḍarāma is the author. The disease is supposed to have been imported from a different country (province) at the time of the Mahrata invasions and hence perhaps the name of the Goddess as Dēśamma.

Beginning.

శ్రీమన్మహారౌద్ర వక్త్రి సుర జ్యేష్ఠ పుత్రీ సువిద్యుల్లతా దీప్తగాత్రీ సురస్తోత్ర పాత్రీ జగద్వ్యాపకీ తాపకృత్యాయకీ చండికా నాయకీ ఆదిశక్తి పరంజ్యోతి జ్యోతిర్మయీ భద్రకాళీ పరాశక్తి పాపాహారీ త్రిలోక ప్రచారీ మహామాయి మరిడీ మృడానీ జగద్రక్షిణీ.

End :

బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వ్రాతమున్ వైశ్య శూద్రాది నానా జనానీకమున్ బ్రోచి రక్షింపవే తల్లి బంగారు బొమ్మా మహాశక్తివమ్మా కటాక్షించవమ్మా జగన్మాతవమ్మా మహాదుర్గి మహాలక్ష్మి నీ పేర కోదండ రామాభిధానుండు పూదండగా దండకం బొక్కటిన్ జెప్పి నీ కర్పితంబొప్ప గావించె నీ దండకం బెవ్వరైనన్ పఠింపన్ వినన్ వ్రాసినన్ వారిక వ్వారిగా కోర్కులిప్పించి రక్షింపవమ్మా జగద్రక్షిణీ లోకమాతా నమస్తే నమస్తేనమః

మ॥ హరియైనన్ హరుఁడైన నింద్రుఁడయినన్ అబ్జాసనుండైనని
న్నెఱుఁగన్ జాలరు నీ మహామహిమ మాకెంచ్చంగ శక్యంబయో
పరదేవీ ఐపజాతమారుత మరుత్పాశాబ్జ పాణిద్వయీ
మరిడీ దేవత మమ్ముఁ బ్రోవఁగదవమ్మా లోకరక్షామణీ !

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము మహారాష్ట్ర సైన్యము తళ్లువల్ల వ్యాపించినదగాన మరిడీ (మరాటీ) మహాలక్ష్మియని పేరుగల కలరావ్యాధి యధి దేవతను స్తుతించుటగా నీ దండకముగలదు. కర్త కోదండరామాభిధానుఁడు. కలరావ్యాధి గ్రామమున వ్యాపించినపుడీ దండకముఁ బఠింతురు—దేశాంతరముననుండి వచ్చి వ్యాపించినదిగాన మరిడీ దేవతకు దేశమ్మవారు, అనియు పే రేర్పడి యుండును.

No. 1987. నృసింహ దండకము.

NṚSIMHADANDAKAMU.

Substance, paper Size, $7\frac{3}{4} \times 5\frac{3}{4}$ inches. Pages, 20. Lines, 14 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Begins on fol. 124 *a*. The other works herein are Garudācalavilāsamu 1*a*, Rāmacandra śatakamu 49*a*, Mannārukṛṣṇaśatakamu 65a, Saṅkīrnagēyamulu 87a, Gōvyāghracaritra 114b.
Complete.

The story of Prahlāda found in the Seventh Skandha of Bhagavata, is described in this as narrated by Nārada to Yudhiṣṭhira and is dedicated to God Narasimha worshipped at Garuḍādri. Mungara Appanna, son of Lakṣmanacarya is the author.

Beginning :

దండకము.—శ్రీ మద్భాగవతాధిక శ్రోత్ర పాత్రుండు శ్రీ పాండుపుత్రుండు హై
రణ్య రాత్రిం చరాత్మ్యచ్చయంబుల్ హారిత్వాలకావస్థ ప్రహ్లాద చారిత్రముల్ శ్రీ నృసిం
హావతార ప్రకారంబు వేడంగ నా నారదబ్రహ్మ వక్యాణముంజేయుచుంటే జనాధీశ వి
శ్వంభవన్నాలుగుం గాదములోంచి పత్రిల్ యుగంబందజుండ ప్రబుద్ధి స్వశేషజ్ఞుండౌగాక
యీరాని పెక్కుల్వ రాలియ్యంగా జాతువారక్కనుండుక్కతో మిక్కిలిన్ బిక్కటి
ల్లెరిసిన్ జేరికైనైనంగ్రై కోక క్రిందేడు మీందేడు లోకంబులందున్ స్వకీయాసికిన్
దీటుగాం బోటుబంటొక్కండున్ లేక దైతేయ సామ్రాజ్య పట్టాన్వితుండై........

End :

ప్రహ్లాదు సామంబులన్ భవ్యదండ ప్రణామంబులన్ సుప్రసన్నాననుండున్ సుఖా
సీనవామాంకి లక్ష్మీ ఘనుండున్ మందస్మితుండున్ సదర్వ్యబ్జ దండా శిరోవిస్మితుండున్
హితాలోచనుండున్ హిమాంశుక్రమాలాంగ సంలోచనుండున్ ప్రదత్తాభయుండున్ బరి
ష్కార బ్రహ్మాజ్య పారోక్ష్యద్భువుండైన తార్గేసరుంగా చినాండెల్లరం బ్రోచి మేల్ మేలు
జేజేయహాహాహాబలంబంచు దిక్కుల్ ప్రశంసింపంగా గారుడాద్రిన్ భవధ్వంసినీతీర సౌ
ధంబులన్ దావినీంగాన శోకోదయచ్ఛాయలన్ వల్లికాఖేల సాహాయ్య సంపత్తులన్
ధారుణిన్ దుష్టులంబట్టి శిక్షింపుచున్ శిష్టులం బ్రేమ రక్షింపుచున్ శ్రీ నృహర్యక్ష దేవుం
డు భక్తవాత్సల్యమింపొందం జూపట్టెడిన్ టీవిగా నెంచుం గొంతేయుండంతన్.

Colophon :

సమిద్భోజి పేర్కొన్న స్తంభోద్భవంబున్ రహిన్ దండకస్ఫూర్తి వాక్రుచ్చె నం
డాపురీ విప్రమూర్ధన్యుండున్ లక్ష్మయార్యోద్భవుండున్ సుధీసింహుండౌ ముంగరప్పన్న
గావించె మేలంకితంబున్ జగత్కర్తకై వేంకట క్షోణి భృద్భర్తకై యిందిరా భూమనో
వర్తికై శ్రీ నృకంఠీరవస్ఫూర్తికై నమస్తే నమస్తే నమః

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులు చాలంగలవు శైథిల్యము గలదు.
గ్రంథపాతములు గలవు.

కౌంతేయాగ్రజునకు నారదుఁడు చెప్పినట్లుగా శ్రీ భాగవత సప్తమ స్కంధమందలి ప్రహ్లాద చరిత్రమింపు గరుడాద్రి నృసింహుని కంకితముగా రచియింపఁబడినది. నంద వర ద్విజుఁడును, లక్ష్మణాచార్యుని కుమారుఁడునగు ముంగర యప్పన్న దీనికిఁ గర్త.

ఇందలి గ్రంథాంతరములివి :—

1a, గరుడాచల విలాసము, 49a రామచంద్ర శతకము, 65a మన్నారు కృష్ణశతకము, 87a సంకీర్ణ గేయములు 114b గోవ్యాఘ్ర చరిత్ర,

---

No. 1988. నృసింహ దండకము.

NṚSIMHA DANḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13¼×1 inches. Pages, 22. Lines, 5 on a page, Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Incomplete.

Same work as that described under No, 1987.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము చాలఁగలదు— గ్రంథపాతములును గలవు.

పూర్వమువలె.

No. 1989. నృసింహ దండకము.

NRSIMHA DANDAKAMU.

Substance, Palm leaf. Size, 12⅜×1 inches. Pages, 39. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No 1990. పొగాకు దండకము.

POGĀKUDANḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11¾ × 1⅛ inches. Pages, 8. Lines, 5 on a page Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Complete.

A humerous passage in Dandakametre on tobacco and its uses in different ways. The name of the author is not known.

Beginning :

శ్రీవిఘ్నరాజా గణాధీశ సర్వేశ సద్భక్త సంసక్త....................భూలోక సౌభాగ్య మేమందు సంక్రందనా బ్రహ్మపత్రం . కద్దాయనాయంచు అడ్గినన్ వెన్నునిన్ జెన్నునన్బూని రాకెంపునన్ బోలి జాపత్రితో సాటియై మేటియై ఘాటునై దిట్టమై చట్టమైయుండుటన్ బ్రహ్మపత్రంబునన్ డెచ్చుచున్ విచ్చుచున్ హెచ్చుచున్ మెచ్చుచున్ దిన్నఁగా మెన్నఁగా నున్నఁగా సన్నఁగాఁ జుట్టలంజుట్టి వాటుంకించి భక్తితోఁ ద్రాగినన్ ముక్తిగల్గించు శ్రేయస్కరంబంచు ధూపమ్ములన్ గ్రోలుచున్నారు.................. దేవేంద్ర! శ్రీవైష్ణవుల్ ప్రొద్దుటన్ లేచి శివభక్తులందిట్టి నీర్కావి వేష్టుల్ విశ్వంబంబుగాఁజుట్టి...యా బ్రహ్మపత్రంబునన్ ధూపముల్ గ్రోలుచున్నారు తత్వాదులెల్లన్ మహాతత్త్వముల్ మీఱఁగా,.........కృష్ణాజినం పెట్టెయున్ ఘల్లనన్ మూపునన్ వేసుకన్ జింక దాఁటుల్ వెసన్ దాఁటుచున్ మెల్లఁగాఁ దెల్లఁగాఁ బిల్లవెంబుల్ మతింగిండివాజల్ ....

End :

తోఁటలోఁ బైరుగావించి ఒప్పుగా నిప్పు తెప్పించి మిక్కిలిన్ ప్రేమతో ధూపముల్ త్రాగు వారెంత పుణ్యాత్ములో యెంత ధర్మాత్ములో యెంత శూరాత్ములో వారికిన్ బుత్రపౌత్రాదులున్ మేలు గుఱ్ఱంబులున్ మీది రాజ్యంబులున్ పల్లకీల్ మఱిన్నందలాల్? స్వర్గాది భోగంబులున్ గల్గెనంచుం దొల్లి వాల్మీకి మొదలైనవారందఱున్ అనతియ్యంగ దేవేంద్రుఁ డామాట విన్నంత నుప్పొంగి భూలోకమున్ దూతలంబంపి బ్రహ్మపత్రంబు తెప్పించి ఏడెంబులోనుంచి నస్యంబునన్ వేసి ధూపంబులం గ్రోలి యానందముం బొంది శ్రీవిఘ్నరాజా గణాధీశ నమస్తే నమస్తేనమః.

గ్రంథాంతమం దీవ్రాఁతగలదు.

ఈ పొగాకు దండకం సంపూర్ణముగా విరోధి సంవత్సర మార్గశిర ౧౧ సోమవారం మధ్యాహ్నంవఱకు పుదిచేరిలో వ్రాస్తిని.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

బ్రహ్మపత్రము (పొగాకు)ను చుట్టలుగాను నస్యముగాను వీడెమునఁ దోడు గాను పలుతెగలవారు ఉపయోగించుటనుగూర్చి హాస్యమయముగాఁ బొగడుట యిందలి విషయము. కర్తపేరెఱుఁగరాదు.

No. 1991. పోలమ్మదండకము.

PŌLAMMADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size 17 × 1⅛ inches. Pages, 5. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, bad, and full of mistakes.

Begins on fol. 7a. The other works herein are Jagannāyaka-śatakamu 1a, Antarvedi Narasimhaśatakamu 2a, Dēvakīnandana-śatakamu 3b, Ārtaraksāmaṇiśatakamu 4 a, Rangasāyiśatakamu 5a, Mutyālammamidi padyamulu 6, Tarakabrahmasatakamu 10a, Nanda-nandana śatakamu 10b.

Complete.

Written in praise of Goddess Polamma. The author is Bogada Mallakavi.

Beginning :

శ్రీమత్పయోజాక్షి దాక్షాయణీ పావనీ పార్వతీ శాంకరీ శాంభవీ లోకమాతా కృపాపాంగనేత్రా ధరిత్రీ వశీకర్త్రి శ్రీకరీ నీకు నే్రమొక్కెదన్ వేడ్క నాజిహ్వకున్ దోడుగా నీడగావే.

End :

ఇంతి చామంతి పూబంతి పంతంబుగా జాలకం నేర్తురే సొక్కుచూ జోలుచున్ ఆడుచుం బాడుచున్ గొత్రాలం గోళులన్ బందులన్ దున్నలన్ నిక్కముగ నీకు జాతరల్ చేతురే గొంతిరో పల్లె భూపాల పట్నంబు రక్షించి యా బొగడ మల్లకవి రక్షించి యా పల్లవాధీశు రాజ్యంబుపై భారముంచి ఆది దుర్గ నమో దేవితుభ్యం నమో దేవి తుభ్యం నమస్తే నమస్తేనమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

పోలమ్మ యను గ్రామదేవత స్తుత్యాత్మక మీ దండకము. కర్తపేరు బొగడ మల్లకవి.

No. 1992. బృహన్నాయికాదండకము.

BṚHANNĀYIKĀDAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅝ × 1½ inches. Page, 150. Lines, 3 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not bad, and almost free from mistakes.

Complete.

Addressed to Goddess Bṛhadambikā worshipped at Pudukkota, the work is written in a metre Called Daṇḍaka, describing the geatness of Kotarāya Raghunathabhūpāla who was then the ruler. For details see extracts below.

The author is Nudurupāti Vengana.

Beginning :

శ్రీమద్బృహన్నాయికా నామధేయే మహాదేవజాయే మహావిష్ణుమాయే నవాంభోద కాయే, సుసంఫుల్ల కల్హార నీలోత్పలాంభోజ జాతీ లసన్మల్లికా దివ్యపున్నాగ కాదంబ చాంపేయ సత్పాటలీ కేతకీ కుందమందార దామాది సంవాసితానేక దిఙ్మండలే ప్రోల్ల సత్కుండలే పాదపద్మానతానేక బృందార కేంద్రాది దేవాంగనా మౌళిమాల్యావళీ లోల భృంగాంగనా జాల కోలాహలోదార సంగీతనాదా మృతాస్వాదలోలే కృపాధారశీలే సుఫాలే మణీరాజి రాజత్కిరీట ప్రభాపూర సంయుక్త హారాంగద శ్రీలసన్మేఖలా నూపురాలంకృతే దివ్య పీతాంబరాలంకృతే యంచనఁ దేవబృందంబుచే సన్నుతుల్ గాంచు శ్రీ చక్రరాజంబుపై నిండు కొల్వుండు శ్రీమన్మహారాజరాజేశ్వరైనట్టి మేల్ భక్త చింతామణింగాను రంజిల్లు సబ్బంగరుం గొండ విల్కాడుగాఁ జెల్లు గోకర్ణనాథుఁ మహాదేవు మేలౌ వహిన్నించు నాపట్టపుఁరాణి శ్రీమద్బృహన్నాయికాదేవి తానొక్కనాఁడంత వింతైన, ...భక్తి సంయుక్తుఁడై విల్చు శ్రీమద్బృహన్నాయికా దివ్య పాదారవిందద్వయీ సేవ నాయత్తచిత్తుఁ కవీంద్రాను రక్తుఁ శ్రితాళీ మనోభీష్టమందారు, నయ్యబ్ధిగంభీరు, నత్యమృతాకారు శ్రీకోటివంశాబ్ధి సంపూర్ణచంద్రుండు శ్రీ తిర్మలేంద్రా వనీపాలపాలుండు సంగీత సాహిత్య లోలుండు సత్కీర్తిశీలుండు శ్రీమన్మహారాజ రాజాబహాదర్ రఘూత్తంసనాథుండు బల్ హాయిగా నంత నానావిధా నర్ఘ్య రత్నాంబరాలంకృతుండై.........

* * *

ఆ మంత్రులఁ జూచి చేసన్నఁ జేయ నాజ్ఞాడనుంగాంచు శ్రీశేషరాజుఁ కులంబుఁ వహిన్నించు మేల్ కన్నయామాత్యగంభీరు విద్వత్కవిప్రాతమందారు మేలౌ దివాఁ జీయనఁ మీఱు వెంకప్పధీరుఁ.

End :

శ్రీమన్మహారాజరాజేశ్వరీదేవి శ్రీమత్ప్రతాప్ వర్ణనారూప మానీక్ప్రతిఁ అకవీంద్రుల్ సుతింపంగ నుద్దండ విద్వత్కవిత్వాంకనుండైన శ్రీవెంకనార్యుఁ తృతీయాత్మజుండేయు

శ్రీమద్బృహన్నాయికాదండకం బుర్రి నాచంద్రమస్తార కాంభోజి నిబంధుబింబంబుగా వర్ధిలుఁగా.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాతమంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము హెచ్చు. గ్రంథ పాతములుగలవు.

పుదుకోట్టలో వెలసిన తిరుగోకర్ణేశ్వరస్వామి దేవియగు బృహదంబికపై సుదురుపాటి వెంగనకవి యప్పటి ప్రభువగు తోండమాను రఘునాథభూపాలుని ప్రాభవాది వర్ణనాపూర్వకముగా రచించిన స్తుతి దండక మిది. విశేషముల కుదాహృతగ్రంథభాగములఁ గాంచునది.

గ్రంథాంతమున రెండాకులమీఁద రఘునాథరాయల ప్రశస్తిపద్యము లున్నవి.

No. 1993. భల్లాణదండకము.

BHALLĀNADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 10⅞ × 1⅛ inches. Pages, 102. Lines, 4 on a page. Character Telugu,. Codition, good. Appearance old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Complete.

Same work as that described under R. No. 1167.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది ఆర్. నెం 1167 రున వర్ణితము.

గ్రంథాంతమం దీవ్రాత కలదు :—

"నందననామ సంవత్సర భాద్రపద శు॥ 1 ఆదివారం యీ భల్లాణదండకం ప్రతినున్న క్రమాన మాజేటి సర్వేశలింగం వ్రాశెను."

No. 1994. భల్లాణదండకము.

BHALLĀNADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 9⅛ × 1⅝ inches. Pages, 53. Lines, 6, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Complete.

Same work as that described under R. No. 1167.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గాలఁగలవు.

ఇది ఆర్. నెం 1167 దుక వ్రాతము. తుదికద్యములు లేదు. పాఠభేదములు గలవు.

No 1995 భోగినీదండకము.

BHOGINĪDAṆḌAKAMU.

Substance, papor. Size, 12⅜ × 8 inches. Pages, 15. Lines, 21 on a page Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Written in Dandaka metre, it describes how a prostitute managed to win the love of King Rāvu Sarvajnasinga. Sarvajnasinga was the grandson of Rāvu Singabhūpāla and the son of Kumārānna Pōtāvanīnatha and Pōcamāmba. He was honoured by Vasantāvanīnātha. The last verse at the end of the Daṇḍaka indicates that Bammera Pōtarāju is the author.

Beginning :

శ్రీమన్మహామంగళాకారు నాకార లక్ష్మీకుమారుఁ .. వసంతావనీనాథ సంసేవి తాంచ త్పదాంభోజు... ..—భీమ ప్రతాపానలాభీల కీలా వినిర్మూలితా రాతిపాండ్య క్ష్మాపాలు........రాసింగముఁ సింగభూపాలు,..... గోపాల దేవోత్సవ క్రీడలో మేడలోనుండి జాలాంతరాళంబుల న్వారయోషాతనూజాత.....దర్శించి తద్వైభవంబు న్విమర్శించి . ...కుమారాన్న పోతావనీనాథ సూను న్వధూ లోక చిత్తాపహారావధా నం ప్రభాభాను మాయారమా నాథు సర్వజ్ఞ సింగక్ష్మానాథు.

End :

పోచమాంబాల సద్గర్భసంజాతుపై ....రావు సింగక్ష్మానాథ పౌత్త్రుఁ, సమీచీన రేచెర్ల గోత్రాబ్జమిత్రుఁ మహోదారచారిత్రు సర్వజ్ఞ సింగక్ష్మానాథు నీక్షించి కేళీగ్నడ్చి........సింగభూపాలుఁ డావాల దయాదృష్టి భావించి కందర్పకేళి న్వినోదించి తన్మాతనుద్యద్గజాహూథగావించి యిష్టంబు లిప్పించి గాచెన్గడుఁ.

ఉ. పండిత మాననీయుఁడగు బమ్మెరపోతన యాతుథాంతు మా
ర్తాండ కులాచలాంబునిధి తారకమై విలసిల్లి భోగినీ
దండకముఁ రచించె బహుదాన విహర్తకు రావు సింగభూ
మండల భర్తకుఁ విమత మానవనాథ మదాపహర్తకుఁ.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

రేచెర్లవంశ్యుఁడగు రావు సర్వజ్ఞ శింగక్ష్మాకాంతుని నొక వేశ్య వలచి దక్కించుకొనుటయిందలి విషయము. ఆ సర్వజ్ఞ సింగభూపాలుఁడు రావు సింగభూపాలుని మనుఁడని, పోచమాంబకును కుమారాన్న పోతావనీనాథునకును గుమారుఁడని, వసంతావనీనాథసేవిత పాదుఁడని యిందుఁ గలదు. ఏతద్గ్రంథకర్త బమ్మెర పోతరాజు. ఇక్కడ గల వ్రాఁతప్రతు లన్నింటను—పండిత మాననీయుఁడగు నిత్యాదిపద్యము, దండక మిది పోతన కృతియని చెప్పునది గలదు. కొందఱిది ప్రక్షిప్తమనుట విశ్వసనీయము గాదు. ఈ దండకమును విని రాజు కొంత లజ్జనొందఁగా పోతన యీ క్రింది పద్యముఁ జెప్పెనట.

గీ. రసికులయినవారు రమణుల కొకవేళ - వంగుటెల్ల ధర్మవర్తనంబు
ఈరసమున విల్లు నారికి వంగదా - చిత్తజాతరూప! సింగభూప!

ఇందు యితరగ్రంథము గలదు :

దశావతార చరిత్రము 9a.

No. 1996. భోగినీదండకము.

BHŌGINĪDAṆḌAKAMU.

Substance, paper. Size, 10¼ × 8¾ inches. Pages, 7. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Begins on fol. 51a. The other works herein are Daśāvatāracaritra 1a, Sāmudrikaśāstramu 17a, Rettamataśāstramu 29a, Kāśīkhaṇḍamu 55a.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

గ్రంథాంతమున.—

ఉ. పండిత మాననీయుఁడగు బమ్మెర పోతన యాశుధాంశు మా
ర్తాండ కులాచలాంబునిధి తారకమై విలసిల్ల భోగినీ
దండకముం రచించె బహుదానవిహర్తకు సింగమేదినీ
మండల భర్తకుం విమత మానవనాథ మదాపహర్తకుం.

పూర్వమువోలె.

ఇందలి గ్రంథాంతము లివి :—

1a దశావతార చరిత్ర, 17a సాముద్రిక శాస్త్రము, 29a రెట్టమతశాస్త్రము, 55a కాశీఖండము.

No. 1997. భోగినీదండకము.

BHŌGINĪDAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅝ × 1⅜ inches. Pages, 16. **Lines,** 5 and 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

గ్రంథాంతమం దిదిగలదు:

ఉ. మండితకీర్తి నిట్లు బుధమాన్యుఁడు పోతన యాసుధాంశు మా
ర్తాండ కులాచలాంబునిధి తారకమై విలసిల్ల భోగినీ
దండకముఙ్ రచించె బహుదానవిహర్తకు సింగమేదినీ
మండల భర్తకుఙ్ విమత మానవనాథ మదాపహర్తకుఙ్.

No. 1998. భోగినీదండకము.

BHŌGINĪDAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12⅜ × 1½ inches. Pages, 28. **Lines,** 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమం దీపద్యమున్నది :—

ఉ. పండిత కీర్తనీయుఁడగు శామ్మెర పోతన యాసుధాంశు మా
ర్తాండ కులాచలాంబునిధి తాలకమై విలసిల్ల భోగినీ
దండకముఙ్ రచించె బహుదానవిహర్తకు రావు సింగ భూ
మండల భర్తకుఙ్ విమత మానవనాథ మదాపహర్తకుఙ్.

"విరోధినామ సంవత్సర జ్యేష్ట బ 30 మంగళవారం పుదిచేరిలో యీ భోగినీ దండకం సంపూర్ణముగా మాకేటి సర్వేశలింగం వ్రాసెను."

రేచెర్లవంశ్యుఁడగు రావు సర్వజ్ఞ శింగక్ష్మాకాంతుని నొక వేశ్య వలచి వక్కాణించు కొనుటయిందలి విషయము. ఆ సర్వజ్ఞ సింగభూపాలుఁడు రావు సింగభూపాలుని మనుఁడని, పోచమాంబకును కుమారాన్న పోతావనీనాథునకును గుమారుఁడని, వసంతావనీనాథసేవిత పాదుఁడని యిందుఁ గలదు. ఏతద్గ్రంథకర్త బమ్మెర పోతరాజు. ఇక్కడ గల వ్రాఁతప్రతు లన్నింటను—పండిత మాననీయుఁడగు నిత్యాదిపద్యము, దండక మిది పోతన కృతియని చెప్పునది గలదు. కొందఱిది ప్రక్షిప్తమనుట విశ్వసనీయము గాదు. ఈ దండకమును విని రాజు కొంత లజ్జనొందఁగా పోతన యీ క్రింది పద్యముఁ జెప్పెనట.

గీ. రసికులయినవారు రమణుల కొకవేళ - వంగుటెల్ల ధర్మవర్తనంబు
ఈరసమున విల్లు నారికి వంగదా - చిత్తజాతరూప! సింగభూప!

ఇందే యితరగ్రంథము గలదు :

దశావతార చరిత్రము 9a.

No. 1996. భోగినీదండకము.

BHŌGINĪDAṆḌAKAMU.

Substance, paper. Size, 10¼ × 8¾ inches. Pages, 7. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Begins on fol. 51a. The other works herein are Daśāvatāracaritra 1a, Sāmudrikaśāstramu 17a, Rettamataśāstramu 29a, Kāsīkhaṇḍamu 55a.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

గ్రంథాంతమున.—

ఉ. పండిత మాననీయుఁడగు బమ్మెర పోతన యాశుధాంశు మా
ర్తాండ కులాచలాంబునిధి తారకమై విలసిల్ల భోగినీ
దండకముఁ రచించె బహుదానవిహర్తకు సింగమేదినీ
మండల భర్తకుఁ విమత మానవనాథ మదాపహర్తకుఁ.

పూర్వమువోలె.

ఇందలి గ్రంథాంతము లివి :—

1a దశావతార చరిత్ర, 17a సాముద్రిక శాస్త్రము, 29a రెట్టమతశాస్త్రము, 55a కాశీఖండము.

No. 1997. భోగినీదండకము.

BHŌGINĪDAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅞ × 1⅜ inches. Pages, 16. Lines, 5 and 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair, but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

గ్రంథాంతమం దిదిగలదు:

ఉ. మండితకీర్తి నిట్లు బుధమాన్యుఁడు పోతన యాశుధాంశు మా
ర్తాండ కులాచలాంబునిధి తారకమై విలసిల్ల భోగినీ
దండకముఁ రచించె బహుదానవిహర్తకు సింగమేదినీ
మండల భర్తకుఁ విమత మానవనాథ మదాపహర్తకుఁ.

No. 1998. భోగినీదండకము.

BHŌGINĪDAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12⅞ × 1¼ inches. Pages, 28. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమం దీపద్యమున్నది:—

ఉ. పండిత కీర్తనీయుఁడగు బమ్మెర పోతన యాశుధాంశు మా
ర్తాండ కులాచలాంబునిధి తాలకమై విలసిల్ల భోగినీ
దండకముఁ రచించె బహుదానవిహర్తకు రావు సింగ భూ
మండల భర్తకుఁ విమత మానవనాథ మదాపహర్తకుఁ.

"విరోధినామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ 30 మంగళవారం పుదిచేరిలో యీ భోగినీ తండకం సంపూర్ణముగా మాశేటి సర్వేశలింగం వ్రాశెను."

No. 1999. భోగినీ దండకము.

BHŌGINĪDANḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¼ inches. Pages, 24. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same **work** as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము చాల గలదు. గ్రంథపాఠ ములును చాలనున్నవి.

పూర్వమువలె.

No. 2000. భోగినీదండకము

BHŌGINĪDANḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 9¾ × 1¼ inches. Pages, 70. Lines, 3 and 4 on a page Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతతిన్ననిది. తప్పులు చాలఁగలవు. అయినను మంచి పాఠ ములలో నీ ప్రతిగలదు.

నెం 1995 దున వర్ణితము.

No. 2001. మోహినీదండకము.

MŌHINĪDANḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 9¾ × 2¼ inches. Pages, 13. Lines, 13 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Begins on fol. 42a. The other works herein are Allāḍavijaya bhūpatisimhaivlāsamula, Rājayoga Sāramu 49 a.

Complete.

The composition of this danḍaka has connection with Allāḍavija yabhūpatisimhnavilāsamu described under No. 786 ante. It appears

to form a portion of Mannārudāsavilāsamu by Rangājamma. Just as the name of the work 'Mannārudāsavilāsamu' has been changed to Allāḍa-vijayasimhabhūpativilāsamu, the names of Vijayaraghavanāyaka and others have also been changed. Tne work under notice describes the love of the king for a prostitute.

Beginning :

శ్రీమన్మహారాజాధిరాజా మహాయింద్రపురీ లక్ష్మీనారాయణా సేవాధురీణాదిదానుండు కిరీట సింహాసనాధీశ్వరుఁడు దానకర్ణావతారుండు అష్టభాషావిశేషాతిజ్ఞానప్రవీణుండు వీణాది సంగీతసాహిత్యపాండిత్య భోజుండుగా తమ రాజరాజ అల్లాడ విజయభూపతి సింహనరేంద్ర శౌరీనాయకా తేజోమహారాయ ప్రధానాగ్రగణ్యుండు పుణ్యుండు నానాజగన్మోహనాకార సౌందర్యకందర్పుఁడానంద చిత్తాపధానుండు శ్రీరాజ్యలక్ష్మీ ప్రసన్నుండు మూర్ధన్యధన్యుండు శృంగార లీలావినోదుండు.

End :

సూర్యు పెంబట్టుతోయింపు లీవిఁ విలాసంబుగాఁగట్టి హరువైన హేమంపుఁదలగడల్ కులుకుగానున్న మోహినీరత్నముఁ గౌగిటఁ జేర్చి మన్నించి కర్పూర సమ్మిశ్ర తాంబూలముఁ జేయ మారునిఁ గెలుచు సన్నాహముఁ మీఱి నానాకళా శాస్త్రిసన్నామర్మంబులఁ జోలిసాంపెక్కుచుం గొంతసేపు ప్రొద్దుచ్చి నిద్రించి మేల్కాంచి సూర్యోదయంబయ్యె విజయభూపతి సింహనరేంద్ర శౌరినా.

యకాతే జూడునిత్యముఁ భోగభాగ్యంబులఁ బుత్రిపౌత్రాభివృద్ధిఁ యశస్వంతుఁడై భాగ్య శ్రీమంతుఁడై ధాత్రినిఁ ఆశ్రితానేక సంరక్షణాధ్యక్షుఁడైయుండె నాచంద్ర తారార్కమై యిట్టి చందంబునఁ మోహినీ దండకం బొప్పఁగా కటాక్షించవే రాజ మహేంద్రపురీ లక్ష్మీనారాయణ నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

డి. నెం 786 రున అల్లాడవిజయసింహభూపతివిలాసమను పేర వర్ణితమయిన ప్రబంధముతో సంబంధించినదే యీ దండకము—రంగాజమ్మ తంజావూరి విజయరాఘవ నాయకుని పేరఁ జెప్పిన మన్నారుదాసు విలాసమను ప్రబంధమున నీదండకము చేరినదై యుండును. మన్నారుదాస విలాసము, అల్లాడవిజయసింహభూపతివిలాసమను పేర మార్పునజెందినట్లే యిందును విజయరాఘవ నాయక నామాదులు మార్పుచెందినవి. రాజు మోహిని యను వేశ్యను మోహించి పొందుట యిందలి విషయము. విశేషములకు డి. నెం 786 రు చూచునది.

ఇందలి గ్రంథాంతరములు. అల్లాడవిజయభూపతిసింహవిలాసము 1b, రాజయోగసారము 49 a.

No. 2002. రంగనాయక దండకము.

RANGANĀYAKADADṆAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1⅜ inches, Pages 21. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing good, and free from mistakes.

Complete.

The love sports of Sri Ranganatha, who is made the hero, are described in this. The author is Nārāyanakavi of Uyyālavāḍa, son of Peddanāmātya and a pupil of Kandāḷa Doḍḍayacārya.

Name of scribe.—Sri Ramamoorthy of Kālipaṭna.

Date of transcription.—Monday, the 14th day in the first half of the lunar month Phalguṇa in the year Śukla.

Beginning:

శ్రీమద్రమావృత్తవక్షోజ కుంభద్వయీాలిప్తకస్తూరికాకుంకుమప్రోల్లసద్భద్రవత్సుండు పంకేరుహాక్షుండు గోపాంగనానేక నేత్రోత్పలామోద సంపాదనాంచచ్ఛరత్పూర్ణచంద్రుండు కారుణ్యసాంద్రుండు కావేరికాతీరవాసుండు కోట్యంగ జోద్యద్విలాసుండు శ్రీబంగ భామా మనోనాయకుండంబరీషాధి సద్భక్త కైవల్య సంధాయకుం ..

End:

రమాదృక్చకోరద్వయీా కౌతుకాపాదకాకార సంపూర్ణి సంపూర్ణమాచంద్రు పేరన్ మహాపద్మ పద్మాప్త సంకాశు పేరన్ తదానేక కోట్యబ్జజాండేశుఁడై యొప్పు శ్రీరంగధామేశు పేరన్ వినంగోరు జీవాళికే వేళలందాత్మ సంతోషముంబాళఁ గందాళ వంశంబునన్ వంశధార్యంశయై దేశికౌఘంబులో దొడ్డయాచార్యరాట్ శిష్యుఁడు య్యాలవాడాన్వయాంభోధి చంద్రుండు శ్రీపెద్దనామాత్య పుత్రుండు నారాయణుం డాంధ్రగీర్వాణ భాషామహాగ్రంథ పారాయణుల్ మెచ్చఁగాఁగూర్చి యర్పించె నీదండకం బిందు మార్తాండ నక్షత్ర పర్యంతమున్ భూమి రాణింపఁగా నింపునన్ సొంపునన్ నమస్తే నమస్తే నమః.

గ్రంథాంతమం దీ వ్రాఁత గలదు.

“శుక్లనామ సంవత్సర ఫాల్గుణశు 14 సోమవారంవరకు శ్రీరంగ దండకం కాళి పట్నపు శ్రీరామమూర్తి వ్రాసెను.”

సమగ్రము. వ్రాఁత పంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాత ములు లేవు.

శ్రీరంగనాథస్వామి పేర శృంగార రసమయముగా భోగినీ దండకమురీతి నీదండకము గలదు. ఇందు శ్రీరంగనాథస్వామి శృంగార విలాసము వర్ణితము. కర్త ఉయ్యాల వాడ నారాయణ కవి. ఈతఁడు కందాళ దొడ్డ యాచార్యుల శిష్యుఁడు.

No. 2003. రంగనాయకదండకము.

RANGANĀYAKADANḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14⅝ × 1⅝ inches. Pages, 33. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good, and free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము లేదు :

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

శ్రీముఖనామసంవత్సరం భాద్రపద శు 7 సోమవారం, మాదేటి సర్వేశలింగంగారికి గంగాపాత్రుని భోగన్న.......... శ్రీరంగ దండకము.

No. 2004. రామదండకము

RAMADANḌAKAMU.

Substance, Palm-leaf. Size, 15 × 1½ inches. Pages, 16. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Complete.

Written in praise of Sri Rāma by an unknown author

Beginning :

శ్రీజానకీ చిత్తకాసారహంసారఘూత్తంస ఘోరాసురధ్వంస కాకుత్థ్స వంశాబ్ధిరాకాసుధాధామ నీలాంబుదశ్యామ దివ్యాశుగస్తోమ సంధానలీలాలసల్లావా రాఘవా రామభద్రా జగద్భద్ర కౌసల్య సద్గర్భ పేటీలసద్రత్న రాజన్యకోటీరహీరప్రభాలంకృతాంఘ్రీ.

End :

అత్యంత శోకంబులన్ సంతసంబంద యంభోధి సంవేష్టితక్ష్మాతలంబంతయున్ శోకదుర్భిక్షవాతాగ్నిరుగ్బాధలన్ బొందకుండంగ రక్షింపవా నీవు నిష్కాక్ర్యేటే వేఁడెదన్ దేవ నీవున్ కృపాంభోధివిం గాన నాకుం బునర్జన్మ భీతి న్నివారించి రక్షింపుమీ రామ ధారాధరశ్యామ దైత్యేంద్రహృద్భీమ పాపాంధకారోగ్ర శస్త్రప్రధామా నమస్తే నమస్తే నమః.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు:—

విభవనామ సంవత్సర చైత్ర శు 5 గురువారం రోజుకు రాచర్ల వెంకటరామయ్య కుమారుడు పేరాజు రామ దండకం సంపూర్ణంగా వ్రాసెను.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

ఈ ప్రశస్త దండకము శ్రీరామస్తుత్యాత్మకము. దీని రచించిన కవి పేరెఱుఁగరాదు.

No. 2005. రామదండకము.

RĀMADANḌAKAMU.

Substance, palm leaf. Size, 16¼ × 1¾ inches. Pages, 10. Lines, 7 on a page Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Begins on fol. 60*a*. The other works herein are Bhāskara Rāmāyana 1*a*, Mācāṣṭaka 48*a*, Venkatēśvaradandakamu 50*a*, Tārāvatidandakamu 52*a*, Ganithavisayamu 67*a*, Sankaragranthamu 78*a*, Akrūradandakamu 82*a*.

Incomplete.

In praise of Sri Rama. The author is not known.

Beginning :

శ్రీమత్ మహీజాకుచద్వంద శ్రీగంధ కస్తూరికాకుంకుమా లిప్తపంకాంకిత ప్రోల్ల సద్భద్రవక్షా జగద్రక్ష కోదండ దీక్షా హితా రాక్షసామేఘరఘుంరఘునూ రామభూపాల భూపాల మాణిక్యత్రైలోక్య రక్షా భవత్పాదకంజాతయుగ్మంబు నాభావమందుంచి సేవింతు కీర్తింతు ధ్యానంబు సేతుఙ్ కృపాదృష్టి వీక్షించి రక్షించు కల్పావసానోగ్ర కల్లోల జాలాబ్ధిలో మీనమై . . .

End :

నాస్వామి నన్నుంగృపాదృష్టి వీక్షించు రక్షించు నెల్లప్పుడుఙ్ దావకోద్యత్పదాంభోజ సంధ్యాయినిఙ్ జేసి ముక్తింప్రసాదింపు మో దేవదేవేశయంచుఙ్ సురానీకసంరక్షణోత్సాహము పేరఙ్ మహాశౌర్యలీలా . . . . . .

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

శ్రీరామ స్తుత్యాత్మకమీ దండకము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

No. 2006. రామదండకము.

RĀMADANḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13⅛ × 1¼ inches, Pages, 19. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, and free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాంత గలదు :—

కీలకనామ సంవత్సరే భాద్రపద బహుళ 5 నక్షిపల్లి మంగళాద్రి రామదండకం సమాప్తంగా వ్రాసినాను.

No. 2007. రామానుజదండకము.

RAMANUJADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13×1 inches. Pages, 11. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good, but full of mistakes.

Complete.

Written by an unknown author in praise of Sri Rāmānuja, the founder of the Visistadvaita system of philosophy.

Beginning :

శ్రీమన్మహాభాష్యకారా కృపాపోషధారా గుణానందసారా ఆసత్కులిషదూరా పరవ్యూహవిభవాంతకారా,

End :

రామానుజా మిమ్ము వర్ణింప నేనంతటివాఁడనే దైవమీనామ సంకీర్తనంబైన యీ దండకం వ్రాసినన్ విన్నమీగందరున్ బాపనిర్ముక్తులై పుణ్యసంయుక్తులై బ్రహ్మకల్పాది ఆయురారోగ్యులై అధికసంజ్ఞానులై సజ్జనాధారులై శ్రీహరిధ్యానులై యుందురోస్వామి కందురేసత్యమే తథ్యమే శ్రీ భాష్యకారా నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంతమంచిది. తప్పులమయము. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

విశిష్టాద్వైత ప్రవర్తకులయిన శ్రీరామానుజాచార్యులవారి స్తుతి యిందలి విషయము. నీరసమయిన యీ దండకమునకుఁ గర్తపేరెఱుఁగరాదు.

No. 2008. రామలింగేశదండకము.

RAMALINGĒSĀDANDAKAMU.

bstance, palm-leaf. Size, 15⅝×1⅛ inches. Pages, 4. Lines, 4 and 5 on page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writtng, fair, but not free from mistakes.

Begins on fol. 19*a*. The other works herein are Pātalu **5*a*, 25*b*, 38*a***, Kuravani 21*a*, Hanumaddandakam 29*a*.

Complete.

Written in praise of God Siva. The **author** is **not known.**

Beginning :

శ్రీపార్వతీమానసాంభోజభృంగా మహాదివ్యలింగా వృషాధీశ్వరారూఢ కేళీతురంగా జటాజూటుగంగా సురాధీశవాగీశ షట్ఛాంతరంగానుమోదక్రియా పూజితాంఘ్రిద్వయాసంగ సర్వేశ భూతేశ శ్రీదివ్యలింగావృషాధీశ్వరారూఢ కేళీతురంగా చతుర్వేదవేదాంత సార ప్రసంగా.

End.

ద్విజుల్తత్త్వజుల్ జ్ఞానరూపంబులం దాల్పఁగాఁజేసి ముఖ్యప్రదేశంబులం గుంభకోణంబునుం గాళహస్తిన్ మహాకంచి పట్నంబునన్ జంబుకేశస్థలిన్ నిమ్మమైశస్థలిన్ యందు సంపూర్ణరూపంబుయున్నట్లుగా రామకూరాద్రిపై యోగ్య భాగంబునన్ భక్తులన్ ఆయురారోగ్య సంపద్విశేషంబులన్ ఈప్సితార్థంబులన్ ఇచ్చు రామేశలింగా కృపాపాంగ సద్భక్తతేజోంతరంగా నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి·)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

శివస్తుత్యాత్మకమయిన దీ దండకము. ఇందుఁబేర్కొఁబడిన రామేశలింగస్వామి యేయూరవెలసిన వేల్పో?. కర్తపేరిందుఁ గానరాదు.

No. 2009. రుక్మిణీనాథదండకము.

RUKMIṆĪNATHADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 6¼ × 1¼ inches. Pages, 10. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Begins on fol. 46a. The other works herein are Auṣhdhayogasangraha 1a, Akrūradaṇḍaka 16a, Kṛṣṇadaṇḍaka 21a, Nārāyanāsataka 27a, Sabhapatinirvasanamu 37a, Sukarambhāsamvādamu 50h, Rāmanāmarāmāyanamu 52a, Sivalingakirtanamu 57a.

Complete.

A Dandaka in praise of Sri Kṛṣṇa. The name of the author is not known.

Beginning :

శ్రీ రుక్మిణినాథ! లోకత్రయీనాథ! శ్రీ గోపికాధీశ! ఓ ద్వారకానాథ! నిత్యాత్మసాకార! ఓ లాలితాకార! ఓ భక్తమందార! ఓ భాగ్యగంభీర! ఓ రాజరాజేంద్ర! ఓ యాదవాచంద్ర! ఆనంద ముకుంద గోవింద సత్కీర్తి సంపన్న.

End :

గన్నొన్నఁబా ఛ నిర్ముక్తులై పుణ్యగుణవంతులై భూరిమతిమంతులై ఆయురారోగ్యులై అతికలాభోగ్యులై సత్పుత్త్రవంతులై సకలసామంతులై నిత్యహరిదాసులై వైకుంఠవాసులై యుందురే సర్వముఁ గంటరే ఇందిరారమణమునివందితచరణ వైకుంఠ నీబంటు నీబంటు నపరాధి నపరాధి రక్షింపు రక్షింపు దేవా ! నమస్తే నమస్తే నమః.

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథ పాతములు గలవు.

ఇది శ్రీకృష్ణస్తుత్యాత్మకము. కర్త పేరిందుఁగానరాదు.

ఇందలి గ్రంథాంతములకు ఆకూరదండకాలు చూచునది

No. 2010. రుక్మిణీనాథదండకము.

RUKMIṆĪNĀTHADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14⅛×1¼ inches. Pages, 4. Lines, 4 on a pages. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and not free from mistakes.

Begins on fol. 115a. The other works herein are Venkatēśaśatakamu 1a, Cencukathāgītamu 34a, Rāmāyaṇakathāgītamu 44a, Bhāgavatamu 49b, Kṛṣṇabālakrīdagātamu 106a, Ganitaviṣayamu 117, Manucaritrādulalōnipadyamulu 124a.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతతిన్నది. తప్పులున్నవి శైథిల్యము కలదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వము వలె.

ఇందలి గ్రంథాంతరములు.—1a వేంకటేశ శతకము, 34 a చెంచు కథా గీతము, 44 a రామాయణకథా గీతము, 49 b భాగవతము, 106a కృష్ణ బాలక్రీడా గీతము, 117 a గణిత విషయము, 124 a మనుచరిత్రాదులలోని పద్యములు.

No. 2011. రుక్మిణీనాథదండకము.

RUKMIṆĪNĀTHADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf, Size, 12⅞×1⅛ inches. Pages, 5. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode o writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 1a. The other work herein is Rūpāvatīdandakamu 4 a.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

ఇందలి గ్రంథాంతరము 4 a రూపావతీ దండకము.

No. 2012. విఘ్నేశ్వరదండకము.

VIGHNĒŚVARADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1¼ inches. Pages, 3. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Complete.

Written in praise of God Vighnēśvara.

Beginning :

శ్రీ పార్వతీ పుత్త్ర లోకత్రయస్తోత్ర సత్పుణ్యచారిత్ర మహాస్థూలగాత్రా కాత్యాయనీ నాథశంభువర పుత్త్ర స్వామి ! మీ సేవ సేవింతు విఘ్నేశ్వరా !

End :

మున్నుగా నిన్నె ప్రార్థించెదన్ నన్నుఁ గాపాడి రక్షించు వో భక్తమందార ఓ సంతతోద్ధార ఓ నిత్య నిర్వాణ ఓ లోకరక్షామణీ భానుకోటి ప్రకాశవాగీర నిత్యమాంబా పురావాస నా కోర్కెలీడేర్చి ప్రత్యక్షమై నిన్ను నన్ బ్రోవుమీ శ్రీమద్గణేశా నమస్తే నమస్తేనమః :

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

నిత్యమాంబాపురమున వెలసిన విఘ్నేశ్వరదేవుని స్తోత్రరూపమయిన దండకమిది. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

గ్రంథాంతమున “శ్రీమన్మహాదేవదేవుండు శ్రీ నీలకంఠుండు కారుణ్యజన్ముండు కాలాగ్ని రుద్రుండు రారాదు పోరోరి అని దక్షుఁడిట్లాడవిను వీరభద్రుండ శూరుండనే వీరభద్రుండు” అని ఆద్యంతములుగల మూడుబంతుల వీరభద్ర దండక భాగము గలదు.

No. 2013. విఘ్నేశ్వరదండకము.

VIGHNĒŚWARADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size. 15¾ × 1¼ inches. Pages, 2. Lines, 5 on a page. Character; Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

In praise of Vighnēśwara workshipped at Nāgamāmbāpuram (?) The auther is not known.

Beginning :

శ్రీ పార్వతీపుత్త్ర లోకత్రయ స్తోత్ర సత్పుణ్య చారిత్ర భద్రేభవక్త్రా మహా గాత్ర కాత్యాయనీమోద సంభూత స్వామీ శివా సిద్ధ విఘ్నేశ నీ పాదపద్మంబులు న్నాభియున్నెప్పకంఠంబు నీ మోము నీ మౌళిబాలేందు ఖండంబు నీ నాల్గు హస్తంబు లున్.

End.

ఇన్నుదాఁ గోరు చందఁబుగాదే మహాదేవ ఓ భక్తమందార ఓ నిత్యగీర్వాణ ఓ భానుకోటి ప్రభాభాసగౌరీశ లక్ష్మీశవాణీశ సంస్తుత్య శ్రీనాగమాంబాపురిన్నిల్చి మాకెప్పుడుం గోర్కు లిచ్చి రక్షింపవే శ్రీ గణాధీశ్వరా దేవదేవా నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతమంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

నాగమాంబాపురమున వెలసిన విఘ్నేశ్వరదేవుని స్తుతిరూపమగు మీ దండకము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

No. 2014. విద్యావతీ దండకము.

VIDYAVATĪDANDAKAMU.

Substanee, palm-leaf. Size, 14¾ × 1¼ inches. Pages, 40. Lines, 5 and 6 on page. Character, Telugu. Condition; fair. Appearance, old. Mode of writing good free from mistakes.

Complete.

The story in this describes how the Pandya King Muddalpuri Bhūpāla loved a Courtezan by name Vidyāvati and made her prominent among his court dancers. Muddalpuri was a descendent of Visvanāthanāyaka. Tirumalanāyaka and Virappanāyaka were his grandfather, and father, and Cokkanathanāyaka was his brother. Ganapavarapu Venkatakavi is the author.

Beginning.

శ్రీ విశ్వనాథాన్వయాంబోధి చంద్రుండు... .....సత్కాశ్యపాభిఖ్య గోత్రం
కు భాస్వచ్చరిత్రుండు శ్రీతిర్మలోర్వీతలాధీశ పౌత్త్రుండు వీరావనీపాల పుత్త్రుండు వీరాధి
వీర స్తుతోదారదోస్సార వచ్చొక్కనాథక్షితీశాగ్రణీ సోదరుం డాశ్రితత్రాణ బద్ధాద
రుండర్భక న్యాసమానోల్లసల్లింగమాంబావధూగర్భ శుక్తిస్ఫురన్మౌక్తి కాకారుఁడై యొప్పు
ముద్దళ్ళరిక్షోణిపాలుండు............చోకాటంబుగా రాజసం బెచ్చ నిం డోలగంబుండి
విద్యావినోదంబులం గొంత ప్రొద్దింపు సొంపొంది శ్రీరంగనాథున్ గృపావాహినీనాథు సేవిం
ప భావంబులోనెంచి............వాహ్యాళిగా వచ్చునవ్వేళఁ దత్పౌర వారాంగనాకోటి
వీక్షింప నాస్త్రీలలో...........మాద్యద్వయస్సీమ విద్యావతీభామ మేల్వాలుకన్
గెప్ప లల్లార్చ వీక్షించి సంగం బపేక్షించి ....ఉన్నట్టి యయ్యిందు బింబాస్యచందం
బు వేఱొక్క చెల్కత్తెలోఁ దత్త అంబెంచ మాయంపు బల్వెల్లియైయున్న యాతల్లి కిం
దెల్పినన్...............ముద్దళ్ళరిస్వామి తోఁగూట మప్పౌరవారాంగనాకోటిలో
నేరికైనన్ మహాదుర్గమం బస్వతంత్రంబు........అట్టి చందంబు డెందంబునం గోరి
కామించి నా మాటలన్ మీఱకే..........అంచెంతయున్ గంగడోల్ రీతి దుర్నీతులన్
జాలబోధించు నాతన్........పొమ్మంచుఁ గెమ్మోవి కంపింపఁగాఁ బల్కుచున్......
ఒద్దికైమీసు శాతోదరిన్ సోదరిన్ జూచి......రాఁగాందు రాజిల్లఁగాఁ జేయ వేయ
ప్ప బంగారు కుప్పాకకుప్పాళి పాలించు రామప్ప మేలంచు భాషించు భూషించుకన్యా
లలామంబునుం బ్రేమ మీఱన్ విలోకించి........ఈ ప్రొద్దెముద్దళ్ళరిచోణి పాలావతం
సంబు సాన్నిధ్యముం జేరి నీ చందమందంబుగాఁ దెల్పిపిల్పింతు........అంచున్ సు
మాళంబు మీఱంగ లాలించి.....అమ్ముద్దు వీరక్షమాపాల జాతున్ గవీంద్రావళీపారి
జాతున్ విలోకించి మైవంచిదండంబు గావించి ..... కర్ణాటసింహాసనాధ్యక్షు ముద్దళ్ళ
చోణి పాలావతంసా...............మాద్యద్వయస్సీమ విద్యావతీభామ వర్ణింపుచున్
నిన్న నేమీరు వాహ్యాళి వేరంగ సంతోషమూ రంగమూ రామ చే రంగ శ్రీరంగనాథున్ మ
దిన్ భక్తి తేరంగ సేవించిరా గన్నులన్ గన్నదై మున్ను మీరూపరేఖా విలాసంబులన్
విన్నదై నీనుపారంబులన్ జేరఁగానెంచి నిల్వోపదింక స్వామి చిత్తంబు మాయింతి భాగ్యం
బటంచున్ సుమాళంబుగాఁ బల్కుకల్కిం గటాక్షించి వాక్చాతురిన్ మెచ్చి........
రప్పించి తన్మాతకున్ నీతమానట్టుగాఁ జిత్రశాటీ ధన గ్రామరత్నాదులన్ బ్రీతిగావించి
........విద్యావతీకన్యకారత్న మాత్మీయమానాట్య శాలాస్థలీ పాత్రలం దెల్ల సన్మాన
పాత్రంబుగా..... బాహ్యతులోర్వ్య పరిక్రీడలన్ మన్మథా భోగసామ్రాజ్య భోగంబులన్
దేలి చొక్కాటపుంగుందనం బందు రాణించు మాణిక్యమున్నట్టు శ్రీమించి వర్ధిల్లు
చునాఁడు.

End.

గుణామేయ లక్ష్మీనివాసస్ఫురత్పాండ్య సింహాసనాధ్యక్షు పేరన్.........జయో
దాత్త ముద్దర్ళళిక్ష్మాతలాధీశు పేరన్ వృషాద్రీశ సంకాశు పేరన్ మహాలక్షణ గ్రంథ భా

సాభిధాన ప్రథామాధురీ సాధురీత్యర్థవచ్ఛబ్దబంధానుబంధ ప్రబంధాధినాథాప్త యా మాత్యరాడ్వేంకటార్య ప్రణీతంబుగాఁ బొల్చు నా పుష్ప కోదండకంబైన విద్యావతీదండకం బిద్ది నా చంద్రతారార్కమై యొప్పు నెల్లప్పుడున్.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁతగలదు :—

“ విక్రమనామ సంవత్సర కార్తిక శు 10 సోమవారం నిడిమామిళ్ల రాయులయ్యగారి ప్రతి ప్రకారం మాజేటి సర్వేశలింగం పుదిచేరిలో వ్రాస్తిని. ”

(వి-వి.)—

సగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పాండ్యమండలాధీశ్వరుఁడు, విశ్వనాథ నాయకుని వంశమువాఁడు. తిరుమల నాయకుని పౌత్రుఁడు వీరప్ప నాయకుని పుత్త్రుఁడు, చొక్కనాథ నాయకుని సోదరుఁడునగు ముద్దళ్గిరి భూపాలుఁడు విద్యావతియను విలాసవతిని (వేశ్యను) ప్రేమించుట, తన నాట్యస్థలి పాత్రలందు సమ్మానపాత్రముగాఁ బరిగ్రహించుట, యిందు కథా విషయము. బమ్మెర పోతరాజుగారు రచియించిన భోగినీదండకపుఁ బోలిక నీ దండకము గలదు. సర్వలక్షణ శిరోమణి, ప్రబంధరాజ విజయ వేంకటేశ్వర విలాసము మొదలయిన మహాగ్రంథముల రచియించిన గుణపవరపు వెంకటకవి యేతత్కృతి కర్త. విశేషముల కుదాహృతగ్రంథ భాగముఁ గాంచునది.

No. 2015. విష్ణు దండకము.

VISNUDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size. $12\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 8. Lines 4 on a page, Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

A prayer addressed to God Visnu. The author is not known.

Beginning :

శ్రీ నాథనాథా జగన్నాథ నమ్రైక రక్షా విపక్ష క్షమాభృత్సహస్రాక్ష నీరేజపత్రేక్షణా దేవదేవా భవద్దాసదాసోప వర్గోపతాపంబులం బాపగా నోపు దివ్యాతపత్రంబునం బొల్చు యుష్మత్పదాంభోజ మూలంబు పుణ్యాలవాలంబు గాఁ బొంది సంసారతాపంబులం బోవఁగా మీటివర్తింతు రో తండ్రి యీశా! సమస్తాగ.

End :

మాకున్ జగత్కల్పనాశక్తికిన్ నెన్న మీశక్తితో బ్రాపు ధావించి విజ్ఞానముం జూపి కారుణ్య సంధాయివై మమ్ము రక్షింపు లక్ష్మీమనశ్శల్యపుల్లక్రోడ రాగేంద్ర చేతస్సరోహం సదేవాధిదేవా నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

విష్ణుస్తుతి యిందలి విషయము. కర్తపే రుఁగరాదు. మగధాదుల దండకము ' అని తాటియాకు మీఁద నిది పేర్కొనఁబడినది.

No. 2016. వీరభద్ర దండకము.

VĪRABHADRADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 4. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Written in praise of Virabhadraswāmi, son of God Siva. The author is not known.

Beginning :

శ్రీమన్మహాదేవ శ్రీనీలకంఠుండు కారుణ్యాజస్రుండు కాలాగ్ని రుద్రుండు పైచెమట రుద్రుండు తా వీరభద్రుణ్ణిగా జేసి శీఘ్రంబు దక్షయాగంబులోఁ జొచ్చి.

End.

సౌదర్యమోదంబుగా జోడువిజోడుగా తలలు దొర్లాడఁగా నంతదక్షుండు నాలేచి దండంబు దండంబు వో వీరభద్రుండ వో శంభుపుత్రుండ నాపాలిదేవుండ నీకు సాష్టాంగ దండప్రణామంబు సేవింతు భావింతు నో వీరభద్రా నే నెంతవాడన్ మతిన్ నన్ను మన్నించు మన్నించుకో భూరిసింహాసనాధీశ్వరా.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

శివుని చెమ్మటనుండి జనించిన వీరభద్రస్వామి స్తుతిరూప మీ దండకము. కర్త పేరు తెలియరాదు.

No. 2017. వీరభద్రదండకము.

VĪRABHADRADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 3. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు. పూర్వము వలె.

No. 2018. వీరభద్రదండకము.

VĪRABHADRADAṆḌAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 3. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Begins on fol. 27*a*. The other work here in is Ēgaṇṭivārivacanamu with commentary 1*a*.

Complete.

Written in praise of God Vīrabhadra who destroyed the sacrifice of Dakṣa. The author is not known.

Beginning:

శ్రీ వీరరూపా శివద్రోహకంఠా ప్రచండప్రతాపా సుపర్వాణసంఘా తమోభాను పింజ ప్రదీపా మహాకోపవీరాంక వీరా పురారాతి సంహార ఘోరావతారా శివాచార బృందారకాధీశ గర్వాపహారా భయాకార నాగేంద్రహారా.

End:

ఓ దేవదేవేశ దేవా మహాదేవ నీవెంకలంబైన నీదానులంబైన మమ్ముఁ దయాళుండవై ప్రీతి రక్షింపవే దేవ వేరెవ్వరుం గానఁగాలేరు నేరంబు సైరింపవే దేవ మేలుస్వీకరింపవే దేవ శ్రీ వీరభద్రా శరణ్యంబు రుద్రా నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

దక్షాధ్వరధ్వంసము జరపిన వీరభద్రస్వామి స్తుతి సూచకమీదండకము. కర్త పేరిందుఁగానరాదు.

ఇందీ గ్రంథాంతరముగలదు. 1 (a) ఏగంటివారి వచనము సవ్యాఖ్యానము

No. 2019. వేంకటేశ్వరదండకము.

VĒNKATĒŚWARADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{2} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 3. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Mode of writing not bad but full of mistakes.

Begins on fol. 50*a*. The other works here-in are—Bhāskararāmāyaṇamu 1*a*, Mācāṣṭakamu 48*a*, Tārāvalidaṇḍakamu 50*a*, Rāmadaṇḍakamu 60*a*, Gaṇitaviṣayamu 67*a*, Sankara Granthamu 78*a*.

Complete.

A prayer addressed to God Venkaṭeśvara worshipped by Pandra Hēmādrirangēndra in his house, in the form of Kalyāṇakṛṣṇa. Rangendra appears to be the patron and not the author.

Beginning:

శ్రీమద్రమానాథ సేవాసమాయాత దేవాసుర వ్రాతమాణిక్య మౌళిచ్ఛటాకాంతి జాలస్ఫుటీ భూతనై జాంఘ్రికం జాతయుగ్మంబు మన్మాన సాంభోజ కింజల్క పీఠస్థలిన్ నిల్పియుష్మత్కృపా లబ్ధమాధ్వీక మాధుర్య వాక్చాతురింజా లవర్ణించెదన్. నీవు అంభోధి మధ్యంబునందుండి దిఙ్మండల వ్యాప్తచండప్రభా భాసమానుండవైయున్న దైత్యారి నీనాభికం జాత సంజాతుఁడైనట్టి యాధాత కౌతూహలంబంద డెందంబుతో నెంచి మత్స్వ కృతిన్మించి—

End:

చాల రంజిల్లఁగాఁజేసి సంభోగ సౌఖ్యాబ్ధిలోఁ దేలుచున్ లేచి చింతామణీ భామ తోఁగూడ సానందతన్ అండజాధీశునైనెక్కి ముఖ్యా శ్రితానేక సద్భక్త సందోహ ముల్ గొల్వ రంజిల్లఁగా వచ్చి పంద్రాన్వయాంభోధి సంభూత కల్పద్రుమాకల్పు హే మాద్రి రంగేంద్రు సన్మందిరావాసివై చాల పోషింపుచున్నుండి కళ్యాణ కృష్ణ స్వరూ పంబునన్ నొప్పు శ్రీ వెంకటేశా రమేశా కృపాదృష్టితోఁ జూచి రక్షింపవేమమ్ము నీ దండకం బుర్వినాచంద్ర తారార్కమైయుండ శ్రీశా నమస్తే నమస్తే నమః॥

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాత ములు లేవు.

వేంకటేశ్వరస్వామి స్తోత్రాత్మకమీ దండకము. పంద్ర-హేమాద్రి రంగేంద్రుని (?) యింట కళ్యాణకృష్ణ స్వరూపమునఁ బూజింపఁబడుచుండినట్లుగా వేంకటేశ్వరస్వామి స్తుతింపఁబడెను. ఆ రంగేంద్రుఁడు కృతి ప్రేరకుఁడుగాని కృతి కర్తగాని కావచ్చును.

ఇందీ గ్రంథాంతములు గలవు—

1*a* భాస్కర రామాయణము. 48*a* మాచాష్టకము. 52*a* తారావళీ దండకము. 60*a* రామ దండకము. 67*a* గణిత విషయము. 78*a* సంకర్ణ విషయములు.

No. 2020. వేంకటేశ్వరదండకము.

VĒNKATĒŚVARADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1½ inches. Pages, 10. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are Prasannavēnkatēśvaramanjari 6*a*, Gēyamulu 18*a*.

Complete.

Written in praise of Sri Vēnkateśvara.

Beginning:

శ్రీ మద్రమాకాంత కాంతోరురత్న ప్రభాభాను సాహస్ర దీప్యత్కిరీటా జగత్పూరితాంహోహా ఘనధ్వాంత విధ్వంస సంపూర్ణ చంద్రార్క బింబద్యుతి స్నిగ్ధ జద్యోజ్జ్వలత్కుండలా పుండరీకోద్భవాఖండలేశాన ముఖ్యామరానందసందోహ సంధానకృద్వ్యంఘుమధ్యార రాకేందు శోభాభి రమ్యాబ్జ హస్తా సురద్విట్ఛిరశ్ఛేదనోదార ధారాకరిస్ఫూర్తినక్రాంగ విచ్ఛేద చక్రాయుధా.

End:

శ్రీ వేంకటేశా భవద్భక్తుండగాన నావిన్నవింపంగనైనట్టి యీ దండకంబందు న్యూనాతిరిక్తాపశబ్ద క్రియాహీనముల్ కల్గినన్ దోషముల్మాన్చి మాపాలి వేల్పైన శ్రీరామ చంద్రుడవై నీవెకైకొమ్ము నీకున్ సమర్పింపనే నెవ్వండన్ సర్వలోకాత్మకా సర్వభూతాత్మకా సర్వగా శర్వరీనాథ కంజాక్షనేత్రా భవన్నవ్య చారిత్రముల్గల్గి చెల్వొందు నీ దండకం బెవ్వరే విన్న వర్ణించినన్ వ్రాసినన్ సంతతాయుష్యముల్ చాల సౌభాగ్యముల్ పుత్రలాభంబులున్ మిత్ర సందోహముల్ రాజ పూజ్యంబు లారోగ్యముల్ నిత్య మాంగల్యముల్ నిత్య సంతోషముల్ కల్గియుండం గటాక్షించి తౌపన్న గారి ధ్వజా యిందు తారార్క పర్యంత మీ దండకం బదమై భూతలంబందు చెన్నొంది యుండంగ పాలింపుమీ యిందిరానాయకా మందరోద్ధారకా భక్తమందార తుభ్యం నమస్తే నమస్తే నమః.

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

వేంకటేశ్వరస్వామి స్తుతియందలి విషయము. కర్తపేరు తెలియరాదు.

No. 2021. శక్తిదండకము.

ŚAKTIDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 10⅝ × 1 inches. Pages, 11. Lines, 4 on a page. Character. Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Kanakadurgadaṇḍakamu 6*b*.

Complete.

Written in praise Goddess Śakti. The name of the author is not known.

Beginning:

శ్రీమన్మహాదేవతా చక్రవర్తి జగద్రూపిణీ రూపలోక ప్రసక్తి మహర్లోక లోకాను సంధానయుక్తి పరంజ్యోతి జ్యోతిర్మయానందమూర్తి అగణ్య స్వరూపావదాన ప్రవర్తి భక్త లోక ప్రసక్తి, త్రికాలస్వరూపి మహామాయ శక్తి.

End:

నేఁడు నావిన్నపం బొక్కటాలించి లాలించి మేలించి తేలించి నీకన్న దైవంబు లింకెవ్వరే భద్రకాళీ...... త్రిశూలీకపాలీ యే మొక్కెదమ్మా...... మేలుగీలింపవే సంపదల్ నింపవే కొమ్మ పూగొమ్మ బంగారు బొమ్మా దయాంభోధివమ్మా కృపం జూడవమ్మా భవానీ కటాక్షప్రదా నీ మహాదేవు రాణీ నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

శక్తి స్తుతియిందలి విషయములు. కర్తపే రెఱుఁగరాదు.

గ్రంథాంతరము—

6*a* కనదుర్గ దండకము.

No. 2022. శరభేశ్వరదండకము.

ŚARABHESVARADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13½ × 1 inches. Pages, 12. Lines, 5 and 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Written in praise of God Vīrabhadra worshipped at Kūcimancipura. The author is not known.

Beginning:

శ్రీ కూచి మంచీపురాధీ [శానధీశుండు కేశే]శ్వరస్వామి గౌరీ సమేతుండు కైలాసశైలంబుపై మించి పేరోలగంబుండఁగా తారకారాతి యేతెంచి దండప్రణామంబు గావించి దేవా పురారాతి మీచేతి జ్యోతిర్మయంబైన కంకాళ దండంబు.

End

చేకూరు కళ్యాణ సంతాన సౌభాగ్య సంపత్సమృద్ధుల్ శివజ్ఞాన వైరాగ్య సంజాత నిశ్శ్రేయసానందులంజేసినన్ సత్కారకార కారాతి నీతత్త్వమేమింటి ధన్యుండనైతిన్ విశ్వ విశ్వేశ్వరా భద్ర చింతామణీ చంద్ర చూడామణీ మహాదేవదేవా నమస్తే నమస్తే నమః.

గ్రంథాంతమందలి వ్రాత గలదు :—

"సర్వధారినామ సం॥ భాద్రపద శు॥ సప్తమీ మంగళవారం ప్రొద్దెక్కెరిలో మాజేటి సర్వేశలింగం వ్రాశెను."

(వి.వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత తిన్ననిదే. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది కూచిమంచిపురమున వెలసిన వీరభద్రస్వామి స్తుత్యాత్మక మీ దండకము. కర్త పేరెఱుంగరాదు.

No. 2023. శివ దండకము.

ŚIVA DANDAKAKU.

Substance, palm-leaf. Size, 8¼ × 1⅜ inches. Pages, 25. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Complete.

Written in praise of Siva, deals also about yōga and Vēdanta. The author is not known.

Beginning :

శ్రీమత్పరంజ్యోతిరాకార రాకార మచ్చుతభాను ప్రతీకాశ యాకాశకేశా మహేశా గిరీశావిరాజత్ క్రియాశక్తిమార్గంబునన్ ప్రాణవాతంబు పూతంబుగా నిల్పి జాగ్ర . . . బ్రహ్మాది దైవంబు మేల్గాంచి మేల్కొందనచ్ఛాయలోఁగుల్కు నాధార చక్రంబు పత్రంబులన్ నాల్గిటన్ వాదిసాంతాక్షరంబు ల్వ్యాసంబూర్వదిగ్వక్ష్య ముంగా . . . తిష్ఠించి భక్తస్థలంబంచుభావించి యాత్మస్ఫురత్వంబునందించి సౌచిత్త

End :

మేల్పొందఁగాఁజేసి బొమ్మలంజేసి బల్లిళ్ల గల్పించి తత్పాత్రముల్ పూనియాడించినట్లీవునుం బంచభూత ప్రకారాయంబులం బాదజంఘోరు సందియ్యబయ్యడుం భానుకోటి పభాభాసురా మమ్ము సంపూర్ణకారుణ్యదృష్టి న్విలోకించి మత్సంశయచ్ఛేదముం జేసి రక్షింపు మోగాంగరంగత్తురంగోత్తమాంగా పిరూపీకృతానంగ విచ్ఛేదితానల్పమాతంగ

విశ్లిష్ట హస్తాబ్జసారంగ వేదాళిఖాస్వత్తురంగా విలాసోత్తురంగాంబుధి స్ఫారకూలీరసంగా విలీనాష్టదియాంతరంగస్ఫుటాదర్శబింబస్ఫురత్స్వంగమేశాఖ్యలింగా నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి).—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

యోగవేదాంత విషయప్రతిపాదక పూర్వకము. ఇందు శివస్తుతి గలదు. ఈ ప్రశస్త దండకమునకుఁ గర్త యెవరో యెఱుఁగరాదు.

గ్రంథాంతమున నైదు పుటలలో శివునిమీఁది మంగళము పాటలు గలవు.

No. 2024. శివ దండకము.

ŚIVA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1⅜ inches. Pages, 9. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 55a. The other works herein are—Atmadarsanamu 1a, Jevesvara nirnayamu 10a, Kirtana 14b, Sitārāmānjaneyamu 17a, Misrarpanamu 21a, Kirtanalu 28a, Jivesvarasambandamu 49a, Dvādaśa manjarika stotramu 59a, Parabrahma Sakalavailakṣanya nirnayamu 67.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలెనె.

గ్రంథాంతమందీవ్రాఁత గలదు.

" బహుధాన్యనామ సంవత్సర మాఘ బ॥ 7 జయవారం సక్కి వ్రాసినది. "

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి :—

1a ఆత్మదర్శనము, 10a జీవేశ్వరనిర్ణయము, 14b కీర్తన, 17a సీతారామాంజనేయము, 21a మిశ్రార్పణము, 28a కీర్తనలు, 49a జీవేశ్వరసంవాదము, 59a ద్వాదశమంజరికా స్తోత్రము, 67 పరబ్రహ్మసకలవైలక్షణ్య నిర్ణయము.

No. 2025. శివ దండకము.

ŚIVA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf, Size 12¾ × 1¼ inches. Pages, 2. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, not free from mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Hanumaddandakamu 3*a*.

Complete.

Written in praise of god Siva.

Beginning :

శ్రీకంఠ లోకేశ లోకోద్భవస్థాన సంహారకారీ పురారీ ముకుందప్రియా చంద్రధారీ మహేంద్రాది బృందారకానందసందోహ సందాయి పుణ్యస్వరూపా విరూపాక్ష దక్షాధ్వరధ్వంసకా దేవ నీవైన తత్త్వంబు.

End:

సిద్ధసాధ్యోరగేంద్రుల్ సురేంద్రాదులున్ శాశ్వతైశ్వర్య సంప్రాప్తులై యీశ్వరా విశ్వకర్తా సురాభ్యర్చితా మాకు నభ్యర్చితంబుల్ ప్రసాదింపు కారుణ్యత్రైలోక్యనాథా మహాదేవదేవా నమస్తే నమస్తే నమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పు లమితము. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

శివస్తుత్యాత్మక మీదండకము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

ఇందు గ్రంథాంతరము గలదు. హనుమద్దండకము. 8*a*.

No. 2026. శివ దండకము.

ŚIVA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1¼ inches. Pages, 2. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol. 8*a*. The other work herein is Kālahastisvara dandakamu 1*a*.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు. పూర్వమునో లె.

ఇందలి గ్రంథాంతరము. 1a కాళహస్తీశ్వర దండకము.

No. 2027. శివ దండకము.

ŚIVADANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12×12½ inches. Pages, 8 Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition good. Appearance, old. Mode of writing, not good and full of mistakes.

Complete.

Written in praise of Siva The author is not known.

Beginning:

శ్రీ దివ్యమూర్తీ జగద్రక్షవార్తీ పరబ్రహ్మరూపుఁ పరజ్ఞానదీపుఁ విషజ్వాలభక్షుఁ ఋషి స్తోమదక్షుఁ వరంనీల ప్రశస్తుఁ త్రిశూలైణహస్తుఁ నిజధ్యానలోలుఁ గజా చర్మచేలుఁ శివస్తూర్తి నాముఁ . . . .

End:

గంగాధరా యెప్పుడుఁ భక్తులంగాచి రక్షించుమీ దేవా నమస్తే నమస్తేనమ:

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు. శివస్తుత్యాత్మక మీ దండకము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు.

No. 2028. సంగమేశ్వర దండకము.

SANGAMĒŚVARADANDAKĀMU.

Substance, palm-leaf. Size, 8⅜×1⅜ inches. Pages, 25. Lines, on a page Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing not good and not free from mistakes.

Begins on fol. 1a. The other work here in is Pātalu 13a.

Complete.

Written in praise of Siva. The author is not known.

Beginning:

శ్రీమత్పరంజ్యోతిరాకారరాకారమధ్యేశభాను ప్రతీకాశ యాకాశ కేశా మహేశా వి8 . . . . . విరాజత్త్రియాశక్తి మార్గంబునం ప్రాణ వాతంబు పూతంబుగా నిల్పి జాగ్రదవస్థ.

End :

భానుకోటి ప్రభాభాసురామమ్ము సంపూర్ణ కారుణ్యదృష్టిం గని విలోకించి మత్సంశ యుచ్ఛేదముం జేసి రక్షింపు మోగాంగ రంగత్తురంగోత్తమాంగా విహంగేశ్వరాసంగ విశ్వేశితా నల్పమాతంగ విశ్లిష్టచంద్రాబ్జసారంగ వేదాళిభాసత్తురంగా విలాసోత్తరంగాంబుధి స్ఫారతూణీరసంగా విలీనాఖ్యదీయాంతరంగప్రభాపర్యటింబ సుసత్సంగమేకాఖ్యలింగా !
నమస్తే నమస్తే నమః.

(ఐ-కి).—

సమగ్రము. ప్రాఁత చిన్నవి పోలేదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు కలవు.

శివస్తుత్యాత్మకమైన యీ దండకమును రచించినవా రెవరో తెలియదు.

ఇందు యితర గ్రంథము గలదు. 13a పుటలు.

No. 2029. సిద్ధేశ్వర దండకము.

SIDDHĒSVARADAṆDAKAMU.

Substance, paper. Size, $7\frac{1}{8} \times 7$ inches. Pages, 13. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Begins on fol. 62a. The other works herein are. Rāghavapāṇḍaviyamu 1a Siddhēsvaravasantavilāsamu 58a.

Complete.

Written in praise of Siddhēsvara worshipped at the village Kalkuda in Cuddapah district. The author is Venkatācalakavi, son of Ramaṇayamātya. He is also the author of Siddhēsvaravasantavilasamu.

Beginning :

శ్రీమత్ మహాదేవదేవుండు వామాంక గౌరీవిలాసుండు వాసుక్య భూషాంగదాంగుండు వాణీశ గర్వాపహారుండు దైత్యేంద్ర సాంద్రప్రతాపాటవీధ్వంస వైశ్వానరుండై సదా భక్తకల్పద్రుమాఖ్య ప్రియుండై వెలుంగియు శ్రీ కల్కుడ గ్రామ శ్రీసిద్ధలింగేశునిన్ సన్నుతుల్ జేతు శ్రీకేశవస్వామి సంపూర్ణకారుణ్య వాత్సల్యతన్ దోచునా రీతినే విన్నవింతున్ ధరన్ పూర్వకాలంబు త్రేతాయుగంబందు ఇక్ష్వాకు వంశోద్భవుండైన శ్రీరామచంద్రుండు దా పుష్పకారూఢుడై వచ్చి రామేశునందున్ ప్రతిష్ఠించి కావేరి దర్శించి కాంచీపురంబున్ ప్రవేశించి సౌవర్ణ వర్ణామువొల్లలలబున్నాడి సద్బంధు వర్గంబులున్ వొల్లెగా వచ్చి బాహూనదీ ప్రాంతభూమిన్ . . . . . . మనోహారమై యొప్పనా చక్కి విశ్రాంతమున్నొంది శ్రీరామచంద్రుండు యాకాశవనమున్ జూచి యీ

తీరమే తీరమే తీరమీ చక్కి నైశ్వాసలుంద రీవర్తమాన . స్థారముగా గావచింపుండు మీరన్న నాశౌనకుం డిట్లనెన్—

*   *   *   *

కపిలషాని యాశౌనకుండాని సన్యాసివర్గంబుతో సిద్ధలింగేశుడేలాగు నే జాగలో నుద్భవంబయ్యెనో తెల్పుమన్నంత నాశౌనకుం డప్పుడుం దెల్పె—

*   *   *   *   *   *

End :

వెసన్ శౌనకుండంతయుం దెల్పగా నాకపిల్లౌని సమ్మోదముం జెంద నిట్లెంచు నీపుణ్య చారిత్ర మెవ్వారలున్విన్న దీర్ఘాయురారోగ్య వంశాభివృద్ధుల్ తగన్ గల్గి సంపుల్ మహిన్ నొప్పు పెంపారగా దొట్లపల్ గ్రామవాసాఢ్యుడైనట్టి నందాపురీవంశ పాథోధి చంద్రుడ్ భరద్వాజ గోత్రుండు వెంగన్నకున్ పుత్రుడన్ రమణయామాత్య పుత్రుండనే వెంకటాచల్మనేవాఁడ సిద్ధేశ్వర ప్రీతిగా నెమ్మి నిర్మించి తీ దండకంబున్ నమస్తే నమస్తే నమః

శ్రీ కల్కుడ సిద్ధేశ్వర దండకం సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది గాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము చాలఁగలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

కడప మండలమున సిద్ధవటమునకిర్వది క్రోసుల దూరమున బాహుదానది (చెయ్యేరు) దక్షిణ తీరమునఁగల కల్కుడ గ్రామమున వెలసిన సిద్ధేశ్వర స్వామి మాహాత్మ్య ప్రతిపాదకమయిన దండకమిది. ఇందుఁ జంద్రగుప్తుని కుమార్త కల్లుకుండ బెట్టుటచే నా గ్రామమునకా పేరు వచ్చినదని మాహాత్మ్యము తెల్పుచున్నది.

కర్త వెంకటాచల కవి. రమణయామాత్యుని కుమారుఁడు ఈతఁడే సిద్ధేశ్వర వసంత విలాసమను పదరచనమునుకూడ రచించినాఁడు. అందు సిద్దేశ్వరస్వామి ఉత్సవ విశేషాదులు వర్ణింపఁబడినవి. అదియు నీ ప్రక్కనే యున్నది.

ఇందీయితర గ్రంథములున్నవి. 1a రాఘవ పాండవీయము, 58b సిద్ధేశ్వరవసంత విలాసము.

No. 2030. సూర్య దండకము.

SŪRYA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1¼ inches. Pages, 5. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Written in praise of Sun. The author is not known.

Beginning :

శ్రీ మన్మహాకశ్యప బ్రహ్మపుత్త్రాది జగన్నిత్రశ్వేతాబ్జ(ర్క) పుత్త్రాయుచారిత్ర హేమ ప్రకాశాగ్రహాధీశ శ్రీమంత ధీమంతయోభాను మంతా వివస్వంత.

End:

సూర్యాత్మకా మీదండకం బెవ్వరైనన్ బ్రభాతంబునన్ లేచి నేమంబుతోడన్ బఠించినన్ నీ ప్రసాదంబులన్ మేలు సత్పుత్త్రబుత్రులన్ మెచ్చు రాజ్యంబులన్ చామరాందోళికా చ్ఛత్త్రముల్ పాలకీల్ గల్గి ప్రాభవ్యులై గణ్యులైయుందురో శ్రీ సూర్యనారాయణ దేవా నమస్తే నమస్తే నమః

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పులు చాల గలవు.

సూర్యస్తుత్యాత్మకమయిన దండకమిది. గ్రంథకర్త పేరెందును గానరాదు.

No. 2031. సూర్య దండకము.

SURYA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 5. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 1a. The other work here in is Sūryadandakamu 3b

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము చేరె.

ఇందు ద్విగ్రంథాంతరము గలదు. వేఱె సూర్య దండకము.

No. 2032. సూర్య దండకము.

SŪRYA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 6. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి).—

సమగ్రము. వ్రాతతిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము చేరె.

No. 2033. సూర్య దండకము.

SŪRYA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 3. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing fair, but not free from mistakes.

Complete.

A prayer addressed to Sun God.

Beginning :

శ్రీ సూర్యనారాయణా వేదపారాయణా ఆర్త రక్షామణీ దైవచూడామణీ విశ్వభర్తానమో విశ్వకర్తానమో దేవతాచక్రవర్తీ పరబ్రహ్మమూర్తీ జగద్గీతకీర్తీ త్రిలోకైక నాథా.

End:

భిన్నుఁడఁగా నన్ను మన్నించు, అన్యథా నాకు నండెవ్వరుఁగా లేరు దుశ్చింతలం బాయఁగాఁజేయవే కామితార్థ ప్రదాయయినట్టి మూఁడక్షరాల స్వరూపంబు వ్రాసి కీర్తించి విన్న........లొంగుబంగారు తంగేడుజున్నై భవించుఁగా భవించుఁగా మహా దేవదేవా నమస్తే నమస్తేనమః.

(వి-వి).—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులమయం. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

సూర్యస్తుత్యాత్మక మీదండకము. కర్తపే రిందుఁ గానరాదు.

No. 2034. సూర్య దండకము.

SŪRYA DANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 4. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearnce, old. Mode of writing fair, but not free from mistakes.

Begins on fol. 3b. the other work herein is Sūryadaṇḍakamu 1a.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి).—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు. ఇందు గ్రంథాంతరమున్నది. 1a సూర్యదండకము.

పూర్వము వలె.

గ్రంథాంతమున—"శ్రీకరాయదంతి చర్మచేలినే నమశ్శివాయ" అను శివస్తుత్యాత్మకశ్లోకములు గలవు.

No. 2035. హనుమద్దండకము.

HANUMADDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12⅝ × 1 inches. Pages, 39. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Complete.

Written in praise of Āñjanēya. The author is one Vāsudevakavi of Cilmakūru, son of Gagganāmātya.

Beginning :

దం॥ శ్రీరామనామామృతస్వాదులీలావిలాస స్ఫురద్వజ్ర సంకాశ దేహస్యగాత్రా లసద్బాల భానుప్రభాశోభితా లిప్తసంవర్తనేత్రా జగత్ప్రాణపుత్రా మునిస్తోత్రపాత్రా సుచారిత్ర నీసుస్థిరానంద సౌజన్యసత్కీర్తి సత్యవ్రతానేక సుజ్ఞానముల్ ప్రస్తుతింపంగ నేనెంత కారుణ్యవంతా మహాశౌర్యవంతా హనూమంత నీమూర్తివంతంబవేక్షించి నా నేర్చుచందంబున న్నీకుఁ బుష్పోపహారంబుగా దండకం బొక్కటింజెప్పి యర్పించెదం గాచి రక్షింపుమీ దీనరక్షామణీ ధీమణీ నీ ప్రతాపంబు లోకైక విఖ్యాతజాతంబు.

End :

లక్ష్మణప్రాణసంరక్షణోపాయ సంజీవిరాయా కనద్వజ్రకాయా యహోబామూర్వి డిం గ్రామ సంహార్స్యశితచ్ఛేయ? పూజావిధేయాయటంచున్—

Colophon ;

చమత్కారభాషా విశేషోన్నతిం బర్గిగావించె యార్వేల వంశాబ్ధిచంద్రుండు నా కీర్తిచే గౌతమాఖ్యర్షిగోత్రంబు నన్నెన్నికైనట్టి (చిల్మకూరి?) జగ్గనామాత్యపుత్రుండు కారుణ్య లబ్ధానుసారుండు విద్వజ్జనానంద సేవాధురీణుండు వాసుదేవుండు ఈ దండకం బుర్విలోనెవ్వరున్ వ్రాసి వాచించినన్ వీనులన్విన్న సర్వాంకషప్రజ్ఞచే నిర్వక్ర శక్త్యోన్నతిన్ ఆయురారోగ్య వైభవోపేతులైయుందురా సొంపుమీఱంగ శ్రీరామదాసాయ కోల్లాసదేవా నమస్తే ఆంజనేయా నమస్తే నమస్తేనమః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁతతిన్ననిదే. కాని తప్పులు చాలఁగలవు.

ఆంజనేయస్తుతియందలి విషయము—ఛందస్సు, భాష, దోషభూయిష్ఠము. ఆర్వేలనియోగి జగ్గనామాత్యపుత్రుఁడునగు చిల్మకూరి వాసుదేవ కవి దీనికిఁ గర్త.

No. 2036. హనుమద్దండకము

HANUMADDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13⅝ × 1⅛ inches. Pages, 36. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి).—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిదిగాదు. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము చాలఁగలదు. గ్రంథపాతములు చాలఁగలవు.

పాఠభేదములు చాలఁగలవు గాని, అయినను ఇది పూర్వప్రతమే.

No. 2037. హనుమద్దండకము.

HANUMADDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅝ × 1⅜ inches. Pages, 17. Lines, 6 and 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 29a. The other works herein are Patalu 5a, 25a, 38a, Rāmēśalingadaṇḍakamu 19*a*, Kuravanji 21a.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి—

. 5a, 21a, 38a పాటలు వగైరా, 19a రామేశలింగ దండకము, 21a కురవంజి.

No. 2038. హనుమద్దండకము.

HANUMADDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12⅝ × 1¼ inches. Pages, 6. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Similar to the work described under **No.** 2035 ante.

Beginning :

శ్రీమన్మహావీర గంభీర రుద్రావతారా తుషాద్రిధీరా కపిశ్రేష్ఠ దామేష్ట సుగ్రీవ సఖ్యా ప్రభాకాంచనాంగా కటిస్థోడుసంఘా కరోరాట్టహాసా.

End :

నాదుదేహంబులోఁ బుట్టియున్నట్టి దుష్పీడలెల్లన్ నివర్తించి యారోగ్యముల్ ఇచ్చి శ్రీరామపాదాబ్జముల్ మీఁది సద్భక్తిసంధించుటంజేసి రక్షింపుమీ . . ఆ మహా

తారకంబైన యీదండకం బెవ్వరైనన్ ద్రికాలంబులన్ శిష్టులై నిష్ఠులై భక్తిం బారాయణం జేయువారెవ్వరో అట్టి పుణ్యాత్మకుల్ కోర్కు లీడేరు నాచంద్రతారా ర్కులై పాహిపాహీ నమస్తే నమస్తే సమస్తాపరాధం క్షమస్వా భజామీ భజామీ !

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పులు చాలఁగలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

ఆంజనేయస్తుతి యింతలి విషయము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు. ఇది నెం 2035 రున వర్ణితముయిన దానింబోలినదే !

No. 2039. హనుమద్దండకము.

HANUMADDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1⅛ inches. Pages, 8. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair not free from mistakes.

Begins on fol. 3a. The other work here in is Śivadaṇḍakamu 1a.

Complete.

Same work as the above.

Beginning :

శ్రీమన్ మహావీర గంభీరరుద్రావతారా తుషారాద్రిధీరా కపిశ్రేష్ఠ దామేష్ట సుగ్రీవ సఖ్యా ప్రభా కాంచనాంగా కటిస్తోమసహా కటో రాట్టహాసా అజాండస్థ కేశాచలద్వాల కాలా భ్రమచ్చక్రవాళా కనర్థంత నిర్ధూకకాలాగ్రదండా తృణీభూత నిర్ణీత సంతోషితా నేక గీర్వాణపక్షా సుపక్షాల సద్వాలకాయా

End :

నాదు దేహంబులో పుట్టియున్నట్టి దుష్పీడలెల్లన్ నివర్తించి యారోగ్యముల్ యిచ్చి శ్రీరామ పాదాబ్జముల్ మీది సద్భక్తి సంధించుటన్ జేసి రక్షింపుమీ (మాతులినిమతి ?) యీ మహీ తారకంబైన నీదండకం బెవ్వరైనన్ ద్రికాలంబులన్ శిష్టులై నిష్ఠులై భక్తిం బారాయణం జేయువారెవ్వరో అట్టి పుణ్యాత్మకుల్ కోర్కు లీడేరు నాచంద్రతారా ర్కులై పాహిపాహీ నమస్తే నమస్తేనమః। సమస్తాపరాధం క్షమస్వా భజామీ భజామీ !

(వి-వి).—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది.. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాత ములు లేవు.

దండకమిది ఆంజనేయస్తోత్రాత్మకము. కర్త పేరెఱుఁగరాదు. ఇందు గ్రంథాంతర మున్నది. 1a శివ దండకము.

No. 2040. హనుమద్దండకము.

HANUMADDANDAKAMU.

Substance, palm-leaf. size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 4. Lines, 6 on a page. Character. Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Begins on fol, 1a. The other works herein are Bhārata Sāvitri 3a, Hēlāpurisantānagōpāladēvālayavarnana 5a. Mahānavami padyamulu 7a, Bhāgavatamu 13a.

Complete.

Similar to the work described under No. 2035.

Beginning :

ప్రసన్నాంజనేయం ప్రభాదివ్యకాయం ప్రకీర్తిప్రమేయం ప్రశస్తప్రథాయం భజే వాయుపుత్రం భజే వాలగాత్రం భజే సూర్యమిత్రం భజే రుద్రరూపం భజేబ్రహ్మతేజం బటంచుం బ్రభాతంబు సాయంత్రి నీనామ సంకీర్తనల్ సేయ

End :

భానుకోటిప్రభాభాసితంబైన నీదివ్యతేజంబునన్ జూచితే దుందుభుల్ మ్రోయునె తుంబురుల్ పాడుచున్ రంభయున్నాడుచున్ రార నాముద్దు నరసింహ నీకోర్కెలీడేర్తు నంచేలు నాస్వామి నీకన్నమస్తే సదాబ్రహ్మచారీ మహావాయుపుత్రా హనూమంతమిత్రా? నమస్తే నమస్తేనమః.

(వి..వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పులు చాలంగలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

ఆంజనేయస్తుతి యిందలి విషయము. కర్త నరసింహ మేమో !

ఇందలి గ్రంథాంతరము లివి : 3a భారత సావిత్రి, 5a హేలాపురీ సంతాన గోపాల దేవాలయ వర్ణనము, 7a మహానవమి పద్యములు, 13a భాగవతము.